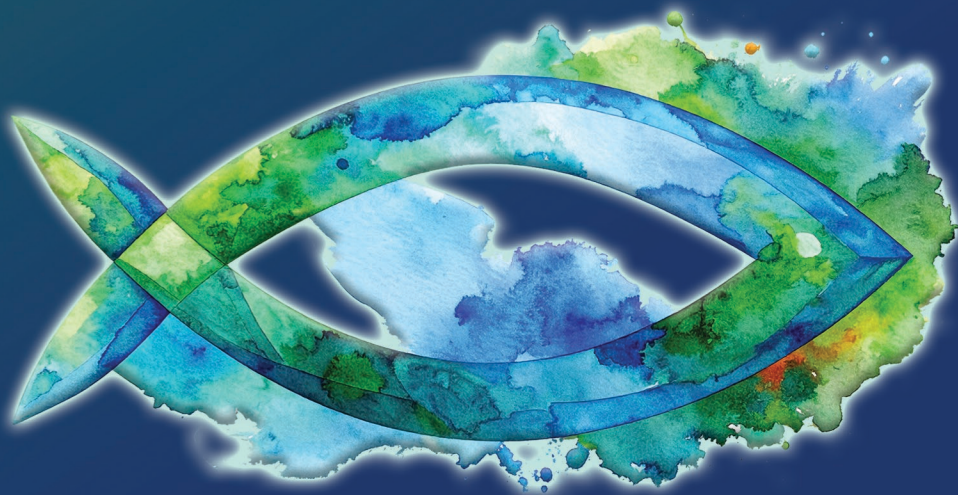

Un răspuns biblic la mântuirea
prin domnia lui Hristos

ABSOLUT GRATUITĂ!

Zane C. Hodges

**Un răspuns biblic la mântuirea
prin domnia lui Hristos**

**ABSOLUT
GRATUITA!**

Zane C. Hodges

Absolut Gratuită!
Un răspuns biblic la mântuirea prin domnia lui Hristos

Drepturi de autor © 2026 – Zane Hodges Library

www.ZaneHodges.org

Hodges, Zane C. (1932–2008)

Traducere și editare în limba română: Georgiana Paleanu

Design copertă: Debbie Payne

*Dacă nu se indică altfel, toate citatele biblice sunt preluate din versiunea Biblia Cornilescu
1924 – Revizuită 2010/2014 (RMNN),
folosită cu permisiune.*

*Toate drepturile sunt rezervate. Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă,
stocată într-un sistem de arhivare sau transmisă, sub nicio formă și prin niciun mijloc —
electronic, mecanic, prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice alt procedeu —, cu
excepția unor scurte citate în recenzii tipărite, fără permisiunea prealabilă, în scris, a
editorului sau a titularilor drepturilor de autor.*

Părinților mei,
Z. C. și Virginia Hodges,
care au înțeles înaintea mea
că mântuirea este
absolut gratuită!

CUPRINS

Prefață	1
1. Introducere: Tatăl și fiul.....	3
2. Credința înseamnă tocmai asta: credință!	7
3. Crezi lucrul acesta?	12
4. Ce s-a întâmplat cu adevărat?	16
5. Fără cale de întoarcere.....	20
6. Vremea uceniciei.....	26
7. Renunțarea	33
8. Bătălia Regală	39
9. Scutul credinței	45
10. Alegerea îți aparține	52
11. Cina cu Isus	59
12. Pocăința	66
13. Îndreptățit prin fapte	79
14. De ce Mă numești bun?	87
15. Domnul nostru cel viu	93
Note	100

Prefață

Cu mulți ani în urmă, pe când eram adolescent, am participat la o serie de întâlniri evanghelistice într-o mică biserică baptistă din Hagerstown, Maryland. Deși eram deja mântuit, acele întâlniri au lăsat o amprentă adâncă în inima mea de tânăr credincios.

În cadrul lor nu doar că s-a prezentat oferta mântuirii cu o simplitate minunată, ci refrenul principal a rămas pentru totdeauna adânc întipărit în inima mea. Cuvintele erau simple, dar adevărul lor era adânc. Ele spuneau astfel:

Absolut gratuită! Da, așa este
Absolut gratuită!
Căci Dumnezeu ne-a dat mântuirea,
absolut gratuită!
Absolut gratuită! Da, așa este,
Absolut gratuită!
Fiindcă Dumnezeu ne-a dat mântuirea Sa cea mare,
absolut gratuită!

— Autor necunoscut

Au trecut patru decenii de la acele întâlniri. Însă anii de studiu biblic — într-o universitate creștină, într-un seminar teologic și în mod personal — nu au diminuat frumusețea aceluși refren.

Ecoul aceluși refren nu a încetat niciodată să mă miște, nici măcar după ani întregi de predicare și învățare a Cuvântului lui Dumnezeu. De fapt, am avut privilegiul de a vedea puterea acestui adevăr simplu în inimile și viețile multor bărbați și femei, tineri și vârstnici.

Autorul aceluși refren știa despre ce vorbea. Cuvintele lui sunt biblice în întregime. Mai mult, el a surprins într-o cântare însăși esența Evangheliei. A transpus în cântare cea mai minunată invitație pe care omul a auzit-o vreodată. Acea invitație este oferta proclamată de apostolul Ioan: „cine vrea să ia apa vieții fără plată!” (Apocalipsa 22:17).

Această carte vorbește despre acea ofertă. Este înainte de toate un omagiu adus gratuității desăvârșite a harului mântuitor al lui Dumnezeu. Cartea izvorăște din inima unui scriitor care nu găsește cuvinte potrivite pentru a descrie un dar atât de mare, deși îl adoră pe Mântuitorul său pentru un asemenea dar.

În paginile următoare, tot ce este necesar pentru prezentarea clară a acestei Evanghelii este așezat înaintea cititorului. Un mesaj atât de minunat trebuie proclamat întotdeauna fără ambiguități și fără compromisuri și nu merită nimic mai puțin.

Însă acest mesaj merită și mai mult: merită o viață întreagă de devotament față de Dumnezeu, Cel care ne-a dăruit, în mod cu totul gratuit, dragostea Sa. Și tocmai datorită acestei gratuități, el inspiră puternic tocmai acel devotament.

De aceea, consider un privilegiu să fiu printre cei care cred că momentul credinței simple în Hristos pentru primirea vieții veșnice este punctul de întâlnire dintre Dumnezeu și ființele umane. În acea clipă, destinul omului este hotărât pentru totdeauna, iar viața miraculoasă a

Prefață

veșniciei se naște în lăuntru său. Dintr-o stare de moarte spirituală, omul trece în sfera vieții spirituale, cu toate posibilitățile pe care le implică această trecere.

Cine ar putea scrie cu vrednicie despre un asemenea adevăr? Și totuși, vom încerca să o facem, pe cât va binevoi Dumnezeu să ne dea putere. Dar un lucru îl știm sigur: „Fiindcă plata păcatului este moartea, dar darul fără plată al lui Dumnezeu este viața veșnică în Isus Hristos, Domnul nostru” (Romani 6:23). Cu alte cuvinte, harul lui Dumnezeu față de oameni păcătoși este — acum și pentru totdeauna — *absolut gratuit!*

Capitolul 1

Introducere: Tatăl și fiul

În una dintre cele mai memorabile pilde ale Sale, Domnul Isus descrie trezirea spirituală a fiului risipitor prin aceste cuvinte:

„Și-a venit în fire și a zis: Câți argați ai tatălui meu au belșug de pâine, iar eu mor de foame aici! Mă voi scula, mă voi duce la tatăl meu și-i voi zice: Tată, am păcătuit împotriva cerului și împotriva ta și nu mai sunt vrednic să mă chem fiul tău; fă-mă ca pe unul din argații tăi” (Luca 15:17–19).

— Viața asta nu mai are niciun rost — își spunea fiul risipitor. Până și argații tatălui meu trăiesc mai bine decât mine! De ce să nu mă întorc, să recunosc că am greșit și să-l rog pe tatăl meu să mă lase să lucrez pentru el?

Cu măiestria Sa obișnuită, Domnul nostru descrie cu exactitate gândurile care ies adesea la suprafață în inimile păcătoșilor nemântuiți. Astfel de gânduri pot apărea mai ales la cei care au căzut în cele mai adânci păcate. Asemenea fiului risipitor, ei ajung la concluzia că felul lor de viață nu mai merită trăit.

În același timp, își dau seama că au nevoie de Dumnezeu și hotărăsc să se întoarcă la El. Însă, la fel ca fiul risipitor, adesea nu știu cum vor fi primiți. Știu, desigur, că au făcut rău și că vina lor este mare. Sunt dispuși să recunoască acest lucru înaintea lui Dumnezeu. Dar pot avea și gândul că trebuie să lucreze pentru El ca să-I câștige acceptarea.

În privința aceasta, fiul risipitor se înșela. Își închipuia că putea ajunge la o înțelegere cu tatăl său: dacă i-ar fi îngăduit să rămână în casa lui, ar fi muncit ca să-și câștige tot ceea ce ce primea.

Dar acesta nu era deloc gândul tatălui său! Dimpotrivă, îl aștepta cu dor și era pe deplin hotărât să-l primească fără nicio condiție.

Într-adevăr, iubitoarea acceptare a tatălui avea să-i fie oferită în mod absolut gratuit!

Așa continuă povestea: „Și s-a sculat și a plecat la tatăl său. Când era încă departe, tatăl său l-a văzut și i s-a făcut milă de el, a alergat de a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat mult” (Luca 15:20).

Încă nu ieșise niciun cuvânt de pe buzele tânărului! Și totuși, el se bucură deja de acceptarea deplină și necondiționată a tatălui său.

Abia atunci a început să vorbească: „Fiul i-a zis: ‘Tată, am păcătuit împotriva cerului și împotriva ta, nu mai sunt vrednic să mă chem fiul tău’”(Luca 15:21).

Fără îndoială, fiul risipitor este copleșit de o primire atât de plină de har. Pe bună dreptate se simte pe deplin nevrednic de o asemenea dragoste. De aceea rostește acum prima parte a micii cuvântări pe care o pregătise.

Dar el rostește doar o *parte* din acel discurs. Cuvintele „fă-mă ca pe unul dintre argații tăi” nu ajung niciodată să fie rostite.

Și nu e de mirare. Fiul înțelege acum că „înțelegerea” pe care intenționa s-o propună nu-și are locul într-o astfel de întâlnire. Este evident că are deja iertarea și dragostea tatălui său. A spune așa ceva în acel moment ar fi extrem de nepotrivit și cu totul lipsit de respect.

Următoarele cuvinte ale tatălui confirmă acest lucru. Fiul tocmai spusese că nu este vrednic, iar tatăl său răspunde dând porunci slujitorilor săi:

„Aduceți repede haina cea mai bună și îmbrăcați-l cu ea; puneți-i un inel în deget și încălțăminte în picioare. Aduceți vițelul cel îngrășat și tăiați-l. Să mâncăm și să ne veselim, căci acest fiu al meu era mort și a înviat; era pierdut și a fost găsit” (Luca 15:22–24).

Dacă în acel moment cuvintele — fă-mă ca pe unul dintre argații tăi — mai erau încă pe punctul de a-i scăpa de pe buze, ele trebuie să se fi risipit pe dată.

Tatăl nu se gândea la ceea ce fiul ar fi putut face pentru el, ci, dimpotrivă, la ceea ce putea face el acum pentru fiul său!

Și a fost primit ca fiu — nu ca argat — de către tatăl său. Nimic mai puțin decât cea mai bună haină trebuia să fie a lui, împreună cu inelul și încălțăminte. Sărbătoarea care a urmat nu marca venirea unui nou argat în gospodăria tatălui, ci regăsirea unui fiu pierdut. Se sărbătorea faptul că cel ce fusese mort trăia din nou.

Și acesta este, într-adevăr, bucuria cerului de fiecare dată când un păcătos, pierdut și mort în păcatele sale, se întoarce la Dumnezeu și este primit prin dragostea necondiționată a unui Tată ceresc plin de har.

Dar, în mod tragic, bucuria pe care Domnul nostru a descris-o cu atâta bogăție se stinge pentru mulți din Biserica evanghelică de astăzi. În loc să recunoască gratuitatea dragostei mântuitoare a lui Dumnezeu, mulți o împovărează cu condiții.

Mai mult, ajung chiar să dea dreptate gândurilor inițiale ale fiului risipitor privind ajungerea la o înțelegere cu tatăl său.¹ După părerea lor, tatăl nu și-ar fi primit fiul dacă acesta n-ar fi fost dispus să-I slujească. Cât de tragică și cât de greșită este o astfel de viziune nu poate fi spus în cuvinte!

Mântuirea prin domnia lui Hristos

Ar fi greu de imaginat un astfel de dialog între un tată și fiul său:

— Tată, *sunt cu adevărat* fiul tău sau sunt doar adoptat?

— Ei bine, băiete, depinde de felul în care te porți. Dacă ești cu adevărat fiul meu, o vei arăta prin lucrurile pe care le faci, ascultând de mine. Dacă ai cu adevărat firea mea în tine, ascultarea va veni de la sine.

— Dar dacă te nesocotesc mult, tată?

— Atunci vei avea mai mult decât suficiente motive să te îndoiești că ești cu adevărat fiul meu!

Ce fel de tată ar vorbi astfel cu fiul său? N-ar fi, pe bună dreptate, acuzat de cruzime pentru că i-ar vorbi astfel fiului său aflat în suferință? Într-un astfel de moment, nu are fiul, mai mult ca oricând, nevoie să simtă acceptarea și dragostea tatălui său?

Dar a reține acea acceptare pentru a-i asigura ascultarea înseamnă a folosi respingerea și frica drept mijloace de constrângere.

Și, oricât de ciudat ar părea, acesta este tocmai felul de dialog pe care, după cum se pare, unii învățători creștini îl consideră potrivit între Dumnezeu și om. Potrivit lor, dacă cineva se întreabă dacă este cu adevărat creștin, ar trebui să i se spună să caute dovada acestui lucru în felul în care trăiește.²

Este periculos, susțin acești învățători, să ofere cuiva siguranța că este acceptat de Dumnezeu fără să ții seama de ascultare. Pentru ei, nu poate exista o dragoste necondiționată a lui Dumnezeu care să nu fie, într-un fel sau altul, legată de împlinirea unor cerințe.

Aceasta este tragedia Bisericii evanghelice de astăzi. Într-un mod alarmant, ea și-a pierdut legătura cu dragostea necondiționată a lui Dumnezeu. În mare măsură, a devenit oarbă față de inima unui Tată iubitor, care așteaptă — așa cum a făcut tatăl fiului risipitor — să-i îmbrățișeze pe păcătoși, cu o acceptare deplină și cu o iertare coplesitoare.

Chiar dacă păcătosul pocăit crede că ar trebui să-I promită lui Dumnezeu, pe care L-a ofensat, o slujire pe viață, Tatăl nu va îngădui ca o astfel de promisiune să facă parte din acceptarea Sa plină de har față de cel vinovat.

Dar mulți evanghelici de astăzi au uitat acest adevăr; ba chiar îl neagă. Rezultatul cel mai evident a fost răspândirea a ceea ce se numește, în mod obișnuit, „mântuirea prin domnia lui Hristos”. Această idee susține că *un angajament față de ascultare trebuie să facă parte din adevărata convertire spirituală*.³ Însă, sub această suprafață, se ascund toate roadele cumplite ale unei astfel de gândiri dezastruoase.

Doar veșnicia va descoperi câți mii au fost lipsiți de siguranța mântuirii lor din cauza acestei învățături și au fost duși în robia fricii în relația lor cu Dumnezeu.

În loc să promoveze sfințenia, doctrina mântuirii prin domnia lui Hristos distruge chiar temelia pe care ar trebui să se zidească adevărata sfințenie. Revenind la principiile Legii, ea a renunțat la puterea spirituală a harului.

Un duh de judecată

Ca și cum rezultatele deja menționate n-ar fi fost de ajuns, mântuirea prin domnia lui Hristos încurajează și un duh de judecată fariseică în Biserică. Cât de ispititor este pentru firea noastră păcătoasă să credem că avem dreptul să-i spunem unui credincios care mărturisește credința, dar eșuează:

— De fapt, nu ești suficient de bun ca să fii pe drumul spre cer! Oricât de atent ar fi mascată problema în jargon religios sau ascunsă sub o teologie sofisticată, realitatea tristă rămâne aceeași: învățătura mântuirii prin domnie își arogă dreptul de a-i lipsi pe creștinii mărturisitori de afirmațiile lor de credință și de a-i arunca în rândul celor pierduți.

Desigur, există destule motive să credem că, în bisericile de astăzi, sunt mulțimi de oameni care nu au fost niciodată mântuiți. Însă aceasta se datorează faptului că nu înțeleg oferta Evangheliei sau nu o primesc.⁴ Faptul că o persoană nu atinge standardele morale stabilite în Cuvântul lui Dumnezeu este întotdeauna un lucru tragic și regretabil, dar nu este neapărat o dovadă că acea persoană nu este mântuită. Există oare vreun creștin care să nu aibă slăbiciuni pentru care trebuie să caute harul lui Dumnezeu, pentru a le putea birui?

Totuși, gândirea celor care susțin mântuirea prin domnia lui Hristos nu se limitează la a spune că unele experiențe de convertire nu sunt autentice — lucru cu care, de altfel, aproape toți ar fi de acord. Ea merge mai departe: ajunge chiar să pună la îndoială mărturisirea de credință a unei persoane care afirmă că se încrede personal în Hristos, pe motiv că viața ei este atât de nevrednică, încât o astfel de afirmație nu poate fi considerată adevărată.

Dar prețul plătit pentru privilegiul de a face astfel de judecăți este enorm. Costul nu este nimic mai puțin decât o rescriere radicală a Evangheliei propovăduite de Domnul nostru și de apostolii Săi. Aceasta duce la o redefinire totală a conceptului de „credință mântuitoare”. Iar rezultatul este că, în gândirea învățăturii mântuirii prin domnia lui Hristos, ceea ce se numește „credință” încetează să mai fie recunoscut ca realitatea biblică desemnată prin acest nume.

S-ar putea spune chiar că învățătura despre mântuirea prin domnia lui Hristos aruncă un vâl de întuneric peste întreaga revelație a Noului Testament. În acest proces, minunatul adevăr al îndreptării prin credință, separată de fapte, se retrage în umbre nu foarte diferite de cele care au întunecat zilele de dinaintea Reformei. În locul acestei învățături este pus un fel de sinteză între credință și fapte, care abia dacă se deosebește de dogma oficială a Bisericii Romano-Catolice.⁵

Încheiere

Nu mai e nevoie să spunem că o greșeală de o asemenea amploare nu poate fi socotită lipsită de importanță pentru viața creștină.

La fel, nu poate fi ignorată cu speranța deșartă că va dispărea de la sine. Dimpotrivă, trebuie înfruntată și corectată de toți cei care prețuiesc Evanghelia harului mântuitor al lui Dumnezeu. A face mai puțin decât atât ar însemna să-L facem de rușine pe Domnul, să ne trădăm frații de credință și, în cele din urmă, să eșuăm înaintea lumii pentru care El a murit.

Căci dacă însăși Biserica nu este în stare să definească esența mesajului pe care este chemată să-l proclame, cum vor putea bărbații și femeile pierduți să intre într-un contact viu cu dragostea răscumpărătoare a lui Dumnezeu? „Și dacă trâmbița dă un sunet încurcat, cine se va pregăti de luptă?” (1 Corinteni 14:8).

E adevărat că disputele religioase sunt întotdeauna neplăcute, iar autorul acestui text mărturisește că nu le agreează deloc. Totuși, trebuie să ne amintim că multe cărți ale Noului Testament par să fi apărut tocmai din cauza unor tulburări sau confuzii doctrinare.

Ne vine imediat în minte scrisoarea plină de pasiune a lui Pavel către Galateni; la fel am putea aminti Coloseni, a doua epistolă către Tesaloniceni, 1 Timotei, 2 Petru, 1 și 2 Ioan sau Iuda. Dacă nu ar fi existat problemele care le-au provocat, nu ne-am fi bucurat de aceste epistole atât de prețioase.

Astfel, Dumnezeu știe să folosească chiar și controversese pentru a-Și promova scopurile și pentru a face să iasă la iveală adevărul Său.

Același Dumnezeu care a poruncit ca în prima zi să fie lumină a despărțit apoi acea lumină de întunericul care o înconjură și le-a pus nume pe amândouă: „Dumnezeu a numit lumina zi, iar întunericul l-a numit noapte. Astfel, a fost o seară și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua întâi” (Geneza 1:3–5).

Și Dumnezeu a făcut întotdeauna la fel cu lumina adevărului Său. Mai întâi o revelează — poruncește să strălucească —, dar o desparte în mod clar de întunericul care o înconjoară, numindu-le pe fiecare după adevăratul lor nume. În domeniul religios, le spune pe nume: adevăr și eroare!

Aceasta este, așadar, latura pozitivă a controversiei religioase: un instrument în mâinile Dumnezeului viu pentru a pune adevărul Său într-un contur mai clar. Deși, în sine, controversa este nedorită, ea ajută la distingerea cu mai multă claritate a adevărului lui Dumnezeu de eroarea care încearcă să-l deformeze și să-l ascundă.

Putem spera că, prin harul lui Dumnezeu, dezbateră despre mântuirea prin domnia lui Hristos va urmări tocmai aceste scopuri în zilele noastre. Și, dacă așa se va întâmpla, poporul lui Dumnezeu va avea din plin motive de recunoștință.

La urma urmei, ce-ar putea fi mai folositor pentru Biserică decât să-și redescopere uimirea față de mărețata simplitate a harului mântuitor al lui Dumnezeu? Și ce ar fi mai bine pentru lumea căreia suntem chemați să proclamăm acest har?

Căci, dacă *il înțelegem* limpede, vom putea să-l *proclamăm* cu claritate.

Capitolul 2

Credința înseamnă tocmai asta: credință!

Ar fi greu să găsești în Scriptură o afirmație mai simplă și mai minunată decât cuvintele Domnului Isus când a spus:

„Adevărat, adevărat vă spun că cine crede în Mine are viața veșnică.” (Ioan 6:47).

Declarația aceasta este atât de simplă, încât chiar și copiii mai mici o pot înțelege. Fără îndoială, și oamenii de rând o pot înțelege. Simplitatea și claritatea ei sunt sublime.

Într-adevăr, o afirmație ca aceasta arată cât de dornic este Dumnezeu să prezinte limpede oferta Sa de mântuire. Deși în Biblie există subiecte greu de înțeles — chiar Petru a spus asta (2 Petru 3:16) —, calea mântuirii nu este una dintre ele.

Mulțimi de bărbați și femei, tineri și vârstnici, din toate condițiile sociale, L-au găsit pe Hristos datorită unor versete atât de simple ca acesta.

Totuși, deși orice persoană — și chiar un copil — poate înțelege Ioan 6:47, unii învățători și teologi creștini par să nu-l înțeleagă!

În ceea ce, fără îndoială, reprezintă una dintre cele mai grave distorsiuni ale Bibliei din zilele noastre, cei care susțin doctrina mântuirii prin domnia lui Hristos răstoarnă complet sensul cuvintelor Domnului nostru. Deși declarația Mântuitorului este un model de simplitate, ea ajunge să fie redusă la o obscuritate greu de pătruns.

Sensul *real* al acestor cuvinte — după cum se susține — ar fi cam acesta:

„Adevărat, adevărat vă spun: cel care se *pocăiește, crede și se supune cu desăvârșire voii Mele* are viața veșnică.”

Ca justificare a acestei revizuirii evidente a textului, ni se spune că toate ideile introduse sunt implicite în verbul „a crede”. Se afirmă că, dacă am înțelege conceptul biblic de „credință mântuitoare”, am recunoaște validitatea acestei interpretări a spuselor lui Isus.¹

Ce surpriză! Cine s-ar fi gândit? Dacă nu ar fi existat interpretarea „credinței mântuitoare” promovată de doctrina mântuirii prin domnia lui Hristos, ce cititor ar fi înțeles astfel pe Domnul nostru? De fapt, ai putea parcurge iar și iar Evanghelia după Ioan fără să găsești nicio referire la pocăință, și cu atât mai puțin la predare sau supunere ca condiție pentru viața veșnică. Dar vei găsi, desigur, cuvântul „crede” de nenumărate ori.

Numai aceste observații, prin ele însele, sunt suficiente pentru a respinge felul de a gândi promovat de doctrina mântuirii prin domnia lui Hristos. Evanghelia după Ioan *este singura carte din Noul Testament* care afirmă în mod expres că a fost scrisă cu un scop evanghelic. Astfel, în Ioan 20:30–31, evangelistul inspirat scrie:

„Isus a mai făcut înaintea ucenicilor Săi multe alte semne, care nu sunt scrise în cartea aceasta. Dar lucrurile acestea au fost scrise pentru ca voi să credeți că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu și, crezând, să aveți viața în Numele Lui.”

Totuși, în ciuda acestui scop evident de a-i conduce pe oameni la credința mântuitoare, Evanghelia după Ioan este la fel de departe de a exprima mântuirea prin domnia lui Hristos precum sunt ziua și noaptea.

Ceva este în neregulă în lumea evanghelică atunci când se tolerează o doctrină care contravine atât de deschis afirmațiilor repetate ale evanghelistului Ioan. Care e problema? Unde își au rădăcinile acestei confuzii?

Ce este credința mântuitoare?

Cel mai simplu răspuns este acesta: segmente întinse ale Bisericii creștine au acceptat în tăcere un proces care a răsturnat sensul credinței.

De-a lungul anilor, a prins rădăcini ideea că adevărata credință mântuitoare se deosebește de credința falsă nu atât prin obiectul ei, cât mai ales prin rezultatele ei, prin „roade”.²

Astfel, doi oameni ar putea crede exact aceleași lucruri în ce privește conținutul credinței; totuși, dacă unul dintre ei ar fi avut o experiență creștină care părea „neroditoare”, credința lui ar fi fost condamnată drept „asentiment intelectual” sau „credință a minții”, în opoziție cu „credință din inimă”. Pe scurt, credința lui era o credință falsă — o credință care nu mântuia și nici nu putea mântui.

Cu asemenea idei, terenul era pregătit pentru teologia mântuirii prin domnia lui Hristos, în forma ei deplină. Mai rămânea ca promotorii acestei teologii să ducă lucrurile cu un pas mai departe.

Ceea ce lipsea cu adevărat din credința falsă, spuneau ei, erau elementele pocăinței autentice și ale supunerii față de Dumnezeu. Prin urmare, credința mântuitoare nu ar trebui definită doar ca încredere, ci și ca devotament față de voia lui Dumnezeu. În lipsa unei asemenea supuneri, insistau ei, credința cuiva nu poate fi numită credință mântuitoare biblică.

Dacă a existat vreodată un cal troian teologic, acesta este unul dintre cele mai periculoase!

Sub masca unei definiții complet greșite a credinței mântuitoare, teologia mântuirii prin domnia lui Hristos a adus în Biserică o doctrină a mântuirii necunoscută autorilor Noului Testament. Ea a transformat darul gratuit al vieții veșnice într-un fel de „contract” între păcătos și Dumnezeu și a schimbat bucuria vieții creștine într-o luptă obositoare de a ne dovedi credința și de a ne verifica acceptarea înaintea lui Dumnezeu. Din punct de vedere teologic, este un adevărat dezastru.

Dar, pe lângă faptul că este greșită, este și lipsită de sens. O simplă reflecție arată acest lucru.

În orice alt domeniu al vieții, în afară de religie, nu ne frământăm cu întrebări introspective despre „natura” credinței noastre. De pildă, dacă l-aș întreba pe cineva: „Crezi că președintele își va ține promisiunile?”, m-aș putea aștepta la oricare dintre trei răspunsuri posibile. Unul ar fi: „Da, cred.” Altul: „Nu, nu cred.” Iar un al treilea ar putea fi: „Nu sunt sigur” sau „Nu știu.”

Nu este nimic complicat în acest schimb de replici. Două dintre cele trei răspunsuri arată lipsă de încredere în președinte. Răspunsul „Nu, nu cred” exprimă neîncredere clară în fiabilitatea președintelui, iar „Nu sunt sigur” arată îndoială cu privire la credibilitatea lui. Singurul răspuns care exprimă credință, sau încredere, este „Da, cred.”

Desigur, persoana respectivă ar putea să mă mintă atunci când spune: „Da, cred.” Poate chiar îl cunosc suficient de bine încât să-i spun: „Hai, recunoaște, glumești, nu-i așa? De fapt, nu ai deloc încredere în președinte, nu-i așa?”

Dar cu siguranță nu mi-ar trece prin minte să întreb: „Care este, de fapt, natura credinței tale în președinte? Ai fi în stare acum să încalci o lege? Și dacă ai face-o, n-ar însemna asta că, de fapt, nu ai încredere în el?”

O astfel de întrebare ar fi absurdă. Persoana respectivă ar avea toate motivele să creadă că glumesc. Iar dacă m-ar lua în serios, ar avea tot dreptul să răspundă: „Ce legătură are faptul că aș încălca o lege cu convingerea mea fermă că pot avea încredere în președinte în tot ce spune?”

Este limpede că, atunci când vorbim despre credință în contextul vieții de zi cu zi, ne ghidăm cu toții după bunul-simț. Doar când abordăm acest subiect în domeniul religiei avem tendința să lăsăm bunul-simț la ușă.³

Într-adevăr, în viața obișnuită, noțiunea de „credință falsă” apare foarte rar. Ce ar putea însemna ea, în limbajul de zi cu zi? N-ar fi, mai degrabă, vorba de o încredere pusă unde nu trebuie sau de o „credință de fațadă”? O astfel de persoană s-ar putea înșela în ceea ce crede — convingerile ei pot fi false — sau poate se preface că are o convingere, o încredere pe care, în realitate, nu o are.

Dar credința falsă nu s-ar referi niciodată la o convingere sau o încredere reală care ar coborî, cumva, sub un standard imaginar ce i-ar măsura roadele.

Trebuie precizat că în engleză, cuvinte ca „to believe” (a crede) și „faith” (credință) corespund pe deplin termenilor grecești. Nu există vreo nuanță ascunsă de sens în greacă pe care traducerea obișnuită în engleză să n-o redea. Chiar dacă unii au afirmat contrariul, o asemenea pretenție trădează o înțelegere insuficientă sau greșit orientată a lingvisticii biblice.⁴

Prin urmare, un cititor de greacă care întâlnește afirmația „Adevărat, adevărat vă spun că cine crede în Mine are viața veșnică” înțelege „a crede” exact ca noi: *cu siguranță* nu va citi în acest cuvânt ideea de supunere, predare, pocăință sau altceva de felul acesta. Pentru acei cititori, ca și pentru noi, „a crede” înseamnă „a crede”.

Este, fără îndoială, una dintre manifestările de trufie ale teologiei moderne să creadă că putem „defini” până la dispariție termeni simpli ca „credință” și „necredință” și să le înlocuim sensurile evidente cu elaborări complicate. Confuzia născută din acest demers are astăzi o influență răspândită în Biserică.

Soluția, însă, este să ne întoarcem la sensul limpede al textului biblic.

Asentiment intelectual

Printre cele mai frecvente „etichete” din învățătura mântuirii prin domnia lui Hristos se numără „har ieftin”, „credință prea ușoară” (easy-believism) și „asentiment intelectual”. De obicei, toate trei sunt folosite pentru a discredita ideea că viața veșnică se primește printr-un simplu act de încredere în Hristos. Toate trei reprezintă o evaluare grav distorsionată a chestiunilor în discuție.

În mod firesc, harul mântuitor al lui Dumnezeu nu poate fi numit „ieftin” în sensul negativ pe care îl are adesea acest cuvânt. Realitatea este că Dumnezeu a plătit un preț imens — moartea Fiului Său — pentru ca harul Lui să ne fie la îndemână. Faptul că oferta harului *ne* este făcută în mod gratuit nu transformă acel har în ceva „ieftin” sau lipsit de valoare.

Până la urmă, dacă Biblia poate spune: „Și celui ce îi este sete să vină; cine vrea să ia apa vieții fără plată!” (Apocalipsa 22:17), este evident că nu vorbim despre ceva „ieftin” — nici măcar în sensul pozitiv al cuvântului. Vorbim, mai degrabă, despre ceva absolut gratuit!

La fel de problematică este și sintagma „credință ușoară” (easy-believism). Prin opoziție, ar trebui să existe o „credință grea”. Iar dacă există vreun sistem care pretinde o „credință grea”, acela este, fără îndoială, cel al mântuirii prin domnia lui Hristos.

Așa cum am arătat, teologia mântuirii prin domnia lui Hristos părăsește sensul direct al verbului „a crede” și umple noțiunea de credință mântuitoare cu complicații nelegitime. Rezultatul este că actul mântuirii ajunge să pară mult mai complex decât este în realitate. Dar mântuirea chiar *este* simplă și, în acest sens, ușoară. Până la urmă, ce ar putea fi mai simplu decât chemarea: „...să ia apa vieții fără plată”?

Iar dintre toate etichetele folosite în această teologie, cea mai înșelătoare este expresia „asentiment (sau acord) intelectual”.

De obicei, prin această expresie se sugerează un tip de credință rece, distantă afectiv și lipsită de voință implicată. Impresia aceasta e alimentată, în primul rând, de termenii „intelectual” și „mental”.

Dacă spun: „Omul acela are doar un interes intelectual pentru politică”, sugerez că interesul lui e prea detașat și livresc. La fel, în engleză, când spun: „Nu a făcut decât să-și dea asentimentul față de afirmație”, din nou, sugerez detașare și dezinteres personal.

Dar să zicem că spun, „am subliniat un lucru important, iar el a fost de acord.” Atunci, efectul e altul. Prin aceste cuvinte las de înțeles un acord real cu ceea ce am afirmat. Și nu există nicio nuanță negativă.

Este clar că termenii „intelectual” și „mental” sunt cei care creează confuzia. Desigur, „intelectual” poate însemna doar „ce ține de intelect” și nu trebuie neapărat să aibă o nuanță negativă. Dar, în multe dintre întrebările curente, el poartă totuși o astfel de conotație. Astfel, expresia „asentiment intelectual” are deja o tentă părtinitoare pentru majoritatea vorbitorilor de engleză: expresia sună imediat ca și cum ar desemna ceva nedorit.

În acest context, ar trebui să renunțăm cu totul la cuvinte precum „mental” sau „intelectual”. Biblia nu vorbește nicăieri despre o credință „intelectuală”, în opoziție cu un alt tip de credință (cum ar fi cea „emoțională” sau „voințială”).⁵ Ceea ce recunoaște Biblia este distincția evidentă dintre credință și necredință!

Nu trebuie să fii psiholog ca să înțelegi ce este credința. Cu atât mai puțin avem nevoie să apelăm la „psihologia populară” pentru a o explica. Este o pierdere de vreme nefolositoare să aplicăm categoriile la modă — intelect, emoție sau voință — pentru a analiza „mecanismele” credinței.⁶ Astfel de discuții se află mult dincolo de limitele gândirii biblice. Oamenii știu dacă cred ceva sau nu — și aceasta este, înaintea lui Dumnezeu, problema cu adevărat esențială.

Însă învățătura mântuirii prin domnia lui Hristos își împinge adepții într-o penumbră psihologică. Ni se spune că adevărata credință are componente voințiale și emoționale. Dar am putea întreba: în ce sens?

Nu am fost cu toții, la un moment dat, constrânși de fapte să credem ceva ce n-am dorit să credem? Nu am crezut, într-un anumit sens, împotriva voinței noastre? N-a fost așa chiar și cu Saul din Tars pe drumul Damascului? Și nu este la fel de adevărat că adesea credem lucruri fără niciun răspuns emoțional sesizabil, în timp ce alteori suntem copleșiți de emoție?

Întrebări ca acestea arată cât de fragile și contradictorii sunt concepțiile despre credință care izvorăsc din psihologia populară.

Totuși, un singur lucru nu putem face: să credem în ceva despre care nu știm nimic. De aceea apostolul Pavel a spus limpede: „Și cum vor crede în Acela despre care n-au auzit?” (Romani 10:14). Iar apoi a adăugat potrivit: „Astfel, credința vine în urma auzirii, iar auzirea vine prin Cuvântul lui Hristos” (Romani 10:17).

Implică aceasta intelectul? Bineînțeles! Dar este vorba doar de un *simpliciter* asentiment intelectual? *Nicidecum!* A descrie credința în felul acesta înseamnă a o reduce la un exercițiu trivial, pur academic, când în realitate ea nu este deloc așa.

În limbajul biblic, credința este primirea mărturiei lui Dumnezeu. Ea este *convincerea lăuntrică* că ceea ce Dumnezeu ne spune în Evanghelie este adevărat. Aceasta — și numai aceasta — este credința mântuitoare.⁷

Tocmai acest concept al credinței mântuitoare a stat atât de limpede la baza cuvintelor apostolului Ioan, când a scris:

Dacă primim mărturisirea oamenilor, mărturisirea lui Dumnezeu este mai mare; și mărturisirea lui Dumnezeu este mărturisirea pe care a făcut-o El despre Fiul Său. Cine crede în Fiul lui Dumnezeu are mărturisirea aceasta în el; cine nu crede pe Dumnezeu Îl face mincinos, fiindcă nu crede mărturisirea pe care a făcut-o Dumnezeu despre Fiul Său.

Și mărturisirea este aceasta: Dumnezeu ne-a dat viața veșnică și această viață este în Fiul Său. Cine are pe Fiul are viața; cine n-are pe Fiul lui Dumnezeu n-are viața. V-am scris aceste lucruri ca să știți că voi, care credeți în Numele Fiului lui Dumnezeu, aveți viața veșnică. (1 Ioan 5:9–13a).

Cât de minunat de simplu este totul, lipsit de orice complicații inutile! Așa cum primim adesea mărturia oamenilor, cu atât mai mult ar trebui să primim mărturia lui Dumnezeu! A face aceasta înseamnă a avea acea mărturie înlăuntrul nostru — în propria noastră ființă. Iar opusul acestui lucru — necredința — înseamnă a-L face pe Dumnezeu mincinos.

Mai mult, mărturia lui Dumnezeu vestește darul vieții pe care El o dă prin Fiul Său, astfel încât viața aceasta și Fiul Însuși sunt primite împreună. În consecință, cei dintâi cititori care au crezut au, chiar din Cuvântul lui Dumnezeu, certitudinea că viața veșnică le aparține. Mărturia Lui, infinit de vrednică de încredere, este temelia siguranței lor personale.

Iar când cineva are Cuvântul lui Dumnezeu drept garanție, nu mai are nevoie să-și caute siguranța în altă parte.

Încheiere

Într-un pasaj binecunoscut despre Avraam, marele exemplu biblic al credinței mântuitoare, Pavel scrie astfel: „Căci ce zice Scriptura? ‘Avraam a crezut pe Dumnezeu, și aceasta i s-a socotit ca neprihănire’ (Romani 4:3).

Simplitatea absolută a acestui adevăr ar trebui să fie evidentă pentru oricine. Avraam a avut încredere în Cuvântul lui Dumnezeu — a crezut ceea ce Dumnezeu i-a spus —, iar acest act al încrederii i-a fost socotit ca neprihănire. Cu alte cuvinte, el a fost socotit neprihănit prin credință.

Prin urmare, credința înseamnă a-L lua pe Dumnezeu pe Cuvânt. Credința mântuitoare înseamnă a-L lua pe Dumnezeu pe Cuvânt în ceea ce privește Evanghelia. Nu este nici mai puțin — și nici mai mult de atât.

Încercarea de a face din credință ceva mai complicat a fost o pată tristă pe istoria Bisericii creștine. Rădăcinile acestei rătăcirii coboară adânc în anumite forme de gândire de după Reformă.⁸ Iar în spațiul anglofon, această concepție profund distorsionată despre credința mântuitoare poate fi numită, pe bună dreptate, teologia puritană. Mântuirea prin domnia lui Hristos, în forma ei contemporană cea mai cunoscută, nu face decât să răspândească mai departe puritanismul din care își trage moștenirea.⁹

Dar astăzi, ca întotdeauna, atunci când Scripturile sunt lăsate să vorbească singure — și când Biserica are urechi gata să le asculte —, simplitatea și gratuitatea mântuirii pot renaște ca o forță vie în conștiința poporului lui Dumnezeu.

Nimic nu este mai de dorit decât acest lucru. Însă, pentru ca acest scop să devină realitate, este un lucru de care trebuie să ne păzim cu cea mai mare atenție: să nu greșim tocmai aici, în punctul cel mai important. Spus simplu, trebuie să lăsăm credința să fie ceea ce este — credință.

Capitolul 3

Crezi lucrul acesta?

Într-un moment de adâncă durere din viața Martei din Betania, care își pierduse fratele, pe Lazăr, Domnul Isus Hristos o confruntă cu o afirmație măreață. El îi spune:

Eu sunt învierea și viața. Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi. Și oricine trăiește și crede în Mine nu va muri niciodată. (Ioan 11:25–26).

Apoi adaugă o întrebare hotărâtoare: „Crezi lucrul acesta?” (Ioan 11:26).

Cei care susțin învățătura mântuirii prin domnia lui Hristos afirmă adesea că credința mântuitoare nu poate însemna doar „a crede niște fapte”. Dar această afirmație este greșită atât în concepție, cât și în conținut. Ea nu poate rezista unei examinări biblice serioase.

În dialogul Său cu Marta, Domnul Isus enunță niște *realități* uimitoare. El declară că El este Învierea și Viața. Mai mult, îi spune că are puterea de a garanta destinul veșnic al oricui crede în El. Dacă mor, El îi va învia; iar dacă trăiesc, pentru că El dă viața veșnică, într-un anumit sens nu vor muri niciodată.

Nimic din aceste realități nu este lipsit de importanță. Dimpotrivă, ele sunt de o profunzime care depășește orice cuvinte.

Isus stătea înaintea Martei într-un trup omenesc deplin. Și totuși, El o întreabă dacă acceptă realități despre Sine care erau complet invizibile ochilor ei și pe care niciun alt om nu le-ar fi putut afirma fără să comită blasfemie. Pentru Marta, a crede asemenea realități era, într-adevăr, un act de credință remarcabil!

Credința și realitățile

Unul dintre aspectele tragice ale gândirii evanghelice de astăzi este pierderea în mare măsură a aprecierii pentru măreția credinței simple în Hristos. Deși trăim într-o lume tot mai păgână, în care chiar și credința în existența lui Dumnezeu este în declin, admirația noastră pentru minunata încredere copilărească în Dumnezeu se erodează tot mai mult.

Noul Testament nu împărtășește această perspectivă modernă. Autorii Scripturii știau foarte bine cât de ostil era mediul lor față de primirea adevărului creștin. Ei nu aveau deloc tendința să micșoreze valoarea credinței în ceea ce este adevărat despre Fiul lui Dumnezeu. Dimpotrivă, înțelegeau clar cât de greu era acest lucru atât pentru iudei, cât și pentru neamuri.

Prin urmare, este de la sine înțeles că răspunsul Martei către Domnul nostru merită cea mai înaltă apreciere. Căci, la întrebarea Mântuitorului: „Crezi lucrul acesta?”, ea răspunde astfel: „Da, Doamne”, I-a zis ea, „cred că Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, care trebuia să vină în lume” (Ioan 11:27).

Nu este nevoie să ne întrebăm de ce apostolul Ioan a inclus acest răspuns în cartea sa — motivul este evident. Marta își exprimă credința în aceleași realități în care Ioan dorește ca toți cititorii lui să creadă. Căci, atunci când își anunță scopul scrierii, Ioan declară limpede:

Isus a mai făcut înaintea ucenicilor Săi multe alte semne, care nu sunt scrise în cartea aceasta. Dar lucrurile acestea au fost scrise pentru ca voi să credeți că *Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu*, și, crezând, să aveți viața în Numele Lui” (Ioan 20:30–31, sublinierea adăugată).

Să nu fie nicio îndoială: este vorba, într-adevăr, despre a crede fapte reale. Isus a întrebat: „Crezi lucrul *acesta*?”, iar Marta a răspuns: „Cred *că Tu ești...*”. Tot astfel, Ioan dorește ca cititorii lui „să creadă *că Isus este...*”. Conținutul credinței despre care este vorba aici este, fără îndoială, unul bazat pe fapte reale.

Dar în dialogul dintre Isus și Marta este vorba de mai mult decât atât. Faptele pe care Domnul i le prezintă nu sunt doar fapte mărețe — ele sunt fapte *mântuitoare*. Cu alte cuvinte, sunt *realități revelate, care trebuie credute pentru mântuire*. Astfel, cuvintele lui Isus către Marta reprezintă modul în care Ioan ne arată ce înseamnă să crezi că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.

Desigur, în lumea de astăzi sunt mulți care pretind că au credință în Isus, Fiul lui Dumnezeu. Pentru ei, pare aproape firesc să creadă că El este și „Hristosul”. „La urma urmei”, ar putea spune, „nu e acesta numele Lui?”

Dar dacă li s-ar cere să spună dacă Isus garantează învierea și viața veșnică oamenilor pe baza simplă a credinței, răspunsul lor ar fi, cel mai probabil, negativ. „Bineînțeles că nu”, ar putea spune ei, „trebuie și să trăiești cum se cuvine ca să primești viața veșnică!” Printr-un astfel de răspuns, ar arăta limpede că *nu cred* ceea ce Mântuitorul a cerut Martei să creadă.

Nu toate faptele despre Dumnezeu sunt fapte mântuitoare. A crede, de pildă, în unitatea lui Dumnezeu (că Dumnezeu este Unul) nu mântuiește pe nimeni. Fiecare iudeu ortodox din lumea romană credea *aceasta*. De altfel — spune un oponent al lui Iacov — la fel cred și dracii (Iacov 2:19). Desigur, unitatea lui Dumnezeu este un adevăr creștin glorios. Dar ea nu conține în sine adevărul Evangheliei.

Dar a crede că Isus este Hristosul — *în sensul pe care Ioan îl dă acestui termen* — înseamnă a crede adevărul mântuitor. De fapt, înseamnă a crede exact același adevăr în care a crezut Marta din Betania. Spus cât mai simplu, Isus o întreba pe Marta dacă ea *crede* că El garantează pe deplin destinul veșnic al fiecărui *credincios*. Era, de fapt, ca și cum ar fi întrebat-o dacă acest mare adevăr se împlinea și în cazul *ei*. Iar Marta a confirmat că da, mărturisindu-și convingerea despre cine este El.

Așadar, crezând realitățile uimitoare despre Persoana lui Hristos, Marta *și-a pus încrederea* în El. Își încredința destinul veșnic în mâinile Lui. Dacă s-ar fi înșelat cu privire la cine era El, credința ei ar fi fost zadarnică. Dar dacă avea dreptate — și o avea — atunci învierea și viața veșnică erau o certitudine pentru ea. Avea însă chiar asigurarea dată de Isus.

Totul depindea de *adevărul* a ceea ce credea, nu de *felul* credinței ei. Ori credea, ori nu credea. Era atât de simplu.

Credința ca primire

Din tot ce s-a spus până acum, ar trebui să fie limpede că nu este nimic greșit în a crede fapte — dacă acele fapte sunt adevărate. La fel, nu este nimic greșit în a crede fapte pentru a fi mântuit — dacă acele fapte sunt într-adevăr *adevăruri mântuitoare*. Dar de aici se naște, în mod firesc, o nouă observație.

Marta a crezut faptele despre Isus pe care trebuia să le creadă pentru a fi mântuită. Însă, făcând aceasta, ea de fapt își *însușise* darul vieții veșnice.

Desigur, acel moment nu a fost clipa în care Marta a crezut pentru prima dată. Nu a fost momentul în care a primit viața veșnică. Domnul ei o chema acum doar să-și exprime credința pe care o avea deja.

Aceasta i-ar fi făcut bine. Moartea fratelui ei iubit aruncase o umbră adâncă peste viața ei. Avea nevoie să-și aducă aminte și să-și reînnoiască încrederea în Cel care biruie moartea pentru oricine crede în El.

Dar, în mod evident, acea încredere a ei nu fusese altceva decât o apropiere personală (sau însușire personală) a adevărului mântuitor. Ea primise mărturia lui Dumnezeu despre Fiul Său (1 Ioan 5:9–13) și, făcând aceasta, primise chiar viața veșnică.

Nu este de mirare, așadar, că într-unul dintre cele mai importante pasaje din întreaga sa Evanghelie, Ioan prezintă credința mântuitoare ca pe un act de primire personală. Pasajul în cauză este, desigur, de neuitat: convorbirea dintre Isus și femeia samariteancă. Domnul Isus este Cel care stabilește direcția discuției prin aceste cuvinte: „Dacă ai fi cunoscut tu darul lui Dumnezeu și Cine este Cel Ce-ți zice: „Dă-Mi să beau!” tu singură ai fi cerut să bei, și El ți-ar fi dat apă vie” (Ioan 4:10).

Prin aceasta, Domnul nostru spune: „Ceea ce trebuie să faci este să *primești* ceea ce Eu doresc să-ți dau. Dar ca să poți face acest lucru, trebuie să cunoști anumite adevăruri: trebuie să știi care este darul lui Dumnezeu și trebuie să știi cine sunt Eu.”

Putea fi spus mai limpede, mai simplu? Femeia aceasta, împovărată de păcat, nu putea primi viața veșnică fără să înțeleagă mai întâi adevărul esențial. Trebuia să afle ce însemna oferta care i se făcea și cine era Persoana care i-o prezenta.

Întreaga convorbire care urmează are tocmai acest scop: să-i descopere adevărul de care avea nevoie. Darul lui Dumnezeu era apa vie (Ioan 4:13–14). Nu era, așa cum înțelesese ea la început, o apă care să-i potolească setea *trupească* (Ioan 4:15), ci o apă care să-i astâmpere setea *sufletului*, pentru că femeia era o păcătoasă vinovată (Ioan 4:16–18).

Dar aceasta era doar jumătate din adevărul pe care trebuia să-l cunoască. Mai trebuia să-L recunoască și pe Cel care îi vorbea. Isus o conduce cu finețe și spre acest scop.

Femeia este străpunsă de descoperirea neașteptată a vieții ei goale. Schimbă repede subiectul, vorbind despre religie în general, dar trebuie să admită că Persoana din fața ei este, fără îndoială, un proroc (Ioan 4:19–20).

Totuși, El era mult mai mult decât atât! Iar în cuvintele impresionante pe care Isus i le rostește în răspunsul Său (Ioan 4:21–24), femeia zărește ceva mai mare decât prorocia. De aceea spune: „Știu”, i-a zis femeia, „că are să vină Mesia (cărui I se zise Hristos); când va veni El, are să ne spună toate lucrurile” (Ioan 4:25).

Răspunsul Mântuitorului este scurt și hotărât: „Eu, cel care vorbesc cu tine, sunt Acela” (Ioan 4:26). Și cu această afirmație uimitoare, convorbirea se încheie.

A crezut femeia această afirmație? Desigur că da. Firește, într-un sat unde reputația ei era atât de proastă, trebuia să vorbească cu prudență („Nu cumva este Acesta Hristosul?” — Ioan 4:29).¹ Totuși, bărbații cărora le-a dat mărturie au înțeles că ea credea (Ioan 4:42). Și, chiar dacă nu le plăcea să-i recunoască vreun merit, au crezut și ei.

De fapt, mărturisirea lor de credință exprimă exact aceeași convingere pe care o vedem și la Marta: „Acum nu mai credem din pricina spuselor tale, ci din pricină că L-am auzit noi înșine și știm că Acesta este în adevăr *Hristosul, Mântuitorul lumii*” (Ioan 4:42).

Ei au crezut un fapt — dar ce fapt mareț era acesta! Acest umil călător evreu era Hristosul lui Dumnezeu! Prin urmare, El era și Mântuitorul lumii — iar asta îi includea și pe samariteni. Pe scurt, El era Dătătorul vieții veșnice pentru oameni păcătoși.

S-a observat adesea că Domnul Isus rostește ultimele cuvinte din convorbirea cu femeia din Sihar. Cuvintele „Eu, Cel care vorbesc cu tine, sunt Acela” nu sunt urmate de vreo cerere din partea ei pentru adevărata apă vie. De fapt, ea nu-I mai spune nimic *Lui*; ceea ce are de spus acum este pentru bărbații din satul ei.

Și totuși, ceea ce Isus îi spusese s-a împlinit: ceea ce El îi făgăduise în Ioan 4:10 devenise realitate.

Femeia spusese: „Știu că are să vină Mesia... când va veni El, are să ne spună toate lucrurile” (Ioan 4:25). Dar, în realitate, aceste cuvinte aveau forma unei rugăminți. Spuneau, de fapt: „Te rog, spune-mi! Ești Tu Mesia cel așteptat? Ești Tu, cu adevărat, Mântuitorul lumii?”

Astfel, ea a cerut — așa cum Isus spusese că va face. Iar El i-a dat — așa cum *El* promisese. Răspunsul Lui, darul Lui, este adevărul mântuitor care străbate întreaga Evanghelie după Ioan: „Eu, Cel care vorbesc cu tine, sunt Acela” (Ioan 4:26). Sau, spus altfel, Isus i-a răspuns: „Eu sunt Hristosul, Mântuitorul lumii!”

Când femeia a primit acest adevăr mântuitor prin credință, a primit nimic mai puțin decât însuși darul lui Dumnezeu. Mărturia lui Dumnezeu despre Fiul Său — *Cuvântul Său cel viu* — se afla acum înlăuntrul ei. Credința ei a fost actul prin care și-a însușit acest dar; prin ea, ajunsese să bea din apa supranaturală a vieții veșnice.

Încheiere

În capitolul final al primei sale epistole, apostolul Ioan scrie: „Oricine crede că Isus este Hristosul este născut din Dumnezeu” (1 Ioan 5:1). Este o afirmație cât se poate de limpede și pe deplin în armonie cu ceea ce am văzut în *Evanghelia după Ioan*.²

Adevărul că Isus este Hristosul — adevărul că El este Dătătorul vieții veșnice pentru fiecare credincios — este un adevăr mântuitor. Credința în acest adevăr aduce nașterea din nou, imediată și permanentă.

Prin urmare, nu poate exista credință în mesajul mântuirii fără posesia, în același timp, a vieții veșnice. „Oricine” — nu doar unii sau mulți — ci „oricine crede că Isus este Hristosul este născut din Dumnezeu”. *Fără nicio excepție.*

Așa afirmă apostolul.

Totuși, simplitatea desăvârșită a acestui adevăr scapă multora dintre evanghelicii de astăzi. De fapt, ea îi înspăimântă, iar tentația este să o evite, redefinind credința mântuitoare. Procedând astfel, întunecă iremediabil doctrina biblică a credinței și denaturează în chip tragic mesajul harului.

Într-un anumit sens, ei încearcă să facă lucrarea lui Dumnezeu în locul Lui. Dar ori de câte ori facem asta, este o greșală gravă — și, cel mai adesea, una dezastruoasă. În acest caz, cu siguranță este așa. Explicația urmează în capitolul următor.

Capitolul 4

Ce s-a întâmplat cu adevărat?

Iacov, fratele vitreg al Domnului nostru, a scris un pasaj clasic și minunat despre nașterea din nou. El începe vorbind cu elocvență despre uimitoarea Sa putere de a dăruia. El spune: „Orice ni se dă bun și orice dar desăvârșit sunt de sus, pogorându-se de la Tatăl luminilor, în care nu este nici schimbare, nici umbră de mutare.” (Iacov 1:17).

Apoi, ca un exemplu măreț al acestei puteri divine de a dăruia, adaugă: „El, de bunăvoia Lui, ne-a născut prin Cuvântul adevărului, ca să fim un fel de pârgă a fapturilor Lui.” (Iacov 1:18).

Cuvintele lui Iacov merită toată atenția noastră. El vorbește aici despre însăși binecuvântarea pe care Domnul Isus i-a oferit-o femeii samaritence. Și, asemenea Domnului, Iacov descrie o minune săvârșită prin adevărul lui Dumnezeu: „El ne-a născut prin Cuvântul adevărului”.

Totuși, în biserica contemporană, încrederea în puterea miraculoasă a adevărului lui Dumnezeu a scăzut considerabil.

Învățătorii mântuirii prin domnia lui Hristos privesc cu neliniște Evanghelia atunci când ea este prezentată oamenilor ca un dar absolut gratuit. În loc să se smerească în fața mării generozități a lui Dumnezeu, ei o discreditează, numind-o „har ieftin” sau „credință ușoară”.

Fără îndoială, mulți dintre ei sunt sincer preocupați de ceea ce consideră a fi starea morală scăzută a celor ce mărturisesc că sunt creștini. Însă remediul pe care îl propun este mult mai rău decât boala pe care cred că au diagnosticat-o.

Trebuie afirmat fără echivoc că adăugarea unor condiții aspre la termenii mântuirii nu este nicio soluție. Dimpotrivă, este cu totul contraproductivă. În realitate, o astfel de teologie va umple biserica de mulțimi de oameni care sunt străini de harul lui Dumnezeu. Iar pentru cei deja din biserică, ea va întuneca mesajul mântuirii și le va submina temelia siguranței.

În urma unui asemenea impact vor veni descurajarea, înfrângerea și deznădejdea. Aceste roade se văd deja astăzi în adunările unde se predică mântuirea prin domnia lui Hristos. În cele din urmă, nimic nu poate ține locul adevăratei minuni a nașterii din nou.

A fost o minune

Cu cuvinte de neuitat, un autor de cântări a scris:

A fost o minune să așeze stelele pe cer,
A fost o minune să întindă lumea în spațiu;
Dar când El mi-a mântuit sufletul,
L-a curățit și l-a făcut întreg,
A fost o minune a dragostei și a harului!

– John W. Peterson

It Took a Miracle (A fost o minune)

Aceste cuvinte sunt adevărate tocmai pentru că sunt biblice.

Am văzut deja că apostolul Ioan afirmă că a primi mărturia lui Dumnezeu despre Fiul Său înseamnă a avea această mărturie înăuntrul nostru (1 Ioan 5:9–10). Cu aceasta putem compara declarația apostolului Petru, care spune că am fost „născuți din nou nu dintr-o

sămânță care poate putrezi, ci dintr-una care nu poate putrezi, prin Cuvântul lui Dumnezeu, care este viu și care rămâne în veac” (1 Petru 1:23). Iar câteva versete mai jos adaugă: „Și acesta este Cuvântul care v-a fost propovăduit prin Evanghelie.” (1 Petru 1:25).

Mărturia constantă a Noului Testament este că Cuvântul lui Dumnezeu, în Evanghelie, este cel care produce minunea regenerării. El — și numai El — este sămânța vie și dătătoare de viață, care prinde rădăcini în inima omului atunci când acel Cuvânt este primit prin credință.

De aceea este o absurditate să negăm că adevărata credință poate fi îndreptată spre „fapte” — dacă „faptele” în cauză constituie mesajul mântuitor al lui Dumnezeu. Căci acele fapte sunt adevărul lui Dumnezeu, exprimate prin Cuvântul Său. Și acolo unde este Cuvântul lui Dumnezeu, acolo este și puterea Lui.

Dar în cuvântul omului nu este putere. Și tocmai aceasta este natura reală a mântuirii prin domnia lui Hristos. Asemenea celor religioși stricți din toate timpurile, acești învățători cred că omul trebuie cumva să „se ridice la nivelul cerut” dacă vrea să obțină viața veșnică. Le este străin gândul că dragostea lui Dumnezeu poate cuprinde oameni păcătoși necondiționat, fără nicio cerință obligatorie.

Însă tocmai această necondiționare a harului lui Dumnezeu este cea care deosebește Cuvântul Lui mântuitor de cuvântul omului. Cât de clar răzbate acest lucru din textul pe care l-am amintit de atâtea ori: „Și Duhul și Mireasa zic: ‘Vino!’ Și cine aude să zică: ‘Vino!’ Și celui ce îi este sete să vină; cine vrea să ia apa vieții fără plată!” (Apocalipsa 22:17).

Ce mesaj clar și puternic transmit aceste cuvinte! Dacă cineva este pur și simplu însetat, poate lua din această apă. Dar stai puțin! Poate chiar și *aceasta* pare prea mult spus. De aceea Duhul adaugă: „oricine voiește” — oricine vrea! — să ia din această apă fără nicio obligație. Să o ia în dar.

Și ce se întâmplă cu cei care primesc această apă? Ce se petrece cu cei care cred această invitație?

Se petrece o *minune*. Ei se nasc din nou. O viață nouă le este dăruită. Iar, având această viață, Îl au și pe Fiul lui Dumnezeu (1 Ioan 5:12). De fapt, *El este acea viață* (1 Ioan 5:20) și, prin urmare, El însuși locuiește în ei (Coloseni 1:27).

Cum s-a săvârșit această minune în ei? Prin Cuvântul lui Dumnezeu, care trăiește și rămâne în veac. Sau, cum ar spune Iacov: „El, de bunăvoia Lui, ne-a născut prin Cuvântul adevărului.”

Fericita siguranță

O altă cântare frumoasă și-a lăsat cuvintele adânc întipărite în sufletul Bisericii:

Fericita siguranță — Isus e al meu!
O arună a slavei divine!
Moștenitor al mântuirii, răscumpărat al lui Dumnezeu,
Născut din Duhul Său, spălat în al Său sânge.

— Fanny J. Crosby și Mrs. J. F. Knapp
Blessed Assurance (Fericita siguranță)

Femeile care ne-au dăruit acest imn au înțeles, fără îndoială, esența însăși a Evangheliei biblice. Cuvintele și melodia lor sunt un omagiu nepieritor adus esenței mesajului harului. Pe scurt, acest mesaj poartă în sine siguranța mântuirii.

Dar cum este transmisă, de fapt, această siguranță? Răspunsul ar trebui să fie limpede acum. Același Cuvânt al lui Dumnezeu, plin de putere miraculoasă — cel care regenerează

— este și Cel care dă siguranță inimii care crede. Cele două realități sunt simultane și inseparabile.

Sau, spus altfel, atunci când o persoană crede, ea are siguranța vieții veșnice. Cum ar putea fi altfel? Gândește-te, de pildă, la cuvintele Domnului Isus:

„Adevărat, adevărat vă spun că cine ascultă cuvintele Mele și crede în Cel ce M-a trimis are viața veșnică și nu vine la judecată, ci a trecut din moarte la viață” (Ioan 5:24).

Este cât se poate de clar. Credinciosul, spune Domnul nostru, are viață veșnică. Mai mult, el nu va veni la judecată. De fapt, a trecut deja din moarte la viață. Iar a crede Cuvântul Său înseamnă a crede și aceste adevăruri.

Prin urmare, este cu totul imposibil să dai crezare mesajului Evangheliei fără să știi că ești mântuit. Căci acest mesaj poartă în sine propria lui garanție. A te îndoii de certitudinea vieții veșnice înseamnă a te îndoii de mesajul însuși.

Pe scurt, dacă nu cred că sunt mântuit, nu cred oferta pe care Dumnezeu mi-a făcut-o.¹

Asta ne aduce din nou la Marta. Când Marta a mărturisit că Îl crede pe Isus a fi „Hristosul, Fiul lui Dumnezeu” (Ioan 11:27), ea răspundea la întrebarea: „Crezi lucrul acesta?”

Însă în cuvântul acesta se afla o afirmație importantă pe care Isus o făcuse. De fapt, El îi spusese, în două moduri diferite, că garantează destinul veșnic al fiecărui credincios. Mai întâi, El a spus: „Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi.” (Ioan 11:25).

Apoi a adăugat: „Și oricine trăiește și crede în Mine nu va muri niciodată” (Ioan 11:26).

Ambele aceste mari declarații sunt cuprinse în cuvântul „acesta”, atunci când Isus spune: „Crezi lucrul *acesta*?” Prin urmare, dacă Marta credea acest adevăr, ea îl credea și cu privire la sine însăși. Într-adevăr, a nega „acesta” pentru sine ar fi însemnat să nege că „*oricine* trăiește și crede în Mine nu va muri niciodată.” Dar Marta a crezut și, crezând, a știut că nici ea nu va muri niciodată. Pe scurt, asemenea tuturor credincioșilor, în clipa credinței mântuitoare Marta *a știut* că are viață veșnică.

Aceasta nu înseamnă, totuși, că mai târziu Marta n-ar fi putut să se îndoiască de acest adevăr. Chiar și Ioan Botezătorul a avut momente de îndoială (Luca 7:18–20). Dar un lucru este sigur: cine *nu a fost niciodată sigur* că are viață veșnică *n-a crezut niciodată* mesajul mântuitor al lui Dumnezeu.

De fapt, dacă privim cu atenție acest lucru, adevărul acesta se află chiar la suprafața afirmațiilor repetate din Evanghelia după Ioan. El este limpede chiar și în cel mai cunoscut verset al mântuirii. Căci, în cuvinte pe care cei mai mulți credincioși le știu pe de rost, apostolul redă cuvintele Domnului: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică” (Ioan 3:16).

Dar și aici întâlnim aceeași afirmație pe care Isus i-a făcut-o Martei. Fiul pe care L-a dat Dumnezeu este Cel prin care se primește, prin credință, viața veșnică. Credinciosul, așadar, posedă această viață și, prin urmare, nu piere.

Mesajul din ambele locuri din Scriptură este același.

Încheiere

Ce se întâmplă cu adevărat atunci când o persoană crede Cuvântul mântuitor al Evangheliei? Există multe răspunsuri posibile la această întrebare, unele dintre ele urmând să fie tratate în paginile care urmează. Dar cel puțin două lucruri sunt atât de fundamentale, încât nu trebuie niciodată uitate.

Ce s-a întâmplat cu adevărat?

Primul este că, în credincios, are loc o naștere din nou miraculoasă, prin care el ajunge să posede chiar viața lui Dumnezeu.

Al doilea este că acel credincios știe că are această viață.²

Aceste două realități fac ca darul divin să fie pe deplin „bun și desăvârșit”, așa cum spune Iacov că sunt toate darurile lui Dumnezeu. Nimeni nu poate începe o viață nouă până nu primește mai întâi acea viață prin credință. Și nimeni nu va putea trăi acea viață pe deplin dacă nu este sigur că o posedă. Dar darul „bun și desăvârșit” al lui Dumnezeu răspunde ambelor nevoi fundamentale, iar ele sunt împlinite chiar în momentul credinței.

Desigur, există oameni în biserici care nu s-au născut din nou. Dar aceasta este vina noastră, nu a lui Dumnezeu. Nu se datorează faptului că El oferă mântuirea în dar. Iar problema nu va fi rezolvată prin adăugarea unor condiții nebiblice la mesajul harului.

Avem nevoie să ne dăm la o parte din calea lui Dumnezeu. Trebuie să încetăm să încercăm să facem lucrarea pe care numai El o poate face. Nicio învățătură, oricât de strictă, despre domnia lui Hristos nu va putea vreodată să aducă minunea nașterii din nou. Dimpotrivă, o asemenea învățătură nu face decât să stea în calea acestei minuni.

Ceea ce este cu adevărat nevoie este Evanghelia simplă, prezentată așa cum este ea în realitate — absolut gratuită! Numai aceasta reprezintă Cuvântul mântuitor al lui Dumnezeu pentru neamul omenesc. Și numai aceasta săvârșește minunea nașterii din nou.

Capitolul 5

Fără cale de întoarcere

În întâlnirea Sa cu femeia de la fântână, Isus a făcut o promisiune extraordinară. El i-a spus:

„Oricui bea din apa aceasta îi va fi iarăși sete. Dar oricui va bea din apa pe care i-o voi da Eu în veac nu-i va fi sete, ba încă apa pe care i-o voi da Eu se va preface în el într-un izvor de apă, care va țâșni în viața veșnică.” (Ioan 4:13–14).

Indiferent ce altceva a înțeles din acele cuvinte, femeia din Sihar a înțeles un lucru: Isus îi oferea o băutură care avea să-i potolească setea pentru totdeauna. Răspunsul ei arată cu claritate acest lucru: „Doamne”, I-a zis femeia, „dă-mi această apă, ca să nu-mi mai fie sete și să nu mai vin până aici să scot” (Ioan 4:15).

E posibil ca în glasul ei să se fi simțit acum un ton ușor sarcastic. Un lucru însă este sigur: ea încă nu înțelesese ce fel de dar îi oferea Isus. El nu-i vorbea despre această fântână nici despre ce fel de apă era în ea.

Dar măcar un lucru îl înțelesese limpede. Indiferent ce fel de apă era aceasta, trebuia să bea din ea o singură dată. Dacă ar fi fost o apă fizică, ca aceea din fântâna din fața ei, nu ar mai fi fost nevoie să se întoarcă vreodată aici. Nu ar mai fi existat nicio cale de întoarcere.

Și în privința aceasta avea dreptate deplină. E adevărat că apa oferită de Isus era spirituală și supranaturală. Dar principiul rămânea același: după ce ar fi băut din ceea ce El îi dădea, nu ar mai fi trebuit să vină să-I ceară din nou această apă.

Totuși, este surprinzător că această realitate simplă este adesea dată uitării în Biserica creștină. Desigur, sunt mulți care îi neagă deschis adevărul. Ei susțin, în schimb, că apa vieții poate fi pierdută prin neascultare gravă sau prin lepădarea de credință și că cel care a avut-o cândva ar putea fi nevoit s-o primească din nou. Dar, spunând aceasta, se contrazic pe față cu Însuși Domnul.

Dar alții nu afirmă chiar atât de deschis lucrul acesta. Ei susțin, în esență, că băutul trebuie să continue neîncetat. Și adaugă că, dacă băutul se oprește vreodată, înseamnă că n-a început niciodată cu adevărat. Dar confuzia este profundă. Simplitatea invitației Mântuitorului se pierde cu totul din vedere.

Această idee se întâlnește adesea în învățătura mântuirii prin domnia lui Hristos. Potrivit unora dintre susținătorii ei, dacă cineva „crede cu adevărat”, va continua să creadă până la sfârșitul vieții; iar dacă această credință aparentă se stinge, înseamnă că n-a fost niciodată reală.

O astfel de învățătură este cu totul străină de Scriptură.

Totuși, mulți au fost derutați de o asemenea învățătură. De aceea este nevoie să privim mai atent la cuvintele Mântuitorului.

Darul care rămâne pentru totdeauna

Întâmplarea petrecută la fântâna din Sihar are la bază o discuție despre un dar. Potrivit lui Isus, era un dar pe care El ar fi fost bucuros să i-l dea femeii, dacă I l-ar fi cerut (Ioan 4:10).

Prin însăși natura lucrurilor, un dar, odată oferit, devine al celui ce-l primește. O singură acțiune — dăruirea și primirea — este suficientă pentru ca darul să fie deplin.

De aceea imaginea băutului de apă este atât de limpede în această relatare biblică. Isus este Cel care are apa. El îi dă femeii samaritene să bea din ea, iar acea apă devine a ei pentru totdeauna. Ba mai mult, o schimbă lăuntric. Din acel moment, ea va avea în sine un izvor, o „fântână”, al cărei șuvoi de apă este la fel de nesfârșit ca veșnicia însăși.

Și aici întâlnim din nou minunea nașterii din nou. Cuvântul lui Dumnezeu, care poartă viață, lucrează o transformare lăuntrică atunci când este primit prin credință. Această primire are loc într-un moment precis — asemenea unei înghițituri de apă — dar urmările acelei înghițituri durează pentru veșnicie.

Sau, spus altfel: apa vieții se primește *o singură dată* și rămâne *pentru totdeauna*. Este un dar veșnic!

Desigur, această realitate nu se întâlnește doar în relatarea despre femeia samariteană. O regăsim mereu în cea de-a patra Evanghelie, atât în afirmațiile directe, cât și în imaginile mântuirii folosite de Isus. De pildă, în memorabilul Său dialog nocturn cu Nicodim, Domnul nostru a spus următoarele: „Adevărat, adevărat îți spun că, dacă un om nu se naște din nou, nu poate vedea Împărăția lui Dumnezeu” (Ioan 3:3). Această declarație binecunoscută merită toată atenția noastră.

Este uimitor cât de clar arată același adevăr imaginea, cu totul diferită, a unei înghițituri de apă. Tot așa, și nașterea este un eveniment unic, cu urmări permanente. De fapt, nașterea noastră fizică este un act ireversibil — nu există nicio cale de a o da înapoi.

Nici măcar sinuciderea nu poate schimba acest fapt. Chiar dacă moartea pune capăt vieții fizice, așa cum o cunoaștem acum, ea nu pune capăt vieții noastre conștiente. Mai mult, toți cei care au murit vor avea din nou, într-o zi, o existență trupească (Ioan 5:28–29).

Prin nașterea fizică, așadar, intru în creația lui Dumnezeu ca o ființă veșnică. Sunt aici pentru totdeauna. Nu există absolut nimic ce aș putea face ca să schimb acest lucru.

Tot așa, nu pot face nimic nici în privința nașterii din nou, odată ce am trăit-o. Prin aceea minune uimitoare am fost făcut copil al lui Dumnezeu. Chiar dacă aș hotărî că nu mai vreau să fiu copilul Lui, n-ar folosi la nimic. Nașterea mea spirituală, la fel ca cea fizică, este ireversibilă.

Totuși, unii au sugerat că, deși nu-mi pot *pierde* mântuirea, aș putea totuși *s-o dau înapoi*. Dar acest lucru este absurd. Nu pot da înapoi lui Dumnezeu nașterea mea spirituală, la fel cum nu pot să dau înapoi nașterea mea fizică părinților mei pământești. Dacă aș putea face așa ceva, atunci promisiunile din Evanghelia după Ioan s-ar dovedi false. În acel caz, o persoană care a crezut în Fiul lui Dumnezeu ar pieri — contrazicând Ioan 3:16. O persoană care a avut viața veșnică ar veni la judecată — contrazicând Ioan 5:24. Sau, așa cum am văzut deja, cineva care a băut din apa dată de Isus ar înseta din nou. Dar toate acestea sunt imposibile pentru cel care a crezut. Însuși Isus a spus lucrul acesta.

Aceeași idee este redată la fel de puternic în cuvintele din Ioan 5:25. Acolo Isus spune:

„Adevărat, adevărat vă spun că vine ceasul, și acum a și venit, când cei morți vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și cei ce-l vor asculta vor învia.” Și aici suntem din nou în fața unei imagini grăitoare a minunii nașterii din nou. De data aceasta, minunea este comparată cu însăși învierea.

În versetul anterior, Isus vorbise despre credincioși ca despre cei care „au trecut din moarte la viață” (Ioan 5:24). Se ridică, în mod firesc, întrebarea: cum are loc o astfel de trecere atât de profundă? Răspunsul se află în versetul 25. Ceasul a și venit — spune Isus — când cei morți în duhul sunt aduși la viață. Iar mijlocul prin care se săvârșește această înviere este chiar glasul Lui — propriul Lui Cuvânt, aducător de viață.

În mod evident, și aici întâlnim o imagine care se leagă în chip minunat de cea a nașterii din nou sau de înghițitura aceea unică, cu efect veșnic. Căci învierea este la fel de ireversibilă ca și nașterea. Este un eveniment unic, cu urmări veșnice. Așa va fi pentru toți cei care vor învia. Învierea lor va fi o experiență unică, ale cărei roade vor dăinui pentru veșnicie.

Tot așa este și pentru toți cei aduși acum la viață prin auzirea, prin credință, a Cuvântului mântuitor al lui Dumnezeu. Și urmările acestei învieri sunt fără sfârșit.

De aceea nu e de mirare că, în capitolul următor din Evanghelia după Ioan, permanența acestei lucrări mântuitoare este afirmată cu atâta putere. O auzim limpede, de pildă, în aceste cuvinte:

„Eu sunt Pâinea vieții. Cine vine la Mine nu va flămânzi niciodată și cine crede în Mine nu va înseta niciodată” (Ioan 6:35).

„Nu va flămânzi niciodată!” „Nu va înseta niciodată!” — Isus spune, în esență: „Este pentru veșnicie! Este pentru veșnicie!”

Dar El repetă același adevăr aproape imediat: „Tot ce-Mi dă Tatăl va ajunge la Mine și pe cel ce vine la Mine, nu-l voi izgoni afară” (Ioan 6:37). „Nu-l voi izgoni” — „Este pentru veșnicie!”

Și El spune din nou:

„Căci M-am pogorât din cer ca să fac nu voia Mea, ci voia Celui ce M-a trimis. Și voia Celui ce M-a trimis este să nu pierd nimic din tot ce Mi-a dat El, ci să-l înviez în ziua de apoi.” (Ioan 6:38–39).

„Să nu pierd *nimic* din tot ce Mi-a dat El, ci să-l înviez în ziua de apoi!” Este pentru veșnicie!

Și din nou: „Voia Tatălui meu este ca oricine vede pe Fiul și crede în El să aibă viața veșnică, și Eu îl voi învia în ziua de apoi.” (Ioan 6:40).

Nu e de mirare că Mântuitorul i-a spus Martei că El este și Învierea, și Viața pentru fiecare credincios. Aceste adevăruri sunt pe deplin sigure. Ele țin de făgăduința pe care Isus o face în oferta Sa de mântuire. Învierea va fi dăruită fiecărui credincios în ziua de apoi, iar viața lui Dumnezeu, care a început deja în credincios, va continua de-a lungul veacurilor nesfârșite.

Așadar, viața veșnică este mai mult decât un dar. Este, într-adevăr, un dar *pentru veșnicie*.

Primirea veșnică

Dar din ceea ce tocmai s-a spus se desprinde limpede un alt adevăr: dacă darul vieții veșnice este al nostru pentru totdeauna, atunci actul credinței prin care primim acest dar este definitiv și irepetabil. Acest lucru reiese clar din imaginile pe care Isus le folosește pentru a descrie această primire.

Să ne amintim din nou că, vorbind cu femeia din Sihar, Domnul a descris schimbul pe care i-l oferea în termenii unei dăruiri și ai primirii unei băuturi de apă. Aici nu poate fi vorba deloc despre ceva continuu. Femeii nu i se cerea să bea iar și iar;¹ i se cerea să bea o dată pentru totdeauna.

Desigur, acesta este tocmai contrastul cu apa din fântâna pe care stătea Domnul Isus Hristos. Oricine ar fi băut din acea apă ar fi trebuit să bea iar și iar (Ioan 4:13). Dar nu așa este cu apa pe care o dă Isus (Ioan 4:14). Nu mai era nevoie să bei din *apa Lui* vreodată. Prima înghițitură era suficientă, pentru că roadele ei erau permanente.

Aici putem recunoaște o slăbiciune serioasă prezentă în gândirea evanghelică de astăzi. Fiind prea preocupați de „natura” credinței, am pierdut din vedere accentul biblic asupra darului pe care credința îl primește.

Până la urmă, a bea o înghițitură de apă este doar un mijloc, nu un scop în sine. Ceea ce contează este apa însăși, chiar și la nivel fizic. Dacă lichidul pe care îl beau se întâmplă să

fie apă sărată, nu are nicio importanță cât de priceput sau de atent sunt când beau. O astfel de apă nu-mi va potoli setea trupească.

Însă mulți evanghelici nu sunt în acord cu perspectiva biblică. În Scriptură, credința mântuitoare este un lucru simplu și lipsit de complicații — un adevăr pe care l-am văzut deja.

Însă apa vieții nu este deloc un lucru simplu. Ea este, de fapt, în întregime supranaturală. Efectele ei sunt minunate, tainice și veșnice. Totuși, credința care primește un dar atât de mare are simplitatea firească a încrederii unui copil.

De fapt, chiar Isus a spus: „Adevărat vă spun că oricine nu va primi Împărăția lui Dumnezeu ca un copilăș cu niciun chip nu va intra în ea.” (Luca 18:17).

Prin urmare, mântuirea este pentru cei care o primesc cu simplitatea unei inimi de copil.

Aceeași înțelegere directă a actului mântuitor ne întâmpină din nou în pasajul deja menționat: „Adevărat, adevărat vă spun că vine ceasul, și acum a și venit, când cei morți vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și cei ce-l vor *asculta* vor învia.” (Ioan 5:25, sublinierea adăugată).

Cu o simplitate plină de putere, Domnul Își descrie glasul ca pe o forță măreață, capabilă să pătrundă în urechile lipsite de viață ale celor morți din punct de vedere spiritual. Iar odată ce glasul Lui a făcut aceasta, El declară că cei morți nu mai sunt morți — ba dimpotrivă, au fost aduși la viață.

Așadar, este limpede că „auzirea” despre care vorbește Isus nu este altceva decât primirea prin credință a Cuvântului dătător de viață al lui Dumnezeu. Iar odată ce această auzire are loc, viața veșnică începe.

Tot atât de clar este că imaginea aceasta vorbește despre un eveniment simplu și unic. Când Cuvântul lui Dumnezeu este auzit prin credință, el aduce viața veșnică.

În mod firesc, acest adevăr își găsește o ilustrare concretă în învierea lui Lazăr. Lazăr, desigur, era cu adevărat mort! Sora lui, Marta, ezită să dea piatra la o parte de la gura mormântului, din pricina mirosului care, fără îndoială, s-ar fi răspândit de acolo (Ioan 11:39).

Însă Domnul Isus Hristos, care este Învierea și Viața pentru fiecare credincios (Ioan 11:25–26), nu s-a lăsat oprit de starea de moarte a lui Lazăr. Dimpotrivă, prin doar trei cuvinte — „Lazare, vino afară!” — El a pătruns în acele urechi moarte, iar glasul Lui l-a readus pe acest om la viață.

Așa de simplu a fost. Cuvintele: „Lazăre, vino afară!” (Ioan 11:43) au fost directe, clare și eficiente. Lui Lazăr i-a fost de ajuns să le audă *o singură dată*. Din clipa aceea, a trăit.

Tot așa este și cu primirea darului mântuitor al lui Dumnezeu. *O singură* înghițitură, *o singură* auzire a glasului Fiului, și are loc miracolul uimitor, ireversibil al nașterii din nou.

Cum altfel am fi putut vedea lucrurile?

Prin urmare, nu e deloc surprinzător să găsim acest principiu chiar în cel mai important text al Bibliei despre mântuire. În Ioan 3, când Domnul Isus s-a întâlnit cu fariseul cercetător Nicodim, El a făcut deplin limpede adevărul despre care vorbim.

De fapt, înainte de cuvintele atât de îndrăgite din Ioan 3:16, Isus i-a spus lui Nicodim:

“Și, după cum a înălțat Moise șarpele în pustie, tot așa trebuie să fie înălțat și Fiul omului, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică.” (Ioan 3:14–15).

Ar fi greu să exagerăm valoarea acestui preludiu pătrunzător la cel mai mare verset despre mântuire.

Nimeni nu poate ști câți oameni nenumărați au găsit viața veșnică prin Ioan 3:16. Desigur, Isus știa, când a rostit aceste cuvinte, că ele vor aduce o astfel de roadă din belșug. De aceea a pregătit aceste cuvinte printr-o ilustrație extrem de grăitoare a mântuirii.

Făcând aceasta, Isus l-a trimis pe Nicodim la o întâmplare din Vechiul Testament, relatată în Numeri 21:4–9.

Acolo, copiii lui Israel au cântit împotriva lui Dumnezeu și împotriva lui Moise. Ca urmare a acestui păcat, au fost atacați de șerpi veninoși și înfocați, a căror mușcătură aducea moartea. Dar când israeliții l-au rugat pe Moise să se roage pentru ei, el a făcut-o (Numeri 21:7).

Apoi, urmând porunca lui Dumnezeu, Moise a făcut un „șarpe de aramă și l-a pus într-o prăjină” (Numeri 21:9). Dumnezeu Însuși i-a spus lui Moise că, după ce va face aceasta, „oricine este mușcat și va privi spre el va trăi” (Numeri 21:8). Și exact așa s-a întâmplat, căci este scris: „și oricine era mușcat de un șarpe și privea spre șarpele de aramă trăia” (Numeri 21:9).

Ce ilustrare minunată și simplă a credinței mântuitoare! Așa cum Moise a înălțat șarpele de aramă în pustie, tot așa Fiul lui Dumnezeu avea să fie înălțat pe crucea de pe Calvar. Astfel, ca Mântuitor rânduit de Dumnezeu pentru omenirea împovărată de păcat, oricine putea privi spre El prin credință și, asemenea israeliților de odinioară, să primească viața pe loc.

O singură privire — iar rezultatul, viața veșnică. Ce ar putea fi mai limpede?

Dar, desigur, nici aici nu este vorba de a privi iar și iar. Așa cum o singură înghițitură din apa vie a însemnat o primire deplin eficientă, tot așa și o singură privire a credinței aduce același rezultat.

Fără îndoială, unele minți moderne sunt scandalizate de aparenta simplitate a tuturor acestor lucruri.² Dar trebuie să ne amintim întotdeauna că vorbim despre o minune divină. Iar Dumnezeu nu are nevoie ca scena să fie pregătită în mod complicat pentru a-Și săvârși lucrarea minunată.

Dimpotrivă! Chiar simplitatea a ceea ce ni se cere — un singur act de încredere în Hristos — nu face decât să mărească miracolul pe care îl săvârșește Dumnezeu. Căci, în clipa precisă în care un om sau o femeie crede în Hristos, în acel moment însăși veșnicia pătrunde în experiența omenească și ne transformă ființa lăuntrică într-o realitate minunată și veșnic nouă.

Cât de desăvârșit a surprins cântărețul acest adevăr atunci când a spus:

Cerul s-a pogorât

Născut din Duhul, cu viață venită de sus,
În familia divină a lui Dumnezeu;
Pe deplin îndreptățit prin dragostea de pe Calvar —
O, ce statut minunat am primit!

Și schimbarea s-a făcut atât de repede,
Când, păcătos fiind, am venit;
Am primit oferta de har pe care El mi-a oferit-o —
El m-a mântuit — slăvit fie Numele Său!

Cerul s-a pogorât și slava mi-a umplut sufletul,
Când la cruce Mântuitorul m-a făcut întreg;
Păcatele mi-au fost spălate,
Și noaptea s-a prefăcut în zi —
Cerul s-a pogorât și slava mi-a umplut sufletul!

— John W. Peterson
Cerul s-a pogorât
(*Heaven Came Down*)

Să nu fie nicio îndoială în privința aceasta: Biblia învață tocmai un asemenea schimb minunat.

Încheiere

Imaginea biblică a experienței mântuirii este desăvârșită în claritatea și simplitatea ei. O singură primire, făcută o dată pentru totdeauna, a darului lui Dumnezeu aduce o transformare lăuntrică miraculoasă, care nu poate fi niciodată anulată.

Deoarece lucrul acesta este adevărat, pierdem sensul Evangheliei atunci când insistăm că adevărata credință mântuitoare trebuie neapărat să continue. Desigur, credința noastră în Hristos *ar trebui* să continue. Însă afirmația că ea trebuie în mod absolut, sau că în mod necesar continuă, nu are niciun temei în Biblie. Vom vorbi mai mult despre acest lucru în capitolele următoare.

Deocamdată însă, este suficient să observăm că Biblia întemeiază mântuirea pe un singur *act* de credință, nu pe *continuitatea* ei. Așa cum nașterea din nou are loc, cu siguranță, într-un moment precis din viața fiecărui om, tot la fel are loc și credința mântuitoare.

De aceea, în cazul lui Avram, momentul îndreptării sale este bine fixat în istorie. Chiar în împrejurările precise descrise în contextul din Geneza 15 citim: „Avram a crezut pe Domnul, și Domnul i-a socotit lucrul acesta ca neprihănire” (Geneza 15:6).

Așadar, potrivit relatării biblice, cu acea ocazie — și numai cu acea ocazie — Avram a fost îndreptățit prin credință. Afirmația din Geneza 15:6 este cu totul unică în relatarea scripturală. Nimic asemănător nu se mai găsește nicăieri altundeva în narațiunea inspirată a vieții patriarhului.

Și nici nu ar trebui să ne așteptăm la altceva. Până la urmă, atât îndreptățirea, cât și nașterea din nou sunt evenimente irepetabile — la fel ca și credința prin care sunt primite. Ambele au loc în același punct al vieții fiecărui creștin, iar acel punct precis este credința mântuitoare. Prin îndreptățire primim însăși *neprihănirea* lui Dumnezeu, care ne este socotită pe baza credinței, și numai prin credință (Romani 3:21–22). Prin nașterea din nou primim însăși *viața* lui Dumnezeu, care ne este dăruită în același fel — pe baza credinței, și numai prin credință. Astfel, într-o clipă primim și o acceptare desăvârșită înaintea scaunului dreptății lui Dumnezeu, și o primire deplină în familia Lui.

Iar toate acestea sunt absolut gratuite și absolut permanente. „Căci lui Dumnezeu nu-I pare rău de darurile și de chemarea făcută” (Romani 11:29).

Nu există cale de întoarcere.

Capitolul 6

Vremea uceniciei

Puține dintre cuvintele rostite de Isus sunt mai profunde sau mai provocatoare decât acelea despre ucenicie, pe care le-a adresat într-o zi mulțimilor. Potrivit lui Luca, Domnul nostru le-a spus celor adunați: „Dacă vine cineva la Mine și nu urăște pe tatăl său, pe mamă-sa, pe nevastă-sa, pe copiii săi, pe frații săi, pe surorile sale, ba chiar însăși viața sa, nu poate fi ucenicul Meu” (Luca 14:26).

Isus era un rabin călător — un învățător care mergea din loc în loc. Lumea greco-romană din acea vreme cunoștea bine acest tip de persoană. Chiar și în afara Palestinei, specialiști în filosofie, retorică sau în alte domenii ale cunoașterii călătoreau din loc în loc, câștigându-și existența prin învățătura pe care o ofereau.

Nimeni nu se aștepta ca o astfel de instruire să fie gratuită. La urma urmei, și învățătorul sau filosoful trebuia să trăiască din ceva. Prin urmare, întrebarea despre prețul formării era mereu una relevantă. Cât te va costa să devii ucenicul lui?

Aceasta era, de fapt, semnificația cuvântului „ucenic”. În greacă, termenul nu însemna nici mai mult, nici mai puțin decât „elev” sau „învățăcel”. Conotațiile religioase pe care cuvântul „ucenic” le are astăzi nu existau pentru mulțimile cărora Isus le vorbea.

Desigur, Isus învăța despre religie — sau, mai precis, despre un mod de viață. Însă problema ridicată de cuvintele Lui era simplă: Ce te va costa să fii instruit de Mine?

În mulțime se aflau, fără îndoială, mulți care fuseseră profund impresionați de învățătura Sa publică. Unii, cu siguranță, se gândeau serios dacă să devină ucenici permanenți ai Lui și să-L urmeze în călătoriile Sale, pentru a se bucura pe deplin de învățătura Lui. Cum ar fi, oare, să fii „la școală” sub îndrumarea acestui Învățător?

Răspunsul Domnului la întrebarea lor a fost surprinzător: — Dacă nu-ți urăști familia, a spus El, și chiar propria ta viață, nu poți nicidecum să fii ucenicul Meu.

Este limpede că aceste cuvinte stabilesc un preț foarte mare pentru ucenicie. A sugera altceva înseamnă să eludezi sensul lor evident.

La fel de clar ar trebui să fie însă că ele *nu au nicio legătură* cu condițiile în care primim viața veșnică. Lucrul acesta n-ar trebui măcar afirmat. Și totuși, în mod trist, trebuie spus în biserica de astăzi. De fapt, una dintre marile erori ale teologiei mântuirii prin domnia lui Hristos este aceea că interpretează cuvintele lui Isus despre ucenicie ca și cum n-ar fi, în esență, diferite de cele rostite femeii din Sihar despre apa vieții.¹

Îți vine să întrebi: Cum poate cineva să greșească așa? N-ar observa până și un copil că ucenicia este, în mod evident, grea, pe când viața veșnică este gratuită? Își poate imagina cineva că Luca 14:26 spune, de fapt, același lucru ca Apocalipsa 22:17: „...cine vrea să ia apa vieții fără plată”?

Și totuși, adepții teologiei mântuirii prin domnia lui Hristos cred tocmai acest lucru și i-au derutat pe mulți printr-o asemenea învățătură. Dar nimeni nu poate înțelege Noul Testament dacă nu vede diferența evidentă dintre darul vieții și a fi ucenic al lui Isus Hristos.

A ignora această deosebire esențială înseamnă a invita confuzia și eroarea doctrinară dintre cele mai grave. De aceea, trebuie să privim această diferență fundamentală cu cea mai mare atenție.

Creșterea spirituală

Un tată pământesc, care tocmai și-a luat în brațe fiul nou-născut, nu are nevoie ca cineva să-i spună că băiețelul lui este viu. Își dă seama, plin de bucurie, de acest adevăr.

Dar știe, în același timp, că fiul său nu poate face absolut nimic singur. Pruncul pe care îl ține în brațe este doar un ghem de viață plin de potențial neîmplinit. Are nevoie de multă îngrijire și formare.

Mai mult, lumea în care acest copil tocmai a intrat este plină de greutate și primejdii — boală, neputință, pericole din afară. Nu ar trebui să considerăm niciodată că o creștere sănătoasă vine de la sine.

Tot astfel, nici Cuvântul lui Dumnezeu nu tratează creșterea spirituală ca pe un lucru de la sine înțeles. Dimpotrivă, El vorbește limpede despre primejdiile care se ridică în calea dezvoltării duhovnicești. De aceea, cel mai cunoscut dintre ucenicii Domnului, Petru însuși, a scris aceste cuvinte: „Lepădați dar orice răutate, orice vicleșug, orice fel de prefăcătorie, de pizmă și de clevetire și, ca niște prunci născuți de curând, să doriți laptele duhovnicesc și curat, pentru ca prin el să creșteți spre mântuire” (1 Petru 2:1–2).

Anumite trăsături, spune apostolul, sunt dăunătoare sănătății unui creștin, iar un singur ingredient este esențial pentru ea. Printre otrăvurile care trebuie evitate se numără răutatea, înșelăciunea, prefăcătoria, pizma și clevetirea. Hrana indispensabilă, însă, se găsește în laptele Cuvântului lui Dumnezeu. Însă un lapte amestecat cu otravă nu mai hrănește, ci ucide.

Astăzi, într-o parte a bisericii evanghelice, există o viziune cu totul nerealistă asupra naturii experienței creștine. Potrivit celor care susțin această idee, o viață creștină biruitoare este aproape un rezultat inevitabil al nașterii din nou. Însă o astfel de concepție este la fel de departe de Cuvântul lui Dumnezeu cum este răsăritul de apus.

Desigur, este un adevăr minunat că, în momentul nașterii din nou, însăși viața lui Dumnezeu este împărtășită credinciosului. Însă, la fel ca în cazul vieții fizice, viața spirituală nu ne este dăruită într-o formă pe deplin matură. Ea nu vine la noi gata formată.

Dimpotrivă, nașterea din nou aduce cu ea capacități uriașe și posibilități uimitoare. Dar aceste potențiale nu vin, ca să spunem așa, în starea lor de maturitate deplină, ci sub forma unei „semințe” care are nevoie să fie cultivată.

Petru este, din nou, cel care confirmă acest adevăr, descriindu-i pe cititorii săi ca fiind „născuți din nou nu dintr-o sămânță care poate putrezi, ci dintr-una care nu poate putrezi, prin Cuvântul lui Dumnezeu, care este viu și care rămâne în veac” (1 Petru 1:23).

Prin urmare, experiența creștină poate fi descrisă, împreună cu Petru, ca un proces de creștere. Totodată, ea poate fi văzută și ca un proces de formare. Într-adevăr, în limba originală, expresia lui Petru „laptele duhovnicesc și curat” (1 Petru 2:2) folosește un termen care sugerează că acest „lapte” este legat de aspectele minții și ale rațiunii omenești. Este, așadar, un Cuvânt care nu doar hrănește, ci formează și *educă*.²

Niciun părinte responsabil nu își imaginează că dezvoltarea și educarea copilului său se vor produce de la sine, într-o lume în care chiar și creșterea fizică poate fi afectată, iar cea mentală și emoțională sunt cu atât mai vulnerabile. O asemenea concepție despre viața fizică ar fi de o naivitate copilărească.

Tot astfel, Cuvântul lui Dumnezeu ne cheamă la un realism lucid cu privire la dificultățile care însoțesc creșterea spirituală într-o lume frământată de păcat. Unul dintre cele mai serioase obstacole în calea acestei creșteri este chiar trupul fizic în care Dumnezeu a așezat viața Sa. De aceea, Pavel — într-o afirmație adesea trecută cu vederea — scrie aceste cuvinte: „Și dacă Hristos este în voi, trupul vostru, da, *este supus morții* din pricina păcatului, dar duhul vostru este viu din pricina neprihănirii” (Romani 8:10, sublinierea adăugată).

Să observăm că aceasta este descrierea unui creștin — a unuia în care locuiesc Hristos și Duhul Sfânt. Și totuși, casa fizică în care locuiesc Ei este moartă din punct de vedere spiritual!

Nu este de mirare, așadar, că Pavel vorbește despre două feluri de experiențe posibile pentru credincios: una condusă de trup și de starea lui de moarte, și alta condusă de viața

Duhului lui Hristos. Apostolul explică limpede aceste două opțiuni: „Dacă trăiți după îndemnul ei, veți muri, dar, dacă, prin Duhul, faceți să moară faptele trupului, veți trăi” (Romani 8:13).

Această afirmație este cât se poate de clară. Dacă urmezi păcatul, avertizează Pavel, experiența ta va fi una marcată de moartea trupului tău firesc.³ Dar dacă omori păcatul, experiența ta va fi aceea a Duhului viu care locuiește în tine.

Desigur, Pavel știa bine cât de intensă poate fi lupta pe care aceste două alternative o provoacă, așa cum o descrie el însuși, atât de viu, în Romani 7:15-25. Esența acestui adevăr se regăsește în ultimul verset:

„Astfel dar, cu mintea, eu slujesc [ca un rob] Legii lui Dumnezeu; dar cu firea pământească, [ca un rob] slujesc legii păcatului” (Romani 7:25; cuvintele din paranteză sunt implicite în forma și limbajul textului).

În mod firesc, numai cel născut din nou are o natură lăuntrică *supusă*, ca să spunem așa, Legii lui Dumnezeu. Doar un astfel de om poate cu adevărat să spună: „Fiindcă după omul dinăuntru îmi place Legea lui Dumnezeu” (Romani 7:22).

Prin contrast, omul firesc este mort în greșelile și păcatele lui, are mintea întunecată și este înstrăinat de viața lui Dumnezeu din pricina neștiinței care este în el și a împietririi inimii (Efeseni 2:1; 4:18). Cuvintele lui Pavel din Romani 7 nu pot în niciun caz descrie un astfel de om.

Ceea ce descriu ele este uimitorul paradox al experienței creștine. Credinciosul în Isus este viu în duh, dar locuiește încă într-un trup fizic care este pe cât se poate de mort față de viața lui Dumnezeu.

Nu este de mirare că Pavel exclamă: „O, nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?” (Romani 7:24).

În acest context, este firesc ca nașterea din nou să fie urmată imediat de un proces de educație spirituală.

Costul educației

Fiecare ființă omenească primește viața fizică drept un dar de la părinți, la fel cum fiecare creștin primește viața veșnică drept un dar de la Dumnezeu, Tatăl nostru ceresc. Însă educația — în ambele domenii — nu vine fără efort.

Abia atunci când ne ocupăm de creșterea și dezvoltarea spirituală, faptele bune își găsesc locul lor potrivit. Biblia este limpede: în ce privește nașterea din nou și îndreptățirea, ele nu au niciun rol.

Apostolul Pavel, mai mult decât oricine altcineva, folosește tot ce îi stă la îndemână în limbaj pentru a face pe deplin clar acest adevăr. Astfel, în Romani 4 el scrie: „Însă, celui ce lucrează, plata cuvenită lui i se socotește nu ca un har, ci ca ceva datorat” (Romani 4:4). Iar dacă intervin faptele, spune Pavel, răsplata nu mai este rodul harului, ci o plată cuvenită.

Și nu e o afirmație făcută la întâmplare de Pavel. El o spune din nou în alt loc: „Și dacă este prin har, atunci nu mai este prin fapte, altminteri, harul n-ar mai fi har. Și dacă este prin fapte, nu mai este prin har, altminteri, fapta n-ar mai fi faptă” (Romani 11:6).

Aici totul este foarte clar. Nimic nu poate fi în același timp și prin har, și prin fapte. Ele se exclud reciproc. Dacă sunt amestecate, își pierd natura proprie. Ori harul încetează să mai fie har, ori fapta încetează să mai fie faptă. Textul lui Pavel arată clar acest lucru.⁴

Prin contrast, teologia „mântuirii prin domnia lui Hristos” încearcă uneori să ocolească acest adevăr, susținând că Pavel se referă doar la faptele făcute pentru a câștiga merite înaintea lui Dumnezeu.⁵ Dar o asemenea distincție nu există în gândirea paulină. Apostolul

vorbește pur și simplu despre fapte — fără a face vreo distincție între tipuri sau motivații.⁶ Dacă Dumnezeu ne primește prin har, nu poate fi vorba deloc de fapte.

Prin urmare, atunci când unii învățători afirmă că „mântuirea este un dar, dar costă totul”,⁷ ei nu vorbesc potrivit Scripturii.

Biblia spune limpede altceva: „Pe când celui ce *nu lucrează*, ci crede în Cel ce *socotește* pe păcătos neprihănit, credința pe care o are el îi este socotită ca neprihănire” (Romani 4:5, sublinierea adăugată).

Același principiu se aplică, nu doar la îndreptățire, ci și la nașterea din nou.

El ne-a mântuit *nu pentru faptele făcute de noi în neprihănire*, ci pentru îndurarea Lui, prin *spălarea nașterii din nou* și prin înnoirea făcută de Duhul Sfânt, pe care L-a vărsat din belșug peste noi prin Isus Hristos, Mântuitorul nostru; pentru ca, odată *socotiți neprihăniți* prin harul Lui, să ne facem în nădejde moștenitori ai *vieții veșnice* (Tit 3:5–7, sublinierea adăugată).

Și cine ar putea uita vestita declarație din Efeseni 2: „Căci prin har ați fost mântuiți, prin credință. Și aceasta nu vine de la voi, ci este darul lui Dumnezeu. Nu prin fapte, ca să nu se laude nimeni” (Efeseni 2:8-9). Pavel ne asigură că faptele nu au niciun rol în mântuire. Experiența mântuirii este prin har, prin credință — numai credință. Este darul lui Dumnezeu oferit în mod absolut gratuit.

Totuși, faptele au un rol în viața credinciosului *după* nașterea din nou și îndreptățire. În versetul următor, Pavel continuă: „Căci noi suntem lucrarea Lui și am fost zidiți în Hristos Isus pentru faptele bune pe care le-a pregătit Dumnezeu mai dinainte ca să umblăm în ele” (Efeseni 2:10).

Uneori acest text este înțeles greșit. Se citește uneori ca și cum ar spune că credinciosul va umbla cu siguranță în faptele bune pe care Dumnezeu le-a pregătit pentru el. *Dar Pavel nu spune deloc așa ceva.*

Dimpotrivă, Pavel afirmă *scopul* lui Dumnezeu pentru noi. Dumnezeu *vrea* ca noi să umblăm în fapte bune. Dacă o facem sau nu, depinde de mulți factori biblici care țin de dezvoltarea spirituală.

Un text asemănător se află în Ioan 3:17: „Dumnezeu, în adevăr, n-a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să fie mântuită prin El.” Nici aici nu se spune că lumea *va fi* mântuită, ci că Dumnezeu *dorește* ca ea să fie mântuită și L-a trimis pe Fiul Său pentru ca acest lucru să devină posibil.

Până la urmă, Dumnezeu „voiește ca toți oamenii să fie mântuiți și să vină la cunoștința adevărului” (1 Timotei 2:4). Totuși, ceea ce Dumnezeu *dorește* să se întâmple și ceea ce, în înțelepciunea Sa, *hotărăște* să împlinească nu sunt întotdeauna același lucru.

Trebuie spus clar: expresia grecească din Efeseni 2:10 („ca să umblăm în ele”) este de același tip cu cea din Ioan 3:17 („pentru ca lumea să fie mântuită prin El”). În niciunul dintre aceste texte nu găsim vreo garanție explicită că scopul menționat se va împlini.

Trimiterea Fiului lui Dumnezeu, așadar, a deschis lumii întreaga posibilitate de a scăpa de condamnarea divină și de a fi mântuită. Dar aceasta nu a garantat lucrul acesta. În același fel, miracolul mântuirii lui Dumnezeu în viața noastră — împlinit prin har, prin credință, fără fapte — ne oferă pe deplin posibilitatea unei vieți pline de fapte bune, pentru care El ne-a rânduit. Dar nici aceasta nu este garantată.

Totuși, prin această minunată lucrare a harului, am devenit lucrarea lui Dumnezeu. Și, fiindcă El este un Meșter desăvârșit, niciuna dintre lucrările mâinilor Lui nu este identică cu alta. Prin urmare, fiecare dintre noi este o creație unică a Lui, în Hristos Isus. Și pentru fiecare dintre noi, Dumnezeu a pregătit fapte speciale și potrivite, pe care suntem pe deplin formați să le împlinim.

Dar împlinirea lor cere străduință din partea noastră.

Tocmai acest adevăr îl învață apostolul Petru în cea de-a doua sa epistolă. Mai întâi, el arată cât de îmbelșugate sunt resursele pe care Dumnezeu ni le-a oferit în experiența mântuirii. El spune că „Dumnezeiasca Lui putere ne-a dăruit tot ce privește viața și evlavia, prin cunoașterea Celui ce ne-a chemat prin slava și puterea Lui” (2 Petru 1:3). Însă aceasta nu este o chemare la pasivitate, ci, dimpotrivă, este o chemare la stăruință:

De aceea, dați-vă și voi *toate silințele* ca să uniți cu credința voastră fapta; cu fapta, cunoștința; cu cunoștința, înfrânarea; cu înfrânarea, răbdarea; cu răbdarea, evlavia; cu evlavia, dragostea de frați; cu dragostea de frați, iubirea de oameni. *Căci, dacă aveți* din belșug aceste lucruri în voi, ele nu vă vor lăsa să fiți *nici leneși, nici neroditori* în ceea ce privește deplina cunoștință a Domnului nostru Isus Hristos (2 Petru 1:5–8, sublinierea adăugată).

Experiența creștină, așadar, începe cu credința. Prin credință primim darul vieții de la Dumnezeu, cu toate posibilitățile ei neasemuite. Până aici totul este absolut gratuit.

Dar de aici înainte este nevoie de stăruință. Trebuie să existe dorința de a lucra — și de a lucra cu toată dăruirea. Desigur, Dumnezeu ne va oferi din plin ajutorul Său atunci când vom face acest lucru. Însă trebuie să *dorim* acel ajutor, *să-l căutăm* și *să fim gata* să depunem toată silința în procesul creșterii spirituale. Nu există alt drum spre rodnicie.

Educația spirituală ne stă la dispoziție, dar ca să o dobândim trebuie să fim dispuși să plătim prețul.

Încheiere

Într-un text paulin clasic despre formarea spirituală, apostolul scrie astfel:

Căci harul lui Dumnezeu, care aduce mântuire pentru toți oamenii, a fost arătat și *ne învață* s-o rupem cu păgânătatea și cu poftele lumești și să trăim în veacul de acum cu cumpătate, dreptate și evlavie (Tit 2:11–12, sublinierea adăugată).

Cuvântul original pe care Pavel îl folosește aici pentru „a învăța” este un termen care, în limba greacă, se aplica în mod special educării și formării unui copil. Mesajul harului mântuitor al lui Dumnezeu este pentru „toți oamenii”, dar educația pe care o aduce este pentru „noi”, copiii lui Dumnezeu născuți din nou.

Însă Pavel era departe de a presupune că acest proces educativ va fi în mod inevitabil eficient pentru toți credincioșii. Așa cum arată pretutindeni în epistolele sale, el era un realist practic, conștient de pericolele spirituale care îi amenințau pe cei ce au crezut și de posibilitatea eșecului.

De aceea, Pavel nu a considerat niciodată faptele bune ca fiind un lucru de la sine înțeles în viața credinciosului. Dimpotrivă, el s-a simțit dator să-i spună lui Tit:

Adevărat este cuvântul acesta, și vreau să spui apăsător aceste lucruri, pentru ca cei ce au crezut în Dumnezeu să caute să fie cei dintâi în fapte bune. Iată ce este bine și de folos pentru oameni! (Tit 3:8)

„Fii atent, Tit”, pare să-i spună Pavel. „Faptele bune sunt un lucru pe care trebuie să-l amintești mereu credincioșilor. Ei trebuie să fie foarte atenți să stăruie în ele, căci aceasta face parte din slujba ta.”

Aceasta este, aşadar, adevărata imagine biblică a vieţii creştine. La naşterea noastră spirituală am fost înzestraţi din belşug cu tot ce este necesar pentru o viaţă creştină rodnică. Dar trebuie să fim sârguincioşi în cultivarea acestor daruri, iar dacă aducem roade în fapte bune, să fim cu atât mai atenţi să le păstrăm.

Cu alte cuvinte, trebuie să fim pe deplin dedicaţi scopului spre care ne conduce formarea noastră spirituală. Nicio altă ţintă nu trebuie să ne abată de la el. De fapt, trebuie să fim atât de devotaţi Domnului, încât dragostea pentru El să le întrecă pe toate celelalte. În comparaţie cu devotamentul nostru faţă de El, orice altă dragoste trebuie să pară ca o ură.

— Atât vă va costa să fiţi ucenicii Mei, le spunea Isus mulţimilor (Luca 14:26).

— Ucenicia la care vă chem este atât de exigentă, încât nu puteţi fi ucenicii Mei dacă nu „urăţi” pe tatăl şi pe mama voastră, pe soţia şi pe copiii voştri, pe fraţii şi surorile voastre — ba chiar şi propria voastră viaţă.

— Înainte să vă înscrieţi, gândiţi-vă bine!

Capitolul 7

Renunțarea

Domnul Isus avea un motiv întemeiat să insiste ca omul să se gândească bine înainte de a lua decizia de a deveni ucenicul Său. Problema nu era că ucenicia era greu de început, ci că era greu de dus până la capăt.

De aceea Isus a vorbit în felul acesta imediat după cuvintele Sale despre a „urî” familia și propria viață. Căci, după cerințele exigente pe care le enunță în Luca 14:26, El adaugă:

Și oricine nu-și poartă crucea și nu vine după Mine nu poate fi ucenicul Meu. Căci cine dintre voi, dacă vrea să zidească un turn, nu stă mai întâi să-și facă socoteala cheltuielilor, ca să vadă dacă are cu ce să-l sfârșească? (Luca 14:27–28)

Fiul lui Dumnezeu nu oferă aici o imagine idealizată a uceniciei. Cine voia să-L urmeze ca Învățător trebuia să fie gata să ducă o povară pe cale — o povară numită cruce.

Fără îndoială, abia mai târziu, în lumina evenimentelor de pe Calvar, Biserica a înțeles pe deplin greutatea acestor cuvinte. Totuși, chiar și pentru mulțimile care le-au auzit prima dată, ele trebuie să fi părut de o mare solemnitate.

Pe astfel de bucăți de lemn erau răstigniți criminalii. Majoritatea celor care-L ascultau pe Isus văzuseră, probabil, o răstignire. Cuvântul „cruce” avea conotații sumbre. Ce putea însemna aceasta pentru un ucenic al acestui Învățător?

Indiferent ce ar fi însemnat, ascultătorii puteau cel puțin să simtă potrivirea cuvintelor care au urmat. A deveni ucenicul Său însemna un preț de plătit — la fel ca atunci când cineva se hotărăște să construiască un turn. Niciun om chibzuit nu s-ar apuca de o asemenea lucrare (deși unii nechibzuiți au făcut-o) fără să-și calculeze mai întâi dacă are mijloacele necesare pentru a o duce la bun sfârșit. Lipsa acestei chibzuințe de la început putea duce mai târziu la o rușine considerabilă.

Astfel, Isus a continuat spunând: „Pentru ca nu cumva, după ce i-a pus temelie, să nu-l poată sfârși, și toți cei ce-l vor vedea să înceapă să râdă de el și să zică: «Omul acesta a început să zidească și n-a putut isprăvi»” (Luca 14:29–30).

— Este posibil, spune Isus, să pornești ca un „ucenic” al Meu, dar să nu poți duce drumul până la capăt. S-ar putea să nu fii în stare să termini.

Din nefericire, mulți învățători creștini nu dau dovadă de sinceritatea pe care a arătat-o Însuși Isus atunci când a vorbit despre ucenicie. Ei nu sunt foarte direcți în a-i avertiza pe credincioși că procesul formării spirituale poate fi anevoios și că „renunțarea” la el este un pericol real, care trebuie privit cu onestitate.

Adevărul simplu este că Noul Testament nu presupune niciodată că credincioșii vor duce ucenicia până la capăt. Și acest fel de perseverență nu reprezintă niciodată o condiție și nicio dovadă a mântuirii finale de la iad.

Ceea ce face însă, în mod repetat, este să-i avertizeze pe credincioși cu privire la pericolul de a *nu* stărui până la sfârșit. Spus în termeni moderni, Biblia îi avertizează pe creștini împotriva renunțării la procesul de formare spirituală.

Dificultatea de a continua

Niciun părinte înțelept nu presupune că fiul său își va termina școala doar pentru că îi este copil. Chiar și în familiile cu un nivel ridicat de cultură, unde există șanse mari ca toți copiii

să-și termine studiile, se poate întâmpla totuși ca unul sau mai mulți dintre ei să nu o facă. Cauzele pot fi foarte diverse. O dificultate de învățare poate împiedica un copil să-și încheie studiile. Ispita drogurilor — atât de răspândită astăzi, încât chiar și cei mai mici copii sunt expuși pericolului — poate fi un alt motiv. De asemenea, pot interveni probleme psihologice, boli fizice sau dificultăți de adaptare socială.

Un părinte realist este conștient de toate aceste pericole și nu ia nimic ca sigur. Ori de câte ori este nevoie, își îndeamnă copilul să evite capcanele și să meargă mai departe în învățatură.

Tot așa face și Dumnezeu Tatăl. De unde am scos ideea că El n-ar face la fel?

De fapt, într-un loc deosebit de frumos din Epistola către Evrei, autorul anonim îi cheamă pe credincioși să stăruiască pe calea credinței. Dar înainte de a face acest lucru, el amintește privilegiul spiritual al apropierii de Dumnezeu, de care se bucurau credincioșii cărora le scria:

Astfel dar, fraților, fiindcă prin sângele lui Isus avem o intrare slobodă în Locul Preasfânt pe calea cea nouă și vie pe care ne-a deschis-o El, prin perdeaua dinăuntru, adică trupul Său, și fiindcă avem un Mare preot pus peste casa lui Dumnezeu, să ne apropiem cu o inimă curată, cu credință deplină, cu inimile stropite și curățite de un cuget rău și cu trupul spălat cu o apă curată (Evrei 10:19–22).

Această expresie memorabilă și minunată a privilegiului creștin este, pe bună dreptate, prețuită de mulți. Totuși, este limpede că cei cărora le vorbește autorul sunt credincioși. Iar către acești credincioși, el își arată imediat o preocupare sinceră:

Să ținem fără șovăire la mărturisirea nădejzii noastre, căci credincios este Cel ce a făcut făgăduința. Să veghem unii asupra altora, ca să ne îndemnăm la dragoste și la fapte bune. *Să nu părăsim adunarea noastră*, cum au unii obicei, ci să ne îndemnăm unii pe alții, și cu atât mai mult, cu cât vedeți că ziua se apropie. (Evrei 10:23–25, sublinierea adăugată).

— Fiți atenți, îi avertizează autorul, să nu renunțați la ucenicie! Țineți cu tărie la nădejdea voastră creștină.

Firește, Biserica însăși era locul de formare spirituală, indispensabil pentru credincioșii de atunci, unde atâția au învățat adevărurile lui Dumnezeu. A renunța la părtășia cu ceilalți credincioși — la învățatură și la închinare — și chiar a-ți părăsi mărturisirea creștină însemna, de fapt, să renunți la a mai fi ucenicul lui Isus Hristos.

Desigur, există unii care încearcă să limiteze acest avertisment doar la cei care se declară creștini, dar care, în realitate, nu sunt deloc creștini. Dacă acesta ar fi fost cu adevărat gândul autorului Epistolei către Evrei, atunci a reușit de minune să-l ascundă!

Cititorul acestei cărți este invitat să privească din nou versetele tocmai citate din această epistolă (Evrei 10:19–25). În afară de o prejudecată teologică pură, cine ar putea crede că acest avertisment nu a fost adresat unor adevărați credincioși?

Același adevăr reiese și din ceea ce spune autorul puțin mai departe, în același capitol.

„Aduceți-vă aminte de zilele de la început, când, după ce ați fost luminați, ați dus o mare luptă de suferințe: pe de o parte, erați puși ca privesc în mijlocul ocărilor și necazurilor și, pe de alta, v-ați făcut părtași cu aceia care aveau aceeași soartă ca voi. În adevăr, ați avut milă de cei din temniță și ați primit cu bucurie răpirea averilor voastre, ca unii care știți că aveți în ceruri o avuție mai bună, care dănuie.” (Evrei 10:32–34).

Și de această dată, cititorii sunt priviți ca fiind creștini — creștini care știu că au o moștenire în ceruri.

Dar imediat autorul adaugă: „Să nu vă părăsiți dar încrederea voastră, pe care o așteaptă o mare răsplătire!” (Evrei 10:35).

— Țineți-vă tari! Țineți-vă tari! — spune autorul. Nu lepădați încrederea care vă poartă spre o mare răsplătă!¹

Așadar, este doar o iluzie teologică să susții că un creștin care a pornit pe calea uceniciei nu ar putea niciodată să se abată de la ea. În plan spiritual, o asemenea idee este la fel de naivă ca și afirmația unui tată care spune: „Fiul *meu* n-ar renunța niciodată la școală!”

De aceea este atât de semnificativ faptul că Pavel compară viața creștină cu o cursă, în care biruința nu este garantată pentru niciun alergător — nici măcar pentru el însuși. Mai exact, el scrie:

„Nu știți că cei ce aleargă în locul de alergare toți aleargă, dar numai unul capătă premiul? Alergați dar în așa fel ca să căpătați (...) Eu, deci, alerg, dar nu ca și cum n-aș ști încotro alerg. Mă lupt cu pumnul, dar nu ca unul care lovește în vânt. Ci mă port aspru cu trupul meu și-l țin în stăpânire, *ca nu cumva, după ce am propovăduit altora, eu însumi să fiu lepădat.*” (1 Corinteni 9:24, 26–27, sublinierea adăugată).

— Nici eu nu iau de la sine înțeleș biruința în această cursă — spune Pavel — dimpotrivă, fac tot ce pot ca să nu fiu descalificat la sfârșit.

Din nou, aici nu este vorba deloc de pierderea vieții veșnice. O astfel de pierdere este imposibilă, așa cum Însuși Domnul a arătat clar.² Însă apostolul își putea imagina, într-adevăr, posibilitatea ca chiar el — cel ce predica altora — să piardă răsplata pe care Dumnezeu o dă celor ce aleargă cu succes.

Abia când Pavel a stat la pragul martiriului a putut privi înapoi la întreaga sa viață creștină cu adâncul simțământ al biruinței. Cuvintele lui sunt pe bună dreptate celebre:

M-am luptat lupta cea bună, mi-am isprăvit alergarea, am păzit credința. De acum mă așteaptă cununa neprihănirii, pe care mi-o va da în „ziua aceea” Domnul, Judecătorul cel drept. Și nu numai mie, ci și tuturor celor ce vor fi iubit venirea Lui. (2 Timotei 4:7–8).

Nicio viață creștină nu poate fi considerată o reușită dacă nu se *încheie* bine. Cursa nu s-a terminat doar pentru că am alergat-o ani de zile. Sau, altfel spus, zidirea turnului uceniciei creștine cere perseverență până când turnul este gata (Luca 14:28). A te opri înseamnă a da prilej lumii să batjocorească și a aduce rușine Numelui Domnului nostru.

Iar dacă cineva crede că un creștin adevărat n-ar putea — sau n-ar ajunge vreodată — să renunțe, înseamnă că n-a fost atent la ce spune Biblia. Ar trebui să citească din nou Noul Testament. De data aceasta, cu ochii deschiși.

Avertizarea celor pierduți

Un lucru este limpede din tot ce s-a spus până acum: dacă procesul de formare spirituală numit ucenicie este atât de exigent, nimeni nu ar trebui să încerce să intre pe această cale fără să aibă mai întâi capacitățile spirituale pe care Dumnezeu le dă în mod absolut gratuit în clipa nașterii din nou.

Totuși, unii o fac. De aceea, atunci când S-a adresat mulțimilor vorbind despre cerințele uceniciei față de Sine, Domnul nostru a avut, fără îndoială, acest lucru în vedere.

Desigur, așa cum am văzut deja, Isus vrea ca *oricine* dorește să-I fie ucenic să se gândească bine la ceea ce cere El. Acest lucru se vede nu doar din pilda despre zidirea unui turn, ci și din cuvintele care urmează. Așa cum Domnul îl îndeamnă pe cel ce vrea să-L urmeze să „se așeze”, asemenea unui ziditor, „și să-și facă socoteala cheltuielii”, tot așa El mai spune:

„Sau care împărat, când merge să se bată în război cu un alt împărat, nu stă mai întâi să se sfătuiască dacă va putea merge cu zece mii de oameni înaintea celui ce vine împotriva lui cu douăzeci de mii? Altfel, pe când celălalt împărat este încă departe, îi trimite o solie să ceară pace” (Luca 14:31–32).

A deveni ucenicul Meu — spune Isus — este ca și cum ai merge la război. Mai mult decât atât, este ca și cum ai merge la război împotriva unor forțe care te copleșesc prin număr. Este o nebunie să te arunci în luptă fără să chibzuiești dacă bătălia poate fi câștigată.

Desigur, chiar și creștinii născuți din nou au nevoie să audă o astfel de avertizare sobră. A fi ucenic al lui Isus Hristos nu înseamnă a fi invitat la un picnic de școală duminicală, ci a fi chemat la un război spiritual.

Totuși, un creștin are, prin nașterea din nou, toate resursele necesare pentru această luptă. Sprijinindu-se pe Dumnezeu și dăruindu-se pe deplin lui Hristos, el poate privi înainte cu încrederea că va avea parte de aceeași biruință pe care a avut-o apostolul Pavel. În puterea pe care Dumnezeu o dă din belșug, credinciosul poate, într-adevăr, să lupte lupta cea bună și să-și sfârșească cursa.

Dar cum ar putea face aceasta cel necredincios? Desigur, nu poate. Nu are nicio șansă să sfârșească bine. El este cel care are cea mai mare nevoie să audă avertizarea Domnului.

Rămâne totuși un fapt de netăgăduit: în ciuda acestor cuvinte atât de aspre, oameni nemântuiți L-au urmat totuși pe Isus cât timp era pe pământ. Pe scurt, au existat oameni care nu erau născuți din nou și totuși au devenit ucenicii Lui.

Iuda este cel mai grăitor exemplu, dar nu a fost singurul. Acest adevăr este arătat limpede chiar de Domnul Însuși, într-un pasaj important din Evanghelia după Ioan.

Odată, după ce Mântuitorul a rostit cuvântarea despre „pâinea vieții”, ucenicii Săi au fost tulburați. I-a nedumerit mai ales felul în care Domnul a descris credința mântuitoare — ca o primire a Lui Însuși, în umanitatea Sa întrupată. El a explicat această primire prin imaginea mâncării trupului Său și a băutului sângelui Său (Ioan 6:53–58).

Nedumerirea s-a răspândit repede printre ucenicii Lui: „Mulți din ucenicii Lui, după ce au auzit aceste cuvinte, au zis: ‘Vorbirea aceasta este prea de tot: cine poate s-o suferi?’” (Ioan 6:60).

Ca răspuns, Isus îi avertizează pe acești ucenici că nedumerirea lor față de cuvintele Lui îi face nepregătiți pentru adevărurile și mai grele care urmează să vină (Ioan 6:61–62). Dacă adevărul despre întruparea Lui îi face să se poticnească, cu cât mai mult îi va tulbura adevărul despre întoarcerea Lui în slavă? În plus, El le arată că au înțeles cuvintele Sale în mod literal, nu în sensul duhovnicesc în care fuseseră rostite (Ioan 6:63). Apoi adaugă: „Dar sunt unii din voi care nu cred.” (Ioan 6:64a).

Nu este de mirare că unii dintre ei au avut dificultăți în a înțelege imaginea folosită de Domnul cu privire la credința mântuitoare. Ei nu aveau o astfel de credință, pentru că nu-L primiseră niciodată pe El ca „Pâinea vieții”.

Dar să fim atenți la un lucru. Ioan, evanghelistul, spune că „mulți dintre ucenicii Lui” au găsit cuvintele Lui greu de primit (Ioan 6:60). Totuși, Isus le spune: „Unii din voi care nu cred” (Ioan 6:64).

Nedumerirea nu a fost doar în mintea ucenicilor care nu erau născuți din nou. Chiar și ucenicii născuți din nou puteau fi tulburați de această imagine nouă și bogată a credinței mântuitoare, ca un act de primire a Lui. Totuși, printre cei nedumeriți erau și oameni nemântuiți. Dar acest lucru nu l-a surprins deloc pe Isus: „Căci Isus știa de la început cine erau cei ce nu cred și cine era cel ce avea să-L vândă” (Ioan 6:64b).

Dar dacă El știa, de ce i-a lăsat totuși să pornească pe calea uceniciei? Nu este răspunsul cât se poate de clar? *I-a iubit* — chiar și pe Iuda. Mai mult, „Fiul omului a venit să caute și

să mântuiască ce era pierdut” (Luca 19:10). Și dacă ei doreau să-L asculte zi de zi, de ce să nu-i lase? În felul acesta, El putea să-i *caute* zi de zi.

Până la urmă, Biblia spune că „Dumnezeu, Mântuitorul nostru, care voiește ca toți oamenii să fie mântuiți și să vină la cunoștința adevărului” (1 Timotei 2:3–4). Dragostea Lui este nemărginită și se îndreaptă spre fiecare om.

De multe ori (deși nu întotdeauna), învățătura despre mântuirea prin domnia lui Hristos este legată de un sistem de gândire aspru, care neagă realitatea dragostei lui Dumnezeu față de fiecare ființă omenească. Potrivit unei asemenea teologii, Dumnezeu hotărăște pentru cei mai mulți oameni osânda veșnică încă înainte ca ei să se nască și, de fapt, L-a dat pe Fiul Său să moară doar pentru cei aleși.³

Pentru astfel de gânditori, afirmația „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea” (Ioan 3:16) este silită să însemne ceva mai puțin decât dragostea Lui universală față de omenire. Nu este scopul acestei cărți să analizeze această gravă rătăcire. Autorul se încrede că cei mai mulți cititori vor fi mulțumiți să se sprijine pe afirmațiile clare ale Scripturii despre dragostea și lucrarea lui Dumnezeu pentru cei pierduți (Ioan 1:7, 29; 3:16–17; 4:42; 12:32; 2 Corinteni 5:19; 1 Timotei 2:1–6; 4:10; Tit 2:11; 2 Petru 3:9; 1 Ioan 2:2).

Nimeni nu contestă că există o taină în felul în care planurile suverane ale lui Dumnezeu se împletesc cu responsabilitatea noastră de a alege ceea ce este bine și drept. Biblia nu încearcă să deslușească această tensiune, după cum nu caută nici să dezvăluie taina Sfintei Treimi.

Niciun sistem de gândire care îi reduce pe oameni la niște roboți sau la niște păpuși trase de sfori nu face dreptate accentului pe care Scriptura îl pune asupra responsabilității omului. În privința aceasta, plecăm de la adevărul că Dumnezeu este cu adevărat suveran și împlinește tot ceea ce hotărăște. Dar credem, în același timp, că fiecare om este chemat să răspundă bunătații lui Dumnezeu, Creatorul nostru. Multe texte din Scriptură arată limpede acest lucru (Romani 1:18–21; Faptele Apostolilor 14:14–17; 17:24–29). Și când cineva Îl caută cu sinceritate pe Dumnezeu, El răsplătește această căutare (Evrei 11:6).

A fost, așadar, un gest de bunătațe și de dragoste din partea lui Isus să-i lase pe ucenicii nemântuiți să meargă împreună cu El. Prin aceasta, El le-a oferit o șansă mai mare să ajungă la credința mântuitoare în El. În același timp însă, tocmai acest mare privilegiu le-a adus o răspundere și mai mare înaintea lui Dumnezeu, dacă nu aveau să creadă.

Poate că unii dintre acești ucenici nemântuiți au primit, în cele din urmă, „Pâinea vieții”. Iuda, desigur, nu a făcut-o niciodată. În privința celorlalți, nu știm — Scriptura nu precizează.

Ceea ce spune însă Biblia este că, în acea împrejurare, mulți dintre ucenicii Lui „s-au întors înapoi”: „Din clipa aceea, mulți din ucenicii Lui s-au întors înapoi și nu mai umblau cu El” (Ioan 6:66).

Și aici trebuie să fim atenți. Isus a spus că *unii* nu cred, iar Ioan scrie că *mulți* L-au părăsit. Nu avem niciun motiv să credem că toți cei care L-au părăsit erau nemântuiți. Dimpotrivă, avem motive să credem că unii dintre ei erau credincioși adevărați. Căci următorul verset spune: „Atunci Isus le-a zis celor doisprezece: ‘Voi nu vreți să vă duceți?’” (Ioan 6:67). Prin aceste cuvinte, Isus îi provoacă: „Voi sunteți hotărâți să rămâneți cu Mine? Spuneți-o voi înșivă.” Cuvintele Lui lăsausă se înțelegea: „Și voi ați putea pleca.”

Ceea ce trebuie să remarcăm mai ales aici este sinceritatea directă a Domnului față de ucenicii nemântuiți. Situația lor era într-adevăr primejdioasă. În ciuda cuvintelor aspre prin care Isus stabilise public condițiile uceniciei, ei s-au alăturat totuși. Însă pentru ei nu putea exista un sfârșit fericit dacă nu credeau în El pentru viața veșnică. De aceea le-a spus deschis: „Unii dintre voi n-ați făcut încă lucrul acesta.”

Aici nu există nicio confuzie între ucenicie și mântuire, așa cum se întâmplă adesea astăzi în teologia mântuirii prin domnia lui Hristos. Pe de o parte, nu se presupune că ucenicia va

fi dusă cu bine până la capăt, nici măcar de cei mântuiți. Pe de altă parte, se recunoaște că cineva poate fi numit ucenic chiar dacă nu este încă născut din nou.

Așadar, avertismentele publice ale Domnului cu privire la cerințele uceniciei sunt pe deplin justificate. Oricine se gândește să-I devină ucenic ar trebui să ia această hotărâre cu toată seriozitatea.

Încheiere

Ucenicia față de Domnul Isus Hristos este, în mod clar, pentru cei care au fost născuți din nou prin credința în El. Totuși, ucenicia — și astăzi — înseamnă propovăduire și învățatură publică. De aceea, nu ar trebui să ne mire dacă, uneori, oameni nemântuiți sunt atrași în acest proces; unii chiar ajung să se alătore bisericilor.

Nu putem ști întotdeauna când se întâmplă lucrul acesta, așa cum știa Domnul nostru atotștiutor. Dar putem învăța din exemplul Lui. Trebuie să păstrăm întotdeauna Evanghelia clar deosebită de procesul creșterii spirituale. Nu trebuie să presupunem că cineva s-a născut din nou doar pentru că se află între ucenicii creștini. Iar în predicarea și învățătura noastră trebuie să subliniem mereu că ucenicia nu aduce mântuirea.

Într-adevăr, ucenicia nu este nicio condiție, nicio dovadă a nașterii din nou. Doar credința în Hristos pentru viața veșnică aduce adevărata naștere din nou. Nimeni dintre cei care ascultă învățătura și predicarea noastră nu trebuie lăsat să creadă altceva.

Pe de altă parte, nu trebuie nici să presupunem că o persoană care „s-a retras” din procesul uceniciei este neapărat nemântuită. Poate că a descoperit că formarea spirituală este mai grea decât se aștepta; poate că nu a socotit bine costul.

Nimeni dintre cei care L-au auzit pe Isus învățând în public nu putea să creadă că a fi ucenicul Lui era ceva ușor sau lipsit de preț. Avertismentele Lui au fost cât se poate de clare. A fi învățat de El cerea mult, și El a spus-o răspicat.

Și la fel trebuie să facem și noi. Este datoria noastră să spunem lucrurilor pe nume: mântuirea este absolut gratuită, însă ucenicia are un preț.

Capitolul 8

Bătălia Regală

Nimic din ceea ce a spus vreodată Isus nu a fost rostit la întâmplare. Ucenicii Lui, de-a lungul veacurilor, au înțeles acest lucru. Ei au înțeles că fiecare învățătură a Învățătorului lor merită să fie cercetată mereu, cu atenție și seriozitate. Acest adevăr este cu siguranță valabil și în privința cuvintelor prin care Isus a asemănat ucenicia cu o luptă. Să privim din nou la aceste cuvinte:

„Sau care împărat, când merge să se bată în război cu un alt împărat, nu stă mai întâi să se sfătuiască dacă va putea merge cu zece mii de oameni înaintea celui ce vine împotriva lui cu douăzeci de mii?” (Luca 14:31).

Sensul acestor cuvinte este cu adevărat uimitor. „A fi ucenicul Meu” — spune Isus — „este ca un împărat care se află în război cu un alt împărat. Mai mult, împăratul potrivit pare mult mai puternic.”

Prin aceasta, Domnul arată că ucenicia este o bătălie regală — un conflict între doi împărați.

Privind în lumina întregului Nou Testament, sensul devine limpede. Credinciosul în Isus Hristos este o ființă de rang împărătesc, un copil născut din nou al Împăratului veșnic. Mai mult, el face parte dintr-o „preoție împărătească” (1 Petru 2:9). Iar dacă stăruie pe calea credinței, i se promite domnia alături de Hristos, căci „dacă răbdăm, vom și împărăți împreună cu El” (2 Timotei 2:12).

Dar și celălalt împărat poate fi ușor identificat. Nu poate fi altul decât „stăpânitorul lumii acesteia” (Ioan 14:30), „domnul puterii văzduhului, a duhului care lucrează acum în fiii neascultării” (Efeseni 2:2). El este, într-adevăr, „dumnezeul veacului acestuia, a căror minte necredincioasă a orbit-o” (2 Corinteni 4:4). El este Satana însuși.

Este limpede, așadar, că acest împărat stăpânește peste forțe puternice. Nu doar că orbește mintea celor necredincioși, pe care apoi îi poate manipula, ci are sub comanda lui oștiri spirituale puternice, care împlinesc voia lui.

Apostolul Pavel vorbește într-un mod grăitor despre acești vrăjmași supranaturali ai noștri. În același timp, el descrie viața creștină ca pe o luptă. Cuvintele lui sunt în același timp și pline de gravitate, și pline de încurajare:

Căci noi n-avem de luptat împotriva cărnii și sângelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății care sunt în locurile cerești. De aceea, luați toată armătura lui Dumnezeu, ca să vă puteți împotrivi în ziua cea rea și să rămâneți în picioare, după ce veți fi biruit totul (Efeseni 6:12–13).

Lupta este reală, spune Pavel, iar în această confruntare ne aflăm față în față cu vrăjmași ale căror puteri și resurse întrec cu mult pe ale noastre. Totuși, biruința este posibilă, dacă ne folosim de resursele pe care Dumnezeu ni le pune la îndemână.

Dar trebuie să purtăm armătura pe care El ne-o dă. Dacă nu o facem, ne expunem unei înfrângeri rapide.

Nu e de mirare că Isus i-a avertizat pe cei care voiau să devină ucenicii Lui să privească ucenicia ca pe o luptă. Un împărat vrăjmaș — Satana însuși — urma să se ridice împotriva lor cu toate forțele de care dispunea. Ar fi fost nedrept să nu le spună limpede acest adevăr.

Dar în învățătura despre mântuirea prin domnia lui Hristos aceste adevăruri nu sunt deloc clarificate. Dimpotrivă, au fost, din păcate, mult umbrite.

Potrivit învățăturii despre mântuirea prin domnia lui Hristos, lipsa perseverenței în umblarea și în lupta creștină este privită ca dovadă că omul nu s-a născut din nou cu adevărat. Ni se spune că toți cei cu adevărat născuți din nou ajung, în cele din urmă, biruitori. Toți adevărații credincioși, afirmă această teologie, sfârșesc ca învingători. Dar dacă pentru creștin nu există posibilitatea eșecului sau a înfrângerii, atunci alergarea și lupta nu mai sunt reale.

În realitate, o astfel de concepție duce inevitabil la înfrângere. Este, în esență, o dezarmare spirituală unilaterală, ale cărei consecințe sunt extrem de grave și îi oferă vrăjmașului nostru un avantaj uriaș.

Aceste adevăruri profunde trebuie luate în serios și cercetate cu atenție.

Moralul spiritual

Orice comandant militar înțelept știe că moralul trupelor este esențial pentru obținerea biruinței. Dacă soldații aflați sub comanda lui sunt descurajați și lipsiți de încredere, înfrângerea devine aproape inevitabilă.

La fel, învățătura despre mântuirea prin domnia lui Hristos lovește direct în moralul credinciosului. În loc să-l întărească prin siguranța că Îi aparține lui Dumnezeu, indiferent de împrejurări, această teologie îl face să se îndoiască, spunându-i că trebuie să-și dovedească mântuirea printr-o viață plină de biruințe. Dacă este cu adevărat mântuit — afirmă ei — se va vedea în felul în care învinge vrăjmașul. Până la urmă, spun acești învățători, creștinii *adevărați* sunt întotdeauna biruitori.

Și dacă credinciosul este biruit? Firește că se poate întâmpla — dar, după această învățătură, astfel de biruințe ale păcatului nu trebuie să fie nici prea dese, nici să țină prea mult. În viziunea mântuirii prin domnia lui Hristos, o rătăcire spirituală gravă sau de lungă durată pune sub semnul întrebării însăși mântuirea persoanei respective. La urma urmei, după această teologie, cine ești ca și creștin depinde de cât de bine lupți.

E ca și cum i-ai spune unui soldat să lupte cu toată puterea pentru țara lui, ca prin felul în care luptă să dovedească faptul că ea este cu adevărat țara lui. Dar ce soldat și-ar risca viața pe câmpul de luptă din dragoste de patrie, dacă n-ar fi sigur mai întâi că țara aceea îi aparține?

Cu siguranță, un ostaș plătit ar fi dispus să-și riște viața. În vechime erau mulți astfel de luptători angajați, care luptau doar pentru bani. Însă, atunci când un soldat luptă doar pentru plată, este limpede că loialitatea lui are limite.

Învățătura despre mântuirea prin domnia lui Hristos îi face, în esență, pe creștini să pară ostași mercenari. Din această perspectivă, creștinii vor lupta cu adevărat doar atunci când miza este destul de mare. Iar ce miză ar putea fi mai mare decât cerul sau iadul? Astfel, lupta ajunge să fie privită ca o dovadă a propriei mântuiri.

Totuși, ostașii lui Hristos nu sunt mercenari. Ei nu luptă ca să-și dovedească mântuirea — cu atât mai puțin ca să o câștige. Ei știu că sunt cetățeni ai cerului, iar această siguranță le dă putere și curaj în luptă. De fapt, unul dintre cele mai trecute cu vederea adevăruri ale Noului Testament este felul în care autorii săi își motivează cititorii prin siguranța mântuirii. Ei se folosesc de această certitudine ca de o puternică încurajare pentru a-i chema pe credincioși la biruință spirituală.

Un exemplu clasic al unei astfel de motivații se găsește în prima epistolă a apostolului Pavel către corinteni. Acolo el abordează problema curviei, foarte răspândită în cetatea

Corintului. Pavel scrie: „Nu știți că trupurile voastre sunt mădulare ale lui Hristos? Voi lua eu mădularele lui Hristos și voi face din ele mădulare ale unei curve? Nicidecum!” (1 Corinteni 6:15).

— „Nu știți,” spune Pavel, „că, fiind creștini, trupurile voastre sunt unite cu Hristos?” În greacă, forma acestei întrebări arată că el se aștepta la un răspuns afirmativ. Dar trebuie observat că întrebarea *nu* este: „Nu știți că sunteți mântuiți?”, ci mai degrabă: „Nu știți ce implică mântuirea voastră?”

Ca și creștini — spune Pavel — trebuie să înțelegem că trupurile noastre sunt unite spiritual cu Hristos și, prin urmare, trebuie să avem grijă să nu le folosim într-un mod păcătos. În versetele următoare, apostolul adaugă:

Fugiți de curvie! Orice alt păcat pe care-l face omul este un păcat săvârșit afară din trup, dar cine curvește păcătuiește împotriva trupului său. Nu știți că trupul vostru este Templul Duhului Sfânt *care locuiește în voi și pe care L-ați primit de la Dumnezeu? Și că voi nu sunteți ai voștri? Căci ați fost cumpărați cu un preț. Proslăviți dar pe Dumnezeu în trupul și în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu*” (1 Corinteni 6:18–20, sublinierea adăugată).

Cât de diferit este acest duh de cel al învățaturii despre mântuirea prin domnia lui Hristos! Pavel nu le spune cititorilor săi — așa cum fac adesea învățătorii acestei teologii — să-și pună la îndoială mântuirea dacă au căzut în păcatul curviei.

Dimpotrivă, el le reamintește că sunt mântuiți, și tocmai acest adevăr este temeiul pentru care trebuie să „fugă de curvie”. Îi îndeamnă să conștientizeze sfințenia trupurilor lor, care sunt temple ale Duhului Sfânt, și le amintește de prețul plătit pentru ei — prin care au devenit ai lui Dumnezeu. Insistă, așadar, că purtarea lor trebuie să izvorască din realitatea părtașiei lor cu Domnul.

Tocmai puterea unei asemenea chemări lipsește din învățatura despre mântuirea prin domnia lui Hristos. În adâncul inimii, învățătorii acestei teologii cred că frica de judecată îi motivează pe oameni mai eficient decât harul. Se simt mai în largul lor vorbind despre amenințările legii și despre iad decât despre puterea dragostei necondiționate a lui Dumnezeu, arătată în Hristos.

Atât de mult s-au îndepărtat învățătorii mântuirii prin domnia lui Hristos de duhul Noului Testament, încât ajung să creadă că, dacă siguranța mântuirii nu depinde de faptele bune, omul va fi mai înclinat să păcătuiască.

Dar greșeala este limpede. Când Dumnezeu oferă cuiva apa vieții în dar, în mod absolut gratuit, acea apă „se va preface în el într-un izvor de apă, care va țâșni în viața veșnică” (Ioan 4:14). O chemare întemeiată pe convingerea că viața lui Dumnezeu locuiește în noi devine cea mai puternică motivație pentru o viață sfântă. Este o chemare care se sprijină pe realitatea supranaturală a aceluia izvor lăuntric al vieții. Este o chemare adresată celor mai adânci mișcări ale duhului nostru.

De aceea, toate tunetele și fulgerele de pe Muntele Sinai nu se pot compara nici măcar o clipă, ca putere de motivare, cu „glasul blând și subțire” al dragostei pline de har a lui Dumnezeu față de noi, care răsună de pe Muntele Calvar.

Fii ceea ce ești

Trebuie spus din nou: autorii Noului Testament își sprijină mereu îndemnul lor la o viață sfântă pe cunoașterea și siguranța harului mântuitor al lui Dumnezeu. Într-un fel, ei le spun

mereu credincioșilor: „Fiți ceea ce sunteți!” Sau, spus altfel: „De vreme ce sunteți creștini, trăiți așa cum se cuvine celor ce sunt ai lui Hristos.”

Nu putem, într-o carte ca aceasta, să prezentăm toate exemplele de acest fel de îndemn. Totuși, merită să privim la câteva dintre ele, ca să înțelegem mai bine cât de important este acest adevăr. Cei care vor cerceta Noul Testament vor descoperi multe alte exemple asemănătoare.

Când îi îndeamnă pe credincioșii din Tesalonic să nu fie surprinși de venirea Zilei Domnului, Pavel le scrie astfel:

Dar voi, fraților, nu sunteți în întuneric, pentru ca ziua aceea să vă prindă ca un hoț. *Voi toți sunteți fii ai luminii și fii ai zilei.* Noi nu suntem ai nopții, nici ai întunericului. De aceea să nu dormim ca ceilalți, ci să veghem și să fim treji. (1 Tesaloniceni 5:4–6, sublinierea adăugată).

Aceste cuvinte aproape că nu mai au nevoie de explicații. — „Nu fiți nepăsători, așa cum sunt cei necredincioși,” scrie apostolul, „fiindcă voi *toți* sunteți fii ai luminii și fii ai zilei.” „Fiți ceea ce sunteți,” spune Pavel.

Și din nou el scrie: „Căci odinioară erați întuneric, dar acum sunteți lumină în Domnul. Umblați ca niște copii ai luminii” (Efeseni 5:8)

„Fiți ceea ce sunteți,” repetă Pavel.

El arată același adevăr și puțin mai devreme, în aceeași epistolă:

„Fiți buni unii cu alții, miloși și iertați-vă unul pe altul, cum v-a iertat și Dumnezeu pe voi în Hristos” (Efeseni 4:32). Mesajul este limpede: „Ați fost iertați — de aceea fiți iertători.” Într-un loc de o frumusețe aparte din Scriptură, apostolul o spune astfel:

Dar cetățenia noastră este în ceruri, de unde și așteptăm ca Mântuitor pe Domnul Isus Hristos. El va schimba trupul stării noastre smerite și-l va face asemenea trupului slavei Sale, prin lucrarea puterii pe care o are de a-și supune toate lucrurile. *De aceea, preaiubiții și mult doriții mei frați, bucuria și cununa mea, rămâneți astfel tari în Domnul, preaiubiților!* (Filipeni 3:20–4:1, sublinierea adăugată).

Ce cuvânt plin de viață pentru creștinii aflați pe câmpul de luptă al vieții! — „Pentru că cetățenia noastră este în ceruri și destinul nostru este să fim glorios transformați la venirea lui Hristos,” spune Pavel cu pasiune, „*De aceea ... rămâneți tari în Domnul!*”

Este clar că aici nu e vorba să ne dovedim cetățenia cerească prin statornicie. Dimpotrivă, tocmai pentru că suntem cetățeni ai cerului trebuie să rămânem tari. Aceeași perspectivă o au și ceilalți scriitori ai Noului Testament: și ei își îndeamnă cititorii ca pe niște oameni care știu deja că sunt mântuiți.

Am văzut deja cum apostolul Petru le vorbește credincioșilor despre darul măreț pe care l-au primit atunci când L-au cunoscut pe Hristos. Pe temeiul acestui har, el îi îndeamnă să depună toată silința pentru a crește și a se maturiza în viața spirituală (2 Petru 1:3–7).

Dar Petru vorbește în același duh și în prima sa epistolă. Astfel, el scrie:

De aceea, încingeți-vă coapsele minții voastre, fiți treji și puneți-vă toată nădejdea în harul, care vă va fi adus la arătarea lui Isus Hristos. Ca niște copii ascultători, nu vă lăsați târâți în poftele pe care le aveți altădată, când erați în neștiință. Ci, după cum Cel ce v-a chemat este sfânt, fiți și voi sfinți în toată purtarea voastră. Căci este scris: „Fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt” (1 Petru 1:13–16).

Ce cuvinte minunate de încurajare! Dar să observăm că aici nu se presupune nimic — în afară de faptul că cititorii sunt creștini. Ei au o temelie sigură în care se pot odihni pe deplin, în timp ce așteaptă revenirea Domnului. Sunt copiii lui Dumnezeu, chemați acum la o viață sfântă. De aceea, nu trebuie să se lase modelați de felul de viață pe care îl aveau odinioară, în vremea neștiinței lor, când nu-L cunoșteau pe Dumnezeu.

Tot ce spune aici se întemeiază pe convingerea pe care o împărtășesc atât cel care scrie, cât și cei care citesc — anume că aceștia din urmă sunt cu adevărat născuți din nou. Acest adevăr este afirmat chiar în 1 Petru 1:22–23. De fapt, îndemnul pe care îl dă Dumnezeu pe siguranța mântuirii celor credincioși se regăsește aproape în fiecare epistolă a Noului Testament.

Acest lucru se vede chiar și la Iacov, a cărui frumoasă epistolă a fost adesea greșit înțeleasă de comentatori. El scrie astfel:

El, de bunăvoia Lui, ne-a născut prin Cuvântul adevărului, ca să fim un fel de pârgă a fapturilor Lui. Știți bine lucrul acesta, *preaiubiții mei frați!* Orice om să fie grabnic la ascultare, încet la vorbire, zăbavnic la mânie, căci mânia omului nu lucrează neprihănirea lui Dumnezeu. (Iacov 1:18–20, sublinierea adăugată).

Iacov își spune gândul limpede: „Ne-a născut prin Cuvântul adevărului”, afirmă el. „Suntem chiar un fel de început, o primă dovadă a lucrării pe care Dumnezeu o va împlini în toată creația. De aceea vă îndemn să fiți grabnici la ascultare, dar cumpătați în vorbire și în mânie.”

Restul epistolei arată că cei cărora le scria Iacov aveau nevoie de astfel de îndemnuri. Dar ei erau deja născuți din nou. Iacov o spune clar și îi numește mereu frați. Nici el, nici vreun alt autor al epistolelor Noului Testament nu a simțit vreodată nevoia să pună la îndoială credința celor cărora le scria.¹

În nenumărate feluri, autorii Noului Testament îi îndeamnă pe credincioși să fie „următori ai lui Dumnezeu, ca niște copii preaiubiți” (Efeseni 5:1) și să trăiască „vrednic de chemarea pe care au primit-o” (Efeseni 4:1).

Pe scurt, siguranța mântuirii este temelia întregii trăiri creștine descrise în Noul Testament. Ea este punctul sigur de sprijin din care izvorăște ascultarea față de Dumnezeu.

Încheiere

De aceea, învățătura despre mântuirea prin domnia lui Hristos îi face pe credincioși vulnerabili la înfrângere spirituală. Când ne răpește siguranța necondiționată a vieții veșnice, ea clatină temelia pe care ar trebui să stăm.

Cu alte cuvinte, atunci când pune sub semnul întrebării identitatea credinciosului în Hristos, această învățătură îl împiedică să-și tragă din ea puterea spirituală pe care Dumnezeu a rânduit-o pentru el. În felul acesta, credinciosul este împins înapoi spre principiile legaliste, în care se simte dator să-și dovedească mereu relația cu Hristos printr-o viață de performanță continuă. Astfel se pierde pacea care se găsește doar în odihna în harul lui Dumnezeu.²

Pavel nu a trăit în felul acesta. Viața lui s-a sprijinit pe convingeri adânci și neclintite. El ne arată aceasta într-un mod plin de putere:

Viața lui s-a întemeiat pe convingeri adânci și neclintite, iar acest lucru ni-l arată într-un mod plin de putere:

Căci eu, prin Lege, am murit față de Lege, ca să trăiesc pentru Dumnezeu. Am fost răstignit împreună cu Hristos și trăiesc..., dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine.

Și viața pe care o trăiesc acum în trup o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru mine (Galateni 2:19–20).

Dar ce se întâmplă dacă nu sunt pe deplin sigur că am fost răstignit împreună cu Hristos? Dacă nu știu cu certitudine că Hristos trăiește în mine? Cum aș putea atunci să mă sprijin pe aceste adevăruri minunate, așa cum a făcut Pavel, pentru viața de credință pe care trebuie să o trăiesc în fiecare zi?

Nu este clar că, potrivit acestei învățături, orice slăbiciune lăuntrică, orice eșec sau dezamăgire poate avea un efect distrugător? Cât de repede ajunge omul să se întrebe: „Sunt oare cu adevărat mântuit? Trăiește Hristos cu adevărat în mine? Sau încerc zadarnic să biruiesc prin puterea mea firească?” Iar după îndoială vin descurajarea, deznădejdea și, în cele din urmă, înfrângerea.

Să nu ne amăgim: acesta este nisipul mișcător în care au căzut mulți din pricina acestei învățături. Cei care o propovăduiesc poartă o mare răspundere înaintea lui Dumnezeu. Câmpul de luptă al vieții spirituale este presărat cu victimele lor.

Dar nu trebuie să fie așa. În ucenicie, înaintăm ca niște fii de împărat, care ies la luptă împotriva împăratului vrăjmaș. Mergem înainte cu curaj, pentru că suntem copiii regali ai Împăratului cerurilor.

Și pentru că *știm* acest lucru!

Capitolul 9

Scutul credinței

Dintre părțile esențiale ale armurii spirituale de care credinciosul are nevoie în lupta cu vrăjmașul, apostolul Pavel subliniază în mod deosebit „scutul credinței”. Cuvintele lui, bine alese, fac parte din descrierea amplă a armurii creștinului din Efeseni 6. Acolo el scrie: „Pe deasupra tuturor acestora, luați scutul credinței cu care veți putea stinge toate săgețile arzătoare ale celui rău” (Efeseni 6:16).

Limbajul plastic al lui Pavel arată limpede că vorbește despre un element crucial din armura noastră spirituală. Așa cum un ostaș din vechime depindea în mare măsură de această piesă de echipament atunci când se afla în toiul luptei, tot așa și credinciosul trebuie să se bazeze puternic pe ea în mijlocul bătăliei.

De fapt, importanța crucială a scutului se vede din felul în care Pavel vorbește despre săgețile arzătoare ale Celui Rău. În războaiele din vechime se întâmpla adesea ca soldații de infanterie să fie atacați de arcașii din rândurile dușmanului. Când ploaia de săgeți se abătea asupra lor, soldații își ridicau scuturile deasupra capetelor pentru protecția necesară. Chiar și săgețile aprinse la vârf puteau fi stinse atunci când ricoșau de pe scuturi și cădeau neputincioase.

În același fel, săgețile spirituale ale Satanei sunt îndreptate împotriva celor mai slabe puncte ale creștinului. Faptul că Pavel le descrie ca fiind „arzătoare” sugerează că ele nu doar rănesc, ci și aprind. Totuși, apostolul afirmă că fiecare dintre ele poate fi respinsă și stinsă prin „scutul credinței”. Este limpede că de acest scut depinde mersul luptei.

Ar fi deci surprinzător dacă vrăjmașul ar încerca să smulgă acest scut chiar din mâna creștinului? Nu este oare un astfel de ajutor de apărare ținta sigură a atacului vrăjmașului nostru hotărât?

Desigur că da.

Totuși, în mod trist, efortul întunecat al Satanei de a smulge acest scut din mâinile noastre este rareori recunoscut în învățătura mântuirii prin domnia lui Hristos. Iar dacă este totuși observat, creștinul este privit ca o fortăreață a credinței aproape de necucerit.¹

Învățătorii mântuirii prin domnia lui Hristos susțin că este imposibil ca credința unui adevărat credincios să se năruie cu totul. Scutul credinței, spun ei, nu poate fi niciodată smuls din mâna unui creștin, căci, dacă acest scut se pierde, logica lor afirmă că nu a fost niciodată un scut autentic, iar persoana respectivă nu a fost cu adevărat credincioasă de la bun început!

În realitate, gândirea celor care susțin învățătura mântuirii prin domnia lui Hristos este prinsă în capcana propriei doctrine nebiblice despre credință. O persoană poate mărturisi cu sinceritate și căldură credința sa în Hristos, dar, dacă mai târziu își reneagă credința și își abandonează convingerile, se spune că, de fapt, nu a crezut cu adevărat niciodată.

Aceasta este o absurditate atât spirituală, cât și psihologică. Orice om cinstit va recunoaște că a crezut cândva lucruri pe care astăzi nu le mai crede deloc. Și toată lumea știe foarte bine că nu toate schimbările în convingerile noastre înseamnă o trecere de la minciună la adevăr. Uneori greșim tocmai în ceea ce credem acum.

Dar aceste adevăruri simple și evidente par să nu ajungă deloc la învățătorii mântuirii prin domnia lui Hristos. Ei susțin că Dumnezeu garantează neapărat perseverența adevăratului credincios în credință până la sfârșit. Din nefericire, această afirmație categorică nu are niciun temei în Biblie.²

Dimpotrivă, Noul Testament este cât se poate de limpede: a ne păstra credința în Dumnezeu înseamnă o luptă adevărată al cărei rezultat nu este garantat automat doar pentru

că am fost mântuiți odată. Lupta cea bună a credinței – iată care este, de fapt, esența întregului război duhovnicesc! A gândi altfel înseamnă să deschidem larg poarta înfrângerii pe câmpul de luptă al sufletului.

De aceea trebuie să cercetăm cu mare grijă ce spune Scriptura despre acest punct nevralgic al luptei creștine.

Credința pusă la încercare

Unul dintre cele mai șocante episoade din întregul Noul Testament este relatat de Luca în capitolul 7 al Evangheliei sale:

Ucenicii lui Ioan au dat de știre învățătorului lor despre toate aceste lucruri. Ioan a chemat pe doi dintre ucenicii săi și i-a trimis la Isus să-L întrebe: „Tu ești Acela care are să vină sau să așteptăm pe altul?” Aceștia, când s-au înfățișat înaintea lui Isus, I-au zis: „Ioan Botezătorul ne-a trimis la Tine să Te întrebăm: ‘Tu ești Acela care are să vină sau să așteptăm pe altul?’ ” (Luca 7:18–20).

Abia îți vine să crezi ochilor când citești pentru prima oară versetele acestea: marele proroc, înaintemergătorul lui Hristos, pune la îndoială însăși Persoana căreia odinioară Îi făcuse o mărturie atât de cutezătoare și de limpede.

Ce contrast izbitor față de cuvintele lui Ioan din Evanghelia a patra! Acolo Botezătorul striga cu toată îndrăzneala: „Iată Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii!” (Ioan 1:29).

La foarte puțin timp după aceea, Ioan mai mărturisea astfel:

„Am văzut Duhul pogorându-Se din cer ca un porumbel și oprindu-Se peste El. Eu nu-L cunoșteam, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă mi-a zis: ‘Acela peste care vei vedea Duhul pogorându-Se și oprindu-Se este Cel ce botează cu Duhul Sfânt’. Și eu am văzut lucrul acesta și am mărturisit că El este Fiul lui Dumnezeu” (Ioan 1:32–34).

Și totuși, acum Ioan trimite soli să întrebe: „Tu ești Acela care are să vină sau să așteptăm pe altul?” Contrastul este cutremurător.

Este limpede, așadar, că acest mare slujitor al lui Dumnezeu pune din nou o întrebare pe care, în mod normal, o rezolvase definitiv cu mult timp în urmă. Întrebarea sa este, fără putință de tăgadă, expresia unei îndoieli față de însăși adevărul prin care oamenii sunt mântuiți. În clipa aceea, Ioan nu ar fi putut rosti împreună cu Marta: „Da, Doamne, cred că Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, care trebuia să vină în lume” (Ioan 11:27).

Și totuși, nimeni nu avusese mai multe motive decât Ioan să creadă acest adevăr. La urma urmei, el însuși mărturisise că văzuse Duhul Sfânt coborându-Se ca un porumbel peste Domnul la botez. Mai mult, Dumnezeu Însuși îi spusese că Acela peste care Duhul Se va coborî și va rămâne este Fiul Său.

Dar acum adevărul pe care Dumnezeu i-l făcuse atât de limpede și de neîndoielnic a devenit pentru Ioan o problemă deschisă: oare fusese totul adevărat sau nu?

Șocul pe care ni-l produce acest incident din viața Botezătorului este real. Totuși, în același timp, surprinderea noastră este nejustificată. Oricine își cunoaște măcar în treacăt propria inimă trebuie să recunoască realismul zguduitor al acestei părți din Cuvântul lui Dumnezeu.

Îndoiala ne poate cuprinde chiar și în cele mai senine clipe ale vieții. De cele mai multe ori însă, ea apare odată cu încercările și necazurile. Am putea spune chiar că este una dintre săgețile arzătoare ale diavolului.

Ioan Botezătorul își lăsase scutul credinței în jos. În mintea și în inima lui se aprinsese un foc care cerea cu orice preț o nouă siguranță că toată viața și slujba lui nu fuseseră până la urmă o mare înșelăciune.

Fără îndoială, mediul în care se afla îi ușura mult atacul vrăjmașului. În condițiile cu siguranță sumbre ale unei temnițe a lui Irod, poate chinuit și de slăbiciune trupească sau de boală, Ioan era o țintă extrem de vulnerabilă pentru Satana. Faptul că unele dintre săgețile înflăcărâte și-au atins ținta nu ar trebui să mire pe nimeni care privește cu realism războiul duhovnicesc.

Să spunem însă lucrurilor pe nume, limpede și fără ocol: în momentul despre care vorbește Luca, Ioan Botezătorul *nu* crede. Dimpotrivă, se îndoiește. Și adevărul de care se îndoiește este tocmai adevărul mântuitor pe care autorul celei de-a patra Evanghelii îl pune în lumină: „Dar lucrurile acestea au fost scrise pentru ca voi să credeți că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu și, crezând, să aveți viața în Numele Lui” (Ioan 20:31).

Să spunem lucrurilor pe nume: în acel moment decisiv, Ioan Botezătorul *nu crede* că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu. El se îndoiește tocmai de acest adevăr. Are el viață veșnică? Cu siguranță că da.

Tocmai aici se împotmolește multă gândire evanghelică în păienjeniș teologic greu de străbătut. Am arătat deja într-un capitol anterior că portretul biblic al credinței care mântuiește este acela al unui simplu act de primire – ca și cum iei în posesie un dar care ți se oferă.

Am văzut că credința care mântuiește este asemenea unei singure sorbituri din apa cea vie – o sorbitură ce nu trebuie nicidecum repetată. Este asemenea unei singure priviri aruncate spre Isus Mântuitorul, așa cum israeliții au privit o singură dată spre șarpele de aramă în pustiu și au trăit. Credința care mântuiește este acea clipă hotărâtoare a auzirii duhovnicești în care glasul Fiului lui Dumnezeu săvârșește o înviere duhovnicească de netrecut înapoi.

Nu suntem mântuiți dacă bem și bem și bem la nesfârșit din apa vieții. Suntem mântuiți pur și simplu când o dată.

Oamenii nu sunt mântuiți dacă Îl privesc țintă pe Hristos cu insistență. Sunt mântuiți privindu-L cu credință.

Autorii de cântări au spus-o foarte limpede:

Este viață într-o privire spre Cel Răstignit,
Este viață chiar în clipa aceasta pentru tine;
Atunci privește, păcătosule, privește la El și fii mântuit,
La Cel ce-a fost pironit pe cruce.

Privește! Privește! Privește și trăiește!
Este viață într-o privire spre Cel Răstignit,
Este viață chiar în clipa aceasta pentru tine.

Este viață într-o privire

— Miss A. M. Hull și E. G. Taylor
There is Life in a Look (Este viață într-o privire)

Ioan Botezătorul se apropia de sfârșitul vieții sale pământești. „Privirea mântuitoare” prin care fusese născut din nou era acum de mult în urmă. În clipa aceea, percepția lui despre Isus era întunecată de nesiguranță și tulburare.

Dar el nu pierduse darul vieții veșnice. „Căci lui Dumnezeu nu-I pare rău de darurile și de chemarea făcută” (Romani 11:29). Ioan pierduse doar scutul său. Din fericire, a avut înțelepciunea să-I ceară Domnului să-l ajute să și-l recapete.

L-a recăpătat? Să sperăm că da. Cuvintele pe care Isus i le-a trimis erau pline de puternică întărire (Luca 7:22). Totuși, să recunoaștem că Scriptura nu afirmă clar dacă și-a recăpătat sau nu credința. Întrebarea rămâne deschisă atât în relatarea lui Luca, cât și în cea paralelă a lui Matei (Matei 11:2–15). Iar acolo unde Scripturile tac, trebuie să tăcem și noi.

Sunt, într-adevăr, unii care susțin că o astfel de rătăcire de la credință, cum a fost cea a lui Ioan, poate să i se întâmple unui creștin, dar nu poate fi decât temporară.

Recăpătarea credinței, ni se spune, este inevitabilă pentru cel cu adevărat născut din nou.

Am fi tentați să întrebăm cât poate dura o astfel de rătăcire de la credință: o zi, o lună, un an, doi ani? Dar la o asemenea întrebare nu există niciun răspuns. De altfel, ideea că un creștin poate înceta să creadă doar pentru o vreme este o dogmă teologică complet neîntemeiată. Nu are absolut niciun sprijin biblic.

Credință în mijlocul naufragiului

În ultimii ani ai vieții sale pământești, Pavel i-a scris două epistole lui Timotei, tânărul său colaborator în slujire. Printre multele cuvinte pline de greutate pe care i le-a adresat acestui împreună-lucrător, găsim și următorul îndemn:

Porunca pe care ți-o dau, fiule Timotei, după prorociile făcute mai înainte despre tine, este ca prin ele *să te lupți lupta cea bună* și să păstrezi *credința* și un cuget curat, pe care unii le-au pierdut și au căzut din credință. Din numărul lor sunt Imeneu și Alexandru, pe care i-am dat pe mâna Satanei, ca să se învețe să nu hulească. (1 Timotei 1:18–20, sublinierea adăugată).

Acest text paulin merită o atenție deosebită. „Ești într-un război, Timotei”, îi spune Pavel. „Dacă vrei să-l duci cu succes, va trebui să păstrezi credința și un cuget curat. Cunosc oameni care au dat cugetul curat la o parte și așa au suferit naufragiu în credință.”

(Trebuie spus că în expresia „păstrând credința și un cuget curat, pe care...”, pronumele „pe care” din greaca originală se referă tocmai la „cugetul curat”.)

Pavel, bineînțeles, era un călător cu nava cu multă experiență și trecuse deja prin trei naufragii adevărate când i-a scris a doua epistolă corintenilor (2 Corinteni 11:25). Un al patrulea este descris pe larg în Faptele Apostolilor 27. Cu un astfel de fundal marinăresc în minte, când i-a scris lui Timotei aceste rânduri, Pavel avea probabil o imagine nautică precisă în gând.

Deși nu putem fi siguri de forma exactă pe care a luat-o această imagine în mintea lui Pavel, o anumită sugestie se potrivește perfect. Poate că Pavel privește „credința și un cuget curat” ca pe o pereche de vâsle: amândouă trebuie ținute ferm și manevrate împreună, dacă barca vrea să rămână pe drumul sigur. Dar dacă unul dintre vâsle – cel al „cugetului curat” – este dat la o parte, celălalt – vâsla „credinței” – nu mai poate fi folosit cum se cuvine, iar corabia se va îndrepta drept spre stânci primejdioase și spre nisipuri ascunse.

Nu e nevoie să spunem prea multe: Pavel nu i-ar fi vorbit astfel lui Timotei dacă ar fi crezut că tânărul său prieten nu riscă nimic. Dimpotrivă, apostolul știa prea bine că niciun creștin nu e ferit de naufragiul credinței.

Mai mult, e clar că Pavel îi vede pe Imeneu și pe Alexandru ca pe niște creștini rătăciți. Limbajul pe care îl folosește despre ei spune totul. El zice că pe acești doi bărbați i-a „dat pe mâna Satanei”. Exact același limbaj îl folosește el și despre fratele imoral din Corint, pe care îl cerea exclus din părtașia bisericii din pricina păcatului său (1 Corinteni 5:1–5).

Tot atât de grăitor e cuvântul ales pentru scopul experienței lor sub puterea aspră a Satanei: „învăța”. De fapt, termenul grec în cauză e cel obișnuit pentru muștrarea sau „disciplinarea copilului” a creștinilor – un cuvânt ce sugerează atât pedeapsă, cât și o educație sufletească

profundă. Pavel însuși îl folosește așa (1 Corinteni 11:32), autorul Epistolei către Evrei la fel (Evrei 12:6–11), iar în Apocalipsa îl auzim chiar pe buzele lui Isus: „Eu mustruși pedepsesc pe toți aceia pe care-i iubesc. Fii plin de râvnă dar și pocăiește-te!” (Apocalipsa 3:19, sublinierea adăugată).

Putem deci reda ideea mărturisită de Pavel astfel: „I-am dat pe acești oameni pe mâna Satanei ca să fie învățați să nu mai hulească.”

Din nou, ne lovim de realismul sănătos și direct al Bibliei. Lupta creștinului nu e o simplă prefăcătorie fără înfrângeri reale. Călătoria credinței nu pornește cu iluzia naivă că un adevărat credincios ar fi ferit de naufragiu.

Avem nevoie de avertismentele Scripturii. Și, într-un sens foarte real, avem nevoie să ni se spună că există unii care dau greș – precum Imeneu și Alexandru.

E posibil ca Imeneu amintit aici să fie același om la care face referire Pavel în a doua sa epistolă către Timotei. Din nou, cuvintele apostolului sunt deosebit de lămuritoare:

Și cuvântul lor va roade ca cangrena. Din numărul acestora sunt Imeneu și Filet, care s-au abătut de la adevăr. Ei zic că a *și venit învierea și răstoarnă credința unora*. Totuși temelia tare a lui Dumnezeu stă nezguduită, având pecetea aceasta: „*Domnul cunoaște pe cei ce sunt ai Lui*” și „*Oricine rostește Numele Domnului să se depărteze de fărădelege!*” (2 Timotei 2:17–19, sublinierea adăugată).

Dacă într-adevăr vorbim despre același Imeneu în ambele pasaje, atunci problema semnalată de Pavel în prima epistolă către Timotei devine și mai clară. Imeneu răstăcise din punct de vedere doctrinar, susținând că învierea nu este viitoare, ci deja s-a întâmplat. Astfel, el suferise naufragiu „în privința credinței”. Mai mult, Pavel considera învățătura lui despre înviere o formă de hulă care merita o disciplinare divină severă. De aceea, fusese dat pradă atacurilor vrăjmașului, în nădejdea că va fi adus înapoi la o recunoaștere corectă a adevărului.

Dar chiar dacă Imeneul menționat în a doua epistolă către Timotei este o altă persoană, un lucru iese la iveală cu toată claritatea din cuvintele lui Pavel. Doctrina falsă a lui Imeneu cu privire la înviere avusese un impact distrugător asupra credinței unor credincioși. El și Filet, spune Pavel, „răstoarnă credința unora”.

Pe scurt, Imeneu și Filet fie negau, fie reinterpretaseră cuvintele pe care Isus i le-a spus Martei: „Eu sunt învierea și viața. Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi” (Ioan 11:25). Și la fel ar fi procedat și cu aceste cuvinte:

Și voia Celui ce M-a trimis este să nu pierd nimic din tot ce Mi-a dat El, *ci să-l înviez în ziua de apoi*. (Ioan 6:39, sublinierea adăugată; vezi v. 40).

Astfel, eroarea doctrinară a acestor doi bărbați lovea chiar în temelia nădejzii creștine. Ei negau învierea viitoare pe care Însuși Domnul Isus Hristos o promisese fiecărui credincios.

Și unii creștini au căzut în capcana lor. Credința lor în făgăduința lui Isus a fost răsturnată.

Să ne mirăm de asta? Nicidecum. Nicăieri Cuvântul lui Dumnezeu nu garantează că credința credinciosului va dăinui în mod inevitabil.

Ce garantează aceasta? Că scopurile lui Dumnezeu nu sunt înfrânte de prăbușirea convingerilor unui creștin cu privire la adevăr. Tocmai acest fapt îl afirmă acum Pavel. „Temelia lui Dumnezeu — insistă apostolul — stă neclintită.” Mai mult, asemenea bazei unui monument impunător, această temelie poartă gravată o inscripție dublă, ca o pecete.

Prima parte a inscripției este o declarație că relația de bază a credinciosului cu Dumnezeu rămâne neafectată de răsturnarea credinței sale. Pavel scrie: „Domnul cunoaște pe cei ce sunt ai Lui.”

Ce cuvânt plin de mângâiere! Dacă, într-adevăr, pe câmpul de luptă duhovnicesc, credincioșii își pierd scutul, este posibil să nu mai știe în inima lor că Îi aparțin lui Hristos. Dar chiar dacă ei nu știu, Domnul știe. Și aceasta este ceea ce contează cu adevărat.³

Însă a doua jumătate a inscripției este la fel de puternică. Să remarcăm faptul că afirmația pe care o face acum Pavel nu este o profeție, ci o poruncă: „Oricine rostește Numele Domnului să se depărteze de fărădelege.”

Fără îndoială, creștinul care și-a pierdut credința poate înceta să rostească Numele lui Hristos și poate chiar să renunțe să mai mărturisească creștinismul. Dar aceasta nu este nicidecum o invitație la lenevire pentru cei care încă rostesc acel Nume.

Dimpotrivă, cerința lui Dumnezeu rămâne aceeași pentru ei, indiferent a cui credință a fost răsturnată. Ei trebuie să se depărteze de fărădelege. Desigur, această poruncă este la fel de largă precum însuși cuvântul „fărădelege”. Totuși, după cum arată contextul, Pavel are în vedere mai ales fărădelegea doctrinei care subminează adevărul (2 Timotei 2:14–16, 20–26).

Să nu ne înșelăm. Eșecul credinței este o posibilitate sumbră pe câmpul de luptă duhovnicesc. A nega aceasta înseamnă a fi nepregătit duhovnicește pentru atacul vrăjmașului.

Dar a o recunoaște nu este în niciun fel o invitație să cădem pradă minciunilor satanice – dimpotrivă. Comandantul nostru ne cheamă în continuare să stăm neclintiți împotriva dușmanului. El ne cere în continuare loialitate față de adevărul Său.

Chemarea Lui încă răsună în urechile noastre: „Oricine rostește Numele Domnului să se depărteze de fărădelege”.

Încheiere

S-a spus că Hudson Taylor, marele om al credinței care a întemeiat Misiunea din Interiorul Chinei, considera 2 Timotei 2:13 unul dintre versetele cheie ale vieții sale. Cuvintele celui verset vin cu puțin înaintea pasajului pe care tocmai l-am luat în considerare. Afirmația lui Pavel acolo este de neuitat. El scrie: „Dacă suntem necredincioși, totuși El rămâne credincios, căci nu Se poate tăgădui singur.” (2 Timotei 2:13)

Din această declarație profundă, Hudson Taylor a tras o putere imensă. Prin ea a înțeles că credințioșia lui Dumnezeu este independentă de încrederea sa personală în acea credințioșie. Chiar și când Taylor *nu* credea, Dumnezeu rămânea tot credincios!

Prea mulți creștini tind să simtă că realitatea experienței lor cu Dumnezeu depinde de tăria credinței lor. Este adevărat, desigur, că suntem mântuiți printr-un act de credință. Prin el ne însușim un dar absolut gratuit. Dar odată ce această însușire are loc, realitatea mântuirii noastre devine cu totul independentă de încrederea noastră în acea realitate.

Cu alte cuvinte, Domnul Isus Hristos ne-a făcut făgăduințe neclintite. Noi Îl credem, iar El garantează că avem viață veșnică (Ioan 6:47) – că nu vom veni la judecată (Ioan 5:24) – că ne va învia în ziua de pe urmă (Ioan 6:39–40). Și chiar dacă încetăm să credem toate acestea, *El rămâne credincios!*⁴

Pentru El, a Se dezice de astfel de făgăduințe ar însemna nimic mai puțin decât a Se tăgădui pe Sine Însuși. Dar, așa cum subliniază apostolul, *El nu Se poate tăgădui singur*.

Slăbește oare acest adevăr mâinile noastre în luptă? Nicidecum! Dimpotrivă, așa cum a descoperit Hudson Taylor, el ne întărește inima pentru lupta care ne așteaptă.

Ne ajută enorm să realizăm că adevărul lui Dumnezeu rămâne adevărat chiar și atunci când noi nu-l credem. Realitatea nu stă în noi înșine, ca și cum credința noastră ar putea să o creeze sau să o nimicească. Dimpotrivă, realitatea rămâne neschimbată. Credința nu este altceva decât acceptarea mărturiei lui Dumnezeu despre această realitate. Dar dacă respingem mărturia Lui, realitatea însăși nu este deloc afectată.

Scutul credinței

Trebuie să avem mereu în vedere această perspectivă. Ea ne ajută să ținem scutul credinței mai ferm.

Capitolul 10

Alegerea îți aparține

Într-un pasaj plin de viață, pe care l-am analizat deja pe scurt, apostolul Petru îi îndeamnă pe cititorii săi creștini să-și dezvolte credința. Acest proces este atât de important, încât le cere să depună „toate silințele” pentru a-l realiza.

Potrivit lui Petru, atunci când Dumnezeu ne-a mântuit, „puterea Lui dumnezeiască” ne-a dăruit tot ce ne este necesar pentru „viață și evlavie” (2 Petru 1:3). Prin urmare, Dumnezeu Se așteaptă ca noi să ne folosim de aceste resurse pentru a trăi o viață creștină roditoare.

Așadar, trebuie să ne dăm toată silința să adăugăm credinței noastre fapta bună (2 Petru 1:5), dar să nu ne oprim aici. Petru ne spune că trebuie să adăugăm și cunoștința, înfrânarea poftelor, răbdarea, evlavia, dragostea de frați și, în cele din urmă, dragostea (2 Petru 1:5–7). Fiecare calitate se adaugă peste cea anterioară, ca niște cărămizi așezate una peste alta într-o construcție solidă.

Vorbind astfel, apostolul are în minte caracterul creștin matur și deplin dezvoltat, pe care Dumnezeu așteaptă ca fiecare credincios să-l clădească pe temelia credinței sale. De fapt, după ce spune acestea, Petru adaugă aceste cuvinte semnificative: „Căci, dacă aveți din belșug aceste lucruri în voi, ele nu vă vor lăsa să fiți nici leneși, nici neroditori în ceea ce privește deplina cunoștință a Domnului nostru Isus Hristos.” (2 Petru 1:8).

„Cheia unei vieți creștine roditoare — spune apostolul — stă tocmai în calitățile pe care vi le-am enumerat și pe care trebuie să le adăugați credinței voastre. Dacă ele sunt prezente și din belșug în viața voastră, nu veți duce nicidecum o existență stearpă sau neroditoare.”

Și totuși, la fel ca toți ceilalți autori ai Noului Testament, Petru nu presupune nimic ca fiind automat în efortul creștinului de a trăi în sfințenie. Desigur, este de dorit ca niciun credincios să nu fie „fără rod sau neroditor”. Calitățile pe care le-a menționat apostolul, odată adăugate vieții, garantează că nimeni nu va ajunge așa.

Dar Petru ia în calcul și o altă posibilitate. El o descrie astfel: „Dar cine nu are aceste lucruri este orb, umblă cu ochii închiși și a uitat că a fost curățit de vechile lui păcate.” (2 Petru 1:9).

Apostolul nu se referă aici la oameni nemântuiți. *Firește*, cei nemântuiți nu au aceste calități duhovnicești. Petru nu are niciun motiv să sublinieze aceasta. El se gândește, în mod evident, la o persoană mântuită, deoarece cel la care face referire a cunoscut iertarea lui Dumnezeu și a fost „curățit de păcatele lui din trecut”.

Din păcate, însă, un astfel de om și-a pierdut orice simț al harului iertător al lui Dumnezeu, pe care l-a experimentat odată. Acolo unde altădată era o vedere duhovnicească limpede, acum s-a instalat miopia și lipsa de percepție. Și totul pentru că acele calități prețioase, care fac ca un credincios să fie roditor, lipsesc în mod tragic.

Desigur, unde lipsesc aceste calități, lipsește și rodul.

Cât de ciudat că în vremea noastră ni se spune atât de des că lipsa roadelor este un semn sigur al lipsei mântuirii! Cu siguranță, Biblia nu ne învață aceasta. Dimpotrivă, Scriptura ne arată că nerodirea unui credincios este un semn clar că el nu mai înaintează, nu mai crește în Hristos. Este un semn că acel creștin este bolnav duhovnicește și că, până nu-și recapătă sănătatea, nu se va putea bucura de biruință duhovnicească.

În contrast, gândirea celor care susțin mântuirea prin domnia lui Hristos strecoară pe furiș în Biserică etica succesului atât de răspândită în America. Ni se transmite, de fapt, că

Dumnezeu este doar Dumnezeul celor care reușesc pe plan duhovnicesc. Numai un credincios învingător poate fi cu adevărat încredințat de dragostea Lui.

Dar atunci, ce facem cu istoria plină de tristețe a poporului Israel? Oare Dumnezeu nu a fost cu adevărat alături de ei? Este Numele Său pătat pentru totdeauna doar pentru că ei au dat greș? Nicidecum.

De altfel, aceeași teologie care susține că Dumnezeu îngăduie doar eșecuri minore în familia Sa ne mai spune adesea și alteceva: că Hristos nu ar fi murit cu adevărat pentru păcatele celor care, până la urmă, Îl vor lepăda. Astfel, după această concepție, Domnul nostru a murit doar pentru cei aleși, nu pentru toată lumea.

Problema aici este una simplă. Cei care susțin mântuirea prin domnia lui Hristos nu înțeleg cu adevărat ce este harul. Ea nu pricepe că Dumnezeu poate să-i iubească cu dărnicie pe bărbații și femeile care ajung, până la urmă, să-L dezamăgească profund. Teologia mântuirii prin domnie se simte în largul ei doar atunci când vine vorba de porunci legale: „Fă aceasta și vei trăi.”

Nimeni nu poate fi bucurat că există creștini care se potrivesc descrierii date de Petru în versetul 9 din a doua sa epistolă. Dar negând această realitate nu câștigăm nimic și putem pierde foarte mult.

Dacă nu putem duce cu succes lupta duhovnicească fără să acceptăm posibilitatea înfrângerii, același lucru este valabil și aici. Rodnicia nu vine de la sine în viața creștină. Ea este, dimpotrivă, rodul unei silințe susținute – „toate silințele” (2 Petru 1:5) – depusă pentru a dezvolta un caracter creștin echilibrat și roditor.

Nu există scurtături. Nu există rețete ușoare. Iar dacă nu suntem silitori, așa cum ne îndeamnă Petru, ne putem trezi curând rătăcind printr-un pustiu duhovnicesc, unde roadele bogate ale experienței creștine nu mai pot fi găsite. Dar dacă privim această primejdie în față, cu toată sinceritatea, o putem evita.

Primejdia inactivității duhovnicești

Unul dintre semnele de avertizare pe care Scriptura ni le-a așezat clar în cale este pericolul inactivității duhovnicești. Cei care trec cu vederea acest semnal se pot trezi curând cu viețile bântuite de vânturile reci ale lipsei de rod.

Am observat deja cuvintele lui Pavel către Tit, în care îl îndeamnă să insiste asupra acestor lucruri, pentru ca cei ce au crezut în Dumnezeu „să caute să fie cei dintâi în fapte bune” (Tit 3:8). Dar aceasta nu este o temă singulară la Pavel; într-un pasaj cu adevărat memorabil, el scrie și următoarele:

De aceea, preaiubiții mei frați, fiți tari, neclintiți, *sporiți totdeauna în lucrul Domnului*, căci știți că osteneala voastră în Domnul nu este zadarnică. (1 Corinteni 15:58, sublinierea adăugată).

Trebuie să observăm contextul acestor cuvinte. Ele vin după o discuție amplă în care Pavel reafirmă adevărul unei învieri viitoare, trupești (1 Corinteni 15:1–57). Dacă cititorii săi ar pierde acest adevăr, motivația lor de a păstra faptele bune ar fi subminată (1 Corinteni 15:32). Ba chiar, însăși credința lor în Hristos ar putea fi răsturnată, așa cum s-a întâmplat mai târziu cu cei care au dat ascultare lui Imeneu și Filet (2 Timotei 2:17–19). Îndemnul lui Pavel izvorăște dintr-o grijă profundă și autentică.

Și, la fel ca Petru, Pavel era perfect conștient că și creștinii pot aluneca într-o viață fără roadă. De aceea, întorcându-se iarăși către Tit, îi spune așa: „Trebuie ca și ai noștri să se deprindă să fie cei dintâi în fapte bune pentru nevoile grabnice și să nu stea neroditori.” (Tit 3:14, sublinierea adăugată).

Pustiul unei existențe sterile era, deci, o primejdie cât se poate de reală și de apropiată. Scriitorii Noului Testament o priveau în față fără ocol, fără să se amăgească. Ei nu împărtășeau deloc iluzia – atât de răspândită azi – că unui om născut din nou i-ar fi cu neputință să ajungă vreodată în acel pustiu sau să trăiască acolo. Viața creștină este un război duhovnicesc crunt; autorii inspirați știau prea bine că pot exista răniți, căzuți, învinși. Tocmai de aceea erau păstori atât de eficienți.

Dintre toți, însă, cel care a avertizat cu cea mai mare tărie împotriva inerției duhovnicești a fost Iacov, fratele vitreg al Domnului nostru. Învățătura lui pe tema aceasta rămâne vie și de neuitat.

Bineînțeles că Iacov știa că el și cititorii săi erau născuți din nou – de fapt, o spune limpede: „El, de bunăvoia Lui, ne-a născut prin Cuvântul adevărului...” (Iacov 1:18). Dar știa totodată cât de grabnică era nevoia ca ei să fie mereu gata să primească și să asculte Cuvântul lui Dumnezeu.

De aceea scrie: „De aceea lepădați orice necurăție și orice revărsare de răutate și primiți cu blândețe Cuvântul sădit în voi, care vă poate mântui sufletele.” (Iacov 1:21).

Trebuie să fim atenți să nu înțelegem greșit aceste cuvinte. În engleza modernă, expresia „to save your souls” are pentru mulți oameni doar un singur sens religios: „a fi mântuit de iad”.

Dar pentru Iacov și pentru cititorii lui *nu* asta era semnificația. În greaca în care scria, expresia aceasta era una foarte obișnuită și însemna pur și simplu „a vă scăpa viețile” – adică a vă izbăvi de risipă, de pierdere, de moarte spirituală în sensul cel mai concret și zilnic. Nicăieri în toată Biblia – nici în Vechiul, nici în Noul Testament – expresia aceasta nu înseamnă „a scăpa de iad”. Și nici aici nu înseamnă asta. Iacov vorbește unor oameni deja născuți din nou (Iacov 1:18), în care sămânța vie a Cuvântului lui Dumnezeu fusese sădită prin regenerare. Mai mult, el îi avertizează că păcatul, dacă este dus până la capăt, poate ajunge până la moarte trupească (Iacov 1:15). Ar fi fost pe deplin de acord cu Pavel când spunea: „Dacă trăiți după îndemnul ei, veți muri” (Romani 8:13a).

Dar nu trebuia să ajungă așa. Dacă cititorii lui Iacov ar fi lepădat orice răutate care îi stăpânește și ar fi primit cu smerenie Cuvântul sădit în ei, viețile lor ar fi fost cruțate de o moarte timpurie și nenorocită adusă de păcat. În același duh cu Proverbele, Iacov era profund convins că „frica de Domnul lungește zilele, dar anii celui rău sunt scurtați.” (Proverbe 10:27; vezi și 11:19; 12:28; 13:14; 19:16).

Ar fi bătut din palme la cuvintele lui Pavel: „Dar, dacă, prin Duhul, faceți să moară faptele trupului, veți trăi.” (Romani 8:13b).¹

Totuși, ca să se bucure de această putere mântuitoare de viață a Cuvântului sădit în ei, exista o singură condiție – simplă, dar de neocolit: să-l și împlinească. Iacov o spune fără ocol: „Fiți împlinitori ai Cuvântului, nu numai ascultători, înșelându-vă singuri.” (Iacov 1:22)

Nu e de ajuns, spune Iacov, ca un creștin să primească doar Cuvântul lui Dumnezeu și să-i audă învățătura. Ca să aibă parte de roadele lui – ca să-și prelungească viața prin el – trebuie neapărat să-l și *împlinească*.

Cu alte cuvinte, e nevoie de acțiune concretă. Ascultarea este absolut esențială dacă vrem să culegem binecuvântările pe care adevărul lui Dumnezeu ni le poate aduce.

De aceea Iacov continuă:

Căci, dacă ascultă cineva Cuvântul și nu-l împlinește cu fapta, seamănă cu un om care își privește fața firească într-o oglindă și, după ce s-a privit, pleacă și uită îndată cum era (Iacov 1:23–24).

Fiecare creștin știe exact despre ce vorbește Iacov aici. Cât de ușor e să ascultăm un mesaj biblic care ne aprinde sufletul, să ne vedem chipul adevărat în oglinda Cuvântului – cum

suntem cu adevărat și cum ar trebui să fim ca urmași ai lui Isus –, iar apoi să ieșim pe ușa bisericii și până seara să uităm tot. Luni dimineață parcă nici n-am fi fost duminică la adunare.

„Nu faceți așa!”, spune Iacov. „Puneți în practică adevărul lui Dumnezeu și veți gusta pe deplin binecuvântările Lui.”

„Cine însă își ațintește privirea în legea desăvârșită, legea libertății, și rămâne în ea, nu ca un ascultător uituc, ci ca *un împlinitor cu fapta*, acela va fi fericit în tot ce face.” (Iacov 1:25, sublinierea adăugată).

Nu există altă cale. Viața veșnică este darul bun și desăvârșit al lui Dumnezeu (Iacov 1:17–18). Este absolut gratuită. Însă binecuvântarea Lui peste trăirea noastră creștină cere *fapte*. Ca să înainteze în credință, credinciosul nu se poate mulțumi doar să audă adevărul lui Dumnezeu.

Trebuie să-l și împlinească.

Primejdia unei ortodoxii moarte

Dar dacă credinciosul nu pune în practică Cuvântul? Ce se întâmplă când, iar și iar, trecem cu vederea Cuvântul plin de har al lui Dumnezeu, care ne păstrează viața? Și aici Iacov ne vorbește foarte direct.

La fel ca toți scriitorii Noului Testament, Iacov prețuia nespuse de mult credința. Știa foarte bine că suntem îndreptățiți numai prin credință, fără fapte ale Legii, și se simțea perfect în largul lui cu marele text paulin despre Avraam (Geneza 15:6; Iacov 2:23).

Totuși, vedea limpede cât de ușor puteau creștinii – care cunoșteau atât de bine adevărul că Dumnezeu ne primește numai prin credință – să ajungă să nesocotească faptele bune cu totul. El știa cât de repede o teologie corectă poate lua locul ascultării simple și zilnice. Pe scurt, el cunoștea foarte bine primejdia unei ortodoxii moarte.

Desigur, pe câmpul de luptă duhovnicesc, dușmanul nostru satanic abia așteaptă să ne lovească scutul credinței și să ni-l smulgă din mână. Am vorbit deja despre aceasta în capitolul precedent. Un creștin lipsit de acest scut devine extrem de vulnerabil în lupta cu diavolul – nu mai are cu ce să stingă săgețile lui arzânde.

Dar Satana nu are o singură tactică. Dacă nu reușește să ne smulgă scutul credinței din mână, îl poate face inutil în alte moduri. Una dintre ele este să ne convingă să-l închidem frumos în arsenalul nostru teologic și să nu-l mai scoatem niciodată pe câmpul de luptă al vieții de zi cu zi.

Din păcate, în istoria Bisericii s-a întâmplat de prea multe ori ca niște creștini să-și transforme credința într-un crez rigid și uscat, cu foarte puțină legătură cu viața lor reală. Se laudau cu ortodoxia lor, îi condamnau cu asprime pe cei care credeau altfel, vorbeau ca niște teologi și trăiau ca niște oameni fără frâu.

Ceva de genul acesta se întâmpla tocmai în bisericile cărora le scria Iacov. El vorbește cu durere despre „luptele și certurile” care izbucniseră între cititorii săi (Iacov 4:1). Deși, ca și creștini, aveau privilegiul să vină la Dumnezeu cu nevoile lor, nu făceau asta. Sau, dacă o făceau, rugăciunile le erau respinse pentru că erau egoiste: „Vă certați și vă luptați și nu aveți, pentru că nu cereți. Sau cereți și nu căpătați, pentru că cereți rău, cu gând să risipiți în plăcerile voastre.” (Iacov 4:2–3)

Nu e o imagine frumoasă. Dar e imaginea unor creștini, al căror privilegiu al rugăciunii Iacov îl ia aici de la sine înțeles.² Dacă ar fi cerut cum trebuie, ar fi primit.

Desigur, așa cum era de așteptat, limba a fost arma principală în aceste războaie dintre frați. Iacov îi dedică aproape un capitol întreg avertizând asupra stricăciunilor pe care le poate face acest mădular mic (Iacov 3:1–12). Vreți să dovediți că sunteți înțelepți? Atunci să nu

folosiți limba ca dovadă. Există o cale mult mai bună: „Cine dintre voi este înțelept și priceput? *Să-și arate, prin purtarea lui bună, faptele făcute cu blândețea înțelepciunii*” (Iacov 3:13, sublinierea adăugată).

„Cuvintele nu dovedesc cu adevărat că ești înțelept”, spune Iacov, „dar faptele bune o dovedesc”. Ce sfat ar putea fi mai bun? Esența lui era simplă:

„Vorbiți mai puțin și ascultați mai mult!”

În schimb, starea opusă era devastator de stearpă. Iacov o descrie cu o precizie dureroasă:

Dar, dacă aveți în inima voastră pizmă amară și un duh de ceartă, să nu vă lăudați și să nu mințiți împotriva adevărului. Înțelepciunea aceasta nu vine de sus, ci este pământescă, firească, drăcească. Căci, acolo unde este pizmă și duh de ceartă, este tulburare și tot felul de fapte rele. (Iacov 3:14–16).

Să nu existe nicio îndoială asupra a ceea ce spune Iacov: în familia creștină, acolo unde domnesc invidia și egoismul, nu apare doar nerodire, ci „tulburare și tot felul de fapte rele” (Iacov 3:16).

Numai dacă frații lui ar fi călăuziți de „Înțelepciunea care vine de sus” ar avea parte de o viață „plină de îndurare și de roduri bune” (Iacov 3:17).

Și adaugă: „Și roada neprihănirii este semănată în pace pentru cei ce fac pace.” (Iacov 3:18)

Oare mai miră pe cineva că unor creștini ca aceștia Iacov le vorbește atât de aspru despre o credință care nu lucrează și nu rodește nimic?

Fără îndoială, în discuțiile lor, acești credincioși făceau deseori declarații frumoase despre credința lor. Dar cât de vie era acea credință în viața de fiecare zi? Putea credința lor, așa singură, să-i scape de urmările ucigătoare ale păcatului, despre care Iacov vorbise atât de clar mai devreme (Iacov 1:13–15)?

Firește că nu. Iacov o spune fără ocol: „*Frații mei*, ce-i folosește cuiva să spună că are credință, dacă n-are fapte? Poate oare credința aceasta să-l mântuiască?” (Iacov 2:14, sublinierea adăugată).

Întrebarea e pusă în grecește astfel încât așteaptă un „nu” categoric. Ar putea suna și așa: „Doar n-o să-l mântuiască o asemenea credință, nu-i așa?” Răspunsul e evident: „Nu, în niciun caz!”

Tocmai aici au alunecat tragic mulți cititori și comentatori ai lui Iacov. Mai întâi, pierd din vedere lucrul cel mai limpede: Iacov spune clar că o credință de felul acesta *nu poate să-l izbăvească* pe omul despre care vorbește.

Dar el nu vorbește aici despre mântuirea de iad. *De ce ar face-o?* El și cititorii lui erau deja născuți din nou (Iacov 1:18), credeau în Domnul slavei (Iacov 2:1), se bucurau de privilegiul rugăciunii (Iacov 4:2–3) și îi numește în mod constant „frații mei” – de peste douăzeci de ori în epistolă (Iacov 1:2, 9, 16, 19; 2:1, 5, 14–15; 3:1, 10, 12; 4:11; 5:7, 9–10, 12, 19).

Iacov nu avea absolut niciun motiv să discute cu frații lui despre scăparea de iad. Cei care cred că face asta nu au înțeles gratuitatea desăvârșită a darului vieții veșnice, așa cum o vedea Iacov (Iacov 1:17–18).³

Dar, așa cum am văzut, Iacov avea toate motivele să le vorbească cititorilor săi creștini despre un lucru esențial: Cuvântul lui Dumnezeu îi poate izbăvi de urmările ucigătoare ale păcatului (Iacov 1:15, 21). Și a subliniat deja cu tărie că această izbăvire nu se poate face decât prin ascultare – prin fapte bune (Iacov 1:22–25).

Prin urmare, la acest adevăr – și numai la acesta – se referă Iacov atunci când întreabă: „Poate oare credința *aceasta* să-l mântuiască?”

Nu, nu poate. Dacă vorbim despre prelungirea vieții omenești prin evlavie, vorbim despre ceva ce credința singură nu poate înfăptui. Dacă vorbim – așa cum face autorul Proverbelor – despre a scăpa de „cursele morții”, vorbim despre rodul unei purtări ascultătoare (Proverbe 13:14).

Dar o credință care nu se mai arată în fapte practice și ascultătoare este o credință fără putere pe câmpul de luptă al vieții. Ba chiar o asemenea credință poate fi numită „moartă” (Iacov 2:17, 20, 26). E ca și cum am spune: un crez pe care am încetat să-l trăim nu mai e decât ortodoxie moartă.

Încheiere

În versetul final al celebrei sale discuții despre credință și fapte, Iacov scrie: „După cum trupul fără duh este mort, tot așa și credința fără fapte este moartă.” (Iacov 2:26).

Dacă m-aș plimba într-o zi pe stradă și aș da peste un trup neînsuflețit, aș putea trage cu ușurință două concluzii. Mai întâi, că trupul nu mai conține duhul care îi dădea viață și, în al doilea rând, că acel trup fusese odată cu adevărat viu. Un singur lucru n-aș concluziona în niciun caz: că trupul n-ar fi fost niciodată viu.

Totuși, într-una dintre cele mai ciudate denaturări ale Scripturii care au avut loc vreodată, mulți teologi și interpreți ai Bibliei au hotărât că o „credință moartă” trebuie să fi fost întotdeauna moartă.

Dar de ce să tragem o astfel de concluzie? Iacov compară „credința moartă” cu un trup mort. Cu siguranță, aceasta nu a fost o analogie ușoară sau neglijentă din partea lui. Dacă „credința moartă” n-ar fi fost niciodată vie, de ce să nu o compare cu o piatră sau cu un alt obiect neînsuflețit?

Însă este limpede că Iacov a ales această analogie tocmai pentru că se potrivește în mod deosebit cu ideea pe care vrea să o transmită. Ceea ce îl preocupă pe Iacov este un creștin a cărui credință și-a pierdut toată vitalitatea și rodnicia. Îl îngrijorează bărbatul sau femeia a cărei credință a încetat să se miște și să acționeze, așa cum un trup mort nu se mai mișcă și nu mai acționează.

Asemenea apostolului Petru, Iacov își poate închipui un creștin căruia îi lipsesc calitățile duhovnicești ce trebuie adăugate credinței (2 Petru 1:5–9). Și, la fel ca Petru, el condamnă această stare ca fiind tragică și cutremurătoare.

Pentru Petru, un asemenea om este „orb, umblă cu ochii închiși” și „a uitat că a fost curățit de vechile lui păcate”. Pentru Iacov, un asemenea om — oricât de tare ar pretinde că are o credință corectă — are o credință care nu este cu nimic mai vie decât un trup neînsuflețit.

Cuvinte puternice, fără îndoială. Dar cuvinte necesare. Numai numind anomaliile duhovnicești cu numele lor adevărat — numai confruntând boala duhovnicească așa cum este ea cu adevărat — numai astfel pot fi corectate asemenea stări.

De fapt, numai astfel pot fi evitate asemenea stări de la bun început. Căci ceea ce consider imposibil pentru mine devine astfel și mai greu de ocolit. Un pericol nevăzut este un pericol sporit.

Așa gândea, cel puțin, Petru când a scris aceste cuvinte:

Voi deci, preaiubiților, *știind mai dinainte aceste lucruri*, păziți-vă, ca nu cumva să vă lăsați târâți de rătăcirea acestor nelegiuiri și să vă pierdeți tăria. (2 Petru 3:17, sublinierea adăugată).

„Fiți avertizați!”, spune apostolul. „Fiți conștienți de pericol. Altfel, ați putea să cădeți din propria voastră întărire. Altfel, ați putea fi duși în rătăcire pe căi nelegiuite.”

Alegerea îți aparține

Dar, încă o dată, nu trebuia să fie așa. Luați în seamă alternativa minunată: „ci creșteți în harul și în cunoștința Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.” (2 Petru 3:18). „Alegerea”, spune apostolul, „este a voastră”.

Capitolul 11

Cina cu Isus

Prin cuvinte care au răsunat adânc de-a lungul veacurilor istoriei creștine, Isus Se invită pe Sine la cină. Această declarație plină de farmec este consemnată în ultima dintre scrisorile către cele șapte biserici din Asia: „Iată Eu stau la ușă și bat. Dacă aude cineva glasul meu și deschide ușa, voi intra la el, voi cina cu el, și el cu Mine” (Apocalipsa 3:20).

Ar fi greșit să luăm această vestită declarație doar ca pe o simplă invitație evanghelică, deși așa s-a făcut adesea. Aici, Domnul nostru Se adresează unei biserici creștine și, în mod evident, oricine din acea biserică este chemat să răspundă.

Desigur, era vorba de biserică din Laodicea, renumită pentru caracterul ei căldicel. Totuși, această stare de lucruri nu ar trebui să ne surprindă. Am văzut deja în mod repetat cum scriitorii Noului Testament au înfruntat direct realitatea unor credincioși care trăiau sub standardele stabilite de Dumnezeu. Și tocmai confruntând această realitate, ei căutau să o schimbe sau să o prevină.

În consecință, putem recunoaște exact această perspectivă în cuvintele Domnului către biserică din Laodicea. Aici era o adunare de credincioși care se lăudau cu bogăția lor materială, dar erau săraci din punct de vedere spiritual (Apocalipsa 3:17–18). Deși aveau fapte (Apocalipsa 3:15a), în ce privește caracterul lor erau ca apa căldicică. Nu încălzeau și nici nu înviorau prin prospețimea rece. (Apocalipsa 3:15b).

Rezultatul era că însăși existența lor ca trup al lui Hristos era în pericol. Toate bisericile fuseseră rânduite să slujească drept gura lui Dumnezeu — adică să fie un instrument pentru vestirea adevărului Său —, dar acest rol putea fi pierdut. Ca o înghițitură de lichid respingătoare, ei riscau să fie scuipați din gura Domnului lor (Apocalipsa 3:16). Puteau pierde privilegiul de a fi gura Lui către lume.

Însă o altă posibilitate le stătea deschisă. Domnul le spune: „Eu mustruși pedepsesc pe toți aceia pe care-i iubesc. Fii plin de râvnă dar și pocăiește-te!” (Apocalipsa 3:19).

Laodiceenii erau copii rătăciți ai lui Dumnezeu. Totuși, dragostea Mântuitorului lor îi urmărea și îi disciplina așa cum cerea credincioșia Lui. Cu toată solemnitatea, El îi chema să se pocăiască de duhul lor căldicel și să-și reînnoiască părtășia intimă cu El.

De aceea, El stătea la ușa vieții lor. Prin muștrările Sale le vorbea, iar prin disciplina Sa bătea la ușa inimilor lor. Dar depindea de ei să răspundă. Ei trebuiau să-I deschidă ușa. Și dacă ar fi făcut-o, El ar fi intrat la cină cu ei, iar ei cu El. Alegerea era a lor. El nu avea să spargă ușa.

Oricât de simplu pare acest adevăr, nu poate fi spus în cuvinte cât de important este! Desigur, în suveranitatea Sa, Dumnezeu ar putea să Se impună fiecărui creștin. Ba chiar ar putea face aceasta cu fiecare om de pe pământ. Ar putea constrânge pe oricine, oriunde, să-L iubească.

Dar ce valoare ar avea asta pentru Dumnezeu? Ce preț poate avea o dragoste obținută cu forța? Oare nu esența dragostei adevărate stă tocmai în faptul că este oferită în mod liber? Care părinte care merită acest nume nu tânjește după dragostea copiilor săi? Și totuși, ce părinte înțelept și-ar dori să o smulgă cu sila, chiar dacă ar putea? În toate relațiile din viață — între părinți și copii, între soț și soție sau între prieteni — valoarea oricărei iubiri vine tocmai din libertatea și spontaneitatea ei.

Iată un lucru pe care teologia mântuirii prin domnia lui Hristos nu îl pricepe. Crezând în mod greșit că astfel Îi slujesc lui Dumnezeu, învățătorii ei susțin că niciun creștin adevărat nu poate înceta să-L iubească pe Domnul. Dacă îi întrebi cum e posibil așa ceva, când omul

e atât de nestatornic și schimbător în sentimente, răspunsul lor se reduce mereu la același lucru: Dumnezeu Însuși garantează aceasta.

Dacă așa stau lucrurile, atunci acea dragoste nu mai e spontană. Nu mai e liberă. De fapt, nici măcar nu mai e dragoste adevărată. La fel ca alergarea creștină însăși sau ca lupta din viața de credință, dragostea noastră față de Dumnezeu — în viziunea mântuirii prin domnia lui Hristos — ajunge o simplă aparență, o umbră palidă a realității vii și libere pe care ar trebui să o întruchipeze.

Biblia nu învață deloc așa ceva. Revelația scripturistică nu cunoaște nicio doctrină potrivit căreia dragostea creștinului față de Dumnezeu ar fi garantată doar prin simplul fapt că cineva este creștin.

Desigur, *capacitatea* de a-L iubi atât pe Dumnezeu, cât și pe semenii ne este dăruită la nașterea din nou. Ea face parte, în mod evident, din „tot ce privește viața și evlavia”, pe care ni le-a dăruit dumnezeiasca Lui putere când ne-am încrezut în Hristos, prin cunoașterea Celui ce ne-a chemat prin slava și puterea Lui (2 Petru 1:3). Dar este la fel de adevărat că „dragostea de frați” și „iubirea de oameni” se află în vârful caracterului creștin pe care suntem chemați să-l zidim, „dând și voi toate silințele” (2 Petru 1:5–7). Pe scurt, capacitatea de a iubi trebuie cultivată și dezvoltată.

Cu ajutorul lui Dumnezeu, aceasta este posibil.

Părtășie cu Hristos

Cuvintele rostite de Isus către creștinii din Laodiceea reprezintă, în mod clar, o chemare la părtășie personală cu El Însuși. În Orientul Mijlociu antic, a împărți masa cu cineva era o expresie fundamentală a comuniunii. Era esența ospitalității și un semn clar de acceptare personală. În schimb, a te invita singur la o cină era o lipsă de tact și o ofensă față de gazdă.

Totuși, ideea de a cina cu Mântuitorul nu este decât o manifestare a unui bogat adevăr biblic pe care îl întâlnim și în alte părți. Într-adevăr, cuvintele Domnului nostru către Laodiceea își au rădăcinile în învățătura pe care le-a dat-o ucenicilor Săi în odaia de sus. Căci, în acele prețioase ore finale de părtășie la masă cu Învățătorul lor, înainte de a muri, cei unsprezece ucenici au auzit următoarele cuvinte:

„Cine are poruncile Mele și le păzește, acela Mă iubește și cine Mă iubește va fi iubit de Tatăl Meu. Eu îl voi iubi și Mă voi arăta lui” (Ioan 14:21).

Să remarcăm că aceste cuvinte erau adresate exclusiv unor oameni născuți din nou. Iuda Iscarioteanul plecase deja (Ioan 13:26–30). Chemarea la ascultare este, așadar, îndreptată către ucenicii regenerați ai Domnului. Ea vine însoțită de o promisiune: ucenicul ascultător va cunoaște dragostea atât a Tatălui, cât și a Fiului și, mai mult decât atât, va primi o descoperire personală din partea Fiului: „Mă voi arăta lui”.

Ucenicii nu înțeleg însă pe deplin aceste cuvinte. Întreaga lor așteptare privind descoperirea Mesiei era legată de manifestarea Sa publică, în putere și slavă. Nedumeriți, unul dintre ei cere lămuriri: „Iuda, nu Iscarioteanul, I-a zis: „Doamne, cum se face că Te vei arăta nouă, și nu lumii?” (Ioan 14:22).

Ce fel de experiență ar putea fi aceasta? Se întrebau ei. Oare slava Mesiei le va fi dezvăluită printr-o manifestare spectaculoasă, văzută doar de ei?

Răspunsul Învățătorului lor aduce lumină. Nu era vorba de o experiență colectivă, nici măcar pentru acest grup restrâns. Era, dimpotrivă, o experiență profund personală și individuală, la care fiecare trebuia să răspundă în mod propriu:

Drept răspuns, Isus i-a zis: „Dacă Mă iubește *cineva*, va păzi cuvântul Meu, și Tatăl Meu *îl* va iubi. Noi vom veni la *el* și vom locui împreună cu *el*” (Ioan 14:23, sublinierea adăugată).

Astfel, la fel ca în cuvintele către Laodiceea, chemarea la părtășie este una individuală. Către Laodiceea, Isus spune: „Dacă aude *cineva* glasul meu și deschide ușa” (Apocalipsa 3:20). Iar ucenicilor le spune: „Dacă Mă iubește *cineva*...”. În ambele pasaje, ideea este aceeași: „voi intra la *el*”.

Domnul Isus Hristos Se oferă fiecărui credincios în parte ca un Oaspete divin. Dacă Îi răspundem, dacă Îl iubim și Îl ascultăm, El va face din inima și viața noastră locuința Sa, iar experiența noastră va fi asemenea unei cine intime cu Mântuitorul. De-a lungul „mesei” comune pe care o împărtășim cu El, vom putea comunica în libertate, iar El Se va descoperi nouă. Se va *manifesta* în mod personal față de noi.

Acest concept nu trebuie confundat cu adevărul glorios că Hristos locuiește în fiecare credincios prin Duhul Său (Romani 8:9–10). Relațiile noastre cu un Domn infinit nu pot fi, în niciun caz, reduse la o singură formulă, oricât de impresionantă ar părea ea. Dimpotrivă, ele sunt bogate, cu multe fațete și pline de profunzime. Da, trupurile noastre *sunt* templul lui Dumnezeu (1 Corinteni 6:19–20). Dar și *viețile* noastre – experiențele noastre de zi cu zi de pe acest pământ – pot deveni locuința Lui: „Noi vom veni la el și vom *locui* împreună cu el”!

Apostolul Pavel cunoștea foarte bine acest adevăr și l-a exprimat în felul său inconfundabil:

„Iată de ce, zic, îmi plec genunchii înaintea Tatălui Domnului nostru Isus Hristos, ... să vă facă să vă întăriți în putere, prin Duhul Lui, în omul dinăuntru, *asa încât Hristos să locuiască în inimile voastre prin credință...*” (Efeseni 3:14, 16–17, sublinierea adăugată).

Dar oare Hristos nu locuia deja în inimile lor? Fără îndoială că da. Și totuși, Pavel visa la o experiență interioară deosebită a Mântuitorului – una pe care o lega de o întărire spirituală profundă (Efeseni 3:16) și de a fi „având rădăcina și temelie puse în dragoste” (Efeseni 3:17b).

Tocmai pentru asta se roagă ca frații săi să aibă parte de ea. Această experiență nu vine automat doar pentru că ești creștin. Pavel nu și-a închipuit nicio clipă că o astfel de părtășie minunată ar fi ceva inevitabil după convertire.

Nici Domnul Isus nu a luat nimic ca de la sine înțeles când le-a vorbit celor unsprezece ucenici. El a spus limpede: „Dacă Mă iubește *cineva*...”. Dar a adăugat imediat și cealaltă față a realității: „Cine nu Mă iubește nu păzește cuvintele Mele. Și cuvântul pe care-l auziți nu este al Meu, ci al Tatălui, care M-a trimis” (Ioan 14:24).

Isus le spune foarte clar: „Dovada că Mă iubiți este că păziți cuvintele Mele. Și țineți minte: dacă nu le păziți, de fapt nu ascultați de Tatăl Meu.”

Desigur, aceasta este cât se poate de limpede. Dialogul pe care Isus îl poartă este cu oameni născuți din nou, însă ei tot trebuie să li se spună că iubirea lor față de El se măsoară — nu prin simplele lor afirmații verbale —, ci prin ascultarea efectivă de Cuvântul Său.

Petru, mai ales, declarase cu toată puterea în noaptea aceea că-L iubește (Ioan 13:37). Dar înainte să se termine seara, nu doar Petru, ci toți ucenicii „L-au părăsit și au fugit” (Matei 26:56).

Așadar, iubirea nu este un reflex automat pe care fiecare credincios îl dă lui Dumnezeu fără să vrea. Creștinul nu e un robot programat să-L iubească pe Domnul și care nu poate face altceva. Un astfel de gând e străin și chiar jignitor.

Dumnezeu nu a creat ființe fără voință. El a creat ființe umane reale, din carne și sânge. Și când omenirea a căzut în Grădina Edenului și a pierdut capacitatea de a-și iubi Făcătorul,

Dumnezeu a răscumpărat-o prin cruce și a redat această capacitate fiecărui credincios în Hristos. Acum, El îi cheamă pe copiii Săi la acel fel de ascultare plină de iubire care își are rădăcina într-un dar al vieții absolut gratuit. „Noi Îl iubim pentru că El ne-a iubit întâi” (1 Ioan 4:19).

Și tocmai pentru că Dumnezeu ne iubește cu o dragoste gratuită și cu o spontaneitate infinită, El vrea ca și iubirea noastră față de El să fie la fel: liberă, spontană, ca o oglindă a iubirii Lui.

De aceea, în tot Noul Testament, Dumnezeu ne caută iubirea. Ne îndeamnă, ne invită, ne promite că dacă I-o oferim, ne va întâmpina cu o părtășie bogată și adâncă cu El Însuși.

El tânjește după iubirea noastră – asta e sigur. Dar niciodată nu o va forța.

„Iată, Eu stau la ușă și bat.”

Viața de părtășie cu Hristos

Nu mult după ce Domnul nostru le-a rostit ucenicilor Săi cuvintele asupra cărora am meditat, El și ei au părăsit odaia de sus. „Sculați-vă, haidem să plecăm de aici”, le-a spus (Ioan 14:31), și astfel acea ultimă cină, cu toată bogăția ei de părtășie spirituală, a luat sfârșit.

Fără îndoială, Isus și ucenicii ajunseseră pe Muntele Măslinilor, presărat cu vii și livezi, când au fost rostite următoarele cuvinte consemnate:

Eu sunt adevărata viță și Tatăl Meu este vierul. Pe orice mlădiță care este în Mine și n-aduce rod, El o taie, și pe orice mlădiță care aduce rod, o curăță, ca să aducă și mai mult rod... Rămâneți în Mine, și Eu voi rămâne în voi. După cum mlădița nu poate aduce rod de la sine, dacă nu rămâne în viță, tot așa nici voi nu puteți aduce rod dacă nu rămâneți în Mine. (Ioan 15:1–2, 4, sublinierea adăugată).

Puține pasaje din Noul Testament se opun cu atâta hotărâre doctrinei mântuirii prin domnia lui Hristos ca acesta. Numai printr-o deformare grosolană a sensului său evident și a intenției clare poate fi forțat — și chiar și atunci, cu mare stângăcie — să se potrivească gândirii specifice acestei doctrine.

Din nou, singurul public al acestor cuvinte îl constituie unsprezece oameni născuți din nou. Dar Domnul nostru este atât de departe de a presupune că acești oameni vor aduce roadă în mod inevitabil, încât îi îndeamnă tocmai să „rămână” în El în acest scop precis. Desigur, așa cum știm prea bine, înainte ca noaptea să avanseze mult, toți încetaseră să facă lucrul acesta. După cum scrie Matei: „Atunci toți ucenicii L-au părăsit și au fugit” (Matei 26:56).

Este impresionant că, atunci când Isus spusese mai devreme „Noi vom veni la el și vom locui împreună cu el” (Ioan 14:23), a folosit un cuvânt grecesc înrudit cu verbul „a rămâne”. În esență, El spusese: „vom face locuința Noastră de rămânere”!

Așadar, adevărurile implicate aici sunt inseparabil împletite. Ele sunt, de fapt, unul și același adevăr.

În odaia de sus, Domnul le învățase acestor oameni că ascultarea de poruncile Sale va aduce cu sine experiența ca Tatăl Său și El Însuși să „rămână” în viețile lor. Acum, pe versanții Muntelui Măslinilor, El schimbă imaginea vizuală, dar comunică exact același adevăr.

Relația pe care acești oameni o aveau cu El ca ucenici ai Săi putea fi comparată, spune Isus, cu relația dintre viță și mlădițe. Și așa cum în viticultură mlădițele pot fi tăiate de pe viță, tot așa se putea întâmpla și în experiența ucenicilor Săi. Dacă se întâmpla asta, rodirea înceta. De aceea, ucenicii trebuiau să fie atenți să „rămână” în Vița cea adevărată.

După cum se știe însă, mulți au citit metafora viței și a mlădițelor ca și cum ar descrie starea mântuirii. Au concluzionat apoi că mântuirea poate fi pierdută, deoarece o mlădiță poate fi, evident, separată de viță.

Dar aceasta este complet lipsită de temeii în Evanghelia după Ioan. Este chiar de necrezut că cineva să citească primele douăsprezece capitole ale acestei cărți cu un minim de atenție și să ajungă la o astfel de concluzie. Am văzut deja cât de des și cât de apăsător evanghelistul al patrulea învață că darul vieții veșnice nu poate fi pierdut niciodată, și nu e nevoie să repetăm acea discuție aici.

E suficient să observăm că ideea că Ioan 15 învață posibilitatea pierderii mântuirii contrazice direct teologia lui Ioan. Nu poate fi în niciun caz corectă.

Totuși, punctul de vedere al susținătorilor mântuirii prin domnia lui Hristos asupra acestui text este și mai confuz. De obicei, și ei privesc relația de rămânere ca pe o descriere a stării de mântuire.¹ Dar porunca de a rămâne arată că alternativa — să nu rămâi — este posibilă. Totuși, în cea mai mare parte a învățaturii mântuirii prin domnia lui Hristos, „a nu rămâne” nu este, de fapt, posibil pentru cineva cu adevărat născut din nou. Astfel, porunca adresată creștinilor de a rămâne se reduce din nou la o simplă farsă. La urma urmei, fiecare creștin o împlinește oricum.

Și mai rău, Ioan 15:6 vorbește despre o mlădiță care a fost tăiată de pe viță, se usucă și este chiar arsă. Dar ce poate însemna asta în cadrul premiselor gândirii mântuirii prin domnia lui Hristos? Dacă relația viță-mlădiță descrie starea mântuirii, atunci nicio persoană nemântuită nu a fost vreodată o mlădiță. Cum poate deci o astfel de persoană să fie descrisă ca o mlădiță uscată și arsă? Este limpede că, în Ioan 15, teologia mântuirii prin domnia lui Hristos îi duce pe susținătorii ei într-o mlaștină fără ieșire.

Este o greșeală gravă – și complet inutilă – să vedem metafora viței și a mlădițelor ca pe o imagine a mântuirii. Nimic în text nu sugerează asta.

Dimpotrivă, textul sugerează că metafora este legată de ucenicie. Astfel, în ultimele Sale cuvinte despre această analogie semnificativă, Isus spune: „În aceasta este proslăvit Tatăl Meu: să aduceți multă roadă; și veți fi astfel ucenicii Mei” (Ioan 15:8, sublinierea adăugată).

Am observat deja că ucenicia este, în esență, experiența *educației spirituale*. Este un proces care poate și trebuie să înceapă imediat după ce suntem născuți din nou, prin credință, în familia lui Dumnezeu. Dar am văzut și că, spre deosebire de apartenența noastră permanentă la familia lui Dumnezeu, ucenicia este o experiență în care noi suntem responsabili să perseverăm. Cu ajutorul lui Dumnezeu, trebuie să o ducem până la capăt.

Așadar, oamenii născuți din nou – exact ca cei unsprezece cărora le vorbea Isus – trebuie să înțeleagă că secretul uceniciei constă în cultivarea unei relații de „rămânere” cu Învățătorul lor. Dacă fac asta, spune Domnul nostru, ei Îi vor aduce slavă lui Dumnezeu prin rodirea lor bogată. Și tocmai așa vor fi cu adevărat ucenicii Lui, pentru că și El a proslăvit pe Tatăl în același mod.

Dar ce se întâmplă dacă ucenicul creștin nu rămâne în Hristos? Răspunsul îl găsim în versetul 6: „Dacă nu rămâne cineva în Mine, este aruncat afară, ca mlădița neroditoare, și se usucă, apoi mlădițele uscate sunt strânse, aruncate în foc și ard.” (Ioan 15:6).

Această afirmație a stârnit multă nedumerire de care nu era nevoie. Motivul principal este tendința puternică a multor cititori de a asocia „focul” cu iadul. Dar aceasta este o concluzie pripită și neîntemeiată. Nu avem niciun motiv să luăm focul în sens literal, așa cum nici vița, mlădițele sau roada nu sunt literale. „Focul” este doar un alt element simbolic în metafora viticolă.

Ce se întâmplă deci în viile din întreaga Palestină putea să se întâmple și în viața ucenicilor. Dacă ei nu reușeau să „rămână” în Isus, urmau să fie separați de experiența părtășiei cu El: urmau să fie „aruncați afară ca o mlădiță”. Legătura intimă cu Vița cea adevărată se pierdea. Mai mult decât atât, această rupere a comuniunii vitale cu Vița cea

adevărată avea să ducă la „uscarea” experienței lor spirituale: aveau să devină „uscați”. Și, în cele din urmă, aveau să fie aruncați în „focul” încercărilor și al disciplinării divine: „sunt strânse, aruncate în foc și ard”.

Nu există nimic deosebit în acest fel de descriere. Este pur și simplu o înfățișare vie a unei stări spirituale pe care Noul Testament o descrie în diverse moduri.

Pentru Petru, poate fi creștinul căruia „îi lipsesc” trăsăturile esențiale ale caracterului creștin și care „este orb, umblă cu ochii închiși și a uitat că a fost curățit de vechile lui păcate.” (2 Petru 1:9). Pentru Iacov, poate fi creștinul fără fapte, a cărui credință nu mai este vie și roditoare (Iacov 2:14–26). Iar pentru Pavel, poate fi creștinul care a lepădat „o conștiință bună” și a suferit „naufragiu” în ceea ce privește credința (1 Timotei 1:19). Un astfel de creștin poate fi „dat pe mâna Satanei” ca să învețe lecțiile spirituale de care are nevoie (1 Timotei 1:20).

Ca orice ilustrație, firește, și metafora viței și a mlădițelor are limitele ei. Ea poate să înfățișeze cu siguranță disciplina divină sub chipul unui foc, așa cum Vechiul Testament descrie adesea judecățile temporale ale lui Dumnezeu asupra poporului Său, Israel, folosind aceeași imagine (Psalmii 79:5; 89:46; Isaia 10:17–19; Ieremia 4:4; 7:20; 15:14; 17:27 etc.).² Dar ceea ce metafora nu poate face este să vorbească despre restaurare.

Într-o vie adevărată, o mlădiță tăiată nu mai poate fi altoită la loc pe viță. Cu atât mai puțin după ce a fost arsă. Însă în experiența ucenicilor creștini, restaurarea părtășiei cu Hristos rămâne deschisă pentru cei care o caută. Într-adevăr, „Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curețe de orice nelegiuire” (1 Ioan 1:9).

Este adevărat că toți cei unsprezece ucenici au rupt legătura cu Vița cea adevărată chiar în acea noapte. Dar toți cei unsprezece au fost și restaurați. Și viețile lor de mai târziu au fost pline de roadă bună.

Încheiere

Tocmai în acea noapte – căreia evangheliștii îi dedică atâtea rânduri – Isus i-a spus lui Petru, atât de sigur pe el, cuvinte grele de avertizare:

Domnul a zis: „Simone, Simone, Satana v-a cerut să vă cearnă ca grâul. Dar Eu M-am rugat pentru tine, ca să nu se piardă credința ta și, după ce te vei ÎNTOARCE la Dumnezeu, să întărești pe frații tăi” (Luca 22:31–32, sublinierea adăugată).

Din păcate, Petru a trecut pe lângă avertisment. A răspuns fără să clipească: „Doamne”, I-a zis Petru, „cu Tine sunt gata să merg chiar și în temniță și la moarte” (Luca 22:33).

„Pe Mine să te bazezi, Doamne!”, spune Petru. „Te iubesc atât de mult încât vin cu Tine și la temniță, și la moarte!”

Curând după aceea, Isus și cei unsprezece părăsesc odaia de sus și ajung pe Muntele Măslinilor. Acolo, așa cum am văzut, Domnul le mai dă un cuvânt de avertizare: „Rămâneți în Mine!” Cuvântul grecesc înseamnă, la propriu, „stați”. Mântuitorul le spunea deci: „Stați în Mine! Nu lăsați legătura cu Mine să se rupă niciodată!”

Puțin mai târziu, în Grădina Ghetsimani, Domnul le dă încă un avertisment: „Rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită [sau: în încercare]” (Luca 22:40).

Iar când Se întoarce de la rugăciunea Sa plină de agonie, îi mustră pentru ultima dată: „Pentru ce dormiți? Sculați-vă și rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită [sau: în încercare]” (Luca 22:46).

Ce a urmat este bine cunoscut de orice cititor al Bibliei. Mai puțin știut este însă că acele clipe împlinesc întocmai Ioan 15:6 în viața celor unsprezece ucenici. Iar Petru rămâne exemplul cel mai grăitor.

Legătura cu Adevărata Viță se rupe când Petru și ceilalți Îl părăsesc pe Învățătorul lor. Cât de diferită ar fi fost acea noapte dacă ar fi mers cu îndrăzneală alături de El! Acum însă mlădițele sunt desprinse de Viță și, veștejite și slăbite, starea lor se vede curând în tot ce urmează.

Cu o iscusință diabolică, Satana a aprins „focul” încercării și al ispitei. Așa cum Domnul prevăzuse, îl cerne pe Petru ca pe grâu. Lovitura este atât de grea încât credința lui Petru ar fi putut pieri – ar fi fost mistuită de flăcări! Dar rugăciunea Stăpânului Său a fost ascultată și credința nu s-a stins (Luca 22:32).

Petru însuși a căzut. De trei ori L-a tăgăduit pe Domnul. Totuși, prin harul lui Dumnezeu, Petru a fost readus la viață. Lacrimile lui de căință (Luca 22:62) au fost primul pas al „întoarcerii” sale la Hristos (Luca 22:32) și al unei noi rămăneri în Adevărata Viță.

Petru s-a pocăit cu adevărat. Exact aceasta aveau nevoie să facă și laodiceenii. Isus însuși le-a spus-o limpede: „Eu mustruși pedepsesc pe toți aceia pe care-i iubesc. Fii plin de râvnă dar și pocăiește-te!” (Apocalipsa 3:19). Dacă ar fi făcut-o, ar fi deschis ușa spre părtășia cea mai strânsă cu El. Ar fi luat masa împreună. Isus dorea această părtășie cu creștinii din Laodicea la fel de mult cum o dorise cu cei unsprezece ucenici. Și o dorește la fel de mult și cu noi.

Dar la fiecare pas noi suntem cei care trebuie să alegem – fără aceste alegeri, privilegiul nu poate fi nici primit, nici păstrat. Dacă umblăm cu El, trebuie să alegem să rămânem lângă El. Dacă pierdem legătura cu El, trebuie să alegem să ne pocăim și să ne întoarcem la El.

Până nu facem asta, El ne așteaptă: „Iată Eu stau la ușă și bat.”

Capitolul 12

Pocăința

Petru s-a pocăit. Putem doar spera că și cei din Laodiceea au făcut la fel. De fapt, chemarea la pocăință este adresată și bisericii din Efes (Apocalipsa 2:5), bisericii din Pergam (Apocalipsa 2:16) și bisericii din Sardes (Apocalipsa 3:3).

Cu o altă ocazie, creștinii din Corint s-au pocăit. Pavel descrie pocăința lor astfel:

Măcar că v-am întristat prin epistola mea, nu-mi pare rău, și chiar dacă mi-ar fi părut rău – căci văd că epistola aceea v-a întristat (măcar că pentru puțină vreme) – totuși acum mă bucur, nu pentru că ați fost întristați, ci pentru că întristarea *voastră v-a adus la pocăință*. Căci ați fost întristați după voia lui Dumnezeu, ca să n-aveți nicio pagubă din partea noastră. (2 Corinteni 7:8–9, sublinierea adăugată).

Cel mai probabil, Pavel vorbește aici despre musturarea adresată bisericii (1 Corinteni 5:1–13) pentru că a îngăduit un caz de incest să rămână nejudicat. 2 Corinteni 7:12 pare să se refere la acest caz, pe care corinteni l-au tratat acum așa cum dorise Pavel.

Dar indiferent de referința precisă, un lucru este clar: pocăința din *Noul Testament nu se limitează la cei nemântuiți sau la momentul convertirii*. Ea poate avea loc în mod repetat în experiența creștină, ori de câte ori este nevoie de ea.

Poate că nu este prea surprinzător, așadar, că atât Martin Luther, cât și Ioan Calvin, marii reformatori, au văzut pocăința ca pe o modalitate de a rezuma experiența creștină.

Luther a scris: „Domnul și Stăpânul nostru Isus Hristos, spunând ‘Pocăiți-vă etc.’, a voit ca întreaga viață a credincioșilor să fie pocăință.”¹ Iar într-un pasaj remarcabil din *Institutes*, Calvin spune: „Într-un cuvânt, consider pocăința ca fiind regenerarea, al cărei scop este restaurarea chipului divin în noi.”² Puțin mai târziu, reformatorul afirmă:

Prin urmare, în această regenerare, suntem restaurați prin harul lui Hristos la neprihănirea lui Dumnezeu, din care am căzut în Adam... Și această restaurare nu se împlinește într-un singur moment, sau zi, sau an.³

Și adaugă că Domnul înnoiește simțurile poporului Său spre curăție, așa încât „ei să-și folosească întreaga viață în exercițiul pocăinței și să știe că acest război se va sfârși doar prin moarte.”⁴

Aceste observații sunt extrem de valoroase și vom reveni la ele mai târziu în acest capitol. Dar acum trebuie să subliniem că nici Calvin, nici Luther nu au tratat pocăința ca pe o *condiție* pentru mântuirea veșnică.⁵ Ambii au susținut cu tărie marea perspectivă a Reformei, exprimată prin cuvintele *sola fide* — „numai prin credință”.

Nicio altă poziție nu este biblică sau cu adevărat evanghelică. Numai credința (nu pocăința și credința) este singura condiție pentru îndreptățire și viața veșnică.

Dintre toți scriitorii Noului Testament, Luca vorbește cel mai frecvent despre pocăință. Totuși, într-una dintre cele mai cunoscute povestiri ale lui Luca, un temnicer din Filipi, profund zguduit, îi întreabă pe Pavel și pe Sila: „Domnilor, ce trebuie să fac ca să fiu mântuit?” Răspunsul pe care i l-au dat este singurul răspuns pe care Biblia îl cunoaște la o astfel de întrebare: „Crede în Domnul Isus și vei fi mântuit, tu și casa ta.” (Faptele Apostolilor

16:31). Nu există aici niciun cuvânt — nicio silabă! — despre pocăință. Pavel și Sila *nu* au spus: „Pocăiți-vă și credeți”, ci pur și simplu: „Credeți”.

Învățătorii mântuirii prin domnia lui Hristos se află într-o situație disperată cu un text ca acesta. Ei sunt reduși la a încerca să extragă doctrina lor din acest pasaj prin implicații.⁶ Dar ea nu există acolo, și nicio cantitate de sofisme teologice nu o poate introduce.

După cum am văzut deja, efortul de a găsi conceptul de pocăință și supunere în cuvântul „a crede” este lipsit total de fundament lingvistic. Cuvântul „a crede” înseamnă „a crede” — atât în engleză, cât și în greacă.

Într-adevăr, Ioan Calvin a respins de mult ideea că pocăința și credința ar putea fi identificate. El a scris:

„Căci a include credința în pocăință este contrar a ceea ce spune Pavel în Faptele Apostolilor [20:21] — că a mărturisit ‘atât iudeilor, cât și grecilor pocăința față de Dumnezeu și credința în Domnul nostru Isus Hristos’; unde menționează credința și pocăința ca două lucruri total distincte.”⁷

Este o chestiune extrem de gravă atunci când distincția biblică dintre credință și pocăință este abolită și când pocăința este astfel făcută o condiție pentru viața veșnică. Căci, sub această percepție a lucrurilor, doctrina Noului Testament despre credință este rescrisă în mod radical și luată ostatică de cerința pocăinței. Nu e de mirare că un erudit în scrierile lui Calvin a fost îndemnat să afirme:

Cei care învață că pocăința precede credința și care fac credința și iertarea condiționate de pocăință nu văd că poziția lor este paralelă cu doctrina romano-catolică a penitenței, pe care Calvin a opus-o atât de vehement.⁸

Nu poate exista niciun compromis în această privință dacă dorim să păstrăm și să proclamăm adevărul biblic al lui *sola fide*. A face din pocăință o condiție pentru mântuirea veșnică nu este nimic altceva decât o regresie spre dogma romano-catolică.

„Dar”, va spune cineva, „oare Biblia nu declară și ea cerința lui Dumnezeu pentru pocăință?” Într-adevăr, o face, și poate nicăieri mai apăsător decât în Faptele Apostolilor 17:30, unde Pavel declară: „Dumnezeu nu ține seama de vremurile de neștiință și poruncește, acum, *tuturor oamenilor de pretutindeni să se pocăiască*” (sublinierea adăugată).

Poate această declarație să fie armonizată cu *sola fide* — „numai prin credință”? Da, poate, deoarece Biblia nu este niciodată contradictorie în interiorul ei. Și armonizarea este, de fapt, foarte simplă și firească. Cum?

Pe scurt, putem spune astfel: chemarea la credință reprezintă chemarea la mântuirea veșnică. Chemarea la pocăință este chemarea la intrarea în relații armonioase cu Dumnezeu.

Dacă problema este pur și simplu: „Ce trebuie să fac ca să fiu mântuit?”, răspunsul este să crezi în Domnul Isus Hristos (Faptele Apostolilor 16:31). Dacă problema este cea mai largă: „Cum pot intra în relații armonioase cu Dumnezeu?”, răspunsul este „pocăința față de Dumnezeu și credința în Domnul nostru Isus Hristos” (Faptele Apostolilor 20:21).

Mai mult, dacă o persoană este pregătită pentru credință — așa cum era temnicerul din Filipi —, acea persoană poate face acest pas imediat. Ulterior, i se poate învăța de ce lucruri trebuie să se pocăiască dacă dorește să umble cu Dumnezeu. De-a lungul vieții creștine, credinciosul va avea nevoie să se pocăiască de multe ori, așa cum mărturisesc clar Scripturile. Dar nimeni nu va fi mântuit de mai mult de o dată.

Astfel, deși o pocăință autentică *poate* precede mântuirea (după cum vom vedea), *nu este neapărat să facă aceasta*. Și deoarece nu este esențială pentru tranzacția mântuitoare ca atare,

ea nu reprezintă în niciun fel o condiție pentru acea tranzacție. Totuși, rămâne faptul că Dumnezeu cere pocăință de la toți și El condiționează *părtașia lor cu El* de aceasta.

Să explorăm acest concept în Cuvântul lui Dumnezeu.

Semnificația cuvintelor originale

Principalele cuvinte din Noul Testament grecesc pentru pocăință sunt substantivul *metanoia* („pocăință”) și verbul *metanoēō* („a se pocăi”). Inițial, aceste cuvinte grecești înseamnă „a-și schimba mintea”, adică o schimbare a felului de a gândi. Totuși, dicționarul standard greco-englez nu indică niciun pasaj din Noul Testament în care sensul „a-și schimba mintea” să apară efectiv.⁹

În uzul obișnuit, verbul și substantivul grecesc ajunseseră să fie aproximativ echivalente cu termenii englezești „repent” (a se pocăi) și „repentance” (pocăință).¹⁰ În Septuaginta, sau Vechiul Testament grecesc, verbul grecesc traduce un cuvânt ebraic care înseamnă „a regreta”, „a se pocăi”.¹¹

Rezultă că traducerea acestor cuvinte în Bibliile noastre englezești este, în general, satisfăcătoare, iar discuția din acest capitol va lua acest fapt ca atare.¹²

Pocăința și Evanghelia după Ioan

Unul dintre cele mai izbitoare aspecte ale doctrinei pocăinței în Biblie este absența ei totală din Evanghelia după Ioan. Nu există nici măcar o singură referire la pocăință în cele 21 de capitole ale lui Ioan! Totuși, MacArthur afirmă: „Nicio evanghelizare care omite mesajul pocăinței nu poate fi numită în mod propriu Evanghelie, căci păcătoșii nu pot veni la Isus Hristos fără o schimbare radicală a inimii, a minții și a voinței.”¹³

Aceasta este o afirmație uluitoare. Din moment ce Evanghelia după Ioan omite mesajul pocăinței, ar trebui oare să concluzionăm că evanghelia ei nu este, până la urmă, Evanghelia biblică?

Însăși ideea aceasta se infirmă singură. Al patrulea evangelist pretinde în mod explicit că face evanghelizare (Ioan 20:30–31). Nu teologia Evangheliei după Ioan este deficitară, ci teologia mântuirii prin domnia lui Hristos. Într-adevăr, eforturile disperate ale învățătorilor mântuirii prin domnie de a introduce pocăința în a patra Evanghelie dezvăluie limpede slăbiciunea lor fundamentală.¹⁴ Este evident că mesajul Evangheliei după Ioan este complet și suficient fără nicio referire la pocăință.

Mai mult, este clar că Ioan evangelistul *evită* în mod deliberat doctrina pocăinței într-un loc în care ea ar fi putut fi introdusă foarte ușor. Locul respectiv se află chiar în primul capitol, unde al patrulea evangelist relatează dialogul dintre Ioan Botezătorul și o delegație a conducătorilor religioși din Ierusalim. După ce îl aud pe Ioan negând că el este Hristosul, Ilie sau „Prorocul”, delegația îl aude identificându-se doar ca „glasul celui ce strigă în pustie” (Ioan 1:19–23). Exasperați, ei pun o nouă întrebare: „Atunci de ce botezi, dacă nu ești Hristosul, nici Ilie, nici Prorocul?” (Ioan 1:25).

După cum știe oricine a citit Evangheliile după Matei, Marcu și Luca, Ioan Botezătorul propovăduia un „botez al pocăinței” (Marcu 1:4; Luca 3:3; vezi Matei 3:11). În acest moment crucial al dialogului cu delegația influentă a iudeilor, ne-am aștepta ca Ioan să declare scopul slujirii sale de botez în termeni de pocăință.

Dar el nu face aceasta. În schimb, spune pur și simplu:

„Eu botez cu apă, dar în mijlocul vostru stă Unul pe care voi nu-L cunoașteți. El este Acela care vine după mine și care este înaintea mea; eu nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălțămintelor Lui” (Ioan 1:26–27).

Niciun cuvânt — nici măcar o silabă — despre pocăință. Și dacă a existat vreodată un loc ideal în care evanghelistul ar fi putut introduce această temă în Evanghelia sa, acesta era locul.

Dar tăcerea lui este asurzitoare!

Mulți erudiți biblici au considerat — și pe bună dreptate — că ucenicul nenumit al lui Ioan Botezătorul, menționat în Ioan 1:35–40, era nimeni altul decât însuși al patrulea evanghelist. Dacă evanghelistul fusese un ucenic apropiat al Botezătorului înainte de a-L urma pe acest nou Învățător, tăcerea sa în privința pocăinței devine cu atât mai surprinzătoare.

Tăcerea din primul capitol continuă până la sfârșitul cărții. A patra Evanghelie nu spune absolut nimic despre pocăință și, cu atât mai puțin, nu o leagă în vreun fel de viața veșnică.

Acest fapt reprezintă lovitura de grație pentru teologia mântuirii prin domnia lui Hristos. Numai o orbire hotărâtă poate ignora concluzia evidentă: *Ioan nu vedea pocăința ca pe o condiție pentru viața veșnică*. Dacă ar fi văzut-o astfel, ar fi menționat-o. La urma urmei, aceasta este esența cărții sale: cum să dobândești viața veșnică (Ioan 20:30–31).

Pocăința în Evanghelia după Luca

În contrast izbitor cu Evanghelia după Ioan, însă, stau cele două cărți scrise de Luca. Din aproape șaiszeci de apariții ale substantivului sau verbului pentru pocăință în Noul Testament, douăzeci și cinci se găsesc fie în Evanghelia după Luca, fie în Faptele Apostolilor.

Pocăința este, așadar, o temă pe care al treilea evanghelist a accentuat-o în mod deosebit.

Dacă trecem pentru moment peste referirile lui Luca la această temă în propovăduirea lui Ioan Botezătorul (Luca 3:3, 8; Faptele Apostolilor 13:24; 19:4), ajungem la prima mențiune a pocăinței în slujirea lui Isus (Luca 5:32), unde găsim acuzația impresionantă că Isus *are părtășie* cu păcătoșii!

În relatarea sa, Luca ne spune că, la ospățul pe care Levi l-a dat pentru Domnul nostru, cărturarii și fariseii s-au plâns ucenicilor Lui. Ei au zis: „Pentru ce *mâncați și beți* împreună cu vameșii și cu păcătoșii?” (Luca 5:30, sublinierea adăugată). Desigur, acuzația era îndreptată de fapt împotriva lui Isus. De ce mânca și bea *El* cu astfel de oameni? Răspunsul Mântuitorului este bine cunoscut și mult iubit:

„Nu cei sănătoși au trebuință de doctor, ci cei bolnavi. N-am venit să chem [= să invit] la pocăință pe cei neprihăniți, ci pe cei păcătoși” (Luca 5:31–32).

„Eu sunt aici — spune Domnul nostru — ca să aduc sănătate spirituală celor bolnavi de păcat. Am venit să chem pe păcătoși la ospățul pocăinței.”

Iată despre ce este, în esență, pocăința. Este despre găsirea sănătății spirituale de către păcătos. Este despre păcătosul care „stă la masă” — având părtășie — cu Dumnezeu.

Privind lucrurile în acest fel, este evident că exact aceasta este și tema pildei fiului risipitor relatată de Luca.

Fără îndoială, Luca 15 este capitolul cel mai mareț despre pocăință din întregul Noul Testament, poate din întreaga Biblie. Dar și aici, cele trei pilde despre pocăință izvorăsc direct dintr-o întrebare privind *părtășia* la masă a lui Isus cu păcătoșii. Cuvintele de deschidere ale capitolului Luca 15 pregătesc scena pentru învățătura Domnului nostru despre pocăință:

Toți vameșii și păcătoșii se apropiau de Isus ca să-L asculte. Și fariseii, și cărturarii cârteau și ziceau: „Omul acesta primește pe păcătoși și *măncă cu ei*” (Luca 15:1–2, sublinierea adăugată).

— Cum poate Omul acesta să stea la masă cu unii ca aceștia?

— Cum poate El să aibă părtășie la masă cu drojdia societății? — spun conducătorii religioși plini de propria lor dreptate.

Cum? Răspunsul se afla în inima lui Dumnezeu. Ca un tată iubitor și generos, El aștepta să-și deschidă brațele și să-l îmbrățișeze pe păcătosul care se întoarce. Dar primirea înapoi a acelui păcătos nu era tot ce avea în minte Tatăl. Un ospăț plin de bucuria părtășiei era și el parte din planul Său.

Și aceasta este povestea fiului risipitor. Departe, într-o țară îndepărtată, adus în pragul disperării de viața sa risipitoare, tânărul acesta se pocăiește. Pocăința fiului risipitor este relatată de Domnul nostru prin aceste cuvinte:

Și-a venit în fire și a zis: ‘Câți argați ai tatălui meu au belșug de pâine, iar eu mor de foame aici! Mă voi scula, mă voi duce la tatăl meu și-i voi zice: «Tată, am păcătuit împotriva cerului și împotriva ta și nu mai sunt vrednic să mă chem fiul tău; fă-mă ca pe unul din argații tăi» (Luca 15:17–19).

— Vreau să locuiesc din nou acasă — își spune fiul risipitor —, așa că mă voi întoarce și îi voi oferi tatălui meu serviciile mele în schimbul unui loc de trai și al hranei. De fapt, tânărul hotărăște: „Vreau să repar ruptura dintre mine și tata. Poate că pot îndrepta lucrurile cu o scuză și lucrând pentru el.”

Aceasta era o decizie bună. Dar era imperfectă. Tatăl său nu era interesat de înțelegerea pe care o avea în minte fiul său. Tata era gata să-l primească în mod gratuit. Dragostea lui pentru băiatul său risipitor nu era condiționată de nicio promisiune de a munci la fermă. Restaurarea armoniei cu tatăl său avea să fie cu mult mai ușoară decât își închipuise el.

Pilda fiului risipitor *nu* este, așadar, *doar o poveste despre mântuire*. Este o poveste despre cum un tată și un fiu, despărțiți de mult timp, s-au reunit. Este o poveste despre un tată care a făcut mult mai mult decât să-și primească înapoi băiatul. De fapt, este o poveste despre cum un tată și-a revărsat dragostea peste fiul său rătăcit și s-a așezat la masă cu el, în părtășie, la un ospăț strălucit și plin de bucurie.

Este limpede că pilda fiului risipitor este povestea restaurării păcătosului în părtășie cu Dumnezeu, Tatăl nostru ceresc. Iar pocăința are *întotdeauna* de-a face cu asta — chiar și atunci când cel ce se pocăiește este *deja* un creștin.

Să ne reamintim cuvintele lui Isus adresate creștinilor din Laodiceea:

Eu mustruși pedepsesc pe toți aceia pe care-i iubesc. Fii plin de râvnă dar *și pocăiește-te!* Iată Eu stau la ușă și bat. Dacă aude cineva glasul meu și deschide ușa, voi intra la el, *voi cina cu el, și el cu Mine*. (Apocalipsa 3:19–20, sublinierea adăugată).

Pocăința, cina cu Isus, părtășia — iată firele împletite pe care Biblia le folosește pentru a țese această tapiserie a adevărului. Armonia — părtășia — între o omenire păcătoasă și un Dumnezeu iertător trebuie să se întemeieze întotdeauna pe pocăință, așa cum îndreptățirea trebuie să se întemeieze întotdeauna numai pe credință.

Desigur, fiul risipitor poate înfățișa un om nemântuit a cărui pocăință îl îndreaptă spre direcția cea bună. Mulți nemântuiți au găsit mântuirea tocmai în felul acesta. Nemulțumit de o viață pământească risipită, păcătosul nemântuit hotărăște să „meargă acasă” la Dumnezeu, căutând armonie cu Făcătorul său. Și deși la început poate avea impresia greșită că trebuie să lucreze pentru acceptarea lui Dumnezeu, cu timpul va întâlni un Tată iertător a cărui dragoste este cu totul necondiționată și a cărui mântuire este absolut gratuită.

Dar fiul risipitor poate înfățișa și un creștin care s-a îndepărtat mult de părtășia cu Tatăl și care, la rândul său, hotărăște să „meargă acasă”. Poate că acest creștin plănuiește chiar să „compenseze” eșecul lucrând și mai mult pentru Dumnezeu. Însă la întoarcere, va întâlni din nou aceeași dragoste iertătoare pe care a cunoscut-o prima dată în clipa mântuirii — fie că acea clipă a fost recentă, fie că a fost demult.

Întotdeauna este la fel — fie că venim la Dumnezeu pentru prima dată, fie pentru a suta oară. Tatăl este acolo cu brațele deschise și cu inima deschisă.

Luați seama la voi înșivă! Dacă fratele tău păcătuiește împotriva ta, mustră-l! Și *dacă-i pare rău*, iartă-l! Și chiar dacă păcătuiește împotriva ta *de șapte ori pe zi și de șapte ori pe zi* se întoarce la tine și zice: ‘*Îmi pare rău!*’ să-l ierți.” (Luca 17:3–4, sublinierea adăugată).

Și de ce ar trebui ucenicii lui Isus să facă aceasta? Pentru că exact așa face Dumnezeu cu ei — cu noi — în fiecare zi!

Pilda fiului risipitor, așadar, este o poveste care se repetă — în principiu — iar și iar în viața fiecărui creștin. Ea este departe de a se epuiza în experiența noastră inițială de împăcare cu Dumnezeu, iar cei care o reduc doar la atât nu au înțeles-o cu adevărat.

Și astfel, reformatorii au avut, în esență, dreptate. Este corect să spunem că „Domnul și Stăpânul nostru Isus Hristos... a voit ca întreaga viață a credincioșilor să fie pocăință”. Căci fără pocăință, repetată ori de câte ori este nevoie de ea, nu există părtășie cu Dumnezeu.

Pocăința în Faptele Apostolilor

În lucrarea sa în două volume, numită uneori Luca-Faptele Apostolilor, Luca a ales să accentueze tema armoniei între Dumnezeu și om. Dar Luca scria, evident, pentru un public creștin, așa cum sugerează prologul său adresat lui Teofil (Luca 1:1–4). Materia aleasă de el este, așadar, în beneficiul creștinilor.

Tema armoniei — părtășiei — cu Dumnezeu era una potrivită pentru Luca să o sublinieze, mai ales pentru cititori credincioși din secolul întâi. Căci una dintre problemele aprinse ale vremii lui Luca era chestiunea părtășiei la masă între creștinii iudei și cei dintre neamuri. Cât de dificilă putea deveni această problemă este reflectat limpede în Galateni 2:11–21, unde Pavel a trebuit să stea singur pentru dreptul neamurilor de a mânca la aceeași masă cu iudeii.

Dar, evident, dacă Însuși Dumnezeu Tatăl putea avea părtășie cu păcătoșii pocăiți, atunci putea face aceasta și orice credincios iudeu. Și aceasta chiar dacă păcătoșul pocăit era dintre neamuri.

Ca Corneliu! Într-adevăr, există un sens în care Corneliu este „fiul risipitor” al cărții Faptele Apostolilor.

Este important să observăm, așadar, că relatarea lui Luca despre Corneliu joacă un rol asemănător în Faptele Apostolilor cu cel al pildei fiului risipitor în Evanghelia după Luca. Și așa cum Luca evidențiază experiența fiului risipitor, tot astfel evidențiază și experiența lui Corneliu. Căci pilda fiului risipitor este de departe cea mai lungă dintre cele trei pilde despre pocăință din Luca 15 și una dintre cele mai lungi povestiri din întreaga a treia Evanghelie. Povestirea despre Corneliu este și ea una dintre cele mai lungi din cartea Faptele Apostolilor.

Și aici, de asemenea, întâlnim problema părtășiei la masă. Într-adevăr, când apostolul Petru s-a suit la Ierusalim după întâlnirea sa cu Corneliu, a dat peste un val de critici aprinse. Astfel ni se spune:

„Și când s-a suit Petru la Ierusalim, îl mustrau cei tăiați împrejur și ziceau: „Ai intrat în casă la niște oameni netăiați împrejur și ai mâncat cu ei” (Faptele Apostolilor 11:2–3, sublinierea adăugată).

Vi s-a părut cunoscută această situație? Era exact critica pe care cărturarii și fariseii o aduceau Însuși lui Isus. Era și atitudinea fratelui mai mare al fiului risipitor. De fapt, în încheierea relatării Domnului nostru din Luca 15, tatăl băiatului pocăit iese afară la fratele cel mare și îl invită la ospățul din casă. Dar fratele mai mare, plin de propria sa dreptate, respinge cu asprime ocazia de a avea părtașie cu tatăl și cu fratele său mai mic. Cuvintele lui sunt pline de indignare:

„Iată, eu îți slujesc ca un rob de atâția ani și niciodată nu ți-am călcat porunca și mie niciodată nu mi-ai dat măcar un ied să mă veselesc cu prietenii mei; iar când a venit acest fiu al tău, care ți-a mâncat averea cu femeile desfrânate, *i-ai tăiat vițelul cel îngrășat*” (Luca 15:29–30, sublinierea adăugată).

— Cum ai putut face una ca asta? — se plânge cu amărăciune fratele mai mare.

— Cum poți să organizezi o petrecere atât de mare pentru fratele meu risipitor?

Cum? Pentru că Dumnezeu dorește părtașie cu păcătoșii care se pocăiesc. Și dorește aceasta chiar și atunci când acei păcătoși sunt dintre neamuri, ca Corneliu.

Nu e de mirare, așadar, că după ce Petru și-a încheiat relatarea despre primirea lui Corneliu și a celor din casa lui de către Dumnezeu, criticii au amuțit. Și astfel citim:

După ce au auzit aceste lucruri, s-au potolit, au slăvit pe Dumnezeu și au zis: „Dumnezeu a dat deci și neamurilor *pocăință, ca să aibă viața*” (Faptele Apostolilor 11:18, sublinierea adăugată).

„Pocăință spre [sau, ducând la] viață”! O pocăință ce *duce* la viață — iată experiența reală a lui Corneliu.

Să nu înțelegem greșit aceste cuvinte. Ele *nu* spun, *în niciun caz*, „pocăință spre viața *veșnică*”. Dimpotrivă, ele oglindesc acea „venire la viață” care este întotdeauna rezultatul final al pocăinței, fie că este vorba de pocăința unui creștin, fie de pocăința unui nemântuit.

Căci chiar și creștinilor, Pavel le putea spune: „Dacă trăiți după îndemnul ei, *veți muri*, dar, dacă, prin Duhul, faceți să moară faptele trupului, *veți trăi*” (Romani 8:13, sublinierea adăugată).

Sau, ca să folosim cuvintele tatălui fiului risipitor: „Dar trebuia să ne veselim și să ne bucurăm, pentru că acest frate al tău era mort și a înviat, *era pierdut și a fost găsit*” (Luca 15:32, sublinierea adăugată).

Adevărul cuprins în această declarație este profund. Fie că este vorba de un creștin sau de un necredincios care rătăcește în păcat, o astfel de persoană este o oaie rătăcită și pierdută, tăiată de la *experiența* vieții adevărate, pe care o poate doar „gusta” și bucura în prezența Însuși a lui Dumnezeu — în părtașie cu El.¹⁵

Astfel, a se pocăi înseamnă a ne redescoperi direcția și a trăi adevărata „viață” în armonie cu Făcătorul nostru. Dar pocăința nu este mijlocul prin care dobândim viața *veșnică*. Mărturia lui Luca în această privință este limpede ca cristalul: „Și toți cei ce erau rânduși să capete viața *veșnică* au crezut.” (Faptele Apostolilor 13:48, sublinierea adăugată). Nu, să observăm bine, nu spune: „s-au *pocăit* și au crezut”, ci pur și simplu: „au crezut”.

Ce trebuie să fac ca să fiu mântuit? Răspunsul lui Pavel și al lui Sila este și răspunsul lui Luca: „Crede în Domnul Isus Hristos și vei fi mântuit, tu și casa ta.” (Faptele Apostolilor 16:31). Și pentru aceasta, pocăința nu este o condiție. Într-adevăr, Luca nu spune niciodată că pocăința este o condiție pentru mântuire, după cum nici Ioan evanghelistul nu spune că este. Viața *veșnică* este numai prin credință — *sola fide!*

Desigur, Corneliu *era* nemântuit când Petru a ajuns la casa lui. Dar îngerul îi făgăduise lui Corneliu că Petru „îți va spune cuvinte prin care vei fi mântuit, tu și toată casa ta” (Faptele

Apostolilor 11:14). Totuși, când a venit Petru, el *nu* a propovăduit pocăința. De ce? Pentru că Corneliu avea nevoie să fie mântuit. El se pocăise deja!

Nimic nu este mai evident decât acest fapt. Corneliu se întorsese de la păgânismul său pentru a-L căuta pe Dumnezeu lui Israel. În acest scop, „făcea multe milostenii norodului și se ruga totdeauna lui Dumnezeu” (Faptele Apostolilor 10:2). Aceasta nu era altceva decât căutarea lui Corneliu după Dumnezeu și după relații armonioase cu Creatorul său divin. Astfel, rugăciunile lui erau îndreptate spre descoperirea modului în care ar putea găsi adevărata pace cu Dumnezeu lui Israel. Venirea lui Petru a fost *răspunsul* la acele rugăciuni.

Acest lucru este arătat limpede prin cuvintele pe care însuși Corneliu le-a rostit când a sosit apostolul:

Corneliu a răspuns: „Acum patru zile, chiar în clipa aceasta, mă rugam în casa mea la ceasul al nouălea și iată că a stat înaintea mea un om cu o haină strălucitoare și a zis: ‘Cornelie, rugăciunea *ta a fost ascultată* și Dumnezeu Și-a adus aminte de milosteniile tale. Trimite dar la Iope și cheamă pe Simon, zis și Petru’” (Faptele Apostolilor 10:30–32, sublinierea adăugată).

„Rugăciunea ta a fost ascultată” — a anunțat solul. „Îți va spune cuvinte prin care vei fi mântuit, tu și toată casa ta.” (Faptele Apostolilor 11:14).

Ce cuvinte erau acelea? Nu erau deloc cuvinte despre pocăință. Erau cuvinte despre credință. Astfel, Petru le spune celor adunați în casa lui Corneliu: „Toți prorocii mărturisesc despre El că *oricine crede în El* capătă, prin Numele Lui, iertarea păcatelor” (Faptele Apostolilor 10:43, sublinierea adăugată).

Rezultatul a fost imediat. Abia au ieșit aceste cuvinte din gura lui Petru și mântuirea s-a produs. Duhul Sfânt S-a pogorât peste toți cei care ascultau și credeau (Faptele Apostolilor 10:44).

Am spus deja că, într-un anumit sens, Corneliu este „fiul risipitor” din cartea Faptele Apostolilor — și chiar așa este. Trăind, ca și fiul risipitor, într-o „țară îndepărtată” a păgânismului dintre neamuri, acest sutaș „și-a venit în fire”. A hotărât, ca să spunem așa, să „meargă acasă” la adevăratul și viul Dumnezeu.

După cum o călătorie l-a despărțit pe fiul risipitor de casa tatălui său, tot așa și Corneliu a pornit pe un drum. Acest drum a durat ceva timp, dar Corneliu l-a străbătut cu milostenii, cu rugăciuni și cu post. Și la capătul drumului a făcut exact aceeași descoperire pe care a făcut-o fiul risipitor: a găsit un Tată iubitor care l-a primit fără nicio condiție și care Și-a revărsat dragostea peste el, dând darul propriului Său Duh Sfânt. La puțin timp după aceea, Corneliu a fost botezat și a avut părtășie nu doar cu Dumnezeu, ci și cu slujitorul lui Dumnezeu, Petru, pe care l-a rugat „să mai rămână câteva zile” (Faptele Apostolilor 10:48).

Cine ar putea nega că mulți oameni Îl găsesc pe Hristos tocmai așa? Ca fiul risipitor și ca însuși Corneliu, ei se trezesc într-o zi la nevoia lor după Dumnezeu. Atunci se pocăiesc și încep să-L caute pe Creatorul lor.

Poate că încep să meargă la biserică. Poate că se apucă de rugăciune și de citit Biblia. Poate că încep să dea o parte din banii lor lui Dumnezeu. Poate că încearcă să-și schimbe felul de viață. Astfel de oameni sunt atrași și convinși de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Dar ei nu sunt mântuiți prin niciuna dintre aceste lucruri pe care le fac în căutarea lor. Nu sunt mântuiți prin pocăința lor.

Dimpotrivă, pocăința îi pune pe drumul întoarcerii la Dumnezeu. Îi îndreaptă spre direcția cea bună, căci îi îndeamnă să caute armonie cu Făcătorul lor. Însă Dumnezeu trebuie să Se descopere El Însuși unor astfel de oameni. Și El o face mereu, căci Biblia spune: „El răsplătește pe cei ce-L caută” (Evrei 11:6).

Undeva, pe acest drum al căutării, Dumnezeu Îl întâlnește pe păcătosul pocăit. Dar descoperirea Lui de Sine este întotdeauna revelarea dragostei Sale deplină și necondiționată față de noi. Este întotdeauna arătarea unui Tată iubitor care oferă mântuirea veșnică oricui o dorește, numai prin credință.

La capătul căutării, păcătosul se confruntă întotdeauna cu *sola fide* a lui Dumnezeu!

Gata să creadă

Putem vedea, așadar, cum Dumnezeu *poate* folosi pocăința pentru a-i atrage pe oameni la credința mântuitoare în Hristos. Dar El nu este *obligat* să facă aceasta. Poate folosi, în schimb, recunoștința.

Omul orb din naștere, vindecat de Domnul nostru (Ioan 9), este un exemplu clasic în acest sens. Domnul nostru dezleagă în mod explicit starea acestui om de orice păcat, fie al lui, fie al părinților săi (v. 2–3). În niciun moment al conversației Sale cu el, Domnul nostru nu lasă să se înțeleagă măcar că ar fi preocupat de păcatul omului. Dimpotrivă, fariseii legaliști și necredincioși îl acuză cu duritate (v. 34). Dar când omul vindecat Îl întâlnește din nou pe Mântuitorul, singura problemă între ei este credința: „Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?” — l-a întrebat El (v. 35). Omul a răspuns: „Și cine este, Doamne, ca să cred în El?” (v. 36).

— Am nevoie doar de o informație — spune, de fapt, acest om.

— Sunt gata să cred dacă îmi vei spune cine este Acea Persoană.

Răspunsul Domnului nostru este plin de revelație: „L-ai și văzut, și Cel ce vorbește cu tine, Acela este” (Ioan 9:37).

Răspunsul omului orb este imediat: „Cred, Doamne!” Și I s-a închinat (Ioan 9:38).

Ar fi o adevărată răstălmăcire teologică să încercăm să găsim pocăință într-o povestire ca aceasta. Ea pur și simplu nu există acolo.

Spre deosebire de fiul risipitor, atras înapoi la tatăl său de viața sa goală din țara îndepărtată, omul orb este adus spre Isus prin simpla recunoștință. Iată Omul care îi deschisese ochii. Era gata să creadă cât se poate de gata.

Și când cineva este gata să creadă, poate face aceasta pe loc. Nu este nevoie să i se propovăduiască pocăința în acel moment. Ca și fostul orb, o astfel de persoană trebuie invitată să creadă chiar atunci și acolo.

Dar după cum Dumnezeu poate folosi recunoștința pentru a ne aduce la credință, tot astfel poate folosi și frica. Aceasta a fost, de fapt, metoda Sa cu temnicerul din Filipi. Îngrozit de intervenția divină evidentă în închisoarea sa, zguduit fără îndoială de propria sa apropiere de moarte (Faptele Apostolilor 16:27–29), temnicerul este gata — ba chiar dornic — să fie mântuit. Tot ce trebuie să i se spună este să creadă.

Sau, din nou, Dumnezeu poate folosi nemulțumirea lăuntrică — setea noastră interioară — pentru a ne aduce la credință în Hristos.

Aceasta a făcut El cu femeia de la fântâna lui Sihar, a cărei viață fusese marcată de un șir nesatisfăcător de căsătorii nefericite (Ioan 4:17–18). Isus i-a zis:

Dacă ai fi cunoscut tu darul lui Dumnezeu și cine este Cel ce-ți zice: „Dă-Mi să beau!” tu singură ai fi cerut să bei, și El ți-ar fi dat apă vie. (Ioan 4:10)

„Tu ești însetată” — îi spune Isus. „Și atât de însetată, încât dacă ai ști cine sunt Eu și ce fel de apă îți pot da, tu însăși Mi-ai fi cerut-o deja. Atât de însetată ești!”

Niciun cuvânt adresat acestei femei — nici măcar o silabă! — despre pocăință. Nu i se cere nici măcar să-și părăsească relația ilicită actuală (Ioan 4:18). De ce? Oare lui Isus nu-I păsa de felul în care trăia ea? *Desigur* că Îi păsa de modul în care trăia. Dar aceasta nu era problema în acel moment anume. Problema de atunci era viața veșnică.

Pocăința va veni mai târziu — pentru această femeie, pentru temnicerul din Filipi și pentru omul orb din naștere. Dacă ei urmau să trăiască *părtașia* cu Tatăl lor ceresc, aceasta trebuia să vină — nu o singură dată, ci de multe ori. Pocăința era indispensabilă pentru o viață creștină rodnică.

Dar nu era o condiție pentru viața veșnică.

Trebuie să ne ferim să încercăm să-L închidem pe Dumnezeu într-o „cutie” născocită de noi. Desigur, Dumnezeu îi mântuiește pe fiecare bărbat și pe fiecare femeie în același fel — numai prin credință. Dar metodele Sale de a-i aduce pe oameni în clipa credinței sunt felurite și variate.

Dumnezeu *poate* folosi pocăința. Dar poate folosi și recunoștința, sau frica, sau nemulțumirea, sau oricâte alte impulsuri puternice. Dumnezeu este suveran. El lucrează cu fiecare suflet exact așa cum hotărăște înțelepciunea Sa. Dar cuvintele de invitație rămân adevărate în veci: „Și celui ce îi este sete să vină; cine vrea să ia apa vieții fără plată.” (Apocalipsa 22:17).

Dumnezeu are *un singur fel* de a da această apă: o dă în mod gratuit. Dar Dumnezeu are *multe feluri* de a face pe oameni să dorească apa pe care El o dă.

Alte pasaje despre pocăință

Dacă vom ține bine minte lucrurile pe care le-am luat în considerare până acum, vom putea înțelege multe dintre celelalte afirmații biblice despre pocăință și astfel vom evita multă confuzie și eroare.

Chemarea la pocăință este chemarea la relații armonioase cu Dumnezeu în planul părtașiei, nu al îndreptăririi. Și exact aceasta făcea Ioan Botezătorul când propovăduia pocăința către Israel (Matei 3:2, 8, 11; Marcu 1:4; Luca 3:3, 8). Era o chemare adresată națiunii să-și repare relația cu Dumnezeul care o alesese dintre toate familiile pământului ca să fie poporul Său.

În propovăduirea lui Ioan, pocăința îndeplinea exact rolul pe care îl avusese în viața lui Corneliu. Era menită să pregătească națiunea pentru credința în Cel ce avea să vină. Pavel o spune limpede în Faptele Apostolilor 19:

Atunci, Pavel a zis: „Ioan a botezat cu botezul pocăinței și spunea norodului [= Israel] să creadă în Cel ce venea după el, adică în Isus.” (Faptele Apostolilor 19:4).

Iată aici, din nou, că pocăința și credința nu sunt același lucru. Dimpotrivă, pocăința urma să *pregătească* Israelul pentru credință, exact așa cum l-a pregătit și pe Corneliu, cel dintre neamuri, pentru credință.

Mai mult, multe dintre amenințările rostite împotriva lui Israel nepocăit privesc nenorocirile naționale care aveau să se abată asupra lor dacă rămâneau în dezacord cu Dumnezeu. Ioan Botezătorul vorbea, de pildă, despre securea judecății pusă la rădăcina pomilor și care avea să taie orice pom neroditor, ca să fie aruncat în foc (Matei 3:10; Luca 3:9). Totuși, aceasta nu trebuie înțeleasă nicidecum ca o amenințare cu condamnarea veșnică, ci mai degrabă ca un avertisment privind holocaustul de foc ce avea să cuprindă națiunea în anul 70 d.Hr., ducând la moartea a zeci de mii de oameni.

Acest lucru devine evident când luăm în seamă cuvintele suplimentare rostite de Botezător:

Acela Își are lopata în mână, Își va curăți cu desăvârșire aria și Își va strânge grâul în grânar, dar *pleava o va arde* într-un foc care nu se stinge (Matei 3:12, sublinierea adăugată).

Fiecare agricultor din audiența lui Ioan înțelegea perfect această imagine. Pleava era *arsă complet* în focul căruia îi era sortită. Pe scurt, pleava era *nimicită*.¹⁶

Aceasta nu poate face referire decât la o judecată temporală și la moarte fizică. Cei nemântuiți nu sunt „arși complet” — nu sunt „nimiciți” — în iad! În acel loc, „viermele lor nu moare și focul nu se stinge” (Marcu 9:44, 46, 48). Dar în tragedia națională din anul 70 d.Hr., viețile fizice a zeci de mii de oameni au fost curmate și nimicite.

În același sens sunt și cuvintele lui Isus din Luca 13: „dar dacă nu vă pocăiți, toți veți pieri la fel” (Luca 13:3, 5). Aici, cuvântul „a pieri” este un termen grecesc perfect valabil care poate însemna pur și simplu „a muri”.

Și în mod limpede, Isus vorbește despre moarte fizică. „Galileenii al căror sânge l-a amestecat Pilat cu jertfele lor” (Luca 13:1) *muriseră*. Cei „optsprezece inși peste care a căzut turnul din Siloam” fuseseră „uciși” (Luca 13:4, sublinierea adăugată).

„Veți muri și voi la fel” — spune Domnul nostru — „dacă nu vă pocăiți”. Fără îndoială, mulți dintre ascultătorii Săi *au murit* în devastarea adusă de romani asupra Palestinei în anul 70 d.Hr. Dar cei care s-au pocăit — cei care și-au reparat relația cu Dumnezeu — aveau să supraviețuiască.

Să fie limpede principiul acesta: pentru orice om care rămâne nepocăit, capătul drumului este moartea.¹⁷ Și asta este valabil chiar dacă omul acela este deja mântuit și sigur de destinul lui în cer. Fără pocăință, creștinul care păcătuiește se îndreaptă spre o moarte înainte de vreme, sub mustrea lui Dumnezeu.

Aceasta avea în minte Iacov când îi îndemna pe frații săi creștini să-i întoarcă unul pe altul de pe orice cale păcătoasă:

Fraților, dacă s-a rătăcit vreunul dintre voi de la adevăr și-l întoarce un altul, să știți *că cine întoarce pe un păcătos de la rătăcirea căii lui va mântui un suflet de la moarte* și va acoperi o sumedenie de păcate (Iacov 5:19–20, sublinierea adăugată).

„Fiți grijulii” — spune Iacov — „să căutați pocăința fratelui vostru ori de câte ori îl vedeți rătăcind. Când faceți aceasta, îi puteți salva viața!”¹⁸

Încheiere

Din cele văzute în acest capitol, trebuie să tragem concluzia că chemarea la pocăință este *mai largă decât* chemarea la mântuirea veșnică. Ea este mai degrabă o chemare la *armonie* între făptură și Făcătorul ei, o chemare la *părtaşie* între oameni păcătoși și un Dumnezeu iertător.

Dacă ținem bine minte acest adevăr, nu vom face niciodată greșeala de a crede că pocăința este o condiție pentru mântuirea veșnică.

Astfel, vom citi cu deplină înțelegere cuvinte ca acestea:

Așa este scris și așa trebuia să pătimească Hristos și să învieze a treia zi dintre cei morți. *Și să se propovăduiască tuturor neamurilor, în Numele Lui, pocăința și iertarea păcatelor, începând din Ierusalim* (Luca 24:46–47, sublinierea adăugată).

Aceasta este, desigur, forma lucană a Marii Trimiteri. Și, la fel ca expresia lui Matei a acestui mandat (Matei 28:18–20), ea se concentrează pe *chemarea largă* la o experiență vie cu Dumnezeu.¹⁹

La Matei, acea experiență este descrisă ca *ucenicie* față de Domnul nostru Isus Hristos (Matei 28:19) și implică ascultare de poruncile Lui (28:20). La Luca, acea experiență este

prezentată ca *părtășia cu Dumnezeu* în care intrăm prin „pocăința și iertarea păcatelor”. Într-adevăr — și nu e de mirare — forma lucană a trimiterii urmează imediat unei alte scene de *părtășie la masă* între ucenici și Domnul lor înviat (Luca 24:42–43).

În contrast cu Matei și Luca stă însă Evanghelia după Ioan. În timp ce Matei și Luca se concentrează pe *experiența* cu Dumnezeu la care sunt chemați oamenii, Ioan se axează pe un subiect mai *îngust*: cum să dobândești viața veșnică. Și deoarece *acesta* era subiectul său, Ioan evanghelistul nu avea nevoie să discute despre pocăință.

Desigur, cuvintele „pocăința și iertarea păcatelor” (Luca 24:47) sunt o declarație *rezumativă*. Ele nu exprimă toate detaliile teologiei lui Luca. Dimpotrivă, după cum am văzut, Luca era de acord cu Ioan că viața veșnică — mântuirea veșnică — este numai prin credință.

Dar este limpede că expresia „pocăința și iertarea păcatelor” este programatică pentru cartea Faptele Apostolilor. De fapt, pocăința și iertarea păcatelor stau în centrul propovăduirii din această carte. Pentru început, chemarea lui Ioan Botezătorul la pocăință, adresată lui Israel, este reluată în capitolele de deschidere ale Faptelor Apostolilor (2:38; 3:19; 5:31). După cum era și în propovăduirea lui Ioan, această pocăință trebuia mărturisită prin botez (Faptele Apostolilor 2:38).

Demne de remarcat în mod deosebit sunt Faptele Apostolilor 5:30–31, care reiau, în referire la Israel, tema din Luca (24:47). Astfel, vorbind conducerii iudaice, Petru declară:

Dumnezeul părinților noștri a înviat pe Isus, pe care voi L-ați omorât, atârându-L pe lemn. Pe acest Isus, Dumnezeu L-a înălțat cu puterea Lui, și L-a făcut Domn și Mântuitor, *ca să dea lui Israel pocăința și iertarea păcatelor* (Faptele Apostolilor 5:30–31, sublinierea adăugată).

Astfel, propovăduirea timpurie din Faptele Apostolilor, care începe la Ierusalim (Luca 24:47), este o repetare a chemării făcute de Ioan Botezătorul către Israel să-și repare ruptura dezastruoasă cu Dumnezeu. Și dacă lucrurile erau grave pe vremea lui Ioan, acum erau cu mult mai grave. Căci acum națiunea Îl răstignise pe Cel pe care Dumnezeu Îl făcuse și Domn, și Hristos (Faptele Apostolilor 2:36).

Într-o realitate sumbră, focurile îngrozitoare din anul 70 d.Hr. erau acum cu atât mai aproape de a fi aprinse.

Pe măsură ce Israel respinge această chemare, însă, invitația la „pocăința și iertarea păcatelor” se extinde „*tuturor neamurilor*” (Luca 24:47). Cartea Faptele Apostolilor este singura noastră relatare biblică a răspândirii adevărului lui Dumnezeu în lumea neamurilor.

În relatarea sa despre această răspândire, așadar, Luca alege povestirea despre Corneliu ca piesă centrală a narațiunii sale. După cum am văzut, Corneliu era un exemplu izbitor de pocăință, așa cum este și un exemplu de iertare a păcatelor, pe care Corneliu a primit-o prin credință (Faptele Apostolilor 10:43–44).

Corneliu este, deci, modelul prototip al lui Luca pentru neamurile de pretutindeni, cărora Pavel le va propovădui „pocăința față de Dumnezeu și credința în Domnul nostru Isus Hristos” (Faptele Apostolilor 20:21).

Pavel era, desigur, eroul lui Luca. El este figura dominantă a narațiunii lucane. Și ca însoțitor uneori al lui Pavel în călătorii, Luca înțelegea teologia paulină mai bine decât oricine. Luca știa, de exemplu, că dacă l-ai fi întrebat pe Pavel ce trebuie să faci un om ca să fie mântuit, răspunsul ar fi fost simplu și direct: „Crede în Domnul Isus și vei fi mântuit, tu și casa ta” (Faptele Apostolilor 16:31).

Și ce să spunem despre îndreptățire? Luca știa că, în teologia paulină, și aceasta era numai prin credință. De fapt, Luca îl citează pe Pavel în această privință în sinagoga din Antiohia

Pisidiei: „Și *oricine crede este iertat prin El de toate lucrurile* de care n-ați putut fi iertați prin Legea lui Moise” (Faptele Apostolilor 13:39, sublinierea adăugată).

Niciun cuvânt aici — nici măcar o silabă! — despre pocăință. Și cât de asemănătoare sunt aceste cuvinte cu cele din Epistola către Romani. Și de ce nu? Cuvintele sunt ale lui Pavel în ambele locuri.

Dar Luca știa și că Pavel propovăduia un *mesaj mai larg*. Acel mesaj consta într-o chemare adresată oamenilor — atât iudei, cât și greci — să intre în părtășie vie cu Însuși Dumnezeu. Și în acest mesaj mai larg, pocăința juca un rol proeminent.

În apărarea sa strălucită înaintea regelui Agripa și a procuratorului roman Festus, Pavel declară întreaga amplasare a proclamării sale către oameni:

De aceea, împărate Agripa, n-am vrut să mă împotrivesc vedeniei cerești. Ci am propovăduit întâi celor din Damasc, apoi în Ierusalim, în toată Iudeea și la neamuri, *să se pocăiască și să se întoarcă la Dumnezeu și să facă fapte vrednice de pocăința lor* (Faptele Apostolilor 26:19–20, sublinierea adăugată).

— Propovăduiesc sfințenia — spune Pavel. — Propovăduiesc genul de experiență religioasă care îi întoarce pe oameni spre Dumnezeu și produce fapte bune.

Dar Pavel *nu* spune, așa cum susține teologia mântuirii prin domnia lui Hristos, că nimeni nu poate fi mântuit fără pocăință sau că nimeni nu poate ajunge în cer dacă nu trăiește o viață de fapte bune. Pavel nu a spus niciodată *aceasta!* Biblia nu spune niciodată *aceasta*. *Ceea ce spun* Pavel și Biblia este limpede:

Pe când celui ce *nu lucrează*, ci *crede* în Cel ce socotește pe păcătos neprihănit, *credința* pe care o are el îi este socotită ca neprihănire (Romani 4:5, sublinierea adăugată).

Punând lucrurile altfel, dacă l-ai fi întrebat pe Pavel ce trebuie să faci ca să fii mântuit veșnic, el ți-ar fi răspuns pur și simplu: „Crede!”

Da, reformatorii au avut dreptate până la urmă. Perspectiva inspiratoare a gândirii Reformei este cu totul biblică și adevărată: *Sola fide!*

Capitolul 13

Îndreptătit prin fapte

După cum tocmai am văzut, în apărarea sa plină de inspirație înaintea lui Agripa, lui Festus și a unei adunări de oameni de vază la Cezareea, apostolul Pavel a oferit o sinteză cuprinzătoare a vestirii sale a adevărului lui Dumnezeu. Iată încă o dată cuvintele acelea:

De aceea, împărate Agripa, n-am vrut să mă împotrivesc vedeniei cerești. Ci am propovăduit întâi celor din Damasc, apoi în Ierusalim, în toată Iudeea și la neamuri, *să se pocăiască și să se întoarcă la Dumnezeu și să facă fapte vrednice de pocăința lor.* (Faptele Apostolilor 26:19–20, sublinierea adăugată).

Aceasta era, pe scurt, slujba lui Pavel. Oriunde mergea în lumea romană, el îi chema pe toți să trăiască o viață marcată de pocăință și de fapte bune. Totuși, după cum am văzut deja, Pavel nu înțelegea prin aceste cuvinte că îndreptățirea și viața veșnică ar depinde în vreun fel de pocăință însăși sau de faptele bune spre care ea duce.

Nici nu voia să spună Pavel – așa cum presupun unii – că „faptele vrednice de pocăință” ar fi un *rezultat inevitabil* al pocăinței. Cu atât mai puțin că ele ar izvorî în mod necesar din credința mântuitoare însăși. Cei care cred că descoperă aceasta în textul din Faptele Apostolilor se înșală amarnic. Pasajul nu oferă nici cel mai mic temei pentru o astfel de interpretare.

Dimpotrivă, este limpede că Pavel nu presupunea că pocăința, lăsată singură, ar produce neapărat faptele potrivite. Îndemnul de a săvârși astfel de fapte era un element distinct și separat în mesajul său complet. De fapt, după cum am observat deja, în îndemnurile date lui Tit, Pavel stăruia astfel: „Adevărat este cuvântul acesta, și vreau să spui apăsător aceste lucruri, pentru ca cei ce au crezut în Dumnezeu *să caute să fie cei dintâi în fapte bune.*” (Tit 3:8, sublinierea adăugată).

Într-un sens foarte real, întreaga viață a unui credincios născut din nou *ar trebui să fie* o continuă străduință de a păstra faptele bune. După cum spune Pavel în altă parte, cei mântuiți prin har, prin credință, sunt „zidiți în Hristos Isus pentru faptele bune pe care le-a pregătit Dumnezeu mai dinainte ca să umblăm în ele” (Efeseni 2:10).

Același adevăr poate fi exprimat și în termenii uceniciei. Potrivit Marii Trimiteri, a face ucenici înseamnă „*învățați-i să păzească tot ce v-am poruncit*” (Matei 28:20). Ucenicia este, așadar, o viață în care *învățăm* treptat să ascultăm de Domnul nostru.

Și totuși, același adevăr poate fi exprimat și prin prisma *părtaşiei* cu Dumnezeu și cu Hristos. Credinciosul care Îl iubește pe Domnul său va păzi poruncile Lui și va trăi o experiență bogată a descoperirii de Sine a Mântuitorului său (Ioan 14:21). Isus a promis unui astfel de om că El și Tatăl Său „vom veni la el și vom locui împreună cu el” (vezi v. 23).

A umbla în fapte bune, a trăi în părtașie cu Dumnezeu, a fi ucenic al lui Isus Hristos – acestea sunt ca o „treime” morală și spirituală, de nedespărțit, care formează o singură mare realitate: viața creștină. Această viață este, desigur, primită ca un dar plin de har de la Dumnezeu. Însă slujba unui păstor al credincioșilor nu se sfârșește odată ce cineva a primit acest dar. Într-un anumit sens, abia atunci începe cu adevărat.

Ca și Pavel, slujitorul adevărului lui Dumnezeu trebuie să repete neobosit că „cei ce au crezut în Dumnezeu să aibă grijă să fie fruntași în faptele bune”, îndemnându-i mereu să săvârșească „fapte vrednice de pocăința lor”. Această chemare rămâne valabilă cât timp durează slujirea creștină în mijlocul lor.

Tocmai prin îndeplinirea acestei chemări, slujitorul credincios al Cuvântului aduce cinstea cuvenită adevăratei domnii a lui Isus Hristos. Când domnia lui Isus se vede limpede în viețile ucenicilor Săi, lumea va observa aceasta, Dumnezeu va fi proslăvit, iar credincioșii înșiși vor fi *îndreptății prin fapte*. Despre acest tip de îndreptățire vom vorbi mai pe larg în curând.

Domnia lui Isus

Dacă Ioan 3:16 este cel mai rodnic dintre toate textele despre mântuire, este probabil ca lângă el să stea Faptele Apostolilor 16:31. Am privit acest pasaj în capitolul trecut, dar trebuie să-l luăm din nou în considerare aici:

El [temnicerul din Filipi] i-a scos afară și a zis: „Domnilor, ce trebuie să fac ca să fiu mântuit?” Ei au răspuns: „Crede în Domnul Isus Hristos și vei fi mântuit, tu și casa ta” (Faptele Apostolilor 16:30–31).

Doar veșnicia va descoperi câtor mii de suflete le-a devenit această declarație simplă temelia fericirii și a bunăstării lor veșnice. Printre ei se vor afla cu siguranță mulți care și-au însușit această făgăduință încă din copilărie fragedă, precum și nenumărați alții care au făcut-o la orice vârstă a vieții.

Dar când îi auzim pe susținătorii teologiei mântuirii prin domnia lui Hristos comentând acest text, orice urmă de simplitate dispare, iar noi suntem duși într-un deșert al întunecimii și al confuziei. După cum am spus deja, aici nu este absolut nimic despre pocăință. Dar nici despre supunere, botez, fapte bune sau vreo altă cerință asemănătoare. Numai credința este prezentată ca răspuns suficient la întrebarea temnicerului îngrijorat. Însă învățătorii mântuirii prin domnia lui Hristos nu se mulțumesc cu acest răspuns așa cum este el.

În loc să accepte sensul său evident, ei încearcă să-și extragă propria doctrină din text prin implicații. Astfel, pentru mulți dintre ei, justificarea poziției lor vine din faptul că Pavel și Sila spun: „Crede în Domnul Isus Hristos”. Ei continuă apoi spunând că folosirea cuvântului „Domnul” implică supunerea față de autoritatea Lui atunci când credem.¹

Aceasta este o eroare gravă și neîntemeiată. Ea implică o bine cunoscută greșală lingvistică, numită uneori „transfer ilegal de totalitate”. În acest tip de eroare, un sens preluat din alte cuvinte sau din contextul general este introdus pe nedrept în înțelesul unui cuvânt anume, ca și cum ar face parte din definiția lui de bază.² Exact aceasta s-a întâmplat aici. Cuvântul „Domnul” este folosit de Pavel și Sila pentru a identifica Persoana în care temnicerul trebuie să-și pună credința, dar în niciun fel nu modifică sensul cuvântului „crede”.

O ilustrare simplă poate lămuri mai bine acest lucru. Pot să-i spun unui prieten: „Încrede-te în președintele Bush că va rezolva această problemă”. Este evident că aceasta nu înseamnă același lucru cu: „Supune-te autorității președintelui Bush”.

Dar dacă am adopta distorsionarea lingvistică pe care ne-o propune teologia domniei lui Hristos pentru Faptele Apostolilor 16:31, aș putea să-i spun prietenului meu: „Ține minte, am zis să te încrezi în PREȘEDINTELE Bush! Asta înseamnă că trebuie să fii gata să te supui autorității lui. La urma urmei, el *este* PREȘEDINTELE!”

Prietenul meu probabil ar râde de mine pentru o explicație atât de forțată a propriilor mele cuvinte. Sau ar putea spune: „De unde era să știu că asta ai vrut să spui? Nu ai zis nimic despre a *asculta* de președintele Bush. Ai spus doar să mă încred în el și am crezut că asta vrei să fac!”

Desigur, presupunând că știu să folosesc limba engleză cu pricepere, aș putea avea un motiv foarte bun pentru a-l ruga pe prietenul meu să se încreadă în PREȘEDINTELE Bush. Dacă ar fi fost doar George Bush, cetățean american, s-ar fi putut pune problema dacă poate

fi sau nu demn de încredere într-o chestiune cu adevărat dificilă. Dar titlul de PREȘEDINTE îl identifică drept un om cu putere și resurse cu mult dincolo de cele ale prietenului meu. Însuși acest titlu este o invitație la încredere.

La fel stau lucrurile și cu titlul „Domnul” în Faptele Apostolilor 16:31. Nu este vorba de un simplu om iudeu în care temnicerul filipian este chemat să creadă pentru binele său veșnic. Dimpotrivă, El este Domnul, cu toată puterea și resursele pe care le implică acest titlu slăvit. În domeniul mântuirii, *El* poate oferi ceea ce este necesar pentru a răspunde nevoii păcătosului.

Însă a sugera că un anumit fel de predare personală a voinței ar face parte din actul mântuitor din Faptele Apostolilor 16:31 înseamnă a introduce cu forța în text idei care pur și simplu nu se află acolo.

Mai mult, putem merge chiar mai departe. În realitate, nu există așa ceva ca „a-L face pe Isus Domn al vieții noastre”. Scripturile sunt clare: *El este deja Domn*, nu doar peste creștini, ci și peste toți cei nemântuiți!

De aceea apostolul Petru a putut spune marii sale audiențe în ziua Cincizecimii: „Să știe bine dar, toată casa lui Israel, că Dumnezeu a făcut Domn și Hristos pe acest Isus, pe care L-ați răstignit voi.” (Faptele Apostolilor 2:36).

Nu conta dacă cineva credea sau nu acest lucru. Isus Hristos rămânea Domnul lor. Tot astfel, când se adresează celor din casa lui Corneliu, care nu erau încă mântuiți, Petru spune:

El a trimis Cuvântul Său fiilor lui Israel și le-a vestit Evanghelia păcii, prin Isus Hristos, care este Domnul tuturor (Faptele Apostolilor 10:36).

Dar, dacă El este „Domn al tuturor”, cum ar putea cineva să-L facă ceea ce El este deja?³

Desigur, cei care folosesc expresia „fă-L Domn al vieții tale” încearcă, de obicei, să spună: „Supune-te domniei Lui în viața ta de zi cu zi”. Iar acesta este un sfat bun, chiar dacă doar un creștin născut din nou îl poate împlini cu adevărat.

Acest adevăr se află chiar în miezul creștinismului biblic. Niciun păcătos nemântuit nu poate răspunde în mod corespunzător domniei lui Hristos.⁴ Capacitatea de a face aceasta nu există în el înainte de nașterea din nou. Numai la nașterea din nou primește cineva întreaga gamă de capacități necesare pentru supunerea și ascultarea creștină. Sau, cum a spus-o Petru, numai atunci credincioșii primesc „tot ce privește viața și evlavie” (2 Petru 1:3).

Un alt mod de a spune acest lucru este să ne amintim că păcătosul vine la Mântuitorul ca un cerșetor⁵ lipsit de orice, incapabil să-I ofere lui Dumnezeu chiar și felul potrivit de supunere.

Fiul risipitor, cu siguranță, nu putea face acest lucru nici măcar față de propriul său tată. Gândul lui de a se oferi tatălui ca „argat” a scos la iveală insuficiența perspectivei sale. Nu doar că nu anticipa dragostea necondiționată a tatălui său, dar se gândea la propriul rol ca la cel al unui „lucrător plătit” pe ogorul tatălui.

Însă, de îndată ce se întâlnește efectiv cu tatăl său și este îmbrățișat de acesta, renunță cu totul la această idee (Luca 15:20–21). Întreaga lui perspectivă asupra relației cu tatăl său nu putea decât să fie radical transformată de generozitatea copleșitoare pe care a întâlnit-o la întoarcerea acasă. Acum — dar numai acum — putea să-i ofere tatălui său felul potrivit de supunere plină de dragoste și recunoștință.

Una dintre iluziile gândirii susținătorilor mântuirii prin domnia lui Hristos este că oamenii nemântuiți ar putea să-I ofere lui Dumnezeu un fel de supunere pe care El să o accepte ca parte a tranzacției mântuitoare. Dimpotrivă, numai supunerea unei inimi răscumpărate este pe deplin plăcută lui Dumnezeu. Oamenii nemântuiți nu au nimic de oferit. Ei sunt doar cerșetori care se aruncă asupra îndurării lui Dumnezeu.

Tocmai aceasta este convingerea adânc înrădăcinată a poporului răscumpărat al lui Dumnezeu, exprimată atât de elocvent în una dintre marile cântări ale Bisericii, „Stânca veacurilor”:

Nimic în mâna mea nu-aduc,
Doar de crucea Ta m-apuc;
Gol, vin la Tine să mă-mbraci;
Neajutorat, la Tine vin pentru har;
Murdar, la fântână zbor,
Spală-mă, Mântuitorule, căci altfel mor!

— A. M. Toplady și Thomas Hastings
Rock of Ages (Stânca veacurilor)

Orice gândire diferită de aceasta nu este creștinismul Noului Testament.

Cinstea adusă domniei Lui

Deși supunerea față de domnia lui Hristos nu este în niciun fel o condiție pentru viața veșnică, ea este esențială pentru manifestarea acelei vieți. Într-adevăr, a trăi ca ucenic înseamnă a trăi sub domnia Mântuitorului nostru.

Acest adevăr este văzut limpede, de pildă, în Marea Trimitere, care este precedată de aceste cuvinte: „Isus S-a apropiat de ei, a vorbit cu ei și le-a zis: «Toată puterea Mi-a fost dată în cer și pe pământ. Duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile...»” (Matei 28:18–19). „Domnia Mea – spune Domnul nostru – stă la temelia însărcinării voastre de a face ucenici. Veți lucra având în fundal autoritatea Mea deplină asupra cerului și a pământului.”

Desigur, aceasta înseamnă că Marea Trimitere trebuie îndeplinită la porunca Lui. Dar înseamnă mai mult decât atât. Înseamnă, de asemenea, că tot ceea ce vor întâmpina slujitorii Săi, oriunde s-ar duce să facă ucenici, se află tot sub stăpânirea Sa suverană. Nimic, așadar, nu li se poate întâmpla fără îngăduința Sa deplină. Și, în lumina autorității Sale supreme, slujitorii Săi pot nădăjdui la succesul final și la biruința deplină.

Dar aceasta nu este totul. În procesul îndeplinirii Marii Trimiteri, slujitorii lui Hristos trebuie să-i învețe pe alții „să păzească tot ce v-am poruncit” [Isus] (Matei 28:20). Astfel, Trimiterea nu este doar împlinită ca un răspuns la domnia Fiului lui Dumnezeu, ci ea extinde de fapt recunoașterea acelei domnii prin învățarea ascultării de poruncile Lui.

Și în acest proces, după cum am văzut, oamenii sunt atrași spre o părtășie tot mai adâncă cu Tatăl și cu Fiul: „Cine are poruncile Mele și le păzește, acela Mă iubește și cine Mă iubește va fi iubit de Tatăl Meu. Eu îl voi iubi și Mă voi arăta lui” (Ioan 14:21). Sau, cum spune El puțin mai încolo: „vom veni la el și vom locui împreună cu el” (Ioan 14:23).

Roadă unei astfel de trăiri a prezenței divine va fi slava lui Dumnezeu: „Dacă aduceți multă roadă, prin aceasta Tatăl Meu va fi *proslăvit* și voi veți fi astfel ucenicii Mei” (Ioan 15:8, sublinierea adăugată).

Iar din partea credinciosului, roada va fi „prietenia” cu Mântuitorul. Într-adevăr, acest frumos concept este exprimat pentru prima dată la foarte scurt timp după cuvintele pe care tocmai le-am citat:

Voi sunteți prietenii Mei dacă faceți ce vă poruncesc Eu. Nu vă mai numesc robi, pentru că robul nu știe ce face stăpânul său, ci *v-am numit prieteni*, pentru că v-am făcut cunoscut tot ce am auzit de la Tatăl Meu (Ioan 15:14–15, sublinierea adăugată).

Pentru credinciosul ascultător, acesta este un rezultat minunat.

Dar există și o altă latură: cea îndreptată spre lume. Tocmai această prietenie cu Domnul nostru Isus Hristos, tocmai această ascultare de poruncile Lui este cea care creează o mărturie convingătoare înaintea lumii. Însuși Isus a exprimat-o astfel:

Vă dau o poruncă nouă: Să vă iubiți unii pe alții; cum v-am iubit Eu, așa să vă iubiți și voi unii pe alții. *Prin aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei*, dacă veți avea dragoste unii pentru alții” (Ioan 13:34–35, sublinierea adăugată).

Nimic nu dovedește realitatea experienței noastre spirituale înaintea lumii, nimic nu confirmă mai eficient, în ochii altora, legătura noastră cu Hristos, decât ascultarea noastră de poruncile Lui și — mai presus de toate — de porunca Lui de a iubi. De fapt, această idee a confirmării înaintea celorlalți este o temă recurentă a Noului Testament.

De pildă, apostolul Petru dezvoltă această temă în același pasaj minunat în care ne îndeamnă să adăugăm credinței noastre toate virtuțile creștine (2 Petru 1:3–7). Coronarea acestei dezvoltări spirituale, spune el, este dragostea (2 Petru 1:7). Creștinul care posedă aceste virtuți va fi roditor (2 Petru 1:8), dar creștinul căruia îi lipsesc, avertizează apostolul, „este orb, umblă cu ochii închiși și a uitat că a fost curățit de vechile lui păcate” (2 Petru 1:9).

Apoi apostolul își continuă observațiile cu o îndemnare: „De aceea, fraților, căutați cu atât mai mult să vă întăriți chemarea și alegerea voastră, căci, dacă faceți lucrul acesta, nu veți aluneca niciodată...” (2 Petru 1:10).

Nu ar trebui să presupunem, așa cum au făcut unii, că Petru considera chemarea și alegerea *fraților* săi ca fiind „nesigure”. De fapt, expresia „să... întăriți” traduce o formulare grecească ce poate fi redată prin „a confirma” sau „a verifica”. Însă Petru nu poate avea în vedere ideea că cititorii ar trebui să-și „confirme” sau să-și „verifice” aceste lucruri pentru ei *înșiși*. O simplă lectură a afirmațiilor sale din versetele 2–4 ar trebui să înlăture cu totul o asemenea presupunere.

Cititorii lui Petru au credință (v. 1, 5), li s-a dăruit „tot ce privește viața și evlavia” (v. 3), iar aceste lucruri le-au fost date „prin cunoașterea Celui ce ne-a chemat” (v. 3). Cunoașterea lui Dumnezeu și a lui Hristos este, de fapt, însăși sfera în care „harul și pacea” li se vor „înmulți” (v. 2). Iar ultimul cuvânt al apostolului către ei este un îndemn: „*creșteți* în harul și în cunoștința Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos” (2 Petru 3:18).

Nu, nimic nu este nesigur sau îndoielnic în privința chemării și alegerii cititorilor lui Petru, ca și cum ei ar fi avut nevoie să și le confirme. Petru, ca și toți autorii epistolelor Noului Testament, pornește de la premisa că audiența sa nu doar că este creștină, ci este pe deplin conștientă de acest fapt.

Mai mult, după cum am văzut mai devreme în această carte, a crede făgăduințele biblice despre viața veșnică înseamnă a crede că *ai* viață veșnică. Dacă cineva nu crede că *are* viață veșnică, atunci nu crede făgăduințele, căci ele îi asigură pe credincioși că o posedă.

Este cu totul greșit să ne imaginăm că prima generație de creștini, convertită sub învățătura apostolică, s-a luptat cu problema siguranței mântuirii așa cum o fac astăzi atât de mulți evanghelici. Dacă credem că cititorii lui Petru aveau nevoie de alte temeuri pentru siguranța lor personală decât garanțiile pe care Însuși Isus Hristos le-a oferit credincioșilor, o facem fără nici cea mai mică susținere din textul biblic.

Nu există nici cel mai mic motiv să credem că Petru i-a îndemnat pe cititorii săi să „verifice” chemarea și alegerea lor din pricina unei nevoi interioare.⁶ Dimpotrivă, Petru trebuie să fi avut în vedere faptul că o viață marcată de aceste mari virtuți creștine va oferi o confirmare vizibilă pentru toți cei care o observă, anume că acești oameni sunt într-adevăr chemați și aleși de Dumnezeu.

De altfel, acesta era un subiect de mare importanță pe care Petru îl abordase deja în epistola sa anterioară:

Preaiubiților, vă sfătuiesc, ca pe niște străini și călători, să vă feriți de poftele firii pământești care se războiesc cu sufletul. Să aveți o purtare bună în mijlocul neamurilor, pentru ca, în ceea ce vă vorbesc de rău ca pe niște făcători de rele, *prin faptele voastre bune pe care le văd, să slăvească pe Dumnezeu în ziua cercetării*. (1 Petru 2:11–12, sublinierea adăugată).

Mai mult, Petru face aluzie la aceeași temă și în 1 Petru 3:15–16, unde îi îndeamnă pe cititori să-i facă de rușine pe acuzatorii lor prin purtarea lor curată, care păstrează o conștiință bună. Legătura tuturor acestor lucruri cu învățătura memorabilă a Domnului nostru este limpede: „Tot așa să lumineze și lumina voastră înaintea oamenilor, ca ei să vadă faptele voastre bune și să slăvească pe Tatăl vostru, care este în ceruri” (Matei 5:16, sublinierea adăugată).

Însă, cu privire la ideea susținută astăzi de mulți — că prin fapte bune ne-am putea asigura pe noi înșine de mântuirea noastră personală — Petru nu spune absolut nimic.

Nu, acesta nu este scopul ascultării de Dumnezeu și de Hristos. Dimpotrivă, ascultarea este esența adevăratei ucenicii. Ea este o cale de părtășie cu Făcătorul și Răscumpărătorul nostru. Și, mai presus de orice, este mijlocul prin care Îl slăvim pe Tatăl nostru care este în ceruri.

Acest mod de a onora domnia lui Isus nu poate izvorî niciodată din nesiguranță cu privire la relația MEA cu El. El trebuie să vină — și nu poate veni decât — dintr-o inimă care a îmbrățișat favoarea nemeritată a lui Dumnezeu și a gustat darul ceresc care este absolut gratuit.

Autorul imnului a surprins acest duh în mod desăvârșit:

Când privesc crucea minunată,
Pe care Prințul slavei a murit,
Tot ce câștig mai scump socotesc pierdere
Și disprețuiesc orice mândrie a mea.

De-aș avea întreaga lume ca dar,
Ar fi un dar prea mic, prea neînsemnat;
O dragoste atât de mare, atât de divină
Îmi cere sufletul, viața mea, tot ce sunt.

— Isaac Watts
When I Survey the Wondrous Cross
(Când privesc crucea minunată)

Încheiere

Tocmai acest adevăr, despre care am vorbit pe larg, îl avea în minte Iacov atunci când a scris următoarele cuvinte:

„Avraam, părintele nostru, n-a fost el *socotit neprihănit prin fapte* când a adus pe fiul său Isaac jertfă pe altar? Vezi că credința lucra împreună cu faptele lui și, prin fapte, credința a ajuns desăvârșită. Astfel s-a împlinit Scriptura care zice: «Avraam a crezut pe

Dumnezeu, și i s-a socotit ca neprihănire», și el a fost numit «prietenul lui Dumnezeu»” (Iacov 2:21–23, sublinierea adăugată).

„Avraam”, spune Iacov, „a ajuns să fie numit prietenul lui Dumnezeu prin ascultarea lui și prin faptul că L-a adus pe Isaac pe altar. Prin această ascultare s-a împlinit scopul justificării sale inițiale prin credință, primite cu mult timp înainte. În acest sens, el a fost acum socotit neprihănit prin fapte.”

Referitor la acest pasaj celebru, marele Reformator Ioan Calvin scrie următoarele:

Iacov nu intenționează să ne învețe pe ce ar trebui să se întemeieze siguranța mântuirii noastre — tocmai punctul asupra căruia Pavel insistă cu tărie. De aceea, să evităm raționamentul greșit în care au căzut sofisții, observând dublul sens al termenului: pentru Pavel, îndreptățirea înseamnă *socotirea noastră ca neprihăniți* înaintea lui Dumnezeu, prin har; pentru Iacov, *arătarea neprihănirii prin roadele ei, înaintea oamenilor...* În acest din urmă sens, putem admite fără nicio controversă că omul este socotit neprihănit prin fapte, așa cum am putea spune că un om este îmbogățit prin cumpărarea unei moșii mari și costisitoare, deoarece bogăția lui, pe care mai înainte o ținea ascunsă într-un seif, a devenit acum cunoscută tuturor (sublinierea adăugată).⁷

Ascultarea față de Hristos, prietenia cu Dumnezeu, îndreptățirea prin fapte în fața oamenilor!

Aceasta este singura cale prin care domnia lui Isus Hristos poate fi cinstită în viețile celor care au fost îndreptățiți înaintea lui Dumnezeu numai prin credință.

Capitolul 14

De ce Mă numești bun?

Dacă există un defect uman care, mai mult decât oricare altul, denaturează experiența religioasă, acela este tendința noastră adânc înrădăcinată de a ne considera „buni”. Nu este de mirare că, atunci când „vameșii și păcătoșii se apropiau de Isus ca să-L asculte”, fariseii și cărturarii s-au scandalizat și s-au simțit jigniți de aceasta (Luca 15:1–2). În pilda fiului risipitor, acești oameni auto-îndreptățiți sunt reprezentați de fratele mai mare, care refuză rugămintele tatălui său de a intra și a sărbători întoarcerea risipitorului (v. 25–32).

Aceeași atitudine de neprihănire de sine se regăsește din nou într-o altă istorisire spusă de Isus. Într-o pildă memorabilă, menită să scoată în evidență un contrast grăitor, Domnul nostru istorisește cum un fariseu și un vameș s-au suit la Templu să se roage. Luca evanghelistul introduce această pildă prin cuvinte care exprimă limpede scopul ei:

„A mai spus și pilda aceasta pentru unii care se încredeau în ei înșiși că sunt neprihăniți și disprețuiau pe ceilalți” (Luca 18:9).

Există ceva profund atemporal în intenția acestei pilde. Într-adevăr, în fiecare epocă a Bisericii au existat bărbați și femei religioși care se considerau neprihăniți și care nu au nicio îndoială în această privință. Aproape fără excepție, astfel de oameni îi disprețuiesc pe alții, pe care îi consideră inferiori din punct de vedere moral și spiritual.

Totuși, nu trebuie să presupunem că în această pildă Isus Se gândește doar la oameni care nu-I dau lui Dumnezeu niciun merit pentru realizările lor morale. Dimpotrivă, ei Îi pot da Lui *tot* meritul.

Ascultați-l pe fariseu cum se roagă:

Dumnezeule, *Îți mulțumesc* că nu sunt ca ceilalți oameni, hrăpăreți, nedrepti, preacurvari, sau chiar ca vameșul acesta. Eu postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială din toate veniturile mele (Luca 18:11–12, sublinierea adăugată).

Ce lucru remarcabil! Fariseul *nu* afirmă că neprihănirea pe care și-o atribuie ar fi rodul propriilor sale eforturi. Dimpotrivă, el *Îi mulțumește lui Dumnezeu* pentru ea. De fapt, *Îi mulțumește lui Dumnezeu* că nu este „rău”, ca alți oameni.

Fariseul era, desigur, un elitist religios — un tip de om care continuă să prospere până în ziua de astăzi. El se considera parte din cercul „ales” și favorizat de Dumnezeu (mai precis, grupul fariseilor) și era recunoscător că statura lui morală se ridică atât de mult deasupra nivelului bietului vameș care venise și el să se roage.

Dar se înșela! Fariseul *era* la fel ca ceilalți oameni — corupt și păcătos, în felul lui mândru și religios.

Vameșul, dimpotrivă, a adoptat în rugăciunea lui față de Dumnezeu o atitudine de smerenie și de zdrobire a inimii:

Vameșul stătea departe și nu îndrăznea nici ochii să și-i ridice spre cer, ci se bătea în piept și zicea: ‘Dumnezeule, ai milă de mine, păcătosul!’ (Luca 18:13).

Folosirea acestui contrast dintre cei doi oameni ai rugăciunii este deosebit de puternică în învățătura Domnului nostru:

Eu vă spun că mai degrabă omul acesta s-a pogorât acasă *socotit neprihănit* decât celălalt. Căci oricine se înalță va fi smerit și oricine se smerește va fi înălțat” (Luca 18:14, sublinierea adăugată).

Este interesant de observat că Isus folosește aici marele termen paulin „socotit neprihănit”. Interesant, da, dar deloc surprinzător. Chiar Pavel însuși a recunoscut că Evanghelia pe care o propovăduia a primit-o „prin descoperirea lui Isus Hristos” (Galateni 1:11–12).

Prin urmare, doctrina justificării numai prin credință, fără fapte, nu este pur și simplu o construcție paulină. În cele din urmă, ea este doctrina Domnului nostru Isus Hristos.

Această doctrină reprezintă antidotul pentru una dintre cele mai ucigătoare boli religioase ale noastre: elitismul spiritual și îndreptățirea de sine. Într-adevăr, îndreptățirea numai prin credință este cerută de o realitate de neocolit: „Nu este niciun om neprihănit, niciunul măcar” (Romani 3:10). Sau, așa cum a spus Isus Însuși: „Nimeni nu este bun decât Unul singur: Dumnezeu” (Luca 18:19).

Afirmația Domnului nostru trebuie confruntată direct. Oriunde privești în lumea bărbaților și a femeilor, fie în vremea Lui, fie în a noastră, nu găsești niciun simplu muritor care să fie *cu adevărat* bun. Găsești doar păcătoși — unii mântuiți, mulți nemântuiți. Dar toți sunt păcătoși, fără nicio excepție.

Totuși, unii păcătoși sunt asemenea fariseului din Templu. Ei sunt convinși că posedă o moralitate care îi ridică deasupra nivelului celorlalți. Ba chiar pot atribui această moralitate lui Dumnezeu și o pot lua drept dovadă că sunt cu adevărat născuți din nou.

Se înșală însă profund. Nicio măsură de neprihănire personală nu ne poate oferi vreodată siguranța poziției noastre înaintea lui Dumnezeu. Dacă ne închipuim că ar putea, ne amăgim singuri. Am uitat adevărul cel mai elementar despre noi înșine: *nu* suntem buni. Și dacă *nu* suntem buni, nu vom găsi niciodată o adevărată siguranță în presupunerea că, într-un fel sau altul, totuși suntem.

Într-adevăr, tocmai convingerea că neprihănirea noastră personală ar fi suficientă pentru a ne întemeia pe ea siguranța destinului veșnic este cel mai limpede semn că nu ne mai vedem în perspectiva biblică autentică. O asemenea orbire deschide larg ușa mândriei, aroganței și osândirii celorlalți.

Prin urmare, ceea ce este urgent necesar astăzi în biserica evanghelică este o întoarcere la duhul vameșului care se ruga. Avem nevoie să înțelegem din nou adevărul smeritor că nu doar în momentul justificării, ci pe tot parcursul vieții noastre, suntem păcătoși care au nevoie de mila lui Dumnezeu.

Fruntașul tânăr și bogat

Isus a întâlnit odată un om care avea același duh ca fariseul din Templu. Este semnificativ că Luca plasează această întâlnire în același capitol cu pilda pe care am analizat-o. Povestirea este cea bine cunoscută despre frunțașul tânăr și bogat.

Totuși, între pilda fariseului și a vameșului (Luca 18:9–14) și dialogul cu frunțașul tânăr și bogat (Luca 18:18–23), Luca introduce o scurtă relatare despre niște copilași (Luca 18:15–17). Această relatare nu poate fi ignorată. După cum o descrie Luca, oamenii își aduceau pruncii la Isus ca să-i atingă, dar ucenicii îi certau pentru aceasta (Luca 18:15). Atunci Isus i-a chemat la El și le-a adresat o mustrare memorabilă:

Isus a chemat la Sine pe copilași și a zis: „Lăsați copilașii să vină la Mine și nu-i opriți, căci Împărăția lui Dumnezeu este a unora ca ei. Adevărat vă spun că oricine nu va primi Împărăția lui Dumnezeu ca un copilaș cu niciun chip nu va intra în ea” (Luca 18:16–17).

„Atitudinea voastră față de copilași este greșită — le spune Isus ucenicilor Săi. De fapt, tocmai un duh copilăresc este cel de care are nevoie cineva ca să intre în Împărăția lui Dumnezeu.” Un astfel de duh a fost ilustrat cu prisosință de vameșul smerit, care s-a aruncat în totul pe mila lui Dumnezeu și s-a coborât acasă *îndreptățit*. În schimb, *nu* acesta era duhul fariseului mândru, care Îi mulțumea lui Dumnezeu pentru propria sa moralitate și neprihănire!

Între cei doi oameni era o prăpastie uriașă. Unul își puna nădejdea în faptele sale bune; celălalt se bizuia, cu simplitatea unui copil, doar pe mila dumnezeiască.

Un asemenea contrast l-ar fi încântat pe Pavel, căci el a scris:

... nu pentru faptele făcute de noi în neprihănire, ci *pentru îndurarea Lui*, prin spălarea nașterii din nou și prin înnoirea făcută de Duhul Sfânt... pentru ca, odată *socotiți neprihăniți* prin harul Lui, să ne facem în nădejde *moștenitori ai vieții veșnice* (Tit 3:5, 7, sublinierea adăugată).

Dar bogatul tânăr care acum se întâlnește cu Domnul nostru era cu totul străin de un astfel de adevăr. El nu avea deloc duhul copilăresc necesar pentru a intra în Împărăția lui Dumnezeu; dimpotrivă, apare înaintea noastră ca un al doilea fariseu care se roagă — plin de încredere în propria moralitate și bunătate. Dialogul său cu Isus începe astfel: „Bunule Învățător, ce trebuie să fac ca să moștenesc viața veșnică?” (Luca 18:18).

Răspunsul Domnului nostru pare, la prima vedere, să evite întrebarea tânărului. Isus îi spune: „Pentru ce Mă numești bun? Nimeni nu este bun decât Unul singur: Dumnezeu” (Luca 18:19).

Tocmai aceasta *era* problema. Fruntașul tânăr și bogat nu putea primi un răspuns pe care să-l înțeleagă cu adevărat dacă această chestiune nu era lămurită mai întâi. De fapt, chestiunea era „bunătatea”.

„Ești sigur că știi ce faci când Mă numești bun?” — îl întreabă Isus. „Îți dai seama că nimeni nu este bun decât Unul singur: Dumnezeu?”

Fruntașul tânăr și bogat nu își dădea seama de aceasta. În mod tragic, el credea că el însuși era bun. Isus scoate curând la iveală această percepție chiar din buzele tânărului. Domnul nostru continuă: „Cunoști poruncile: ‘Să nu preacurvești; să nu ucizi; să nu furi; să nu faci o mărturisire mincinoasă; să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta’” (Luca 18:20).

Răspunsul tânărului este, fără îndoială, cea mai mândră laudăroșenie pe care o găsim în tot Noul Testament. El răspunde: „Toate aceste lucruri le-am păzit din tinerețea mea” (Luca 18:21). Cât de ușor ar fi putut acest om să se alăture rugăciunii fariseului: „Dumnezeule, Îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni”.

Dar el *era* ca ceilalți oameni. Nu era omul „bun” pe care laudăroșenia sa îl prezenta. Numai Dumnezeu era bun! Acest om era egoist. Mai mult, nu exista nicio nădejde pentru el în Lege. Pavel știa acest lucru când a declarat: „Căci nimeni nu va fi socotit neprihănit înaintea Lui prin faptele Legii, deoarece prin Lege vine cunoștința deplină a păcatului” (Romani 3:20).

Inima acestui tânăr *nu* fusese pătrunsă cum se cuvine de lucrarea de convingere a Legii. Poate că nu săvârșise preacurve sau ucidere. Poate că nu furase și nu mărturisise strâmb. Dar oare îi cinstise el pe tatăl și pe mama sa *din tinerețe*? Oare nu-i nesocotise niciodată? Oare nu omisese vreodată să le dea ce li se cuvenea? Nu există tânăr pe fața pământului care să poată susține așa ceva.

Orice abatere năruia toate pretențiile lui sub Lege, așa cum o spune Iacov cu atâta tărie: „Căci cine păzește toată Legea și greșește într-o singură poruncă se face vinovat de toate”

(Iacov 2:10). Fruntașul tânăr și bogat era un călcător al Legii, oricât ar fi crezut el altfel. Prin urmare, nu era bun. Problema era că el nu își dădea seama de aceasta.

Următoarea remarcă a Domnului nostru a fost enigmatică: „Îți mai lipsește un lucru” (Luca 18:22). Ce anume îi lipsea acestui om ca să aibă viața veșnică? Niciun cititor creștin din vremea lui Luca nu ar fi trecut cu vederea esențialul. Ceea ce îi lipsea cu adevărat era duhul copilăresc necesar pentru a intra în Împărăția lui Dumnezeu (18:17). Îi lipsea acea deplină încredere în mila lui Dumnezeu, prin care singur putea fi îndreptățit (18:13–14). Pe scurt, îi lipsea credința copilărească.

Totuși, în zilele noastre, răspunsul cel mai des întâlnit — și de-a dreptul șocant — la această întrebare este că tânărului îi lipsea „supunerea față de Hristos”, sau „disponibilitatea de a sacrifica totul”, sau ceva asemănător.¹ Dar o astfel de concluzie contrazice direct contextul precedent din Luca și tratează ca irelevante afirmațiile repetate ale Evangheliei după Ioan despre viața veșnică.² Ambele greșeli duc inevitabil la confuzie și neînțelegere.

Desigur, tânărul avea nevoie de credință în Hristos. Ce altceva puteau sugera cuvintele de deschidere ale lui Isus? „De ce Mă numești bun? Nimeni nu este bun decât Unul singur: Dumnezeu” (Luca 18:19). Cât de puternic răsună aceste cuvinte: „Trebuie să te gândești serios la Cine sunt Eu!”

Desigur, Isus *era* bun, pentru că El era *Dumnezeu*. De fapt, El era Hristosul, Fiul lui Dumnezeu. Și crezând *acest* adevăr, tânărul ar fi avut viața veșnică (Ioan 20:30–31).³ Dar fruntașul tânăr și bogat nu era deloc pregătit să priceapă aceste realități.

Niciun om nu este pregătit cu adevărat să înțeleagă aceste realități atâta timp cât în mintea lui mai dăinuie gândul că este „bun” înaintea lui Dumnezeu. De aceea, Isus îl trimite pe tânăr cu cuvinte menite să-i miște inima în direcția cea bună: „Îți mai lipsește un lucru: vinde tot ce ai, împarte la săraci și vei avea o comoară în ceruri. Apoi, vino și urmează-Mă” (Luca 18:22). Este limpede că aceste cuvinte reprezintă o invitație la ucenicie și la un sacrificiu de sine uriaș. Nu trebuie să le facem să spună ceva ce nu spun.

Isus *nu* spune: „Un singur lucru îți lipsește: să-ți vinzi averile și să le dai săracilor.” Nici nu afirmă: „Vânzarea averii și darea săracilor este calea spre viața veșnică.” Nu, ceea ce face Isus aici este mult mai subtil. Am putea parafraza cuvintele Lui astfel: „Da, *îți* lipsește ceva. Îți propun să renunți la tot ca să-Mi fii ucenic, iar Eu îți garantez o răsplată bogată în cer pentru aceasta.”

Ce gest magistral este acesta în efortul Domnului nostru de a străpunge fațada de neprihănire de sine a acestui fruntaș! Pe de o parte, cuvintele Sale îl chestionează aspru cu privire la propria sa bunătate. Pe de altă parte, îl împing să se gândească serios la Persoana lui Hristos.

Cât de ușor ar fi putut remușcarea stârnită de gândul de a renunța la întreaga lui avere să-l conducă la o nouă evaluare de sine. Era el *cu adevărat* bun, dacă prefera să-și păstreze banii în loc să răspundă nevoilor săracilor? Era el *cu adevărat* bun, dacă prețuia comorile pământești mai mult decât pe cele cerești? Sau nu cumva era, de fapt, egoist, materialist și legat de lucrurile acestei lumi? La urma urmei, Isus spusese: „Nimeni nu este bun decât Unul singur: Dumnezeu.”

Dar un alt gând îi trecea acum prin cap. Ar fi putut suna cam așa:

— Cine Își închipuie Omul acesta că este? Crede oare că aş renunța la toată averea mea doar pentru o promisiune din gura Lui? Cum poate un rabin să ceară cuiva să aibă atâta încredere doar în cuvântul Său? Singura Persoană în care aş putea avea o astfel de încredere este Dumnezeu Însuși!

— Dar stai... Nu a zis El: „De ce Mă numești bun? Nimeni nu este bun decât Unul singur: Dumnezeu”?

— Oare vrea să spună că El este *Dumnezeu*? Dar cum ar putea fi așa ceva, dacă nu cumva (așa cum spun unii) El este... Hristosul?

Fără îndoială, Isus știa că omul acesta avea să respingă chemarea la ucenicie, deși printre „ucenicii” Săi erau și unii nemântuiți (Ioan 6:64). Însă, înainte ca fruntașul tânăr și bogat să ia în serios un pas atât de radical, trebuia să ajungă la o înțelegere mult mai înaltă despre Persoana pe care o numise atât de ușor „bun”.

Pe scurt, Isus știa că, pentru acest tânăr, încrederea în Cine este El trebuia să vină înaintea încrederii în făgăduința unei răsplăți cerești. Dar, odată ce ar fi primit darul vieții — un dar absolut gratuit —, ținta comorii cerești *rămânea încă posibilă*, prin ucenicia plină de lepădare de sine față de Fiul lui Dumnezeu.

Exact aceasta a fost calea aleasă de Petru și de ceilalți (Luca 18:28). Și pentru jertfa lor de sine, ei aveau să primească răsplată de multe ori mai mare chiar în viața aceasta, iar în Împărăția lui Dumnezeu o îmbogățire potrivită a experienței lor a vieții veșnice (Luca 18:29–30). Viața pe care o aveau deja prin credință putea fi trăită, în viitor, chiar „din belșug” (Ioan 10:10).⁴

Oare a ajuns fruntașul tânăr și bogat vreodată la concluziile spre care îl îndrumau cuvintele Domnului? A venit el vreodată la credința mântuitoare și la o ucenicie devotată față de Isus Hristos? Nu știm și va trebui să așteptăm venirea Domnului ca să aflăm. Dar, potrivit lui Marcu, Isus îl iubea pe acest tânăr (Marcu 10:21). Avem, așadar, toate motivele să nădăjduim.

Viața de credință

Fruntașul tânăr și bogat nu avea, așadar, credință. Îi lipsea credința în acest „Învățător bun” ca Fiu al lui Dumnezeu, Dătătorul vieții veșnice. Și, în mod firesc, îi lipsea și credința în El ca Îndrumător al vieții și ca Acela în care te poți încrede pentru toate, chiar dacă el însuși nu ar fi avut nimic.

Ceea ce prețuia cu adevărat acest fruntaș era averea sa. În relatarea lui Marcu despre acest episod, Isus le face ucenicilor Săi limpede acest lucru: „Fiilor, cât de anevoie este pentru cei ce se încred în bogății, să intre în Împărăția lui Dumnezeu!” (Marcu 10:24).⁵

Cititorii creștini care întâlneau această povestire în Matei, Marcu sau Luca puteau învăța multe din ea. Nu doar că li se amintea că intrăm în Împărăția lui Dumnezeu prin credință, și nu prin faptele Legii, ci li se amintea și altceva: un ucenic *trăiește* tot prin credință.

Cu alte cuvinte, în Isus Hristos te poți încrede pentru *toate*. Poți face orice jertfă pentru El — chiar să-ți dai toată averea — și nu vei ajunge în pierdere. În vremea aceasta vei avea belșugul Său (Luca 18:30), iar la capătul drumului pământesc vei avea comoară în cer.

Nu e de mirare, așadar, că apostolul Pavel însuși a descris viața creștină ca pe o viață de credință. Cuvintele lui sunt binecunoscute și mult iubite:

Am fost răstignit împreună cu Hristos și trăiesc..., dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și viața pe care o trăiesc acum în trup o *trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu*, care m-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru mine. (Galateni 2:20, sublinierea adăugată).

Următoarele lui cuvinte, însă, trebuie auzite din nou cu toată seriozitatea în Biserica evanghelică de astăzi: „Nu vreau să fac zadarnic harul lui Dumnezeu; căci *dacă neprihănirea se capătă prin Lege, degeaba a murit Hristos*” (Galateni 2:21, sublinierea adăugată).

Dacă fruntașul tânăr și bogat ar fi putut cu adevărat câștiga neprihănirea prin ascultare de Lege și vânzarea averii sale, atunci nu ar mai fi fost nevoie de cruce. Hristos ar fi murit degeaba.

Dar pentru Pavel, moartea lui Hristos nu era doar esențială. Ea era punctul de pornire pentru toate. Nu doar că însemna sfârșitul oricărei străduințe de a câștiga acceptare înaintea lui Dumnezeu prin Lege, ci însemna și un nou fel de experiență — un nou tip de viață. Astfel,

el scria: „Căci eu, prin Lege, am murit față de Lege, ca să trăiesc pentru Dumnezeu” (Galateni 2:19, sublinierea adăugată).

Legea nu mai era principiul după care trăia Pavel. El murise față de felul de viață legalist și, prin credință, găsisse o neprihănire de la Dumnezeu, independentă de Lege. Dar credința care îndreptățește, cea care îi încheiase relația cu Legea, îl unise și cu moartea lui Hristos. Crucea devenise punctul de plecare al unui nou mod de a trăi pentru Dumnezeu. Pavel trăia acum prin credință în Fiul lui Dumnezeu.

O viață trăită astfel cerea o continuă încredere în puterea și suficiența Domnului Isus Hristos. Fruntașul tânăr și bogat nu era pregătit pentru o viață ca aceasta, dar ucenicii născuți din nou ai Fiului lui Dumnezeu erau.

Încheiere

Unii au crezut că Pavel și fruntașul tânăr și bogat ar fi fost aceeași persoană. Această ipoteză nu poate fi nici dovedită, nici infirmată. Însă, în ceea ce privește portretele lor scripturale, ei nu sunt aceeași persoană.

Fruntașul tânăr și bogat era un om care se ținea strâns de iluzia că, sub Lege, el era „bun”. Pavel, dimpotrivă, lepădase această iluzie și primise „neprihănirea lui Dumnezeu”, care este „prin credința în Isus Hristos” (Romani 3:22; vezi Filipeni 3:7–9).

Fruntașul tânăr și bogat a întors spatele căii jertfitoare care ducea la comoară în cer, în timp ce Pavel a umblat pe acea cale ani îndelungați și putea nădăjdui cu triumf la „cununa neprihănirii” pe care Domnul i-o va da într-o zi viitoare (2 Timotei 4:8).

Rezultatul diferențelor lor fundamentale era că Pavel avea un Domn viu în care se putea încrede. Fruntașul tânăr și bogat avea doar banii săi.

Capitolul 15

Domnul nostru cel viu

Cele mai vechi biserici creștine erau ca niște mici insule înconjurate de o mare de religie păgână. Și totuși, acești credincioși făceau o afirmație spectaculoasă: Isus din Nazaret, Cel care murise pe o cruce romană, era viu — și El era Domnul tuturor!

Desigur, într-o lume în care existau „mulți dumnezei și mulți domni” (1 Corinteni 8:5), aceasta era o mărturisire îndrăzneță. Dar acest adevăr aducea curaj și putere celor care găsiseră viața veșnică prin credință. Pur și simplu, însemna că Isus, în Care ei se încrezuseră pentru darul gratuit al lui Dumnezeu, avea „toată autoritatea... în cer și pe pământ” (Matei 28:18).

Iar aceasta însemna, la rândul ei, că puteau veni la El pentru orice aveau nevoie.

Într-adevăr, membrii celor mai vechi biserici creștine erau descriși ca oameni care „chemau Numele Domnului”. Cuvântul grecesc pentru „chemau” putea indica o chemare după ajutor și asistență și, într-un context legal, putea însemna „a apela” (Faptele Apostolilor 25:11–12, 21, 25 etc.). Astfel, adresându-se bisericii din Corint în prima sa epistolă către ei, Pavel scrie:

către Biserica lui Dumnezeu care este în Corint, către cei ce au fost sfințiți în Hristos Isus, chemați să fie sfinți, și către toți cei ce cheamă în vreun loc Numele lui Isus Hristos, Domnul lor și al nostru (1 Corinteni 1:2, sublinierea adăugată).

Membrii bisericii din Corint erau oameni care fuseseră „spălați”, „sfințiți” și „socotiți neprihăniți în Numele Domnului Isus” (1 Corinteni 6:11) și împărtășeau acest statut privilegiat cu credincioșii din întregul imperiu roman, care se adunau așa cum făceau ei, pentru închinare și pentru a invoca ajutorul și asistența lui Hristos Cel înviat. În orice loc unde se întâlneau creștinii, ei *chemau Numele Domnului*.

De fapt, tocmai această desemnare este folosită pentru a-i descrie pe ucenicii creștini în Faptele Apostolilor. În rugăciunea lui Anania către Domnul, el remarcă faptul că Saul, la care este trimis, „are puteri din partea preoților celor mai de seamă ca să lege pe toți care *cheamă Numele Tău*” (Faptele Apostolilor 9:14), iar cei care l-au auzit pe Saul predicând pe Hristos la Ierusalim „...rămâneau uimiți și ziceau: «*Nu este el acela care făcea prăpăd în Ierusalim, printre cei ce chemau Numele acesta?...*»” (Faptele Apostolilor 9:21).

În ultima sa epistolă către Timotei, apostolul îl îndeamnă să „fugă de poftele tinereții” și să urmărească „neprihănirea, credința, dragostea, pacea, împreună cu cei ce *cheamă pe Domnul* dintr-o inimă curată” (2 Timotei 2:22). Și folosind o expresie asemănătoare, apostolul Petru scrie: „Și dacă *chemăți ca Tată* pe Cel ce judecă fără părtinire pe fiecare după faptele lui, purtați-vă cu frică în timpul pribegiei voastre” (1 Petru 1:17).

Cu greu s-ar putea supraestima cât de mare însemnătate avea „chemarea Numelui Domnului” pentru primii creștini. Și aceasta cu atât mai mult cu cât termenul „Domn” era folosit și pentru împăratul roman, iar cei care aveau privilegiul cetățeniei romane puteau să-l cheme pe acesta pentru a obține dreptate și îndreptare în instanță. Tocmai de un astfel de privilegiu s-a folosit însuși Pavel în fața nedreptății judiciare a procuratorului roman Festus. Dialogul dintre ei era încărcat de tensiune:

Festus, care voia să capete bunăvoința iudeilor, drept răspuns a zis lui Pavel: „Vrei să te sui la Ierusalim și să fii judecat pentru aceste lucruri înaintea mea?”

Pavel a zis: „Eu stau înaintea scaunului de judecată al cezarului, acolo trebuie să fiu judecat. Pe iudei nu i-am nedreptățit cu nimic, după cum știi și tu foarte bine... *Cer să fiu judecat de cezar.*” (Faptele Apostolilor 25:10–11, sublinierea adăugată).

Dar verbul grecesc pe care-l folosește Pavel aici pentru „Cer să fiu judecat de cezar” este tocmai cel din expresia Noului Testament „a chema Numele Domnului”.

Nu toți creștinii aveau cetățenie romană, așa cum avea Pavel. Acel privilegiu era limitat în vremea lui Pavel. Dar toți creștinii aveau cetățenie în cer și era dreptul lor să cheme o instanță mai înaltă decât cea a cezarului. Într-adevăr, ei puteau chiar chema Numele Domnului *cezărului*, deoarece Îl adorau pe Cel care este „Domnul tuturor”.

Și pe măsură ce se bizuiau pe Numele Lui, ei trăiau prin credința în Fiul lui Dumnezeu.

Mântuirea celor mântuiți

Firește, erau multe lucruri pentru care să-L „cheme” pe Domnul. Fiecare problemă a vieții, fiecare urgență sau pericol, fiecare nevoie, fiecare grijă putea fi adusă înaintea Lui. Iar El era Domnul. El putea să mântuiască, să izbăvească, să apere, să asigure. Tocmai la acest privilegiu distinctiv creștin de a chema pe Domnul se referea Pavel în Romani 10, când scria:

După cum zice Scriptura: „Oricine crede în el nu va fi dat de rușine”. În adevăr, nu este nicio deosebire între iudeu și grec, *căci toți au același Domn, care este bogat în îndurare pentru toți cei ce-L cheamă.* Fiindcă oricine *va chema Numele Domnului* va fi mântuit (Romani 10:11–13, sublinierea adăugată).

„Nu există niciun motiv”, spune Pavel, „ca cineva care a crezut în Hristos să fie făcut de rușine. Nu contează dacă ești iudeu sau grec, deoarece Isus este Domnul tuturor și este bogat în îndurare față de toți cei care Îl cheamă pentru ajutor. De fapt, în cuvintele Scripturii însăși (Ioel 2:32), izbăvirea este disponibilă pentru toți cei care cheamă pe Domnul pentru ea!”

Mulți cititori ai capitolului Romani 10 au înțeles că textul descrie felul în care cineva poate fi mântuit de iad. Însă o astfel de interpretare trece cu vederea un adevăr esențial: în Noul Testament, „chemarea Numelui Domnului” este un privilegiu propriu vieții *creștine*. Totodată, ea nu ține seama de declarațiile precise ale apostolului Pavel.

În mod deosebit de semnificativ este faptul că, imediat după cuvintele pe care le-am citat, Pavel continuă astfel:

Dar cum vor chema pe Acela în care n-au crezut? Și cum vor crede în Acela despre care n-au auzit? Și cum vor auzi despre El fără propovăduitor? Și cum vor propovădui, dacă nu sunt trimiși? (Romani 10:14–15).

Este limpede că aici avem o suită de etape pe care Pavel le vede ca fiind distincte și succesive. Dacă le rearanjăm în ordinea lor cronologică firească, obținem următoarea succesiune:

- (1) Propovăduirea nu poate avea loc decât dacă propovăduitorul este trimis să o facă.
- (2) Auzirea nu poate avea loc decât dacă mai întâi mesajul este propovăduit.
- (3) Credința nu poate apărea decât dacă mai întâi mesajul este auzit.
- (4) Chemarea Numelui Domnului nu poate avea loc decât dacă mai întâi omul a crezut.

„Dar cum vor chema pe Acela în care n-au crezut?” — întreabă Pavel. Cum ar putea cineva să invoce ajutorul și sprijinul unui Domn în care nu crede? Este evident că credința în Hristos trebuie să preceadă străduința noastră de a primi de la El ajutor și izbăvire în viața de zi cu zi.

Astfel, mântuirea pe care o are în vedere Pavel aici este mai cuprinzătoare decât simpla izbăvire de la osânda veșnică. Ea cuprinde întreaga gamă de izbăviri duhovnicești și personale pe care un Domn înviat le poate dăruia celor ce Îl cheamă pentru ele.

Dar aceasta nu se face în ascuns. De fapt, celelalte referințe din Noul Testament la „chemarea Numelui Domnului” arată că această practică este legată de viața publică și de mărturia bisericilor. Când Pavel a venit la Damasc cu autoritate să-i lege pe toți cei ce chemau Numele Domnului (Faptele Apostolilor 9:14), el nu căuta creștini ascunși! Căuta pe cei care se identificau în mod deschis cu acel Nume.

Tocmai de aceea, imediat înaintea cuvintelor despre care am vorbit în Romani 10, Pavel face următoarea declarație:

Pe când iată cum vorbește neprihănirea, pe care o dă credința... Ce zice ea deci? „Cuvântul este aproape de tine: în gura ta și în inima ta.” Și cuvântul acesta este cuvântul credinței, pe care-l propovăduim noi. Dacă mărturisești, deci, cu gura ta pe Isus ca Domn și dacă crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat din morți, vei fi mântuit (Romani 10:6a, 8–9).

După cum este bine cunoscut, această declarație celebră a fost folosită de mulți pentru a prezenta „mărturisirea” ca o condiție coordonată cu credința pentru obținerea vieții veșnice. Dar această greșală nu trebuie făcută niciodată.

În primul rând, dacă acesta ar fi fost sensul intenționat de Pavel, ar fi singurul exemplu al unei astfel de învățături în paginile Noului Testament. Nici măcar Pavel însuși nu introduce această idee în altă parte, în cele treisprezece epistole ale sale.

Și mai grav, Evanghelia după Ioan, care afirmă în mod explicit că a fost scrisă pentru a aduce oamenii la viața veșnică (Ioan 20:30–31), nu stabilește nici măcar o singură dată „mărturisirea” ca o condiție pentru acea viață.

Unii au încercat să atenueze forța acestor observații susținând că declarația lui Pavel nu face decât să învețe că mărturisirea este un rezultat inevitabil al mântuirii. Dar această explicație nu poate fi susținută. Lucrul acesta reiese clar din versetul următor: „Căci prin credința din inimă se capătă neprihănirea și prin mărturisirea cu gura se ajunge la mântuire” (Romani 10:10) — unde construcția greacă originală (prepoziția „eis”, redată aici prin „se capătă” și „se ajunge la”) indică scopul sau rezultatul, arătând că credința duce la neprihănire, iar mărturisirea publică la izbăvire/mântuire.

Acest verset nu doar că nu spune că mărturisirea este *rezultatul* mântuirii, ci afirmă dimpotrivă că „mântuirea” *se obține prin mărturisire*,¹ în timp ce „neprihănirea” *vine din credință!*

Aici se află adevăratul sens al textului. Prin „neprihănire”, Pavel se referă evident la „neprihănirea pe care o dă credința” (v. 6) sau, cu alte cuvinte, la adevărul îndreptării prin credință (vv. 3–4). Iar pentru Pavel, mărturisirea *nu are nicio legătură* cu acea neprihănire. Credința care se naște în inimă este singura condiție pentru neprihănirea pe care Dumnezeu ne-o socotește.

Poziția lui Pavel cu privire la îndreptățirea numai prin credință nu este în niciun fel modificată sau schimbată de Romani 10:9–10. „Mărturisirea” nu face parte din îndreptățire tocmai pentru că ea nu este o condiție pentru neprihănirea lui Dumnezeu. Doar credința este condiția pentru aceasta, așa cum doar credința este condiția pentru viața veșnică.

Totuși, mărturisirea cu gura este o condiție pentru felul de mântuire pe care îl are în vedere Pavel aici. Căci, așa cum am văzut deja din versetele următoare (vv. 11–13), Pavel se gândește în realitate la acel tip de mântuire care este accesibil credinciosului în Hristos, *dacă* acel credincios se numără printre cei ce cheamă în mod obișnuit Numele Domnului înviat.

Rezultă că mărturisirea cerută de Pavel nu înseamnă doar să le spun vecinului sau unui prieten apropiat despre convertirea mea. Este mult mai mult decât atât. Este identificarea mea publică drept membru al acelui cerc de oameni care „cheamă Numele Domnului”. Într-adevăr, a-L chema astfel în rugăciune publică nu este altceva decât o mărturisire cu gura că „Isus este Domnul”. Întreaga mea experiență de biruință și izbăvire creștină depinde de disponibilitatea mea de a face aceasta. Credința din inima mea trebuie să se exprime prin buzele mele!

Aici, așadar, întâlnim „mântuirea celor mântuiți”. Folosind acea minunată flexibilitate care a caracterizat întotdeauna cuvintele grecești pentru „mântuire”, Pavel ne lărgește orizonturile într-un mod provocator. El a propovăduit mântuirea în sensul ei cel mai larg. Cei îndreptățiți prin credință erau într-o poziție unică pentru a trăi „izbăvirea” lui Dumnezeu în viețile lor. Ei puteau îndrăzni să se numere deschis printre cei care chemau Numele lui Isus Hristos, Domnul.

Desigur, Pavel știa prea bine că aceasta nu însemna eliminarea tuturor problemelor. Ceea ce însemna cu adevărat era biruința în mijlocul și asupra acestor probleme, pe măsură ce cineva trăia viața creștină prin credință în Fiul lui Dumnezeu.

Chiar și când Pavel s-a confruntat cu martiriul iminent, această încredere nu l-a părăsit. Și deși, la prima sa apărare, nu i-a stat alături niciun om (2 Timotei 4:16), el a putut totuși să spună triumfător: „Însă Domnul a stat lângă mine și m-a întărit...Și am fost izbăvit din gura leului” (v. 17).

Totuși, moartea se apropia, așa cum știa el foarte bine (2 Timotei 4:6–8), dar chiar și acea moarte avea să fie o biruință glorioasă. Căci prin martiriul său pentru Hristos, Pavel *avea să fie izbăvit* pentru totdeauna de răul împotriva căruia luptase atât de mult timp:

Domnul *mă va izbăvi* de orice lucru rău și mă va mântui, ca să intru în Împărăția Lui cerească. A Lui să fie slava în vecii vecilor! Amin (2 Timotei 4:18, sublinierea adăugată).

Așa este, de fapt, întotdeauna experiența celor ce „cheamă Numele Domnului” în credință. Tragedia se transformă în triumf, dezastrul în izbăvire, prin domnia plină de putere a lui Isus Hristos.

Da, indiferent de împrejurări, Domnul Isus Hristos poate să mântuiască pe cei mântuiți!

Viață plină de încredere

Dar Hristos poate face mai mult decât atât. El poate trăi atât de dinamic în ucenicii Săi încât aceștia să se bucure de o experiență vie a prezenței Lui. Ei pot *ști* că El lucrează cu adevărat în ei. Aceasta este, desigur, mai mult decât simpla cunoaștere că suntem mântuiți, deși siguranța vieții veșnice este temelia oricărei experiențe creștine vii. Ceea ce descriem aici este rodul părtașiei cu Hristos și nu este altceva decât manifestarea în viețile noastre a prezenței și a puterii Lui lăuntrice.

Este înălțător, firește, să avem un Domn pe care să-L chemăm, Cel ce este „mai presus de orice domnie, de orice stăpânire, de orice putere, de orice dregătorie și de orice nume care se poate numi” (Efeseni 1:21). Dar este la fel de înălțător să avem același Domn manifestându-Se în viețile noastre — și să putem recunoaște acest lucru.

Tocmai aceasta era convingerea plină de încredere a apostolului Pavel în timp ce slujea pe Hristos cel înviat. Și această încredere răzbate cu putere atunci când își încheie a doua epistolă către biserica din Corint. În capitolul final al acelei epistole, el scrie astfel:

Cum am spus, când am fost de față a doua oară... dacă mă voi întoarce la voi, n-am să cruț deloc, căci căutați o dovadă că Hristos vorbește în mine: El care nu este slab față de voi, ci este plin de putere între voi. În adevăr, El a fost răstignit prin slăbiciune, dar trăiește prin puterea lui Dumnezeu. Tot astfel, și noi suntem slabi în El, dar, prin puterea lui Dumnezeu, vom fi plini de viață cu El față de voi. (2 Corinteni 13:2–4).

Ce îndrăzneală răzbate din aceste cuvinte! Și totuși, în același timp, ce smerenie și ce dependență profundă.

Pavel avea critici și dușmani în Corint. Credincioșii de acolo îi dăduseră ascultare acestor oameni mai mult decât ar fi trebuit (2 Corinteni 10:7–12; 11:12–15). Chiar și unii dintre cei pe care îi câștigase el pentru Hristos păreau să se îndoiască dacă Pavel putea oferi „dovada că Hristos vorbește” prin el. Dar Pavel nu avea nicio îndoială că putea face aceasta, datorită puterii Domnului pe care Îl slujea.

Este adevărat, Mântuitorul îndurase răstignirea în „slăbiciunea” morții Sale jertfitoare pentru oameni. Dar El înviase din morți și acum trăia prin însăși „puterea lui Dumnezeu”. Și deși Pavel știa că și el era slab, în părtașie cu Domnul său putea fi puternic față de credincioșii corinteni: „dar, prin puterea lui Dumnezeu, vom fi plini de viață cu El *față de voi*” (2 Corinteni 13:4, sublinierea adăugată).

Totuși, Pavel nu era atât de mândru încât să creadă că o astfel de încredere duhovnicească îi aparținea doar lui. Corinteni înșiși puteau să se bucure de o încredere asemănătoare:

Pe voi înșivă încercați-vă dacă sunteți în credință. Pe voi înșivă încercați-vă. Nu recunoașteți voi că Isus Hristos este în voi? Afară numai dacă sunteți lepădați (2 Corinteni 13:5).

Din păcate, însă, aceste cuvinte pline de forță au fost interpretate greșit într-un mod regretabil. Unii comentatori le-au citit ca și cum ar fi o provocare adresată corintenilor să verifice dacă sunt cu adevărat mântuiți sau nu!²

Aceasta este de neconceput. După douăsprezece capitole în care Pavel consideră de la sine înțeles creștinismul lor, ar putea el abia acum să le ceară să se asigure că sunt născuți din nou? Întrebarea își conține singură răspunsul.

Să cerceteze cititorii acestei cărți pe cont propriu Epistola a doua către Corinteni. Vor vedea limpede cât de des afirmă apostolul, într-un fel sau altul, convingerea sa că destinatarii săi sunt cu adevărat creștini. Gândiți-vă, de exemplu, la aceste cuvinte:

Voi sunteți arătați ca fiind epistola lui Hristos, scrisă de noi, ca slujitori ai Lui, nu cu cerneală, ci cu Duhul Dumnezeului celui viu; nu pe niște table de piatră, ci pe niște table care sunt inimi de carne (2 Corinteni 3:3, sublinierea adăugată).

Nu, în niciun caz! Pavel nu spune: „Cercetați-vă pe voi înșivă să vedeți dacă sunteți născuți din nou sau îndreptățiți.” El spune, însă: „Pe voi înșivă încercați-vă dacă sunteți *în credință*”. Dar aceasta este cu totul altceva.

În mod surprinzător, cea mai apropiată paralelă la aceste cuvinte ale apostolului se găsește într-o declarație de la sfârșitul primei sale epistole către aceeași biserică. Acolo Pavel scrie

astfel: „Vegheați, fiți tari *în credință*, fiți oameni, întăriți-vă” (1 Corinteni 16:13, sublinierea adăugată).

În alte locuri, Pavel vorbește despre cei care sunt „slabi în credință” (Romani 14:1) și despre alții care trebuie să fie „sănătoși în credință” (Tit 1:13). Chiar și cuvintele lui Petru sugerează o paralelă:

Fiți treji și vegheați! Pentru că potrivnicul vostru, diavolul, dă târcoale ca un leu care răcnește și caută pe cine să înghită. Împotriviți-vă lui tari *în credință* (1 Petru 5:8–9, sublinierea adăugată).

A fi „în credință”, așadar, înseamnă să trăiești și să acționezi în cadrul convingerilor și credințelor noastre creștine, exact așa cum Pavel susține că face el însuși în versetele imediat anterioare. Înseamnă să trăiești într-o legătură dinamică, orientată spre credință, cu Isus Hristos, Care Însuși trăia prin puterea lui Dumnezeu (v. 4).

Pavel era încredințat că putea să le arate corintenilor că trăia într-adevăr astfel — că Hristos vorbea într-adevăr prin el. Dar el crede că și ei pot demonstra același lucru în privința experienței lor cu Hristos.

— Priviți-vă pe voi înșivă — îi provoacă el —; încercați-vă.

Nu *vă recunoașteți* oare că Isus Hristos este în voi?

Desigur că da — afară doar dacă sunteți „lepădați”.

Cuvântul „lepădați” este unul semnificativ pentru Pavel. El îl folosea în prima sa epistolă către biserica din Corint, când scria astfel:

Ci mă port aspru cu trupul meu și-l țin în stăpânire, ca nu cumva, după ce am propovăduit altora, *eu însumi să fiu lepădat* (1 Corinteni 9:27, sublinierea adăugată).

Dar în acel pasaj, Pavel avea în minte în mod deosebit imaginea întrecerii creștine. Aici, în 2 Corinteni, traducerea simplă „lepădat” este probabil cea mai potrivită.

Atâta timp cât corintenii nu trăiau „în afara hotarelor credinței lor”, atâta timp cât viețile lor nu erau „lepădate” de Dumnezeu, ei puteau într-adevăr să discearnă în experiența lor proprie — așa cum făcea Pavel în a sa — realitatea lui Hristos care locuiește în ei.

Dacă Ioan Evanghelistul ar fi scris acest text, el ar fi vorbit probabil despre „rămânerea în Hristos” și despre „Hristos rămânând în noi”. Ar fi vorbit, de asemenea, despre roada care va fi dovada binecuvântării lui Dumnezeu asupra unui astfel de trai.

Totuși, fie Ioan, fie Pavel, fie orice alt scriitor al Noului Testament, toți mărturisesc despre realitatea dinamică a unei vieți trăite în părtășie cu Cel ce este Domnul tuturor. Ei cred pe deplin și învață că această realitate poate fi cunoscută și trăită din plin de cei născuți din nou.

Cântărețul a surprins-o bine:

Departa de Dumnezeu și mort în păcat,
Nicio rază de lumină nu-mi vedea inima;
Dar în Cuvântul Său am găsit Lumina,
Acum Hristos trăiește în mine.
Hristos trăiește în mine, Hristos trăiește în mine,
O, ce mântuire minunată, că Hristos trăiește în mine!

— Maj. D.W. Whittle
Christ Liveth in Me (Hristos trăiește în mine)

Încheiere

Hristos trăiește în mine! Ce convingere minunată! Ce experiență deosebită este să o trăim!

Dar oricât de bogată și profundă, oricât de plină și roditoare ar ajunge să fie această trăire a privilegiului, începutul a fost același pentru noi toți. A început cu o credință simplă, ca de copil. A început cu o singură și ireversibilă primire a apei vieții.

Nu a început niciodată în alt fel pentru nimeni și nici nu va începe vreodată. Căci cuvintele Domnului nostru celui viu și atotputernic stau ca o mărturie autoritară și neschimbătoare a căii pline de har a mântuirii lui Dumnezeu: „Adevărat, adevărat vă spun că cine crede în Mine are viața veșnică” (Ioan 6:47).

Nu există alte condiții. Nu există clauze ascunse sau condiții implicite. Oricine *dorește*, poate să o primească. Duhul și Mireasa însăși o spun:

„Și celui ce îi este sete să vină; cine vrea să ia apa vieții fără plată” (Apocalipsa 22:17).

Autorul refrenului a avut dreptate până la capăt. El a surprins duhul Bibliei când a scris aceste cuvinte:

Absolut gratuită! Da, așa este,
Absolut gratuită!
Căci Dumnezeu ne-a dat mântuirea,
absolut gratuită!
Absolut gratuită! Da, așa este,
Absolut gratuită!
Fiindcă Dumnezeu ne-a dat marea Sa mântuire,
absolut gratuită!

– Autor necunoscut

Note

(După ce o lucrare a unui autor este citată prima dată, trimiterile ulterioare la aceeași lucrare folosesc adesea o formă prescurtată, iar cititorul este îndrumat către trimiterea inițială pentru detaliile bibliografice complete.)

Capitolul 1

¹ În mod remarcabil, un autor afirmă: „Fiul risipitor, care a început prin a cere o moștenire înainte de vreme, era acum dispus să-i slujească tatălui său ca un rob. El trecuse printr-o schimbare completă. Atitudinea lui era una de predare necondiționată, de renunțare totală la sine și de supunere absolută față de tatăl său. Aceasta este esența credinței mântuitoare.”

John F. MacArthur, Jr., *The Gospel According to Jesus (Evanghelia după Isus)* (Grand Rapids, Michigan: Academie Books, Zondervan Publishing House, 1988), p. 153.

În continuare, toate trimiterile la această lucrare vor fi date ca „MacArthur”, urmate de numărul paginii.

² MacArthur (p. 23) scrie: „Siguranța adevărată izvorăște din a vedea cum Duhul Sfânt transformă viața cuiva, și nu din a ne agăța de amintirea unei experiențe oarecare.” Ca atâtea alte afirmații din cartea lui MacArthur, și aceasta creează o antiteză falsă. Contrastul corect nu este între siguranță și „amintirea unei experiențe”, ci între siguranță și „făgăduințele Cuvântului lui Dumnezeu”. Noul Testament așază temelia siguranței mântuirii noastre pe făgăduințele pe care Dumnezeu le face credinciosului în Cuvântul Său, și nu pe lucrarea transformatoare a Duhului Său în viețile noastre. De fapt, lucrarea Duhului lui Dumnezeu în noi este rodul siguranței mântuirii, și nu baza ei.

³ Pe lângă cartea lui MacArthur, deja citată, printre scrierile contemporane despre mântuirea prin domnia lui Hristos se numără: James Montgomery Boice, *Christ's Call to Discipleship* (Chicago, IL: Moody Press, 1986), Walter Chantry, *Today's Gospel: Authentic or Synthetic?* (Carlisle, PA: The Banner of Truth Trust, 1970), și J. I. Packer, *Evangelism and the Sovereignty of God* (London: Inter-Varsity, 1961).

⁴ Este foarte inexact și nedrept ca MacArthur să afirme: „Această îngăduință față de așa-numiții creștini lumești i-a împins pe unii învățători de azi să definăască atât de larg condițiile mântuirii, încât aproape orice mărturisire de credință în Hristos este luată drept autentică” (p. 97). O notă de subsol face trimitere la o recenzie a cărții mele *The Gospel Under Siege* (Dallas, TX: Redención Viva, 1981). După toate aparențele, MacArthur nu a citit capitolul meu „Mărturisitori falși” din cartea *Grace in Eclipse* (Dallas, TX: Redención Viva, 1985; ediția a 2-a, 1987), deși o include în bibliografia sa (p. 240).

⁵ Merită observat acordul la care au ajuns recent unii teologi romano-catolici și luterani, consemnat în volumul *Justification by Faith: Lutherans and Catholics in Dialogue VII*, editat de H. George Anderson, T. Austin Murphy și Joseph A. Burgess (Minneapolis, MN: Augsburg, 1985). Acest acord a fost criticat tăios de W. Robert Godfrey în articolul „Reversing the Reformation”, *Eternity* 35 (septembrie 1984): 26–28, precum și de C. M. Gullerod în „U.S. Lutheran-Roman Catholic Dialogue on Justification by Faith: An Examination”, *Journal of Theology* 24 (1984): 19–24.

Capitolul 2

¹ Această redefinire radicală a credinței mântuitoare este bine ilustrată prin câteva dintre afirmațiile lui MacArthur:

„A-ți lăsa deoparte eul de dragul lui Hristos nu este un pas facultativ al uceniciei, care ar urma după convertire: este *condiția absolut necesară* a credinței mântuitoare” (p. 135).

„El renunță cu bucurie la totul pentru Împărăție. Așa arată credința mântuitoare” (p. 139).

„Atitudinea lui era una de supunere deplină, o lepădare totală de sine și o ascultare neșovăielnică față de tatăl său. Aceasta este însăși esența credinței mântuitoare” (p. 153).

„O înțelegere a credinței care exclude ascultarea denaturează mesajul mântuirii” (p. 174).

„Așa-zisa ‘credință’ în Dumnezeu care nu naște dorința de a ne supune voii Lui nu este deloc credință. Refuzul ascultării nu este altceva decât necredință curată” (p. 176).

Niciuna dintre aceste afirmații nu redă cu adevărat învățătura biblică despre credința mântuitoare. Ele trădează, de fapt, o teamă profundă față de caracterul absolut gratuit al harului mântuitor al lui Dumnezeu – ca și cum această gratuitate ar pune în pericol moralitatea. Dimpotrivă, tocmai dragostea minunată și necondiționată a lui Dumnezeu este izvorul și temelia oricărei sfințenii pe care o vedem în Noul Testament.

² Această concepție pornește adesea de la o anumită interpretare a pasajului din Iacov 2:14–26. Vom aborda acel text în câteva locuri mai departe în carte, dar pentru o tratare exhaustivă și bine documentată, consultă *Dead Faith – What Is It? A Study of James 2:14–26* (Dallas: Redención Viva, 1987). Tot aici este deseori invocat versetul „Așa că după roadele lor îi veți cunoaște” (Matei 7:20). Însă Matei 7:15–20 nu are nimic de-a face cu dilema credință-fapte, așa cum reiese limpede din compararea cu Matei 12:33–37. În realitate, acel pasaj ne învață că prorocii mincinoși trebuie identificați după cuvintele lor! Pentru o explicație mai amplă, vezi Zane C. Hodges, *Grace in Eclipse*, ediția a 2-a (Dallas: Redención Viva, 1987), pp. 14–15.

³ Gordon Clark a combătut cu succes distincțiile absurde care se fac deseori între credința obișnuită și „credința mântuitoare”. Vezi volumul său *Faith and Saving Faith* (Jefferson, MD: Trinity Foundation, 1983).

⁴ Cel mai simplu mod prin care cititorul poate verifica afirmația noastră din text este să deschidă lexiconul grec-englez de referință și să caute verbul *pisteuō* („a crede”) din lexiconul grec-englez de referință. Vezi *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature: A translation and adaptation of the fourth revised and augmented edition of Walter Bauer’s Griechisch-Deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der übrigen urchristlichen Literatur*, realizată de William F. Arndt și F. Wilbur Gingrich; ediția a 2-a revizuită și îmbogățită de F. Wilbur Gingrich și Frederick W. Danker pe baza ediției a 5-a a lui Walter Bauer, 1958 (Chicago, IL: The University of Chicago Press, 1979), pp. 660 și urm. Vezi și analiza excelentă din Richard W. Christianson, „*The Soteriological Significance of Pisteuō in the Gospel of John*”, teză de Th.M., Grace Theological Seminary, Winona Lake, IN, decembrie 1987.

⁵ MacArthur alterează grav o definiție teologică bine cunoscută a credinței când scrie: „Berkhof distinge trei elemente în credința autentică: unul intelectual (*notitia*), adică înțelegerea adevărului; unul emoțional (*assensus*), care înseamnă convingerea și acceptarea adevărului; și unul volițional (*fiducia*), respectiv hotărârea voinței de a asculta de adevăr” (p. 173). Este o greșeală surprinzătoare. *Assensus* nu are deloc caracter emoțional, iar *fiducia* înseamnă încredere simplă, și nu „hotărârea de a asculta de adevăr”.

⁶ Vezi aplicarea forțată și inexactă a acestor termeni la definiția credinței, așa cum apare în citatul lui MacArthur din nota precedentă.

⁷ R. T. Kendall a redat frumos învățătura lui Ioan Calvin despre credința mântuitoare. El scrie:

Poziția pe care Calvin o susține cu prioritate (și pe care o consideră de la sine înțeleasă) este că credința este, în esență, *cunoaștere*. El atrage atenția asupra unor termeni biblici echivalenți cu credința – toți substantivi simpli –, precum „recunoaștere” (*agnitio*) și „cunoaștere” (*scientia*). Credința este zugrăvită de el ca o iluminare (*illuminatio*), o cunoaștere care nu se reduce la simpla supunere a simțămintelor noastre (*cognitio, non sensus nostri submissio*), certitudine (*certitudo*), o convingere statornică (*solida persuasio*), siguranță (*securitas*), siguranță statornică (*solida securitas*) și siguranță deplină (*plena securitas*).

Ceea ce iese în evidență în aceste descrieri este caracterul dat, intelectual, pasiv și asigurător al credinței. Lipsește complet orice urmă de efort pentru a „aduna” credință, de voluntarism, de credință văzută ca un act al omului sau de credință care ar aștepta o confirmare experimentală pentru a-și dovedi existența. Credința este „ceva cu totul pasiv, care nu aduce nimic din partea noastră spre a recâștiga favoarea lui Dumnezeu, ci doar primește de la Hristos ceea ce ne lipsește”.

Această citare, precum și referințele din Instituțiile (*Institutes*) lui Calvin pentru fiecare punct menționat, se găsesc în R. T. Kendall, *Calvin and English Calvinism to 1649* (Oxford: University Press, 1979), p. 19.

⁸ Schimbarea de la viziunea lui John Calvin asupra credinței la viziunea pe care o întâlnim atât de frecvent în calvinismul post-Reformă a fost analizată în mod eficient de R. T. Kendall (vezi lucrarea citată în nota de subsol anterioară) și de M. Charles Bell, *Calvin and Scottish Theology: The Doctrine of Assurance* (Edinburgh: Handsel, 1985). Cartea lui Kendall reprezintă teza sa de D. Phil., prezentată la Oxford în 1976, sub titlul „The Nature of Saving Faith from William Perkins (d. 1602) to the Westminster Assembly (1643–1649)”. Vezi Kendall, Calvin, p. vii. Cartea lui Bell este o revizuire a disertației sale doctorale realizate pentru Universitatea din Aberdeen în 1982. Vezi Bell, Calvin, 4.

⁹ Aceasta este practic recunoscută chiar de MacArthur (p. 98). Al doilea apendice al cărții sale („Evanghelia după creștinismul istoric”, pp. 221–237) se sprijină în mare măsură pe teologi puritani. Totuși, MacArthur pare să nu fie la curent cu literatura recentă, care a arătat clar că teologia puritană – mai ales în privința credinței și a siguranței mântuirii – nu oglindea deloc învățătura lui Ioan Calvin însuși, ci reprezenta o abatere distinctă de la gândirea Reformei. Vezi Kendall și Bell în cele două note de subsol anterioare.

De asemenea, este demn de observat că teologul reformat Robert L. Dabney a subliniat încă din 1890 că el și colegii săi reformați respingeau viziunea lui Calvin și Luther, potrivit căreia siguranța mântuirii face parte esențială din credința mântuitoare. Cu alte cuvinte, Dabney nega că siguranța salvării ar fi o componentă de nelipsit din ceea ce înseamnă să crezi în Hristos pentru a fi mântuit. El afirmă: „Sursa acestei erori [cu privire la credință și siguranță] este, fără îndoială, acea doctrină despre credință pe care primii reformatori, precum Luther și Calvin, au fost conduși să o adopte...”.

Mai târziu, el adaugă și aceasta:

Este limpede pentru cititorul atent că aceste concepții despre credință și siguranța mântuirii, pe care le-am examinat, își au rădăcina în definițiile greșite ale credinței mântuitoare moștenite de la primii reformatori. Aceștia, după cum am văzut, defineau credința mântuitoare ca pe o convingere că „Hristos m-a mântuit pe mine”, făcând din siguranța nădejdiei o parte esențială și necesară a ei. Mai târziu însă, reformatorii ulteriori și acei învățători învățați, sfinți și cumpătați ai Bisericilor Reformate... au supus această

viziune unei analize riguroase și au respins-o (așa cum face și Adunarea de la Westminster) pe temeuri scripturale.

Vezi „Theology of the Plymouth Brethren”, în *Discussions by Robert L. Dabney, D.D., LL.D., Professor of Moral Philosophy in the University of Texas, and for Many Years Professor of Theology in Union Theological Seminary in Virginia*, ed. C. R. Vaughan, vol. 1: *Theological and Evangelical* (Richmond, VA: Presbyterian Committee of Publication, 1890), pp. 173, 183.

Să spunem deschis și clar: *învățătura mântuirii prin domnia lui Hristos susține o doctrină a credinței mântuitoare care intră în conflict cu cea a lui Luther și Calvin și, mai ales, în conflict cu Cuvântul lui Dumnezeu.*

Capitolul 3

¹ Ezitarea femeii de a fi prea directă sau insistentă cu bărbații din sat (care o priveau de sus) se vede clar în construcția gramaticală grecească a întrebării ei. Este un exemplu în care „sensul [negativului grecesc] ... este puțin nuanțat... 4:29... «acesta să fie oare, în sfârșit, Mesia? Poate că acesta este Mesia?»”. F. Blass și A. Debrunner, *A Greek Grammar of the New Testament and Other Early Christian Literature*, traducere și revizuire a ediției a IX-a/a X-a germane, cu note suplimentare de A. Debrunner, realizată de Robert W. Funk (Chicago, IL: University of Chicago Press, 1961), p. 221.

² Merită să luăm în seamă și observațiile lui Raymond Brown despre 1 Ioan 5:1:

Am văzut că toate întrebuirile verbului *pisteuein* – „a crede” – din 1 Ioan sunt de natură cristologică, fie în mod direct (cum este cazul aici), fie indirect... În 5:5b, la următoarea apariție a lui *pisteuein*, autorul vorbește despre cel care „crede că Isus este Fiul lui Dumnezeu”. Astfel, versetele 5:1 și 5:5 împreună reiau mărturisirea ioanină deplină: „Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu” (Ioan 20:31). S-a obișnuit să se spună că ceea ce se cere nu este o credință într-un adevăr intelectual despre Isus, ci o credință într-o Persoană cu care intri în relație. Fără să neg acest aspect, aș insista totuși că cerința ioanină de credință are și un conținut intelectual: trebuie să Îl înțelegi corect pe Isus ca să poți avea cu El o relație care mântuiește.

Raymond E. Brown, *The Epistles of John*, The Anchor Bible (Garden City, NY: Doubleday, 1982), pp. 534–535.

Capitolul 4

¹ Tocmai de aceea, de pildă, Ioan Calvin considera că siguranța mântuirii face parte din însăși esența credinței mântuitoare. Calvin este foarte categoric în această privință:

„Pe scurt, nimeni nu este cu adevărat credincios dacă nu este pe deplin convins că Dumnezeu îi este un Tată binevoitor și plin de îndurare... dacă nu se bizuie pe făgăduințele bunătății divine față de el și nu simte o nădejde neîndoielnică a mântuirii” (*Institutes* III.II.16).

Pentru o discuție mai amplă, vezi Bell, Calvin, pp. 22–24 (vezi cap. 2, nota 8). De remarcă și argumentarea insistentă a lui Dabney că Calvin susținea această poziție, deși el însuși nu o împărtășea: Dabney, pp. 215–218 (vezi cap. 2, nota 9).

(Notă: Aici și în alte părți ale cărții, precum și în notele de subsol, citatele din *Institutes of the Christian Religion* ale lui Calvin sunt preluate din traducerea lui John Allen, apărută în ediția în două volume publicată la Philadelphia de Presbyterian Board of Christian Education [f.a.]

² Definierea strălucită a credinței mântuitoare dată de Calvin (*Institutes* III.II.7) merită să fie citată:

„Vom avea o definiție completă a credinței dacă vom spune că ea este o cunoaștere statornică și sigură a bunătății divine față de noi, întemeiată pe adevărul făgăduinței gratuite în Hristos și descoperită minților noastre, iar inimilor noastre întărită, prin Duhul Sfânt.” Aceasta este la distanță uriașă de definiția credinței promovată în învățătura mântuirii prin domnia lui Hristos. (Vezi citatele din MacArthur în cap. 2, nota 1.)

Capitolul 5

¹ MacArthur își trădează lipsa de competență și de înțelegere profundă atunci când scrie: „Faptul că credința mântuitoare are o natură continuă este subliniat prin folosirea timpului prezent al verbului grecesc *pisteuō* („a crede”) de-a lungul întregii Evanghelii după Ioan [el invocă numeroase texte din Ioan, Fapte și Romani]...”

Dacă a crede ar fi un act unic, timpul grecesc în aceste versete ar fi fost *aorist*.” (p. 172)

Aceasta este o utilizare greșită a gramaticii grecești pentru a susține o idee eronată. Ce ar răspunde MacArthur dacă i s-ar atrage atenția că în Faptele Apostolilor 16:31 („Crede în Domnul Isus și vei fi mântuit”) verbul grecesc este la *aorist* — așa cum este, de fapt? Este o concepție total inexactă despre timpurile verbale grecești să sugerezi că timpul în sine indică dacă acțiunea este un eveniment singular sau unul continuu. Putem observa, de exemplu, că în Ioan 6 autorul folosește mai multe timpuri grecești pentru a descrie exact același *eveniment unic* — coborârea Domnului nostru din cer pe pământ. Astfel citim:

6:33 – „care se pogoară din cer” (prezent)

6:38 – „M-am pogorât din cer” (perfect)

6:41 – „care s-a pogorât din cer” (aorist)

6:42 – „M-am pogorât din cer” (perfect)

6:50 – „care se pogoară din cer” (prezent)

6:51 – „care s-a pogorât din cer” (aorist)

6:58 – „care s-a pogorât din cer” (aorist)

Este limpede că în Ioan 6 nu aflăm nimic despre continuitatea acțiunii doar din alegerea unui timp verbal sau altul. Dimpotrivă, trei timpuri diferite sunt folosite pentru a descrie același eveniment *istoric, unic și nerepetat* al Întrupării — iar timpul prezent este printre ele.

În plus, în Evanghelia după Ioan, participiul prezent precedat de articolul hotărât este adesea folosit pentru a desemna „cel ce crede” (sau „cel care crede”). Folosirea timpului prezent *nu* înseamnă deloc că acțiunea nu poate înceta. Dimpotrivă, participiul prezent este întrebuințat și pentru acțiuni care *s-au* oprit deja! De pildă:

Matei 2:20 „*căci au murit cei ce căutau* (= articol + participiu prezent grecesc)

Marcu 5:16 „*Cei ce văzuseră cele întâmplare, le-au povestit tot ce se petrecuse cu cel îndrăcit*” (= articol + participiu prezent grecesc)

Marcu 6:14 „*Ioan Botezătorul* (= articol + participiu prezent grecesc) a înviat din morți”

Ioan 9:8 „Nu este acesta *cel ce ședea și cerșea?*” (= articol + două participii prezente grecești)

Galateni 1:23 „*Cel ce ne prigonea odinioară*” (= articol + participiu prezent grecesc).

În cele din urmă, construcția grecească redată prin „cel ce crede” sau „cel care crede” este doar descriptivă. Ea îl identifică pe om ca pe un „credincios”, fără să spună însă nimic despre continuitatea acțiunii. Facem bine să luăm în seamă observația lui Robertson: „De obicei, participiul prezent este doar descriptiv.” Vezi A. T. Robertson, *A Grammar of the Greek New Testament in the Light of Historical Research* (Nashville, TN: Broadman, 1934), p. 891.

De aici reiese că este contextul unei afirmații — și nu timpul verbului — cel care stabilește dacă acțiunea este văzută ca un act unic sau ca una continuă. După cum am arătat în cuprinsul acestui capitol, din diversele contexte iohanine rezultă clar că „a crede” este privit ca un act singular de însușire.

² În încercarea de a feri orice bănuială de „credință prea ușoară”, MacArthur interpretează povestirea din Numeri 21 în felul următor: „Ca să poată privi la șarpele de aramă ridicat pe stâlp, ei trebuiau să se târască până în locul de unde îl vedeau. Nu erau nicidecum în stare să arunce doar o privire superficială spre stâlp și apoi să-și continue viețile de răzvrătire” (p. 46, sublinierea adăugată). Cei mai mulți cititori vor considera, pe bună dreptate, că aceste comentarii nu au niciun temei în textul biblic din Numeri. MacArthur ajunge să altereze simplitatea evidentă a ilustrației date de Domnul nostru despre credința mântuitoare.

Capitolul 6

¹ MacArthur identifică în mod clar Evanghelia cu chemarea la ucenicie: „Evanghelia propovăduită de Isus era o chemare la ucenicie...” (p. 21); „Chemarea la Calvar trebuie recunoscută pentru ceea ce este: o chemare la ucenicie sub domnia lui Isus Hristos” (p. 30).

Însă în aceste afirmații, precum și în întreaga carte, MacArthur pur și simplu susține această identificare fără să o demonstreze. Astfel, el ia ca demonstrat un punct esențial pentru teologia sa.

² Cuvântul grecesc este *logikon*. Acesta apare în greaca seculară cu sensul de „aparținând vorbirii” și „aparținând rațiunii”, „rațional”. În acest ultim sens este întâlnit în filosofia greacă, mai ales la stoici... Vezi *The New International Dictionary of New Testament Theology*, ed. Colin Brown (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1978), vol. 3:1118.

³ Eruditul luteran Anders Nygren discută Romani 8:13 într-un mod foarte util:

Omul poate trăi cu adevărat doar trăind „după îndemnul Duhului”; iar aceasta înseamnă să „omorie faptele trupului”. Aici Pavel vorbește despre „trup”, acolo unde ne-am fi așteptat să vorbească despre „firea pământescă” și despre omorârea ei; căci „firea pământescă” este antiteza „Duhului”. De fapt, tocmai această antiteză este cea pe care Pavel o are în minte. Dar nu este greu să vedem de ce el alege aici cuvântul „trup” și vorbește despre „faptele trupului”. Tocmai afirmase că omul exterior al creștinului aparține veacului celui vechi. Trupul este supus morții din pricina păcatului, chiar dacă duhul este viu din pricina neprihănirii. Cu „trupul său muritor”, creștinul trăiește într-o lume în care domnește moartea. Tocmai aici — în trupul său muritor — trebuie să poarte creștinul lupta împotriva firii pământești și a morții [sublinierea adăugată]. Aici găsim o lumină în plus asupra versetului 7:23, unde Pavel vorbește despre o „lege în măduarele

sale” care se războiește cu legea din mintea creștinului. Poate că acum înțelegem mai bine de ce Pavel dorește cu atâta ardoare să fie eliberat de „acest trup de moarte” (7:24).

Vezi Anders Nygren, *Comentariu la Romani* (Philadelphia, PA: Fortress, 1949), pp. 326–327.

⁴ Învățătura mântuirii prin domnia lui Hristos nu poate evita acuzația că amestecă credința cu faptele. Felul în care face aceasta este exprimat succint de MacArthur: „Ascultarea este manifestarea inevitabilă a credinței mântuitoare” (p. 175).

Dar aceasta revine la a spune: „Fără ascultare nu există îndreptățire și nici cer.” Privită astfel, „ascultarea” devine de fapt o *condiție* pentru îndreptățire și pentru intrarea în cer.

Nu este o acuzație nedreaptă. Dimpotrivă, ea este recunoscută chiar de unii teologi reformați. De exemplu, Samuel T. Logan afirmă că „ascultarea evanghelică este o necesitate absolută, o ‘condiție’ în îndreptățirea omului”. Samuel T. Logan Jr., „Doctrina îndreptățirii în teologia lui Jonathan Edwards”, *Westminster Theological Journal* 46 (1984), pp. 26–52. Citatul menționat se găsește la p. 43.

Logan susține că credința este atât cauză, cât și condiție pentru îndreptățire, în timp ce ascultarea (= faptele) nu este cauză, dar ESTE totuși o condiție (vezi pp. 42–48). Exact această poziție este cerută în mod logic și de învățătura mântuirii prin domnia lui Hristos. Dacă cerul nu poate fi într-adevăr atins fără ascultare față de Dumnezeu — iar aceasta este tocmai ce învață mântuirea prin domnia lui Hristos —, atunci, logic vorbind, acea ascultare devine o condiție pentru a ajunge acolo.

În propovăduirea actuală a învățaturii mântuirii prin domnia lui Hristos se simte o lipsă clară de sinceritate. De ce nu recunosc învățătorii acestei doctrine, în mod deschis, ceea ce W. Nicol a spus fără ocol: „Logic vorbind, faptele bune trebuie să fie o condiție a îndreptățirii...” și „... este limpede că Pavel ar putea spune: trebuie să faceți fapte bune, altfel, la urmă, Dumnezeu nu vă va îndreptăți”? Vezi W. Nicol, „Faith and Works in the Letter of James”, în *Essays on the General Epistles of the New Testament*, Neotestamentica 9 (Pretoria: The New Testament Society of South Africa, c1975), p. 22.

În pasajul paulin menționat chiar înainte de această notă (Romani 11:6), Pavel respinge categoric orice amestec între credință și fapte în planul mântuirii. Modul în care învățătura „prin domnie” tratează problema credință–fapte ar fi fost respins cu vehemență de Pavel. După apostol, odată ce faptele intră în ecuație, harul își pierde esența și nu mai este har adevărat! Faptele nu pot fi în niciun fel o „condiție” a îndreptățirii. Când ele sunt prezentate ca atare, fie direct, fie indirect, doctrina paulină este abandonată.

Mai mult decât atât, este extrem de înșelător ca învățătorii mântuirii prin domnie să invoce insistența reformatorilor că credința și faptele merg întotdeauna împreună (vezi MacArthur, p. 228). Această afirmație ascunde de fapt prăpastia profundă care desparte teologia lui Calvin și Luther de teologia mântuirii prin domnia lui Hristos. După cum s-a arătat în notele anterioare (vezi nota 1 din capitolul 2 comparată cu notele 7, 8 și 9 din capitolul 2 și nota 1 din capitolul 4), teologia mântuirii prin domnie a părăsit concepția reformatorilor despre natura credinței mântuitoare. Ea a mutat, de asemenea, accentul și temeiul siguranței mântuirii spre faptele noastre. Astfel scrie MacArthur:

Siguranța autentică vine din a vedea lucrarea de transformare a Duhului Sfânt în viața cuiva, nu din a te agăța de amintirea unei experiențe oarecare (p. 23; vezi capitolul 1, nota 2).

Viziunea lui Calvin asupra unui asemenea tip de afirmație este rezumată foarte bine de Bell, p. 28 (vezi nota 8 din capitolul 2 pentru datele bibliografice):

Ca regulă generală, Calvin avertizează cu tărie să nu ne uităm la noi înșine — adică la

faptele noastre sau la roada Duhului — când căutăm certitudinea mântuirii. Trebuie să ne întoarcem privirea de la noi și să ne odihnim doar pe îndurarea lui Dumnezeu. Scolasticii învățau că creștinul ar trebui să caute în fapte și în virtuțile neprihănirii dovada mântuirii sale. Calvin însă respinge acest îndemn la autoexaminare ca pe o învățătură periculoasă și arată că nu ne putem sprijini niciodată pe un temei atât de subiectiv pentru siguranța mântuirii, deoarece păcătoșenia noastră ne împiedică să găsim pacea pe această cale. Uitând de judecata lui Dumnezeu, am putea crede că suntem în siguranță, când de fapt nu suntem. Dacă ne punem încrederea în fapte, în loc să ne bazuim pe harul dat în mod gratuit de Dumnezeu, noi diminuăm lucrarea Sa mântuitoare în Isus Hristos. Când privim spre noi înșine, dăm peste îndoială, care duce la deznădejde, iar în final credința noastră este zdrobită și ștearsă. Calvin insistă că siguranța noastră stă în unirea cu Hristos: contemplarea Lui aduce certitudinea mântuirii, în timp ce auto-contemplarea este „condamnare sigură”. De aceea, cea mai sigură cale pentru noi este să privim la Hristos și să ne lipsim de încredere în noi înșine. [Pentru referințele din Calvin, vezi notele de subsol ale lui Bell la paragraful citat.]

Este clar că această perspectivă este în opoziție totală cu gândirea celor care susțin mântuirea prin domnia lui Hristos. Orice afirmație a învățătorilor acestei doctrine potrivit căreia ea ar reprezenta învățătura Reformei privind credința și siguranța mântuirii este pur și simplu neadevărată.

În cele din urmă, nu avem niciun motiv să ne împotrivism ideii reformatoarelor că, acolo unde există credință care îndreptățește, faptele vor apărea cu siguranță și ele. Aceasta este o așteptare normală pentru orice creștin, cu excepția celui convertit în ultimele clipe ale vieții! Dar este greșit să se spună că nașterea din nou garantează o viață de ascultare deplină sau că faptele, oricât de puține, trebuie să fie vizibile pentru ochii omenești. Numai Dumnezeu poate vedea roadele nașterii din nou la unii dintre copiii Săi.

Problema în gândirea celor care susțin mântuirea prin domnia lui Hristos este că o viață plină de fapte bune devine temeiul siguranței mântuirii, abatând astfel privirea credinciosului de la suficiența lui Hristos și a Crucii Sale pentru nevoia sa veșnică. În loc să privească la El, credinciosul este îndemnat să se uite la sine. Reformatorii au înțeles că un astfel de proces nu oferă nicio siguranță adevărată.

⁵ Vezi MacArthur (p. 215): „Pavel a condamnat ferm ideea că omul neregenerat ar putea câștiga merit înaintea lui Dumnezeu prin faptele sale.” Dar ceea ce urmează după această afirmație abia dacă se deosebește de o teologie a „mântuirii prin fapte”. Pentru a-și susține viziunea asupra faptelor, MacArthur continuă să citeze Romani 2:6 (Dumnezeu „va răsplăti fiecăruia după faptele lui”) și 2:13 („Ci cei ce împlinesc Legea aceasta vor fi socotiți neprihăniți.”).

Ce concluzie trage MacArthur din aceste texte? El afirmă (p. 215): „Credința mântuitoare descrisă de apostolul Pavel este o forță dinamică ce produce în mod inevitabil o neprihănire practică.” Dar această concluzie *nu este deloc* susținută de textele citate. Mai degrabă, ea ascunde o eroare de raționament des întâlnită în gândirea celor care susțin mântuirea prin domnia lui Hristos. De fapt, ea presupune drept demonstrat tocmai ceea ce ar trebui dovedit.

Nici Romani 2:6, nici 2:13 nu lasă să se înțeleagă măcar că credința ar produce în mod inevitabil fapte bune. Dimpotrivă, ele spun cât se poate de limpede că oamenii vor primi de la Dumnezeu răsplata *meritată* (Romani 2:6) și că cei ce *împlinesc* Legea vor fi îndreptățiți (Romani 2:13)!

MacArthur apelează aici la metoda reformată obișnuită de a pune de acord astfel de texte cu doctrina îndreptățirii prin credință.

Armonizarea aceasta susține pur și simplu că textele capătă sens dacă acceptăm că credința produce negreșit fapte bune. Dar aceasta nu este un argument adevărat, ci o *petitio principii*:

eroarea de a presupune în premisă ceea ce vrei să demonstrezi în concluzie.

Silogismul mântuirii prin domnie ar suna cam așa:

Premisa majoră: Suntem îndreptățiți prin credință.

Premisa minoră: Credința produce în mod inevitabil fapte bune.

Concluzie: Putem fi judecați după faptele noastre.

Premisa majoră este, desigur, biblică. Premisa minoră este însă o construcție teologică ce nu poate fi dovedită din Scriptură. Mai mult, concluzia intră în contradicție ascunsă cu premisa majoră. Dacă suntem mântuiți numai prin credință (*sola fide*), cum ar putea judecata finală să se bazeze pe fapte, fără ca faptele să devină și ele o condiție a îndreptățirii?

Firește, unii teologi ai mântuirii prin domnie vor spune că premisa minoră este susținută de Iacov 2. Dar aceasta este o greșeală. De-a lungul istoriei interpretării lui Iacov 2:14–26, textul acesta a fost *adesea* înțeles ca învățând că atât credința, cât și faptele sunt necesare pentru mântuirea finală. (Vezi broșura *Dead Faith—What Is It?* Pentru datele bibliografice, vezi nota 2 din capitolul 2.) Iacov 2:14–26 nu învață și nu poate fi interpretat corect ca spunând că credința produce în mod inevitabil fapte bune. Și aici, teologia mântuirii prin domnie presupune ca demonstrat ceea ce vrea să dovedească, citind în textul lui Iacov ideea teologică din premisa minoră de mai sus.

În plus, când tratează Romani 2:6 și 2:13, MacArthur uită că aceste texte trebuie citite în lumina explicațiilor lui Pavel din Romani 3 și 4 și mai ales în lumina unei afirmații precum aceasta:

Căci nimeni nu va fi socotit neprihănit înaintea Lui prin faptele Legii, deoarece prin Lege vine cunoștința deplină a păcatului. (Romani 3:20, sublinierea adăugată).

În Romani 2:6 și 13, Pavel enunță *principiul* după care oamenii vor fi judecați la judecata finală. El nu afirmă nicidecum că vor exista oameni care *să fie* îndreptățiți prin Lege! Scopul său în 2:13 este să avertizeze împotriva ideii că simpla auzire a Legii ar putea fi un temei pentru acceptare înaintea lui Dumnezeu (așa cum erau tentați să creadă iudeii – Romani 2:17–29). Numai „cei ce împlinesc Legea” ar fi îndreptățiți. Dar în teologia paulină nu există astfel de oameni (Romani 3:19–20)!

Trebuie ținut minte că, desigur, fiecare om nemântuit va avea „ziua sa de judecată”. Pentru cei nemântuiți, judecata *va fi* după faptele lor (Apocalipsa 20:12). Însă rezultatul unei judecăți după fapte este deja hotărât: condamnarea (Apocalipsa 20:15).

În schimb, pentru credincios nu există o judecată care să hotărască dacă merge în cer sau în iad. Dimpotrivă, verdictul de achitare a fost deja pronunțat (îndreptățirea). Și Însuși Domnul nostru a spus:

„Adevărat, adevărat vă spun că cine ascultă cuvintele Mele și crede în Cel ce M-a trimis are viața veșnică și nu vine la judecată, ci a trecut din moarte la viață” (Ioan 5:24).

Pentru credincios nu există nicio judecată finală în sensul unei „examinări judiciare” care să-i hotărască soarta veșnică. Viața veșnică este deja a lui ca un dar gratuit și irevocabil (vezi capitolul 5). Desigur, credinciosul va da socoteală pentru felul în care și-a administrat viața creștină la scaunul de judecată al lui Hristos, dar aceasta este cu totul altceva (Romani 14:10–12). Chiar dacă faptele lui vor fi arse, el rămâne mântuit! De aceea putea scrie Pavel:

Dacă lucrarea zidită de cineva pe temelia aceea rămâne în picioare, el va primi o răsplată. Dacă lucrarea lui va fi arsă, își va pierde răsplata. Cât despre *el*, *va fi mântuit*, dar ca prin foc (1 Corinteni 3:14–15, sublinierea adăugată).

Teologia mântuirii prin domnia lui Hristos, în privința credinței și a faptelor, este un sistem de gândire iremediabil confuz și nebiblic.

⁶ Se spune adesea că osânda lui Pavel la adresa faptelor, ca neavând niciun rol în mântuire, vizează doar faptele *legaliste* — cele făcute ca să câștigi merit înaintea lui Dumnezeu. (Vezi, de exemplu, MacArthur, p. 215.) Dar aceasta este, de fapt, o încercare de a redefini teologia paulină, pentru a face loc faptelor în procesul mântuirii. O astfel de idee nu are niciun temei în Scriptură și este respinsă convingător de Douglas J. Moo în articolul „‘Law,’ ‘Works of the Law,’ and Legalism in Paul”, *Westminster Theological Journal* 45 (1983): 73–100. De remarcat mai ales această observație:

Mai întâi, după cum am văzut, Pavel neagă îndreptățirea prin „fapte” la fel de des ca prin „faptele Legii”. „Faptele” nu aveau mai mult loc în alegerea lui Avraam și Iacov — care nu aveau nicio legătură cu Legea — decât în îndreptățirea galatenilor păgâni, cărora li se cerea să-și completeze credința cu „faptele Legii”. Cu alte cuvinte, Pavel critică „faptele Legii” nu pentru că sunt ale Legii (*nomou*), ci tocmai pentru că sunt fapte (*erga*) [pp. 96–97].

⁷ MacArthur, p. 31.

Capitolul 7

¹ Pentru o abordare a cărții Evrei care o interpretează ca pe o chemare la perseverență în credință pentru creștini, vezi Zane C. Hodges, „Evrei”, în *The Bible Knowledge Commentary*, ediția

Noului Testament, ed. John F. Walvoord și Roy B. Zuck (Wheaton, IL: Victor Books, 1983), pp. 777–813.

² Vezi capitolul 5.

³ Vezi discuțiile despre această temă în Kendall, pp. 13–18, 29–33, 149–150, și în Bell, pp. 13–18. Pentru datele bibliografice, consultă notele 7 și 8 din capitolul 2.

Capitolul 8

¹ Pentru o discuție despre 2 Corinteni 13:5, vezi capitolul 15.

² Pentru o analiză pătrunzătoare a acestei probleme în viața religioasă de azi, vezi Bell, Calvin, pp. 200–202. (Datele bibliografice se găsesc în nota 8 din capitolul 2).

Capitolul 9

¹ MacArthur (p. 173) scrie: „Ca dar divin, credința nu este nici trecătoare, nici lipsită de putere. Ea are o calitate statornică ce îi garantează perseverența până la capăt.” Dar niciuna dintre aceste afirmații nu poate fi susținută din Scriptură. MacArthur susține (pp. 172–173) că Efeseni 2:8–9 învață că „întregul proces al harului, credinței și mântuirii” este „darul lui Dumnezeu”. Această afirmație nu are temei. Expresia din 2:8 „și aceasta nu vine de la voi” poate fi înțeleasă simplu ca referindu-se la mântuirea menționată aici. Mai mult, este în sine contradictoriu să vorbim aici despre „har” ca despre „darul lui Dumnezeu”. *Dăruirea unui dar este un act* de „har”, dar „harul”, privit ca principiu sau temei al acțiunii divine, nu este niciodată numit „dar” sau parte a unui dar. În același fel, după cum arată povestirea din Ioan 4 (vezi 4:10), „darul lui Dumnezeu” trebuie deosebit de cererea sau primirea lui. Biblia nu afirmă niciodată că credința mântuitoare în sine este un dar.

MacArthur a confundat aici trei categorii distincte: (1) darul însuși (mântuirea); (2) temeiul pe care darul este oferit („prin har”); și (3) mijlocul prin care darul este primit („prin credință”).

După cum vor recunoaște toți teologii atenți, ceea ce a făcut MacArthur este să impună propriul său cadru teologic asupra Efeseni 2:8–9.

În viziunea lui MacArthur, nu mai rămâne loc pentru responsabilitatea umană în răspunsul la Evanghelie. Dumnezeu face totul, inclusiv dăruirea credinței. De fapt, MacArthur pare să adere la concepția reformată că regenerarea *precede* logic credința mântuitoare. Observați afirmația sa de la p. 75: „Vederea spirituală este un dar de la Dumnezeu care *face pe cineva dispus și capabil să creadă*” (sublinierea adăugată). Astfel, „vederea spirituală” *precede* logic credința în teologia lui MacArthur.

Aceeași teologie se întrezărește și în Prefața lui MacArthur (p. xiii): „Credința mântuitoare, pocăința, devotamentul și ascultarea sunt toate lucrări divine, *săvârșite de Duhul Sfânt în inima fiecăruia care este mântuit*” (sublinierea adăugată).

În contrast, în Scriptură, *credința* precede logic mântuirea. Pavel și Sila nu i-au spus temnicerului din Filipi: „Fii mântuit și vei crede în Domnul Isus Hristos”! Ei i-au spus: „Crede în Domnul Isus Hristos și vei fi mântuit”!

Teologia îmbrățișată de MacArthur este în mod evident o rețetă sigură pentru deznădejde. Omul nemântuit (care s-ar putea să nu fie dintre cei aleși!) se află într-o situație fără nicio scăpare. Ar trebui să i se spună deschis că, dacă într-adevăr nu face parte dintre cei aleși, nu poate face nimic, pentru că Dumnezeu ar fi hotărât să nu-l regenereze niciodată. Așa că el nu poate crede cu adevărat, nu se poate pocăi, nu poate avea devotament și nici nu poate asculta – căci toate acestea sunt daruri ale lui Dumnezeu numai pentru cei aleși.

Dar, în egală măsură, nici creștinul însuși nu poate fi sigur că are credința celor aleși dacă nu perseverează până la capăt. Prin urmare, fiecare creștin trebuie să trăiască cu posibilitatea că, la urmă, s-ar putea dovedi că nu este ales, adică „reprobat”!

Desigur, aceste probleme izvorăsc tocmai din doctrina „credinței temporare” [=falsă], care a tulburat teologia reformată de-a lungul anilor. Pentru discuții, vezi Kendall, Calvin, pp. 6–9, 67–76 (și alte referințe din index); și Bell, Calvin, pp. 10–11, 32, 46–47 și passim. Pentru datele bibliografice, vezi notele 7–8 din capitolul 2.

Poziția teologică a lui MacArthur este una puritană și reformată – un curent destul de îngust în cadrul larg al tradiției evanghelice. Doctrina potrivit căreia regenerarea divină precede logic credința mântuitoare este o concepție care nu merită nicidecum să fie socotită ortodoxie tradițională. Cu siguranță că nu este biblică.

² Este o afirmație dogmatică fără temei când MacArthur scrie (p. 33):

„Astfel, mântuirea nu poate fi deficientă în nicio privință. Ca parte a lucrării Sale mântuitoare, Dumnezeu va produce pocăința, credința, sfințirea, supunerea, ascultarea și, în cele din urmă, slăvirea. Deoarece El nu depinde de efortul uman pentru a realiza aceste lucruri, o experiență care lipsește de oricare dintre ele nu poate fi lucrarea mântuitoare a lui Dumnezeu.”

Cu aceste cuvinte, teologia mântuirii prin domnia lui Hristos se prăbușește în sine însăși, creând un fel de „gaură neagră” conceptuală. Ni se spune că Dumnezeu nu are nevoie de niciun efort uman pentru a împlini lucrarea Sa mântuitoare în viața unui om. Prin urmare, mântuirea nu poate fi „deficientă”!

Dar ce este păcatul în viața unui credincios? Nu este oare o deficiență? Și dacă Dumnezeu nu depinde de efortul uman pentru a-Și împlini voia în credincios, de ce mai există păcat? Conform logicii exprimate de MacArthur, Dumnezeu ar trebui să fie vinovat pentru păcatul

care rămâne în viața creștinului. La capătul acestui raționament teologic se ajunge la un perfecționism nebiblic.

Teologii mântuirii prin domnie sunt nevoiți să răspundă la această obiecție spunând, în fond, că *un anumit nivel de păcat* la un credincios nu face lucrarea mântuitoare a lui Dumnezeu deficientă, dar dacă *păcatul devine prea mare*, o face! Însă lipsa de logică a acestei poziții sare în ochi. *Orice păcat, oricât de mic*, este o deficiență gravă și regretabilă!

Problema este că învățătorii mântuirii prin domnie și-au stabilit propriile lor standarde după care să măsoare lucrarea mântuitoare a lui Dumnezeu în viața unui om. Dacă aceste standarde nu sunt îndeplinite, gândirea lor insistă că Dumnezeu nu poate fi implicat. Numai dacă cel ce mărturisește credința atinge nivelul de performanță cerut de acești teologi — numai atunci vor recunoaște ei că un astfel de credincios ar putea fi cu adevărat mântuit.

O astfel de abordare a problemei păcatului în viața credinciosului nu este doar nebiblică, ci își poartă singură condamnarea. Este o încercare limpede de a-I lua locul lui Dumnezeu.

³ Afirmația din 2 Timotei 2:19, „Domnul cunoaște pe cei ce sunt ai Lui”, înseamnă, desigur, mai mult decât faptul că Domnul poate identifica persoanele care Îi aparțin. Cuvântul grecesc pentru „cunoaște” (*egnōn*, de la *ginōskō*) implică în astfel de contexte că Dumnezeu îi „recunoaște” pe acești oameni ca fiind ai Săi. Exact opusul acestui lucru găsim în Matei 7:23 — „Niciodată nu v-am cunoscut”. (Pentru această utilizare a verbului grecesc, vezi lexiconul Bauer–Gingrich–Danker, p. 161, paragraful 7. Pentru datele bibliografice despre lexicon, vezi nota 4 din capitolul 2).

⁴ MacArthur (p. 172) pierde complet tonul plin de har al versetului 2 Timotei 2:13 când scrie: „Deoarece El este credincios Sieși, *El îi va condamna...*” (sublinierea adăugată). Dar ideea de a fi „credincios în a condamna” este cu totul străină Noului Testament și nu are niciun echivalent în el. MacArthur nu face altceva decât să-și impună propria teologie aspră și judecătorească uneia dintre cele mai mângâietoare promisiuni din Biblie.

Capitolul 10

¹ Vezi discuția excelentă despre Romani 8:12–17 în Anders Nygren, *Commentary on Romans* (Philadelphia: Fortress, 1949), pp. 325–329.

² Nu este probabil surprinzător că MacArthur (p. 218) numește Iacov 4:7–10 „cea mai cuprinzătoare invitație la mântuire din epistole”. Dar acest comentariu arată cât de iremediabil gândirea celor care susțin mântuirea prin domnia lui Hristos își amestecă propriile categorii.

Iacov îi numește în mod constant pe cititorii săi „frați” (1:2, 16, 19; 2:1, 5, 14–15; 3:1, 10, 12; 4:11; 5:7, 9–10, 12, 19) și nu îi cheamă niciodată la mântuire. În pasajul citat de MacArthur, nu există nicio chemare la credință. Dimpotrivă, frații creștini ai lui Iacov sunt chemați să se pocăiască de duhul și comportamentul lor lumesc.

Comentariul lui MacArthur asupra Iacov 4:7–10 ilustrează capacitatea enormă a teologiei mântuirii prin domnia lui Hristos de a citi greșit și de a denatura Scripturile.

³ Merită citată declarația lui Dibelius: „Dar în toate cazurile [din Iacov] examinate până acum este vorba de credința pe care creștinul o are, niciodată de credința păcătosului care îl aduce pentru prima dată la Dumnezeu... Credința menționată în această secțiune [2:14–26] poate fi presupusă la fiecare creștin... [Intenția lui Iacov] nu este orientată dogmatic, ci practic: *el dorește să-i îndemne pe creștini să-și practice credința, adică creștinismul lor, prin fapte.*” Martin Dibelius, James, rev. Heinrich Greeven, trad. Michael A. Williams, ed. Helmut Koester, Hermeneia (Philadelphia, PA: Fortress, ed. engleză 1976), p. 178 (subliniere în original).

Capitolul 11

¹ Este interesant că MacArthur nu discută deloc Ioan 15:1–8.

² Trebuie remarcat cât de des este folosit focul în Vechiul Testament ca metaforă pentru mânia *temporară* a lui Dumnezeu și pentru nenorocirile pe care această mânie le aduce. Pe lângă referințele menționate în text, vezi Psalmii 21:8–10; 97:2–5; Isaia 5:24–25; 29:5–7; Ieremia 21:12; Amos 1:4, 7, 10, 12, 14 și multe alte pasaje, prea numeroase pentru a fi enumerate aici. Este o greșeală să presupunem că utilizarea metaforică a focului ca referință la judecata divină ar indica în mod natural osânda veșnică. Dimpotrivă, această metaforă biblică se referă cel mai adesea la mânia și răzbunarea *temporară* a lui Dumnezeu. În experiența creștină, focul poate fi și o imagine a încercărilor *temporare* (vezi 1 Petru 1:6–7; 4:12).

Capitolul 12

¹ Vezi *Luther's and Zwingli's Propositions for Debate: The Ninety-Five Theses of 31 October 1517 and the Sixty-Seven Articles of 19 January 1523*, în versiunea originală și traduceri contemporane, cu o nouă traducere în engleză, introducere și bibliografie de Carl S. Meyer (Leiden: E.J. Brill, 1963), pp. 2–3.

² *Institutes* III.III.9.

³ *Ibidem*.

⁴ *Ibidem*.

⁵ Ambii reformatori au privit pocăința ca pe un *rod* al credinței. Cf. *Institutes* III.III.1. Și iată o discuție interesantă a lui Luther:

În primul rând, ei [romaniștii] învață că părerea de rău este mai importantă și cu mult mai valoroasă decât credința în făgăduința lui Dumnezeu, ca și cum părerea de rău nu ar fi rodul credinței, ci un merit personal; ba mai mult, ei nici nu suflă un cuvânt despre credință. Se agață cu toată puterea de fapte și de acele pasaje din Scriptură în care citim despre mulți care au primit iertare datorită părerii de rău și umilinței inimii lor; dar trec cu vederea credința care a născut această părere de rău și această întristare a inimii, așa cum este scris despre niniviteni în Iona 3:5: „Oamenii din Ninive au crezut în Dumnezeu; au vestit un post etc.” Alții, mai îndrăzneți și mai răi, au inventat o așa-numită „attrition”, pe care o preschimbă în părere de rău adevărată prin puterea cheilor, despre care ei nu știu nimic.

Această attrition ei o dau celor răi și necredincioși, desființând astfel cu totul părerea de rău adevărată. O, ce groaznică mânie a lui Dumnezeu că astfel de învățături să fie propovăduite în Biserica lui Hristos! Astfel, cu credința și roadele ei nimicite, ne vedem mergând liniștiți mai departe pe urmele doctrinelor și părerilor omenești, sau, mai bine zis, pierind în ele. O inimă zdrobită este un lucru de mare preț, dar ea se găsește numai acolo unde arde o credință vie în făgăduințele și amenințările lui Dumnezeu. O astfel de credință, pironită pe adevărul neschimbător al lui Dumnezeu, face conștiința să tremure, o înspăimântă și o sfărâmă; iar apoi, când este sfărâmată, o ridică, o mângâie și o întărește. Astfel, adevărul amenințării lui Dumnezeu naște părerea de rău, iar adevărul făgăduinței Sale naște mângâierea, dacă este crezut. Printr-o astfel de credință omul „merită” iertarea păcatelor. De aceea, credința trebuie propovăduită și trezită mai presus de orice. Odată primită credința, părerea de rău și mângâierea vor veni negreșit de la sine.

Mai târziu, în același paragraf, el adaugă:

Ferește-te, așadar, să-ți pui încrederea în propria ta părere de rău și să crezi că iertarea păcatelor vine din remușcarea ta. Dumnezeu nu te privește cu bunăvoință pentru aceasta, ci pentru credința prin care ai crezut în amenințările și făgăduințele Lui și care a produs în tine o astfel de întristare. Tot ce este bun în pocăința noastră nu vine din numărarea noastră minuțioasă a păcatelor, ci din adevărul lui Dumnezeu și din credința noastră. Celelalte lucruri sunt doar lucrări și roade care vin de la sine. Ele nu-l fac pe om bun, ci sunt săvârșite de omul care a fost deja făcut bun prin credința în adevărul lui Dumnezeu. Tot așa, „Din nările Lui se ridica fum și un foc mistuitor ieșea din gura Lui: cărbuni aprinși țâșneau din ea” (Psalmul 18:8). Mai întâi vine groaza acestei amenințări, care îi aprinde pe cei răi, apoi credința, primind-o, ridică nori de fum ai părerii de rău etc.

Martin Luther, „The Babylonian Captivity of the Church”, Luther’s Works, vol. 36: *Word and Sacrament II*, ed. Abdel Ross Wentz, red. gen. Helmut T. Lehmann (Philadelphia, PA: Muhlenberg, 1959), pp. 84–85.

⁶ Pentru ideea că cuvântul „Domn” implică aici doctrina „domniei lui Hristos”, vezi discuția noastră despre Faptele Apostolilor 16:31 în capitolul 13.

⁷ *Institutes* III.III.5.

⁸ Vezi Bell, p. 39 nota 208 (datele bibliografice: cap. 2, nota 8).

⁹ Vezi lexiconul Bauer-Gingrich-Danker, pp. 511–512 (datele bibliografice: cap. 2, nota 4).

¹⁰ Conceptul de „durere” sau „remușcare” este adesea sugerat de cuvântul englezesc, deși nicidecum nu este întotdeauna implicat. În această privință, contextul englezesc este decisiv pentru sensul cuvântului englezesc, așa cum contextul grecesc este decisiv pentru sensul cuvântului grecesc. „Remușcarea” nu poate fi presupusă întotdeauna nici în engleză, nici în greacă, astfel încât ideea este adesea atenuată până la nivelul de „regret”. Vezi lexiconul citat în nota precedentă.

¹¹ Cuvântul ebraic este *niham*. Este greșit să se spună, cum face J. Goetzmann, că „Noul Testament nu urmează uzajul Septuagintei, ci folosește *metanoēō* pentru a exprima forța lui *šûb*, a se întoarce”. (Vezi articolul despre *metanoia*, în *The New International Dictionary of New Testament Theology*, ed. Colin Brown (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1975), 1:357). Dimpotrivă, cuvântul din Noul Testament pentru „a se întoarce” este verbul *epistrephō* (substantiv = *epistrophē*). Nu există niciun motiv întemeiat să credem că traducătorii Septuagintei și scriitorii Noului Testament nu împărtășeau aceeași înțelegere a lui *metanoēō* ca echivalent funcțional al lui *niham*.

¹² Mulți exponenți foarte buni ai Noului Testament, care propovăduiesc o mântuire cu totul gratuită, consideră că „a se pocăi” înseamnă pur și simplu „a-și schimba gândirea”. Ei spun apoi că, în contexte legate de mântuire, chemarea la pocăință nu înseamnă, în fond, altceva decât schimbarea de gândire care are loc când treci de la necredință la credința în Hristos. Pentru acești exponenți, pocăința devine aproape un sinonim al credinței. Sau, cel puțin, este fața cealaltă a aceleiași monede, deoarece orice venire la credință implică o anumită schimbare de gândire. Respect, desigur acest punct de vedere, chiar dacă nu îl împărtășesc. Este o concepție care păstrează nealterată integritatea ofertei Evangheliei. Pentru o discuție academică din această perspectivă, vezi Robert Nicholas Wilkin, *Repentance as a Condition for Salvation in the New Testament* (teză de Th.D. nepublicată, Dallas Theological Seminary, 1985).

¹³ MacArthur, p. 167.

¹⁴ În mod surprinzător, MacArthur vede pocăința ascunsă în întrebările lui Nicodim: „Cum se poate naște un om bătrân? Poate el să intre a doua oară în pântecele maicii sale și să se nască?” (p. 40) și în referința Domnului nostru la povestirea șarpelui de aramă din Numeri

21 (p. 46). Dar în ambele cazuri, narațiunea ioanină nu lasă să se întrevadă nicio urmă de pocăință. Încercările lui MacArthur de a o extrage din textul lui Ioan vor părea oricărui om nepărtinitor un act de disperare.

¹⁵ Cititorul este trimis din nou la discuția excelentă a lui Anders Nygren despre Romani 8:12–17 (vezi cap. 6, nota 3). Aici se potrivesc în mod deosebit cuvintele lui Nygren (p. 326):

Există, așadar, două moduri diferite de a trăi. Omul poate „trăi după îndemnul firii pământești” sau „trăi după îndemnul Duhului”. Cât despre primul mod de viață, trebuie spus că el nu este cu adevărat viață. Dimpotrivă, în esența sa de bază, este tocmai opusul. De aceea, Pavel spune: „Dacă trăiți după îndemnul firii pământești, veți muri” [subliniere în original].

La scurt timp după aceste cuvinte, făcând aluzie la Romani 8:10 („Și dacă Hristos este în voi, trupul vostru, da, este supus morții din pricina păcatului, dar duhul vostru este viu din pricina neprihănirii”), Nygren scrie (p. 327): „Cu «trupul său supus morții», creștinul trăiește într-o sferă în care domnește moartea. Tocmai aici — în trupul său supus morții — trebuie să ducă creștinul lupta împotriva firii pământești și a morții.” Păcatul reprezintă, așadar, o experiență care nu poate fi numită cu adevărat „viață”. El este, de fapt, o formă de „moarte”. Toată pocăința, prin urmare — fie a celui nemântuit, fie a celui mântuit — seamănă cu o trezire dintr-o stare de „moarte” la o experiență de „viață” cu Dumnezeu.

¹⁶ Verbul grecesc pentru „a arde până la capăt” este intensiv și se aplică de obicei lucrurilor care sunt complet mistuite de foc (vezi Faptele Apostolilor 19:19; 1 Corinteni 3:15; Evrei 13:11; Apocalipsa 8:7). Desigur, imaginea plevei din context face limpede sensul verbului în Matei 3:12. Același verb apare și în pasajul paralel din Luca 3:17. Chiar și în cazul neghinei (= „zizaniilor”) din Matei 13:30, 40, metafora sugerează o distrugere totală. Referința din Matei 13 se îndreaptă atunci spre judecățile escatologice de la sfârșitul vremurilor, care vor aduce o distrugere atât de mare a vieții încât însăși supraviețuirea neamului omenesc va fi în primejdie. (Matei 24:22).

Expresia „foc care nu se stinge” din Matei 3:12 (și Luca 3:17) înseamnă, firește, că focul este de neoprit și nu poate fi stins până ce pleava nu este complet distrusă. Focurile iadului sunt și ele nestinse (Marcu 9:44, 46, 48), dar ele nu consumă și nu „ard până la capăt” pe cei pierduți.

¹⁷ Desigur, dacă o atitudine fără pocăință îl împiedică pe cineva să caute sau să primească mântuirea gratuită și necondiționată a lui Dumnezeu, el nu numai că va muri, dar va ajunge și în iad. Fără îndoială, bogatul din binecunoscuta povestire a Domnului nostru este un exemplu clar în acest sens (Luca 16:19–31).

Dar nu trebuie să căutăm o teologie rafinată la acest om care tocmai s-a trezit în Locuința morților (Luca 16:23). El se înșală crezând că ar putea primi vreo ușurare de la Lazăr (Luca 16:24–26) și se înșală și în privința influenței pe care Lazăr ar putea-o avea asupra celor cinci frați ai săi încă în viață (Luca 16:27–31).

Cel puțin, el știe că frații săi trebuie să se împace cu Dumnezeu, și era firesc pentru el, ca iudeu, să exprime această nevoie vorbind despre pocăință (Luca 16:30). Dar nu trebuie să tragem concluzia că el s-a trezit în iad cu o teologie limpede a mântuirii prin har, prin credință!

¹⁸ Pavel se apropie de Iacov când descrie întristarea și pocăința corintenilor ca ducând „la mântuire și de care cineva nu se căiește niciodată, pe când întristarea lumii aduce moartea” (2 Corinteni 7:10, sublinierea adăugată). Corintenii au ales o cale care salvează viața (vezi v. 11).

¹⁹ Nu este surprinzător că apostolul Petru face referire la această chemare mai largă a lui Dumnezeu în 2 Petru 3:9, când scrie: „Domnul... are o îndelungă răbdare pentru voi și dorește ca niciunul să nu piară, ci toți să vină la pocăință”. Pocăința este ceea ce Dumnezeu dorește pentru toți oamenii. El nu vrea ca vreun om să sufere judecata veșnică, ci dorește ca toți să se pocăiască. Cu alte cuvinte, Dumnezeu tânjește după armonie și părtășie cu toți oamenii și nu dorește osânda nimănui.

Capitolul 13

¹ Vezi MacArthur, pp. 28–29, 207. El afirmă limpede: „Nicio făgăduință de mântuire nu este extinsă vreodată celor ce refuză să se supună domniei lui Hristos. Prin urmare, nu există mântuire decât mântuirea „prin domnie”” (p. 28). Dimpotrivă, Scriptura extinde făgăduința mântuirii oricui „crede în El” (de exemplu, Ioan 3:16). Tocmai această ofertă simplă este cea pe care învățătorii mântuirii prin domnie o neagă. Încercările lor de a ocoli texte precum Ioan 3:16 și Apocalipsa 22:17 („cine vrea, să ia apa vieții fără plată”) sunt cele care duc la redefinirea lor nebiblică a credinței mântuitoare ca fiind mai mult decât un simplu act copilăresc de încredere.

² Pentru o expunere despre „transferul total ilegal”, vezi James Barr, *The Semantics of Biblical Language* (New York, NY: Oxford University Press, 1961), pp. 218–222.

³ Acest punct este recunoscut de MacArthur (p. 28).

⁴ Adepții mântuirii prin domnia lui Hristos pot admite aceasta dacă susțin că regenerarea, în mod logic, precede credința și supunerea față de domnia lui Isus.” (Vezi cap. 9, n. 1).

⁵ Într-un articol de mare importanță pentru dezbaterea actuală despre natura credinței mântuitoare, teologul luteran Robert D. Preus face o referire potrivită la formula luterană binecunoscută că credința este „ca mâna goală a unui cerșetor care primește un dar”. Vezi Robert D. Preus, „Perennial Problems in the Doctrine of Justification”, *Concordia Theological Quarterly* 45 (iulie 1981): p. 172.

În opoziție cu viziunea puritană și reformată că credința este un act al voinței, Preus insistă asupra înțelegerii tradiționale luterane a credinței ca „receptivitate pură”. Astfel scrie el (p. 171):

În cele din urmă, trebuie să spunem câteva cuvinte despre credință în modelul nostru. Mai întâi și cel mai important, în articolul despre îndreptățire, credința trebuie văzută ca o receptivitate pură. Melancthon a lămurit acest lucru cât se poate de clar în afirmațiile citate mai sus, folosind mereu verbe care exprimă primirea (*consequor*, *apprehendo*, *accipio*) când descrie rolul credinței în ceea ce teologii noștri luterani de mai târziu au numit *modus justificationis* al lui Dumnezeu. Dar oare Melancthon nu numește și el credința îndreptățitoare încredere (Apol. IV, 48, text german; 337)? Da, dar o încredere care, în mod precis, primește făgăduințele obiectului său potrivit. Și credința ca receptivitate include în ea elementul de încredere (Apol. IV, 48, 227). Mulți ani mai târziu, apărând înțelegerea confesională a credinței îndreptățitoare, Quenstedt o numește *fiducialis apprehensio*.

Preus citează și pe Martin Luther în același sens (p. 177, citând WA²XI.1104):

Credința doar întinde mâna și sacul și lasă să i se facă binele. Căci după cum Dumnezeu este Cel ce dăruiește aceste lucruri în dragostea Lui, noi suntem cei ce primesc darul prin credință, care nu face nimic. Căci aceasta nu este lucrarea noastră și nu poate fi meritată prin faptele noastre. Ea a fost deja acordată și dată. Tu nu trebuie decât să-ți deschizi gura, sau mai degrabă inima, să stai liniștit și să te lași umplut cu binele Său.

Calvin, desigur, era în esență de acord cu această viziune asupra credinței (vezi cap. 2, nota 7). Dar teologia mântuirii prin domnie părăsește gândirea Reformei cu privire la natura credinței mântuitoare și, prin urmare, părăsește și gândirea biblică.

O altă secțiune din articolul lui Preus este atât de potrivită încât merită citată:

Cel puțin un secol au petrecut cei mai mari teologi luterani ai epocii încercând să apere și să lămurească poziția luterană, atât de esențială pentru înțelegerea îndreptării și pentru transmiterea mesajului creștin. Adversarii lor erau romaniștii, care negau că credința îndreptătoare este încredere și receptivitate, și învățau că credința îndreptătoare este un act al omului care poate fi considerat o faptă bună (formată prin dragoste); obiectul ei era întreaga dogmă creștină (*fides dogmatica*, Bellarmine).

Și arminienii se împotriveau doctrinei luterane, făcând din credință (pe care o recunoșteau ca încredere) o lucrare (*actus*) a omului. Ca și romaniștii, ei aveau o concepție sinergică despre felul în care omul ajunge la credință. Și, desigur, erau socinienii, care susțineau o teorie a acceptației în ispășire și vedeau credința (nu în neprihănirea lui Hristos, ci în îndurarea lui Dumnezeu în afara ispășirii lui Hristos) ca o lucrare meritorie a omului. Aceste abateri de la modelul evanghelic al îndreptării sunt în vigoare și astăzi, deși într-o formă mai puțin flagrantă. Și noi toți le-am întâlnit.

Luteranii din perioada post-Reformă și până astăzi au răspuns acestor abateri în trei feluri. Mai întâi, urmând Articolul II din Formula de Concord, ei arată că primirea harului lui Dumnezeu prin credință este ea însăși un dar al harului și că absoluția care iartă naște însăși credința capabilă să primească iertarea (Apol. XII, 39, *passim*). În al doilea rând, ei insistă neobosit că rolul credinței în îndreptare este pur instrumental – credința este un *organon leptikon*, ca mâna goală a unui cerșetor care primește un dar – și că doar ea (*sola fide*) este mijlocul potrivit pentru a primi împăcarea, iertarea, pe Hristos și meritele Lui (SD III, 30–38; Apol. IV, 163; AC XX, 28). În al treilea rând, ei explică faptul că îndreptarea este *per fidem*, nu *propter fidem*, subliniind că credința îndreptățește prin obiectul ei, așa cum spunea adesea Melanchthon (Apol. IV, 56, 338, 227; SD III, 13) și că aceasta este, de fapt, doar un alt mod de a exprima: „Suntem socotiți neprihăniți înaintea lui Dumnezeu pentru Hristos, prin credință” (Apol. IV, 214).

⁶ Bell, Calvin, 29, scrie:

Calvin nu ne trimite niciodată la folosirea „silogismului practic” [= autoexaminarea pentru siguranța mântuirii]. Chiar și în privința lui 2 Petru 1:10 (pe care calviniștii de mai târziu l-au folosit pentru a justifica silogismul practic), Calvin refuză să-l aplice la conștiința omului ca mijloc de a stabili certitudinea mântuirii noastre. El susține, dimpotrivă, că aceasta înseamnă că chemarea noastră (care în sine este sigură) este întărită „prin o viață sfântă”. Noi nu ne uităm la sfințenia noastră pentru siguranța mântuirii. Mai degrabă, faptele bune mărturisesc că „temelia sigură a unei chemări adevărate și certe” a fost pusă în noi de Domnul (vezi Comentariile lui Calvin: 2 Petru 1:10).

⁷ Citat din *Comentariile lui Calvin: A Harmony of the Gospels of Matthew, Mark, Luke, Volume III; and the Epistles of James and Jude*, trad. A.W. Morrison, ed. David W. Torrance și Thomas F. Torrance (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1972), pp. 285–286.

¹ Vezi MacArthur, pp. 77–88. Vezi și cartea scurtă a lui Walter Chantry (citată în cap. 1, nota 3), care este aproape în întregime dedicată unei interpretări în spiritul mântuirii prin domnie a povestirii tânărului bogat.

² Desigur, învățătorii mântuirii prin domnie pretind că sunt fideli învățaturii Evangheliei după Ioan. Dar deoarece Ioan nu cere niciodată „supunere”, „predare” sau „jertfă” ca condiții pentru viața veșnică, ei sunt nevoiți să-și strecoare doctrina în textul lui Ioan printr-o redefinire forțată și neîntemeiată a credinței mântuitoare. (Vezi discuția mea despre această problemă în capitolul 2.)

³ Vezi discuția mea despre ce înseamnă să crezi că Isus este Hristosul în capitolul 3.

⁴ Deoarece viața veșnică este însăși viața lui Dumnezeu, ea nu trebuie văzută ca o „entitate statică” sau ca o „cantitate fixă”. Dimpotrivă, potențialul ei este atât de mare încât depășește orice încercare umană de a-l calcula sau defini. Astfel, după cum arată clar Ioan 10:10, viața veșnică poate fi trăită în grade diferite: cineva poate „avea viață”, dar poate și „să o aibă din belșug”.

Învățătura biblică despre viața veșnică este că ea *nu poate fi posedată* decât ca dar divin acordat celui ce crede. Dar Biblia ne învață și că experiența noastră a vieții lui Dumnezeu poate fi îmbogățită și adâncită. Așa se face că putem vedea viața veșnică chiar și ca o răsplată acordată la sfârșitul veacului celor ce L-au urmat pe Hristos cu jertfă de sine. Într-adevăr, viața veșnică este prezentată ca o astfel de răsplătire în Matei 19:28–30; Marcu 10:29–31 și Luca 18:29–30.

Totuși, aici trebuie să facem o distincție importantă dacă vrem să rămânem credincioși întregii învățături a Cuvântului lui Dumnezeu. Pe scurt, distincția este aceasta: nimeni nu poate dobândi viața veșnică ca *răsplată* dacă nu o primește mai întâi ca *dar gratuit* prin credință.

Această diferență esențială este respectată cu grijă de toți scriitorii Noului Testament. Toate pasajele care vorbesc despre primirea vieții veșnice *aici și acum* o condiționează doar de credință. În schimb, pasajele care o prezintă ca răsplată pentru fidelitate și jertfă se referă la primirea ei *în viitor*. Marcu (10:30) și Luca (18:30) o spun limpede cu expresia „în veacul viitor”. În contrast, Isus a declarat: „Cine crede în Mine *are* [aici și acum] viața veșnică” (Ioan 6:47; vezi mai ales Ioan 5:24).

Concluzia este aceasta:

Dacă cineva *nu* crede în Hristos pentru viața veșnică, el „nu va vedea viața” (Ioan 3:36) — niciodată și în nicio măsură.

Dacă el deja posedă viața veșnică prin credință, o poate avea și „din belșug” (Ioan 10:10) — adică o poate primi și ca răsplată viitoare (Luca 18:30).

Există o analogie clară pentru toate acestea, pe care Creatorul a țesut-o în însăși firea *vieții omenești*. Fiecare om născut în lume primește viața trupească drept dar — o dăruire — de la părinții săi. El nu a făcut nimic ca să o merite sau să o câștige! Dar, sub îndrumarea unor părinți și învățători pricepuți, el poate învăța să dezvolte această viață, cu tot potențialul ei uriaș, astfel încât să trăiască viața omenească *din belșug*.

Tocmai la aceasta suntem chemați, de exemplu, într-un pasaj precum 2 Petru 1:3–11, pe care l-am privit de mai multe ori în această carte. Trebuie remarcat, în mod deosebit, că dacă răspundem chemării lui Petru de a dezvolta noua noastră viață cu tot potențialul ei bogat, rezultatul va fi o *răsplată viitoare*:

„...căci în felul acesta vi se va da *din belșug* intrare în Împărăția veșnică a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos” (2 Petru 1:11, sublinierea adăugată).

Tratarea lui Michael Green a versetului 2 Petru 1:11 este excelentă: Acest pasaj se potrivește cu mai multe din Evangheliile și Epistole, sugerând că, deși cerul este în întregime un dar al harului, el admite grade diferite de fericire, iar acestea depind de cât de credincios am zidit o structură de caracter și slujire pe temelia lui Hristos. Bengel compară creștinul nelegiuit la judecată cu un marinar care abia ajunge la țărniță după naufragiu sau cu un om care scapă cu viață dintr-o casă în flăcări, pierzând toate posesiunile. În contrast, creștinul care a lăsat pe Domnul său să-i influențeze purtarea va avea o intrare din belșug în cetatea cerească și va fi primit ca un atlet victorios la Jocuri. Întregul paragraf de îndemn este astfel încadrat între doi poli: ceea ce suntem deja în Hristos și ceea ce suntem chemați să devenim. Cititorul cu adevărat creștin, spre deosebire de batjocoritori, va privi înapoi la privilegiile primite — de a avea parte de natura divină — și va căuta să trăiască demn de ele. Va privi și înainte spre ziua socotelii și va strădui să trăiască în lumina ei. Michael Green, *The Second Epistle General of Peter and the General Epistle of Jude: An Introduction and Commentary*, ed. a II-a, Tyndale New Testament Commentaries, ed. Leon Morris (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1987), p. 86.

⁵ Cuvintele „pentru cei ce se încred în bogății” nu se găsesc în codicele Aleph și B, două manuscrise grecești din secolul al IV-lea, foarte apreciate de criticii textuali moderni. Câteva alte manuscrise grecești le omit și ele. Dar manuscrisele celebre A, C și D (toate din secolul al V-lea) le includ, la fel ca marea majoritate a manuscriselor grecești păstrate ale Evangheliei după Marcu. Respingerea cuvintelor „pentru cei ce se încred în bogății” de către majoritatea editorilor și traducătorilor moderni este, cel puțin, extrem de discutabilă. Omiterea unor fraze scurte ca aceasta (patru cuvinte în greacă) este o eroare scribală bine cunoscută. Mai mult, Aleph și B împărtășesc multe greșeli comune, așa cum recunosc de obicei chiar apărătorii lor fervenți.

Capitolul 15

¹ Astfel, lexiconul Bauer-Gingrich-Danker (pentru datele bibliografice, vezi cap. 2, nota 4) traduce expresia din Romani 10:10 în felul următor: „mărturisește spre mântuire = pentru a primi mântuirea” (p. 229, subliniere în original).

² Vezi MacArthur, pp. 23, 190, 197. La pagina 190, MacArthur afirmă într-o notă de subsol: „Ca pastor, nu sunt de acord cu afirmația lui Hodges că Pavel nu era preocupat de destinul veșnic al membrilor turmei pe care o păstorea.” Cuvântul „unconcerned” (nepreocupat, nepăsător) are o conotație negativă. Și, desigur, și eu sunt pastor. Afirmația mea se găsește în *The Gospel Under Siege* (Dallas: Redención Viva, 1981), p. 95, unde spun că Pavel nu era „constant preocupat de destinul veșnic al cititorilor săi”.

Răspunsul lui MacArthur la mine este insuficient din două motive. (1) El proiectează situația bisericii de azi în Noul Testament. Pe baza numărului de nume menționate în salutările din Romani 16:3–15, s-a estimat că biserica din Roma însăși nu avea probabil mai mult de cincizeci de membri. Și aceasta era una dintre congregațiile mai mari. Dacă Pavel nu cunoștea personal fiecare membru al bisericilor sale, bătrânii fiecărei biserici îi cunoșteau. Era destul de ușor pentru conducătorii bisericilor din Noul Testament să afle dacă un om înțelegea și credea Evanghelia în congregații atât de mici cum erau de obicei cele nou-testamentare.

Dar aceasta ne duce la punctul (2). Însăși doctrina lui MacArthur despre credință și siguranța mântuirii nu permite nici măcar credinciosului însuși să știe cu certitudine dacă a crezut cu adevărat. Atunci cum ar putea un pastor să afle dacă o persoană a crezut, fără să observe comportamentul ei pe o perioadă lungă de timp? Și chiar și atunci, pastorul nu ar putea fi

sigur, la fel cum nici credinciosul nu ar putea fi sigur, deoarece este necesară perseverența până la capăt!

Dar Pavel nu propovăduia o astfel de Evanghelie care să creeze incertitudine și îndoială. Pavel știa că temnicerul din Filipi și familia lui erau mântuiți chiar în noaptea în care au crezut și, în consecință, i-a botezat în aceeași noapte (Faptele Apostolilor 16:33)! Dacă în congregațiile noastre de astăzi există un număr semnificativ de oameni care sunt de fapt nemântuiți, vina este a noastră pentru că nu propovăduim Evanghelia clar și pentru că nu ne asigurăm că fiecare om o înțelege și o crede.

Dar astfel de greșeli nu pot fi puse în seama lui Pavel sau a bătrânilor bisericilor instruiți de el! Ei propovăduiau și învățau o Evanghelie limpede a credinței și a siguranței mântuirii, și o făceau „în public și din casă în casă” (Faptele Apostolilor 20:20).

Un răspuns biblic la mântuirea
prin domnia lui Hristos

ABSOLUT GRATUITĂ!

În „Absolut Gratuită!”, Zane Hodges abordează întrebarea care atinge însăși inima credinței creștine: „Ce trebuie să fac ca să fiu mântuit?” Prin analiza mai multor pasaje biblice, el arată că răspunsul Scripturii este simplu: „Crede în Domnul Isus Hristos și vei fi mântuit.” Acest răspuns este în contrast cu învățătura mântuirii prin domnia lui Hristos, care susține: „Supune-te Domnului Isus Hristos și vei fi mântuit.”

Hodges răspunde și la alte întrebări esențiale: „Ce înseamnă cu adevărat să crezi în Isus Hristos?” „Cum pot ști că sunt cu adevărat creștin?” „Toți credincioșii sunt și ucenici?” „Ce înseamnă pocăința biblică și cum se raportează ea la mântuire?” Scopul final al cărții este să-i motiveze pe cititori să creadă în Isus pentru darul absolut gratuit al vieții veșnice și apoi să-L slujească, plini de recunoștință pentru acest har primit fără niciun merit.

Zane Clark Hodges (1932–2008) a predat timp de 27 de ani la Dallas Theological Seminary, unde a fost profesor de limba greacă a Noului Testament. A slujit aproape 50 de ani la Victor Street Bible Chapel, o mică biserică din centrul orașului Dallas, Texas. Hodges a fost cunoscut pentru credințioșia sa față de textul Bibliei, cultivată prin studiu și rugăciune. A slujit multor oameni din toate categoriile sociale și de toate vârstele. Pentru mai multe informații despre viața și lucrarea sa, puteți vizita Biblioteca Zane Hodges la ZaneHodges.org.

Biblioteca Zane Hodges
ZaneHodges.org

